

V

V, τὸ εἰκοστὸν ἔκτον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου.

Vabeste, Π. ἐπθ. *menut, bir nesneye bağlı olan, συνδεδεμένος, ἐξηρητημένος, ὑποκείμενος.*

Vacibe, A. ὄν. *borç, Tanrı buyuruğu, χρέος ἀπαραίτητον, ἱερόν.*

Vacir, A. ἐπθ. *pek lâzım, ἀπαραίτητος, ὑποχρεωτικός, ἐπιβεβλημένος ὁρησκευτικῶς, ἀναγκαῖος.*

Vad, A. ἀφ. *söz verme, adak, ὑπόσχεσις, λόγος. || — etmek, (δοτ. αἰτ.) söz vermek, adamak, ὑπόσχομαι. || kibar — i, ὑπόσχεσις μὴ ἐκτελουμένη.*

Vade, A. ὄν. *προθεσμία. || — [y]inen, ἐπὶ προθεσμίᾳ. || —, = ecel, ölüm günü, τὸ μοιραῖον τέλος, θάνατος. || — si gelmiş = ömrünün sonu gelmiş, ἦλθε τὸ μοιραῖόν του, ἦτοι ἀπέθανεν ἢ ἀποθνήσκει φυσικὸν θάνατον. || — vermek, = bolcamak, δίδω προθεσμίαν, || — istemek, ζητῶ προθεσμίαν.*

Vadeli, T. ἐπθ. *ἐμπρόθεσμος.*

Vadesiz, T. ἐπθ. *ἀπρόθεσμος. || —, (ἐπρ.) ἀπροθέσμως.*

Vadi, A. ὄν. *iki dağ arası, eslenti, oylak, κοιλάς. || —, = ırmak yatağı, mecra, κοίτη ποταμοῦ, ροῦς. || —, μτφ. tarz, çigir, tutum, τρόπος, ἔννοια, ἀντικείμενον, ὕψος λόγου.*

Vafi, A. ἐπθ. *sözünde duran, ὁ πιστὸς εἰς τὸν λόγον του, εἰς τὰς ὑποσχέσεις του. || —, = tam, yeter, elveriş, kâfi, ἐπαρκής, ἱκανός, ἀρκετός.*

Vafir, A. ἐπθ. *çok, bolbolamat, ἄφθονος, πολὺς, πολυάριθμος. || —, ὄν. κ. Ἀφθόνιος.*

Vafit, A. ὄν. (ἀναι.) *ağızda bulunan bezler, παρειᾶτος μῦς, βυκανιστής [εἰς τῶν μυῶνων τοῦ στόματος].*

Vaftiz, ἑλλ. ὄν. *çukındırma, suya batırılma, βάπτισις. || — babası = sağdıç, ὁ ἀνάδοχος. || — anası, ἡ ἀνάδοχος. || — etmek, (αἰτ.) çumundurmak, βαπτίζω. || — olmak, βαπτίζομαι.*

Vagon, Ἀγγλ. ὄν. *αἷμαξα σιδηροδρομική. || — li, = yataklı vagon, κλινάμαξα.*

Vah, T. ἐπφ. *âh! κρῖμα! || — —, κρῖμα, κρῖμα! || —, ὄν. στεναγμός, λύπη.*

Vahamet, A. ὄν. *ağırlik, βαρύντης, κακὴ ἐπενέργεια. || —, σοβαρότης ὑποθέσεως, κίνδυνος, δεινότης. || — kesp etmek, = ağırlaşmak, ἐπιδεινοῦμαι, βαρύνω [ἀσθένεια κτλ.].*

Vahametli, T. ἐπθ. *ağır, βαρὺς, σοβαρός, ἐπικίνδυνος.*

Vahdanıyet, A. ὄν. *birlik, τὸ εἶναι ἓνα, ἐνότης, τὸ ἐνιαῖον, τὸ ἐνιαῖον τοῦ Θεοῦ.*

Vahdet, A. ὄν. *teklik, τὸ εἶναι ἓνα, ἐνότης. || — yalnızlık, μοναξία, ἀπομόνωσις. || inbisat — i, (φυσ.) παράγων, συντελεστής.*

Vahi, A. ἐπθ. *boş, manasız, faydasız, μάταιος, κενός, ἀβάσιμος.*

Vahiden, A, ἐπρ. *tek olarak, μεμονωμένως, χωριστά.*

Vahim, A. ἐπθ. *pek ağır, korkulu, βαρὺς, βλαβερός, ἐπικίνδυνος.*

Vahime, A. ὄν. *kuruntu, kurma, φαντασία, ἡ δύναμις τοῦ φαντάζεσθαι, τοῦ πλάττειν κατὰ φαντασίαν.*

Vahip, A. ἐπθ. *bağışlayan, ὁ δωροῦμενος, δοτῆρ. || —, (νομ.) δωρητής.*

Vahit, A. ἐπθ. *bir, tek, yalnız, εἷς, ἐνιαῖος, εἷς καὶ μόνος. || —, ὄν. μονάς. || — i kıyası, (ἀριθ.) μονάς συγκρίσεως.*

Vahiy, A. ὄν. *ilham, ἀποκάλυψις τοῦ Θεοῦ εἰς προφήτην, ἔμπνευσις [θεόθεν]. || — etmek, = yüreğine doğdurmak, ἀποκαλύπτω, ἐμπνέω.*

Vahşet, A. ὄν. *yabanilik, yırtıcılık, ἀγριότης, θηριωδία. || —, = ürküntü, korku, dehşet, φόβος, φόβος.*

Vahşi, A. ἐπθ. *yabanî, yırtıcı, yoz, ἄγριος, θηριώδης, βάρβαρος, βάνανσος, ἀπάνθρωπος.*

Vahşice, T. ἐπρ. *yabanice, ἀγριῶς, βανανύσως, ἀπανθρώπως.*

Vahşilik, T. ὄν. *yabanilik, ἀγριότης, θηριωδία, ἀπανθρωπία.*

Vahşiyane, Π. ἐπρ. *vahşice, ἀγριῶς, βανανύσως, θηριωδῶς.*

Vahyetmek, T. ρμ *gönlüne, bildir-mek, ἀποκαλύπτω, βλ. vahiy.*

Vait = vad.

Vâiz, A. ὄν. καὶ ἐπθ. *öğütçü, ὁ κηρύττων καὶ νουθετῶν, ὁ ἀπ' ἄμβωνος κηρύττων, ἱεροκλήρυς.*

Vaiz, A. ὄν. ögüt, διδασχά, διδασκαλία
 ιεροκήρυκος, ὁμιλία. || —etmek, =
 ögütlemek, κηρύττω. || ilmi—, ὁμι-
 λητική, βλ. va'z etmek.

Vaizlik, T. ὄν. ögütçülük, τὸ ἔργον
 τοῦ ιεροκήρυκος.

Vak'a, A. ὄν. olan şey, hadise, γεγο-
 νός, ἐπεισόδιον. || —, = savař, cenk,
 πόλεμος, μάχη.

Vakar, A. ὄν. ağırbaşlılık, ἀξιοπρέπεια,
 σοβαρότης.

Vakarli, T. ἐπθ. ağırbaşlı, σοβαρός, ἀ-
 ξιοπρεπής, τίμιος.

Vakayî, A. ὄν. olan şeyler, συμβάντα,
 γεγονότα, χρονικά.

Vakf = vakif.

Vakfe, A. ὄν. durak, durma, στάσις,
 ἀνάπαυσις. || —, μία στάσις, ἥτοι μία
 τῶν διατυπώσεων τῶν Μουσουλμά-
 νων προσκυνητῶν ἣν δέον νὰ ἐκτε-
 λῶσι κατὰ τὴν προσκύνησιν τῆς
 Μέκκας.

Vakfetmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) vermek,
 ἀφιερῶ. || —, ἀφιερῶ τὸν βίον, τὸν
 χρόνον εἰς τινα ἐργασίαν κτλ., προ-
 σηλῶ.

Vakfiye, A. ἐπθ. turgut, βακουφικός.
 || —, ἀφιερωτήριο, βλ. turgut.

Vaki, A. ἐπθ. sakliyan, koruyan, ὁ
 προσφυλάττων, ὑπερασπίζων. || —,
 (latr.) προσφυλακτικός.

Vaki, A. ἐπθ. olağan, vuku bulan, ὁ
 συμβαίνων, ὁ λαβὼν χώραν, γενόμε-
 νος, πραγματικός, ὁ ὑπάρχων. || em-
 ri—, γεγονὸς τετελεσμένον. || gay-
 ri—, ἀνυπόστατος. || Beyoğlunda
 —abide, τὸ ἐν τῷ Πέραν κείμενον
 Ἡρώον. || —olmak, συμβαίνειν, γίνο-
 μαι, ὑπάρχω, κείμεναι. || —, ὄν. γεγο-
 νός, πρᾶγμα. || fil—, τῷ ὄντι.

Vakiâ, A. ἐπρ. filvakî, τῷ ὄντι, πρᾶγ-
 ματι, ναὶ μὲν.

Vakia, A. ὄν. olan şey, γεγονός συμ-
 βάν, ἐπεισόδιον, περιστατικόν. || —,
 = düş ἢ düş, ruya, ὄνειρον.

Vakîf [vakf], A. ἀφ. ἀφιέρωσις κτή-
 ματος ἢ εισοδήματος ὑπὲρ ἀγαθοε-
 ροῦ σκοποῦ, ἢ φιланθρωπικοῦ κα-
 θιδρύματος. || —, τὸ ἀφιέρωμα, τὸ
 ἀνάθημα. || —, μτφ. ἀφιέρωσις βίου,
 στιγμῶν εἰς τινα ἐργασίαν κτλ., προσή-
 λωσις. || —i gayri lâzım, ἀφιέρωσις
 ἀμετὰ κλητῶς. || —i lâzım, ἀφιέρωσις
 μετακλητῇ. || —etmek, ἀφιερῶ τι εἰς

τι ἱερὸν ἢ φιланθρωπικὸν καθίδρυ-
 μα. || —etmek, ἀφιερῶ τὸν βίον εἰς
 τινα εὐεργεσίαν κτλ., προσηλῶ. || —
 edilmiş, = turgut, ἀφιερωθεῖς.

Vakîf, A. ἐπθ. ayakta duran, ὁ ἰστά-
 μενος ἐπὶ ποδὸς κατὰ θρησκευτικὴν
 διατύπωσιν τῆς Μέκκας, βλ. vakfe.
 || —, = gözü açık, uyanık, ὁ εἰδώς,
 ὁ ἐπιστάμενος, ὁ γνώστης, πληροφο-
 ρημένος. || —, ὄν. ἀφιερωτής. || —ol-
 mak, (δοτ.) οἶδα, γινώσκω, εἶμαι
 πληροφορημένος.

Vakifane, II. ἐπρ. bilerek, bilgiçlik-
 nen, ἐν γνώσει.

Vakifname, II. ὄν. ἀφιερωτήριο.

Vakit [vakt], A. ὄν. zaman, sıra, oy,
 öy, χρόνος, καιρός. || —, = saat,
 ὥρα. || —, = adar, mevsim, ἐποχή.
 || —, = geçim genişliği, ἀνεις ||
 —, = boş zaman, εὐκαιρία. || — —,
 = ara sıra, ἐνίοτε. || namaz —i, ὥρα
 προσευχῆς. || —var, ὑπάρχει καιρός,
 ἡ ὥρα ἐπιτρέπει. || —im yok, δὲν
 ἔχω καιρόν, δὲν εὐκαιρῶ, ἡ δὲν εὐ-
 πορῶ. || —bulmak = eldeğmek, (δοτ.)
 εὐρίσκω καιρόν, εὐκαιρίαν, προφθά-
 νω. || —geçirmek, διέρχομαι τὸν και-
 ρόν, διασκεδάζω, χρονοτριβῶ. || bir—,
 ἓνα καιρόν, ἄλλοτε. || ne—? πότε;
 || her—, πάντοτε. || —inde, ἐγκαί-
 ρως. || —ler hayır olsun, καλὴ ἡμέ-
 ρα σας, ἢ καλὴ ἐσπέρα σας. || —
 geçtir, εἶναι ἐξώρας. || her—, πάν-
 τοτε.

Vakıtlı [vakıtlı], T. ἐπθ. ἐγκαίρως, κα-
 τὰλληλος, εὐκαιρως. || —, ἐπρ. ἐγ-
 καίρως, βλ. καὶ ἐπόμενον.

Vakitsiz [vakitsiz], T. ἐπθ. sırasız, πα-
 ράκαιρως. || vakıtlı—, ἀδιακρίτως
 κατὰ πᾶσαν ὥραν, στιγμῇ. || —gel-
 mek, = sırasız gelmek, ἐρχομαι ἀ-
 καίρως.

Vaktaki, II. ἐπρ. o zaman ki, haçan,
 ἄλλ' ὅτε...

Vaktile ἢ vaktiyle, T. ἐπρ. ἐγκαίρως.
 || —, ἄλλοτε, βλ. vakit.

Vaktihal [vaktihal], A. ὄν. geniş ge-
 çinme, ὁ παρὼν καιρός, τὸ παρόν.
 ἀνεις. || —i yerinde, εὐπορος.

Vakur, A. ἐπθ. ağır, ağır başlı, vekarlı,
 σοβαρός, ἀξιοπρεπής.

Vakurane, II. ἐπρ. σοβαρῶς, ἀξιοπρε-
 πῶς.

Vakvak, T. ὄν hindistan cevizi, Ἰνδο-

κάκου. || —. ἐπθ. korkak, δειλός. || —, κρωγμὸς μεγάλων πτηνῶν, ὡς νησσῶν ἢ βατράχου κτλ.

Vakvakî, T. ἐπθ. ραιβοσκελῆς ὡς ἡ νῆσσα.

Vakvaklamak, T. ρμ. οὐδ. κοάζω.

Valâ, Π. ἐπθ. yüce, âli, ὑψηλός, μέγας. || —, = şan, = ulu şanlı, ἔξοχος.

Vali, A. ὄν. el beyî, νομάρχης.

Valide, A. ὄν. anne, ana, μ' τηρ. || bü-yük—, = aco, μάμμη. || kayın—, = kaynana, πενθερά.

Valideciğaz, T. ὄν. ἀγαπητὴ μήτηρ.

Valideyn, A. ὄν. anayinan baba, οἱ γονεῖς.

Valilik, T. ὄν. el beyliği, ἐπαρχία, νομαρχία.

Valit, A. ὄν. ata, baba, ὁ γεννῆτωρ, πατήρ. || —ullah = Hazreti İsanın anası, Θεομήτωρ [παρὰ Χριστιανοῖς].

Vallah, A. ἐπρ. Tanrı için, Tanrı hakkı için, λέγεται καὶ —billah καὶ —billah tallah, νῆ μὰ Δία, μὰ τὸν Θεόν, βλ. καὶ Allah.

Vallahi = Vallah.

Vampir, T. ὄν. yaras, εἶδος μεγάλης νυκτερίδος. || —, = kara koncolos, hortlak, βρυκόλακας, φάσμα, κ. στοιχειό. || —, = cadi, ἔμπουσα.

Van, T. ὄν. (πόλ.) Θωσπία, Βουάνα. || —gölü, Θωσπίτις λίμνη, Ἀρσηνὴ (λήμνη).

Vanilya, Ἰσπ. ὄν. Βανίλλα.

Vapur, Γαλλ. ὄν. ἀτμόπλοιο. || posta —u, ἀτμόπλοιο τῆς γραμμῆς. || beylik—, ἀτμόπλοιο κυβερνητικόν. || tüccar—u, ἐμπορικὸν ἀτμόπλοιο. || kara—u, σιδηρόδρομος. || tenezzüh—u, θαλαμηγός. || yük —u, ἀτμόπλοιο φορτηγόν.

Var, T. ρμ. ἀπρόσ. ὑφίσταται, ὑπάρχει. || —ım, ὑπάρχω. || —sin, ὑπάρχεις. || —ıdı, ὑπῆρχε. || —ımıs, διῆθεν ὑπάρχει ἢ ὑπῆρχε. || —ısa, ἐὰν ὑπάρχη. || —, ἔχω [ἢ προηγουμένη λέξις πρέπει νὰ ἔχη καταληκτικὴν κτητικήν ἀντωνυμίαν, ἥτοι πρέπει νὰ γίνη izafet]. || Ahmedin parası—, ὁ Α. ἔχει χρήματα. || senin paran—, σὺ ἔχεις χρήματα. || —yemez, = cimri, γλίσχρος, φιλάργυρος. || —ol! = yaşa! aferin! ζῇθι. || —olsun! νὰ ζήσῃ, νὰ ὑπάρχη! || yoktan —etmek, = yaratmak, δημιουργῶ. || —yok,

μόλις, περίπου, τὸ ὅλον. || —, ὄν. ὅ,τι ἔχει τις, περιουσία. || —ı, yogu. ὅ,τι ἔχει καὶ δὲν ἔχει. || ne —ne yok? τί νέα ἔχομεν; || eli—, = alâkadar, ἐνδιαφέρεται.

Varagele, T. ὄν. σχοινίον τεταμένον μεταξὺ δύο ὀχθῶν ποταμοῦ, δι' οὗ τὰ ἀκάτια μεταβαίνουνσιν ἀπὸ τῆς μιᾶς ὀχθῆς εἰς τὴν ἀπέναντι, ἢ ἀντλία ὕδατος λαμβάνουσα καὶ δίδουσα ὕδωρ κτλ.

Varak, T. ὄν. yönter, στόχος, σκοπός.

Varak, T. ὄν. kâat, yaprak, φύλλον, χάρτης. || —, πέταλον χρυσοῦ. ἀργύρου, ἢ ἄλλου μετάλλου, χρησιμεύοντος πρὸς ἐπιχρῶσωσιν, ἐπαργύρωσιν κτλ.

Varaka, A. ὄν. okuntu, yazgi, tezkere, φύλλον, ἐπιστολή, γράμμα, σημείωμα.

Varakci, T. ὄν. ἐπιχρυσωτής.

Varakî, A. ἐπθ. yaprağa benzer, ὁ τοῦ φύλλου, φυλλικός.

Varaklamak, T. ρμ. (αἰτ.) yıldızlamak, ἐπιχρυσῶ.

Varaklanmak, T. ρμ. πθ. yıldızla süslenmek, ἐπιχρυσοῦμαι.

Varaklatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) yıldızlatmak, βάλλω ἄλλον νὰ ἐπιχρυσώσῃ τι.

Varaklı, T. ἐπθ. yıldızlanmış, ἐπίχρυσος, κεχρυσωμένος.

Varakpare, Π. ὄν. kâat parçası, τεμάχιον χάρτου, ἐπιστόλιον, ἥτοι ἀσημαντος ἐπιστολή [ἐκφρασις μετριοφροσύνης ἐκ μέρους τοῦ ἐπιστέλλοντος].

Varda, T. [vardı ha!] ἐπρ. savul! bak! προσοχή! φυλάξου! || —toru, κανονιοβολισμός, δι' οὗ ἀπαγορεύεται ἡ εἴσοδος εἰς τὸν λιμένα μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

Varda kosta, T. ὄν. kıyıları bekleyen gemi, ἀκταιωρός. || —, μτφ. ἀνθρωπος εὖσαρκος, εὐτραφής καὶ ἔχων ἐξωτερικὸν ἐπιβλητικόν.

Vardar, T. ὄν. Ἀξιός (ποτ.).

Vardırma, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) yetiştirmek, διαβιβάζω τι εἰς τὸν πρὸς ὃν ὄρον, προάγω, ἀναπτύσσω.

Vardiya, Ἰτ. ὄν. ὁ τόπος ἐνθα φυλάττει ὁ σκοπός.

Vardiyan, Ἰτ. ὄν. σκοπός, φύλαξ.

Vareste, Π. ἐπθ. kurtulmuş, ἀπηλλαγμένος, ἐλεύθερος.

Vari, Π. ἐπθ. benzer, gibi. || haç—, σταυροειδῶς. || sira—, κατὰ σειράν. || satranç—, ἐν εἵδει ζατρκιού.

Varidat, A. ὄν. gelir, gelirat, εισοδήματα, πρόσοδοι.

Varide, A. ἐπθ. gelmiş, ἀφικθείς, ἀφικθέντα. || —, ὄν. πρόσπτοις [ὀπτική].

Varis, A. ὄν. mirasçı, κληρονόμος. || bilâ—, = mirasçısız, ἄνευ κληρονόμου. || —olmak, (δοτ.) κληρονομεῖν.

Varit, A. ἐπθ. gelen, ὁ ἀφικθείς, ὁ ἐλθὼν. || —, (μτφ) ὁ ἐφαρμοζόμενος. || —olmak, = gelmek, φθάνω, ἀφικνοῦμαι.

Variyet, T. ὄν. zenginlik, varlık, περιουσία, ἀγαθά, πλούτος.

Variyetli, T. ἐπθ. zengin, maldar, πλούσιος, εὐπορος.

Varilmek, T. ρμ. ἀπρόσ. (δοτ.) φθάνει τις.

Varış, T. ἀφ. varma, gitme, yetişme, ἀφίξις. || —, ἀγχίνοια, νοημοσύνη, εὐφυΐα, ἐξυπνάδα.

Varışlı, T. ἐπθ. anlayışlı, uyanık, εὐφυΐας, ἐξυπνος, ἀγχίνους.

Varışmak, T. ρμ. ἀλλ. τὸ ἐπισκέπτεσθαι ἀλλήλους ἀμοιβαίως.

Varivermek, T. ρμ. οὐδ. μεταβαίνειν, ταχέως. || —, συχνάζω.

Varlık, T. ἀφ. υπόστασις, ὑπαρξις. || —, περιουσία, πλούτος, ἀγαθά. || —ta darlık olmaz, (ρμ.) ὅπου ὑπάρχει πλούτος, δὲν ὑπάρχει στενοχωρία.

Varlıklı, T. ἐπθ. zengin, πλούσιος.

Varlamak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) πορεύομαι, πηγαίνω. || —, φθάνω, καταλήγω, καταντῶ. || —, ἐννοῶ. || farkına—, διακρίνω, ἐννοῶ. || üstüne—, πηγαίνω ἐπάνω τινός, ἐπιτίθεμαι, καταλαμβάνω ἐπ' αὐτοφόρῳ, ἀναγκάζω, πιέζω, στενοχωρῶ. || aşığı—, ἐκπίπτω ἀπὸ τοῦ λογ/σμοῦ. || ere—, ἢ koca-ya—, ὑπανδρεύομαι.

Varos, Οὐγγρ. ὄν. προάστειον. || —, κομπολις.

Varsakı, T. ὄν. yatağan, γιαταγάνιον βραχὺ καὶ πλατύ. || —, = kaya başı havası, σκοπὸς μουσικὸς ποιμενικὸς.

Varsin, T. προστ. bırak, ko, ἄφες εἶναι ἄσημιαντον. || —gelsin, ἄς ἔλθῃ. || —söylesin, ἄς λέγῃ.

Varta, A. [ἐλλ.] ὄν. yar, uçurum, βάρανθρον, κρημνός, ἄβυσσος.

Varyos, ἐλλ. ὄν. tokmak, büyük çe-

kiç; σφῦρα βαρεῖα τῶν λιθοξόων. Vasat, A. ὄν. orta, göbek, özek, μέσον, κέντρον.

Vasatî, A. ἐπθ. ortada bulunan, ikisi ortası, ortamık, μεσαῖος, κεντρικός. || —, μέσος. || —Asya, = orta Asya, ἡ Μέση Ἰστία. || —irtifa = —yükseklik, μέσον ὕψος. || —olarak, κατὰ μέσον ὅρον. || —kutur, μέση διάμετρος. || —bir hesap, μέσος ὑπολογισμός.

Vasfetmek, T. ρμ. (αἰτ.) tavsif etmek, περιγράφω. || —, ποιούμεαι τὸν ἔπαινον τινός, βλ. καὶ vasîf.

Vasfî, A. ἐπθ. περιγραφικός, διηγηματικός, ἐπιθετικός. || —, ὄν. κ. Αἰνείας, βλ. καὶ vasîf.

Vasfiye, A. ἐπθ. θ. τοῦ προηγ. || adati—, ἢ rütbiye, ἀριθμητικὰ τακτικά. || —, ὄν. κ. Κλυταιμνήστρα, Αἰνησώ.

Vasi, A. ὄν. ölünün vasiyetini yapan, ὁ ἐκτελεστής διαθήκης, ὁ κηδεμὼν ὀρφανῶν, ἐπίτροπος.

Vâsi, A. ἐπθ. geniş, genik, bol, büyük, εὐρύς, πλατύς, εὐρύχωρος, ἐκτεταμένος.

Vâsilik, T. ὄν. genişlik, εὐρυχωρία, ἔκτασις.

Vasilik, T. ὄν. κηδεμονία.

Vasiyet, A. ὄν. ölmeden evvel ismarlayış, ἐντολή, παραγγελία, ἡ τελευταία θέλησις, διαθήκη. || —etmek, (δοτ. αἰτ.) διαθέτω τὴν περιουσίαν πρὸ τοῦ θανάτου.

Vasiyetli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων διαθήκην, ἐντολήν, παραγγελίαν.

Vasiyetname, Π. ὄν. διαθήκη [τὸ ἐγγράφον].

Vasiyetsiz, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ διαθήκης. || —ölmek, ἀποθνήσκω ἄνευ διαθήκης, βλ. καὶ vasiyet.

Vasîf [vasî], A. ἀφ. ayırt, özlük, χαρακτηρισμός, περιγραφὴ προσόντων. || —, ιδιότης, προσόν. || —, = dğüs, ἐγκώμιον. || —terkibi, σύνταξις ἐπιθετική, ἥτοι οὐσιαστικὸν καὶ ἐπίθετον ἐν συντάξει. || —etmek, (αἰτ.) περιγράφω. || —etmek, ἐπαινώ. || —olunmaz, δὲν περιγράφεται.

Vâsîf, A. ἐπθ. meth eden, ὁ περιγράφων ἢ χαρακτηρίζων τὰ προσόντα καὶ τὰς ιδιότητας προσώπου ἢ πράγματος, ἐπαινέτης. || —, ὄν. κ. Ἐπαινετός.

Vasîl [ἢ vasî], A. ἀφ. ulaşma, kavuş-

ma, bitişiklik, ένωσις, συνένωσις, σύνδεσις [προτάσεων, πραγμάτων, έραστών κτλ. || —, (γρμμ.) κρᾶσις.

|| —etmek, ένῶ, συνδέω. || —olunmak, (δοτ.) ένῶμαι, συνδέομαι.

Vâsil, A. έπθ. yetişen, kavuşan, ό φθάς, άφιχθείς, ό συνενωθείς μετά του άντικειμένου των πόθων αυτού. || —olmak, (δοτ.) varmak, ulaşmak, φθάνω, άφικνούμαι.

Vasita, A. όν. araya giren, karışan, μέσον, μεσάζων, μεσολαβών. || —bulmak, (αίτ) εύρίσκω μέσον, ήτοι άνθρωπον να μεσολαβήση. || bil—, έμμέσως. || —olmak, (δοτ.) μεσολαβῶ.

Vasitasız, T. έπθ. doğrudan doğruya, κατ' ευθείαν, άμέσως.

Vasmet, A. όν. (ιατρ.) άτονία.

Vassaf, A. έπθ. vasi edici, ό περιγράφων τα προσόντα, τα χαρακτηριστικά τινος. || —. ό ποιών έπαίνους και έγκώμια περί τινος.

Vaşak, T. όν. büyük kara kulak, [ζῶον] λύγξ, κῆσος.

Vatan, A. όν. yurt, πατρίς. || hubbū—, = yurt sevgisi, φιλοπατρία. || —şarkışı, έθνικός ύμνος. || insan —ını sevmeli ve sevmiyeni sevmemeli, çünkü —a düşmandır, ό άνθρωπος πρέπει ν' αγαπᾷ την πατρίδα του και δέν πρέπει ν' αγαπᾷ τόν μη άγαπῶντα αυτόν, διότι είναι έχθρός τῇ πατρίδι. || —hasreti çekmek = yersimek, νοσταλγῶ.

Vatandaş, T. όν. yurttaş, πατριώτης, συμπολίτης.

Vatandaşlık, T. όν. yurttaşlık, τὸ είναι πατριώτην, συμπολίτην.

Vatani, A. έπθ. yurda ait, ό άνήκων τῇ πατρίδι. || muhabbeti —ye, = yurt sevicilik, φιλοπατρία.

Vatanperver, II. έπθ. yurdunu seven, φιλόπατρις.

Vatanperverlik, T. όν. yurt sevgisi, φιλοπατρία.

Vatoz, έλλ. όν. (ιχθ.) βάτος.

Vaveylâ, A. έπφ. eyvah! φευ! οἶμοι! || —, όν. çığlık, gürültü, yaygara, κραυγή φρίκης, άπελπισίας, όδυρμός.

Vay, T. έπφ. [λύπης, πόνον] φευ! οἶμοι! οὐαί! κ. άλλοίμονον! || —halimize! οὐαί ήμῖν. || —, έπφ. [έκπλήξεως, θαυμασμού, χαρᾶς]. || —

bu ne! ὦ! τί τοῦτο; || —efendim, hoş geldiniz! ὦ! κύριε καλῶς ὠρίσατε!

Vaye, II. όν. düşelik, μερίδιον, μετοχή, μερίς. || —, εις τὰ σύνθετα όνόματα = φίλος. || marif—, φιλόμουσος.

Vayedar, II. έπθ. payı olan, εύμοιρήσας, μέτοχος, κοινωνός.

Vaz'an, A. έπρ. konulduğuna göre, κατὰ την στάσιν. || —, (μτχ.) τεθείς, καθιερωθείς εις τινα έννοιαν, βλ. vazı.

Vazetmek, T. ρμ. (δοτ. αίτ.) koymak, yerleştirmek, θέτω. || —, επιβάλλω.

Va'zetmek, T. ρμ. (δοτ.) öğütlemek, νουθετῶ, συμβουλεύω, κηρύττω.

Vazgeçirmek, T. ρμ. (δοτ. άφαιρ.) caydirmek, el çekmek, κάμνω τινά να παραιτηθῇ, ν' άποσυρθῇ.

Vazgeçme, T. όν. άπαρ. cayma, παραιτήσεις άπό τινος.

Vazgeçmek, T. ρμ. οὐδ. (άφαιρ.) caymak, παραιτούμαι, άποσύρομαι. || yolculuktan—, παραιτούμαι του ταξιδιού. || davadan—, = el çekmek, παραιτούμαι τῆς άγωγῆς.

Vazgeçmiş, T. έπθ. ό άπαλλαχθείς, έλεύθερος άσχολίας, έλεύθερος μερίμνης.

Vazgeçti,, T. άφ. bozuşma, δυσαρέσκεια.

Vaz'ı, A. έπθ. ό οὐχί κυριολεκτικῶς, ό καθιερωθείς.

Vazife, A. όν. iş, yumuş, oran, καθήκον, μέρος, φρονις. || —, (νομ.) άρμοδιότης. || —edinmek, (αίτ.) ποιούμαι καθήκον, άναλαμβάνω υποχρέωσιν. || —sini bilir, = işini bilir, γινώσκει τὸ καθήκόν του.

Vazifedar, II. έπθ. yumuşlu, ό μισθοδοτούμενος, ό έχων καθήκόν τι.

Vazifeli = vazifedar.

Vazifesiz, T. έπθ. yumuşsuz, άδιάφορος, άμέριμνος.

Vazifesizce, T. έπρ. yumuşsuzlukla, άδιαφόρως άκηδῶς.

Vazifesizlik, T. όν. yumuşsuzluk, άδιαφορία, άκηδία, άμεριμνησία.

Vazifeşinas, II. έπθ. yumuşlu, ό άκριβής και άφωτισμένος εις τὸ καθήκόν του.

Vazifeten, A. έπρ. καθηκόντως.

Vaziyet, A. όν. duruş, tavır, στάσις σώματος ή πλοίου ταξιθεύοντος κτλ.,

- θέσις. || —al! = anık dur! (στρατ.) προσοχή! || —ini bozma, μὴ χαλᾶς τὴν στάσιν σου.
- Vazı [vaz], A. άφ. koma, birakma, τὸ κατατιθέναι, τὸ ἀφίεναι χαμαί || —, τοποθέτησις. || —, καθιέρωσις λέξεως εἰς τινα ἔννοϊαν εἰδικήν. || —esas, = temel atma, τελετὴ καταθέσεως θεμελίου λίθου || —hamil, = doğurma, τοκετός. || —kanun, = türe koma, νομοθεσία. || —imza = imza atmak, kol çekmek, ὑπογραφή.
- Vâzi, A. έπθ. koyan, ὁ τιθεῖς, ὁ βάλλων, ὁ ἰδρύων. || —i imza = imza atan, ὁ ὑπογράφων. || —i kanun = yasa ἢ türe koyan, νομοθέτης.
- Vazih, A. έπθ. açık, σαφής, ἐναργής, πρόδηλος. || —surette, σαφώς.
- Vaziyet, A. άφ. el koyma, el atma, τὸ ἐπιβάλλειν χεῖρα. ἤτοι κατοχή.
- Ve, A. σύνδ. καί. || Ahmet — Mehmet = Ahmet men [ἢ ile] Mehmet, ὁ A. καὶ ὁ M.
- Veba, A. ὄν. yumrucak, taun, πανώλης, λοιμός. || —, = ölüm saçan, kirlağan, kiran, ölet, ἐπιδημία.
- Vebaî, A. έπθ. λοιμικός. || —, ἐπιδημικός.
- Vebal, A. ὄν. günah, ağır suç, ἁμαρτία. || —, συνέπεια λυπηρὰ καὶ ὀλεθρία. || —, εὐθύνη ἠθική. || —i boy-nuna, ἄς ὀψεται.
- Vebalı, T. έπθ. yumrucaklı, taunlu, λοιμώβλητος.
- Veballı, T. έπθ. ağır suçlu, ὁ φέρων τὴν ἁμαρτίαν, ἤτοι τὴν ἠθικὴν εὐθύνην.
- Veca, A. ὄν. ağır, sizi, aci, buruntu, πόνος. || —i mefasıl, ἀθρόιτης.
- Vecahet, A. ὄν. güzel yüz, güzellik, ὠραῖον ἐξωτερικόν, καλλονὴ προσώπου. || —, = şan, şeref, περὶωπή, τιμή, μεγαλεῖον.
- Vecahetli, T. έπθ. güzel yüzlü, güzel, ὠραῖος, εὐειδής.
- Vecaip, A. ὄν. yapılması pek lâzım şeyler, χρὴ ἀπαραίτητα, ἱερά.
- Vecalı, T. έπθ. agrılı, ağır ve sizisi olan, ὀδυνηρός, ἀλγεινός.
- Vecibe, A. ὄν. yapılması pek lâzım şey, gerekli, χρὴς ἀπαραίτητον, ἱερόν. || —, = yal, μισθός, μνησιαῖον.
- Vecih [vech], A. ὄν. alın, yüz, çehre, ὄψις, πρόσωπον, πρόσοψις, ἐπιφά-

- νεια. || —, τρόπος, ἔποψις, αἰτία, αἴτιον. || bu —inen, τοιουτοτρόπως. || ne —inen? τίνι τρόπῳ; || hiç bir —inen, οὐδαμῶς. || ber —i peşin, = önceden, τοῖς μετρητοῖς, προκαταβολικῶς, ἐκ τῶν προτέρων.
- Vecih, A. έπθ. güzel, lâtif, ὠραῖος, εὐπρεπής, κατάλληλος.
- Vecihli, T. έπθ. (γεωμ.) ὁ ἔχων πρόσοψιν, ἐπιφάνειαν, ἢ ἔδραν. || dört —, = dört yönli, τετράεδρον.
- Vecize, A. έπθ. az sözlü ve çok manalı şey, σύντομος, λακωνικός.
- Vect, A. ὄν. istigrak, dalma, ἔκστασις, ἐνθουσιασμός, ἔρως, μελαγχολία. || —[d]e gelmek, = esirmek, ἐρχομαι εἰς ἔκστασιν, ἐνθουσιῶ.
- Veçh = βλ. vecih.
- Veçhe, A. ὄν. yüz, cihet, yan, πρόσωπον || —, = yön, μέρος.
- Veçhen, A. έπρ. bir veçhinen, κατὰ τὴν πρόσοψιν, τὴν ἐπιφάνειαν. || —, ὑπὸ τινα ἔποψιν, σχέσιν.
- Veçhî, A. έπθ. ὁ τοῦ προσώπου, τῆς προσόψεως.
- Veda, A. άφ. «Tanrıya ismarladık» diyerek ayrılma, ἀποχαιρετισμός. || —etmek, (β' γεν.) ayrılma, esenmek, ἀποχαιρετῶ. || son eveda = turfanda, ὄψιμος.
- Veda, Ἰνδ. ὄν. gök Tarısı, ὁ ἐπουράνιος Θεός. || —, εὐχολόγιον.
- Vedalaşmak, T. ρμ. ἀ' λ. (β' γεν.) ayrılma, ἀποχαιρετίζομαι μετὰ τινος ἀναχωρῶν.
- Vedaname, Π. ὄν. ἀποχαιρετητήριος [ἐπιστολή].
- Vedat, A. ὄν. sevim, sevmek, sevgi, yârlık, ἀγάπη, φιλία. || —, ὄν. κ. Φιλία, Ἀγάπη, Φίλων, Φιλώτας.
- Vedia, A. ὄν. oruncak, vesek, (νομ.) παρακαταθήκη. || —olarak, = ödünç, ὡς παρακαταθήκη.
- Vefa, A. ὄν. sözde durma, σταθερότης, τήρησις λόγου. || bi —, = sözün-de durmıyan, ἄπιστος, ἀσταθής. || bei —, (νομ.) πώλησις ἐπὶ ἔξωνήσει, βλ. καὶ vefaen.
- Vefadar, Π. έπθ. yârimı unutmiyan, πιστός, σταθερός, ἀκριβής εἰς τὴν ὑπόσχεσιν, εἰς τὴν φιλίαν, εἰς τὸν ἔρωτα, ὁ μὴ λησανῶν τοὺς φίλους.
- Vefadarlık, T. ὄν. πίστις εἰς τὴν φιλίαν, εἰς τὴν ὑπόσχεσιν, εἰς τὸν ἔρωτα

Vefaen, A. ἐπρ. (νομ.) yeniden satın alarak, ἐπὶ ἐξωνήσει, ἐπὶ ἐξαγορᾷ.

Vefakâr, II. ἐπθ. sevdiğini unutmıyan, πιστός, σταθερός εἰς τὴν φιλίαν, εἰς τὴν ὑπόσχεσιν, εἰς τὸν ἔρωτα, βλ. καὶ vefadar.

Vefakârane, II. ἐπρ. πιστῶς.

Vefasız, T. ἐπθ. sözünde durmıyan, verdiği sözü unutan, ἀπιστος, ὁ λησμονῶν τοὺς φίλους του, τοὺς ἔρωτας καὶ τὰς ὑποσχέσεις του.

Vefasızlık, T. ὄν. ἀπιστία, λησμοσύνη τῶν ὑποσχέσεων, ἐγκατάλειψις τῶν φίλων κτλ.

Vefaşiar, II, ἐπθ. vefalı, σταθερός, εὐσταθής.

Vefat, A. ὄν. ölüm, ölme, göçme, telef olma, θάνατος. || kabl el—, = ölmezden, πρὸ τοῦ θανάτου. || bad el—, = öldükten sonra, μετὰ τὸν θάνατον. || —etmek, = ölmek, göçmek, yürümek, ὁδεύω [τὸν ἀτελευτητον δρόμον], ἀποθνήσκω, βλ. yol ἢ uzun.

Vefik, A. ἐπθ. uygun, σύμφωνος, ὁμόθυμος. || —, = yâr, φίλος, σύντροφος. || —, ὄν. κ. Φιντίας.

Vefiyat, A. ὄν. âletler, uzun yol yolcusu olmalar, θάνατοι.

Vefk, A. ὄν. uyma, uygunluk, συμφωνία [= συνωδία, κατὰ μὲ ἀιτιατικὴν].

Vefret, A. ὄν. bolluk, çokluk, genişlik, ἀφθονία, πλησμονή, μεγάλη ποσότης. || —nen, ἀφθόνως.

Vega, A. ὄν. gürlütü, patırtı, kavga, savas, θόρυβος, ταραχή, μάχη, πόλεμος.

Vahabî, A. ὄν. αίρεσίς τις Μουσουλμανική, ἥς ἀρχηγὸς ἦτο ὁ Abdülvehap. || —, βασιλείον, ὅπερ ἴδρυσεν ὁ Vehap μὲ πρωτεύουσαν τὴν Μέκκαν.

Vehbî, A. ἐπθ. Tanrı verışı, θεῖον δῶρον. || —, ὄν. κ. Διόδωρος, Θεόδωρος, Δωρόθεος.

Vehbiye, A. θ. τοῦ προηγ. || —, ὄν. κ. Δωροθέα.

Vehham, A. ἐπθ. kuruntulu, kuşkuşlu, ὁ λίαν καχύποπτος, δύσπιστος.

Vehhamlık, T. ἀφ. kuruntu, işkil, καχύποψία.

Vehhap, A. ἐπθ. bağışlayıcı, πολυέλεος, πολυεὐσπλαγχνός [ἐπὶ Θεοῦ].

Vehim [vehm], A. ὄν. yanlış düşünce,

kuruntu, boş yere korku, kurgu, φάντασιοπληξία, καχύποψία, ὑπόγνοια, φόβος παράλογος.

Vehimnak, II. ἐπθ. sezekli, alingan, kuruntulu, καχύποπτος.

Vehle, A. ὄν. takika, lâhza, = kırma, στιγμή. || —i ulâde = ilk önce, ἐκ πρώτης ὄψεως.

Vehleten, A. ἐπρ. birden bire, ilk önce, ἐκ πρώτης ὄψεως.

Vehmî, A. ἐπθ. asılsız, esassız, ὁ κατὰ φαντασίαν, ὑποθετικός.

Vehmiyat, A. ὄν. boş düşünceler, φαντασιοπληξία, καχύποψία.

Vekâlet, A. ὄν. πληρεξουσιότης, ἀντιπροσωπία, ἐπιτροπεία. || baş—, πρωθυπουργία. || bil—, ὡς ἐπίτροπος, ἐπιτροπικῶς, ἀναπληρωματικῶς. || —etmek, (δοτ.) ἀντιπροσωπεύω, ἐκπροσωπῶ, ἀναπληρῶ, βλ. καὶ vekil.

Vekâleten, A. ἐπρ. başkasının yerine, ἀναπληρωματικῶς, ἐπιτροπικῶς, κατ' ἐντολήν.

Vekâletname, II. ὄν. πληρεξούσιον, ἐπιτροπικόν.

Vekâletpenah, II. ὄν. τὸ στήριγμα τῆς ἀντιπροσωπείας [τίτλος τῶν Ἐπιτρόπων καὶ τοῦ Πρωθυπουργοῦ].

Vekar, A. ὄν. ağırbaşlılık, αξιοπρέπεια, σοβαρότης.

Vekarlı, T. ἐπθ. ağır başlı, σοβαρός, αξιοπρεπής.

Vekarsız, T. ἐπθ. horpa, ὁ ἄνευ σοβαρότητος, αξιοπρεπείας, ὁ μὴ δυνάμενος νά διατηρῇ αξιοπρέπειαν.

Vekarsızlık, T. ὄν. horpalık, ἐλλειψις σοβαρότητος, αξιοπρεπείας.

Vekil, A. ὄν. oruntak, ἐπίτροπος, πληρεξούσιος, ἀντιπρόσωπος, ἐντολοδόχος. || baş—, Πρωθυπουργός. || malive —i, = ayinci ἢ ağıcı, Ἐπ. τῶν Οἰκονομικῶν. || Maarif —i, Ἐπίτροπος τῆς Παιδείας. || Sihhiye —i, Ἐπίτροπος τῆς Ὑγείας. || Millî müdafaa —i, Ἐπίτροπος τῆς Ἐθνικῆς ἀμύνης. || Hariciye —i, Ἐπίτροπος τῶν ἑξωτερικῶν. || Adliye —i, Ἐπ. τῆς δικαιοσύνης. || Nafia —i, Ἐπ. τῶν δημοσίων ἔργων. || Ziraat —i, Ἐπίτροπος τῆς γεωργίας. || reis —i, = başkan —i, ἀντιπρόεδρος. || dava —i, koştan. sözcü, δικηγόρος. || müdafaa —i, συνήγορος. || —harç = otacı, φροντιστής, οἰκονόμος ἐπιτετραμμέ-

νος τὰ τῆς δαπάνης μεγάρου. || —i mutlak, γενικὸς πληρεξούσιος.
 Vekillik, T. ὄν. vekâlet, πληρεξουσιότης, ἀντιπροσωπεία. || bas—, πρωθυπουργία. || dava —i, ἡ δικηγορικὴ.
 Velâdet, A. ὄν. dogma, dogûş, γέννησις.
 Velâdethane, II. ὄν. dogum evi, μαιευτήριον.
 Velet [veled], A. ὄν. oğul, evlât, τέκνον, υἱός || —, [συνήθως ἀντὶ τοῦ —i zina = piç], νόθος. || —i zina, (μτφ.) hin oğlu, afacan, κατοήθης, ζωηρός, κ. σεραπετός.
 Velev, A. ἐπρ. olsa da, bile, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει, ἔστω, δεδοσθω. || —böyle olmuş, καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει οὕτως ἔγινε.
 Velhasil, A. ἐπρ. ἐνὶ λόγῳ, συνελόντι εἰπεῖν.
 Veli, A. ἐπθ. sahip, ὁ συγγενής, κηδεμών, ὁ πλησιων. || çocuğün —si, ὁ κηδεμών τοῦ παιδός. || —aht, ἐπίδοξος διάδοχος. || —, = evliya, ἅγιος. || —, ὄν. κ. Φιλόθεος.
 Velilik, T. ὄν. sahiplik, συγγένεια, κηδεμονία. || —, ἀγιότης.
 Velime, A. ὄν. düğün, γάμος, χαρά. || —cemiyeti, ὁμήγουρις ἐορτῆς γάμου.
 Velit [velid], A. ὄν. μείραξ, ἀρτιγενής. || —, ὄν. κ. Ἡρόδοτος.
 Velvele, A. ὄν. patırdı, gürlütü, şamata, μέγας θόρυβος, πάταγος, ταραχή, βοή. || —koparmak, διεγείρω μέγαν θόρυβον. || —kopmak, ἐγείρεται θόρυβος, ταραχή. || ortalığı —ye vermek, ἀναστατῶ.
 Velveleci, T. ὄν. şamatacı, patırdıcı, ταραχοποίος.
 Velveleli, T. ἐπθ. şamatalı, παταγώδης, θορυβώδης, πολύκροτος.
 Velvelesiz, T. ἐπθ. gürlütüsüz, ἀθόρυβος, ἄνευ ταραχῆς.
 Vely etmek, T. ρμ. ἄλλ. biri biri arkasından gelmek, διαδέχεσθαι ἀλλήλους, ἀμυβαίως.
 Venedik, ὄν. κ. Ἑνετία, Βενετία. || —altını (νόμισμα), δουκάτον τῆς Βενετίας. || —Körfezi, ὁ Ἀδριατικὸς κόλπος.
 Venedikli, T. ὄν. Ἑνετός, Βενετός.
 Veraset, A. ὄν. soyha ἢ soyka, kalma, κληρονομία. || —, (φ. ἱστ.) κληρονομικότης.

Veraseten, A. ἐπρ. ἐκ κληρονομίας. || —intikal = babadan kalma, ἐκ κληρονομίας γονέων.
 Verdî, A. ἐπθ. güle müteallik, ρόδι-νος. || —, (φαρμ.) ροδόμικτος. || —fasile, (φ. ἱστ.) ροδοειδής.
 Verdirmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) δίδω δι' ἄλλου. || —, βάλλω τινὰ νὰ δώσῃ.
 Verdirtmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) ὑποχρῶ τινὰ νὰ δώσῃ τι δι' ἄλλου.
 Vere, T. ὄν. τὸ παραδίδοσθαι, παράδοσις. || —bayrağı, σημαία παραδόσεως.
 Verecek, T. ὄν. borç, χρέος. || —im yok, δὲν χρεωστῶ.
 Verecekli, T. ἐπθ. borçlu, χρεώστης, ὀφειλέτης.
 Verem, A. ὄν. şiş, şişme, ince hastalık, οἰδημα, πρηξιμον, φθίσις.
 Verememek, T. ρμ. ἀποφ. (δοτ. αἰτ.) δὲν δύναμαι νὰ δώσω. || —, δὲν ἐλπίζω νὰ δώσω. || —, δὲν εἶμαι εἰς θέσιν νὰ δώσω.
 Veremli, T. ἐπθ. ince hastalıklı, φθισικός.
 Verese, A. ὄν. mirasçılar, κληρονόμοι.
 Veresiye, T. ἐπρ. ἐπὶ πιστώσει. || —almak, ἀγοράζω ἐπὶ πιστώσει. || —vermek, πωλῶ ἐπὶ πιστώσει. || —içki içen iki kere sarhoş olur, (πρμ.) ὁ πίνων ἐπὶ πιστώσει δις μεθύει. || bu gün peşin, yarin—, (πρμ.) σήμερον τοῖς μετρητοῖς καὶ αὔριον ἐπὶ πιστώσει.
 Ver etmek, T. ρμ. (δοτ.) arasını kesmemek, δίδω συνεχῶς. || —, τύπτω ἄλλεπαλήλως, τοῦ τοῖς βρέχω.
 Verev, A. ἐπθ. çapraz, λοξός, ἐπικλινής.
 Vergi, T. ὄν. φόρος. || —, δῶρον. || Tanrı —si, δῶρον τοῦ Θεοῦ, προτέρημα φυσικόν, τάλαντον. || Ali paşa —si, δῶρον τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, ἦτοι πρᾶγμα ὅπερ δωρεῖται τις καὶ εἶτα πάλιν τὸ ἀφαιρεῖ. || —vermek, πληρόνω φόρον. || —toplamak, εἰσπράττω φόρους. || —bekayası, καθυστέρούμενοι φόροι. || içki —si, = zecriye, φόρος ἐπὶ τῶν οἰνοπνευμάτων.
 Vergili, T. ἐπθ. eli açık, ἐλευθέριος, γενναιοδωρός.
 Verici, T. ὄν. borçlu, ὁ χρεώστης.
 Veridi, A. ἐπθ. damara müteallik, φλεβικός, βλ. καὶ verit.

Verilmek, T. ρμ. πθ. δίδομαι, χαρίζομαι, ἀπονέμομαι, παραχωροῦμαι, || —, ἀποτίομαι [ἐπὶ φόρου, ἐνοικίου κτλ.]. || —, ἀποδίδομαι, ἐπιστρέφομαι. || verilmiş sadakası var imiş, (πρμ.) εἶχε φαίνεται δεδομένην ἐλεημοσύνην = καὶ καλὸν ἔκαμε καὶ διέφυγε τὸν κίνδυνον.

Verim, T. ὄν. προϊόν, ἐσοδεῖα.

Verimli, T. ἐπθ. bitirgen, γόνιμος, παραγωγικός. || —, (μτφ.) γενναιόδωρος, ἐλευθέριος.

Verimsiz, T. ἐπθ. ἄγονος. || —, (μτφ.) γλίσχρος, κ. τσιγκούνης.

Verinmek, T. ρμ. μσ. θυσιάζομαι, δίδω τὸν ἑαυτὸν μου.

Veriş, T. ἄφ. δόσις. || —, = bağışlama, δωρεά, χάρισμα, ἄφεςις. || —, = paylama, ἐπίπληξις. || alış—, ληθοδοσία.

Veriştirmek, T. ρμ. (δοτ.) ὑβρίζω, προπηλακίζω || —, τύπτω ἄλλεπαλλήλως, κ. τοῦ τοῖς βρέχω.

Verit, A. ὄν. (ἀνατ.) damar, φλέψ.

Vermek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) δίδω. || —, = bağışlamak, χαρίζω || —, = ödemek, ἀποτίω, πληρόνω. || ödünç, ἡ eğreti—, δανεῖζω. || ateşe—, πυρπολῶ. || ara—, διακόπτομαι. || el ele—, συμφιλιοῦμαι. || ele—, καταγγέλλω || aman—, συγχωρῶ. || alıp—, κρίνω, ἐπικρίνω. || alı—, προμηθεύω, ἀγοράζω ἐν τάχει, ἡ ἀγοράζω δι' ἄλλον. || kulak—, προσέχω. || çeki düzen—, = döndürmek, düzeltmek, τακτοποιῶ. || rey—, δίδω ἀρραβῶνα, κ. καπάρω. || pay—, δίδω μερίδιον ἐπιπλήττω. || boyun—, ὑποτάσσομαι. || söz—, δίδω λόγον. || can—, ἀποθνήσκω. || hak—, δικαιῶ. || mana—, ἐξάγω σημασίαν, ἐξηγῶ. || zahmet—, δίδω κόπον, ἐνόχλησιν. || Allah vere, εἴθε.

Vermemek, T. ρμ. ἀποφ. (δοτ. αἰτ.) δὲν δίδω. || —, δὲν θεωρῶ πρέπον νὰ δώσω.

Vesaik, A. ὄν. inan kâatları, belgeler, τεκμήρια, ἀποδείξεις.

Vesail, A. ὄν. ipuçları, kaçamaklar, προφάσεις. || —, εὐκαιρία, ἀφορμαί.

Vesait, A. ὄν. vasıtalар, τὰ μέσα. || nakliye —i, = götürgüler, μέσα συγκοινωνίας.

Vesatât, A. ὄν. araya girme, μεσολάβησις, παρέμβασις, μέσον.

Vesika, A. ὄν. inan kâadi, belge, ἀπόδειξις, τεκμήριον.

Vesile, A. ὄν. vasıta, sebep, ipucu, firsat, ἀφορμή, μέσον, εὐκαιρία, πρόσφασις. || —aramak, ζητῶ ἀφορμήν.

|| —bulmak, εὐρίσκω ἀφορμήν. || bu —inen, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ.

Vesilecu, Π. ἐπθ. firsat gözetici, ὁ ζητῶν εὐκαιρίαν ἀφορμήν.

Vesilesiz, T. ἐπθ. καὶ ἐπρ. ἄνευ ἀφορμῆς, ἄνευ αἰτίας.

Vesim, A. ἐπθ. güzel, dilber, ὡραῖος.

Vesselâm, A. ἐπρ. [ἐν τέλει ἐπιστολῆς] καὶ ἐπὶ τούτοις χαῖρε. || —, ἐνὶ λόγῳ, τετέλεσθαι, ἤτοι δὲν ἔχω ἄλλο νὰ προσθέσω.

Vesve, A. ὄν. kuruntu, ὑπόνοια, καχυποψία. || —vermek, σκανδαλίζω.

Vesveseci, T. ἐπθ. καχύποπτος.

Vesveselenmek, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι καχύποπτος.

Vesveseli, T. ἐπθ. kuruntulu, vesveseci, καχύποπτος.

Veşim, A. ὄν. hamailî, τελαμών. || —, διακριτικὰ σημεῖα ἐπὶ τοῦ σώματος. || —, dağlama, τὰ διὰ πετυρακτωμένου σιδήρου σημεῖα ἐπὶ τῶν μελῶν τοῦ σώματος.

Veter, A. ὄν. yay kirışı, saz teli, χορδή [τόξου ἢ μουσικοῦ ὄργανου]. || —, (γεωμ.) χορδή. || —i zaviyei kaimе, ὑποτείνουσαι. || —, (ἀνατ.) τέγων.

Veterî, A. ἐπθ. (ἀνατ.) ὁ ἀνήκων εἰς τὸν τένοντα.

Vetet, A. ὄν. kazık, πάσσαλος. || —, (ἀνατ.) σφηνοειδὲς ὅστουν. || —, πάσσαλος χωρομετρικός. || —, μέρος τοῦ ποδὸς συνιστάμενον ἐκ δύο συλλαβῶν ἐν τῇ προσφωδίᾳ.

Vetire, A. ὄν. dar yol, keçi yolu, τρίβος, ὁδός. || —, = üslup, τρόπος, τάξις, κανών. || —, (ἀνατ.) burun zari, διάφραγμα τῆς ρινός.

Veya } Π. σύνδ. ἡ, εἰδεμή, ἡ ἄλ-
Veyahut } λως,

Vezaret, A. ὄν. vezirlik, ἄλλοτε τὸ ἀξίωμα καὶ ὁ βαθμὸς τοῦ ἀνωτάτου πολιτικοῦ βαθμοῦ.

Vezin [vezn], A. ἄφ. tartı, tartma, τὸ σταθμίζειν, στάθμισις. || —, = ağırlık, βάρος, ζύγι, μέτρον βάρους. || —, ρυθμός, μέτρον στίχου. || —et-

- mek, (αἰτ.) tartmak, σταθμίζω, ζυγίζω.
- Vezir, A. ὄν. ἄλλοτε λειτουργὸς κράτους ἔχων τὸν ἀνώτατον πολιτικὸν βαθμὸν. || —i azam, Μέγας βεζύρης (ἄλλοτε).
- Vezirane, Π. ἐπρ. βεζυρικῶς.
- Vezirlik, T. ὄν. βαθμὸς καὶ ἀξίωμα τοῦ ἀνωτάτου πολιτικοῦ, ἄλλοτε, βαθμοῦ.
- Vezne, A. ὄν. tartı aleti, terazi, ζυγός, πλάστιγξ. || —, ταμεῖον. || —, ἐστία, ὄλμος (πυροβόλου). || —, πυροτοδόχη. || —, μέτρον πίεσεως τοῦ ἀτμοῦ τῶν λεβήτων.
- Vezneci, T. ὄν. ὁ κατασκευαστὴς καὶ πωλητὴς ζυγῶν. || —ler, συντεχνία πωλητῶν ζυγῶν κτλ. || —ler, συνοικία ἐν Κων/πόλει.
- Veznedar, Π. ὄν. ταμίας.
- Veznedarlık, T. ὄν. ταμεῖον.
- Vicah, A. ὄν. yüzleşme, müvacehe, ἀντιμωλία.
- Vicahen, A. ἐπρ. yüz yüze, (νομ.) κατ' ἀντιμωλίαν.
- Vicahî, A. ἐπθ. yüz yüze olan, ὁ κατ' ἀντιμωλίαν.
- Vicdan, A. ὄν. öz duygu, duygu özü, συνείδησις. || —sahibi, εὐσυνείδητος.
- Vicdanen, A. ἐπρ. öz duygu ile, κατὰ συνείδησιν.
- Vicdanî, A. ἐπθ. yürek duygusuna müteallik, ἐνδόμυχος.
- Vicdanlı, T. ἐπθ. duygulu, insafli, εὐσυνείδητος.
- Vicdansız, T. ἐπθ. öz duygusuz, yezit, edepsiz, ἄσυνείδητος.
- Vicdansızlık, T. ἄφ. yezitlik, insafsızlık, ἄσυνειδησία.
- Vida, Ἰτ. ὄν. burgulu civi, cecik, κοχλίας, ἑλιξ.
- Vidala, Ἰτ. ὄν. dana derisi, δέρμα μόσχου. || —, ἐπθ. ὁ ἐκ δέρματος μόσχου.
- Vidalamak, T. ρμ. (αἰτ.) κ. βιδόνω.
- Vidalanmak, T. ρμ. πθ. προσηλοῦμαι δι' ἑλίκος, κ. βιδόνομαι.
- Vidaltmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω ἄλλον νά βιδώσῃ.
- Vidalı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ἑλικά, κοχλίαν. || —civi, ἥλος κοχλιοειδής.
- Vikaye, A. ἄφ. kayırma, koruma, προφύλαξις, προστασία, ὑπεράσπισις. || —etmek, (αἰτ. β' γεν.) korumak, προφυλάττω, προασπίζω, προστατεύω, ὑπερασπίζομαι.
- Vikayeten, A. ἐπρ. πρὸς προφύλαξιν, χάριν προφυλάξεως, βλ. καὶ προηγ.
- Vilâyet, A. ὄν. ölke, ilke, El, Νομαρχία. || —, γενέθλιος πατρίς.
- Vilâyetli, T. ἐπθ. συμπατριώτης, συγχώριος.
- Vinç, ὄν. bucurgat, βαροῦλκον, γέρανος, ὑψωτήρ κτλ.
- Vira, T. [ἐλλ.] ἐπρ. ὁλονέν, ἀκαταπαύστος.
- Viran, Π. ἐπθ. yıkık, ören, ἐρείλιον, || —, μτφ. κατεστραμμένος, τεθλιμμένος, ἔρημος, ἀκατοίκητος. || —etmek, (αἰτ.) κατερειπῶ. || —olmak, ἐρειποῦμαι. || —şehir, Ναζιανζός. || —şehir, Σελεύκεια (Κιλικίας).
- Virane, Π. ὄν. yıkık yapı, ören, yıkıntı, οἰκόπεδον οἰκοδομῆς πυρποληθείσης, ἢ καταρρευσάσης.
- Viranelik, T. ὄν. örenlik, τόπος πυρκαϊᾶς, κ. βιρανέδες.
- Viranlaşmak, T. ρμ. οὐδ. μεταβίλλομαι εἰς ἐρείπια, εἰς ἐρήμους, ἐρειποῦμαι.
- Viranlık, T. ὄν. ıssız yer, τόπος ἔρημος, ἀκατοίκητος, πλήρης ἐρειπίων.
- Viran şehirli, T. ἐπθ. Ναζιανζηνός, Σελεύκειος.
- Virt [vird], A. ὄν. her gün tekrar olunan söz, καθημερινὴ εὐχή. || —[d]i zeban = dillengeç, καθημερινὴ εὐχή. || —zeban etmek, = dile dolamak, τὸ ἔχω καθημερινῶς ἐν τῇ γλώσσῃ, κ. κομβολόγι στη γλώσσα.
- Visal, A. ὄν. sevdiğine kanuşma, ἐνωσις ἐρωμένου μετὰ τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ, συνέντευξις, ἀπόλαυσις.
- Vişne, T. ὄν. bûssinon, ὄξυκράσσον. || —çürüğü, χρῶμα βαθὺν βυσσίνου. || —şurubu, σιρόπιον ἐκ βυσσίνων.
- Viyana, ὄν. κ. Βιέννη.
- Viyanalı, ἐπθ. Βιενναῖος.
- Viza, Ἰτ. ὄν. ἐπιθεώρησις διαβατηρίου κτλ. || —etmek, (αἰτ.) ἐπιθεωρῶ διαβατήριον. || —ettirmek, δίδω το διαβατήριον πρὸς ἐπιθεώρησιν.
- Vizali, T. ἐπθ. διαβατήριον ἐπιθεωρηθέν.
- Vize, ὄν. (πόλ.) Βιζύη.
- Vizeli, T. ἐπθ. Βιζυηνός.
- Vicik, T. ὄν. πρᾶγμα ζεζυμωμένον μεταξὺ τῶν δακτύλων.

Viciklamak, T. ρμ. (αἰτ.) ζυμῶ, ζου-
λῶ, πῆζω, θλίβω. || —, τυραννῶ.
Vik, T. μόριον παριστάνον φωνὴν πνι-
γομένου, ἀπαγχονιζομένου. || —de-
memek, δὲν λέγω βῆξ, ἤτοι ὑποφέ-
ρω ἀγογγύστως. || —dedirmemek,
καταπνίγω, δὲν ἀρνίω νὰ παραπο-
νεθῇ.
Viklamak, T. ρμ. οὐδ. γογγύζω, ὑπο-
φέρω, στενάζω.
Vinlamak, T. ρμ. οὐδ. ἀντηχῶ.
Virildamak, T. ρμ. οὐδ. durmaksız
söylemek, ἀνησυχῶ, γίνομαι ὀχλη-
ρός, προξενῶ κεφαλόπονον, πολυ-
λογῶ, φλυαρῶ.
Virilti, T. ὄν. dirilti, θόρυβος ὀχλη-
ρός, κεφαλότονος, πολυλογία, φλυα-
ρία.
Virvir, T. μόρ. παριστάνον τὴν συνεχή
ὀχληρὰν φλυαρίαν κτλ., φλυαρία
ὀχληρὰ.
Virvit etmek ἢ virvir edip durmak,
T. ρμ. οὐδ. φλυαρῶ συνεχῶς γινό-
μενος ὀχληρός.
Viz, T. μόρ. παριστάνον βόμβον. || —,
(μτφ.) κίνησις καὶ ταχεία ἐνέργεια.
|| —savuşmak, παρέρχομαι ταχέως.
|| —geçmek, δὲν δίδω σημασίαν,
προσοχήν.
Vizildamak, T. ρμ. οὐδ. βομβῶ, ὡς τὰ
ἔντομα ὁ.αν πετῶσι. || —, (μτφ.) τον-
θορίζω, μουρμουρίζω. παραπονοῦ-
μαι.
Vizildanmak, T. ρμ. μσ. μουρμουρίζω,
τονθορίζω, παραπονοῦμαι.
Vizilti, T. ὄν. βόμβος, ὡς ὁ τῶν ἐντό-
μων ὅταν πετῶσι. || —, (μτφ.) τον-
θορισμός, μουρμουρισμός, δυσαρέ-
σκεια.
Vizir vizir, T. ἐπρ. ταχέως, ἄνευ ἐν-
δοιασμοῦ. || — —gidip gelmek, ἀ-
διακόπως πηγαινοέρχομαι.
Vizlamak, T. ρμ. οὐδ. vizildamak,
βομβῶ. || —, (μτφ.) παραπονοῦμαι,
τονθορίζω.
Volga, T. ὄν. itil ırmağı, ὁ Ἰτίλ (πο-
ταμός).
Volkan, Γαλλ. ὄν. yanardağ, ἡφαί-
στειον.
Volkanik, Γαλλ. ἐπθ. ἡφαιστειώδης.
Voltaî, A. ἐπθ. Βολταϊκός. || —elektrik,
ἡλεκτρισμός διὰ προσεγγίσεως, Βολ-
ταϊσμός.
Voyvo, Ἰσπ. ὄν. çürük yumurta, ὠδὸν

σεσηπός [λέγεται ἐπὶ χλεύης, ἐμ-
παιγμοῦ].
Voyvoda, Σλαβ. ὄν. ἀρχηγός, ὄπλαρ-
χηγός. || —, διοικητής [τίτλος ἄλλοτε
ἀπονεμόμενος εἰς τοὺς διοικητὰς τῆς
Βλαχίας καὶ Μολδαβίας] || —, yasa-
vul, ἀστυνόμος. || Galata —si, = su
başı, ἀρχιαστυνόμος τοῦ Γαλατᾶ.
Voyvodalik, T. ὄν. τὸ ἀξίωμα τοῦ Βοε-
βόδα.
Vratika, T. ὄν. virane papatyası, χα-
μαίμυλον.
Vuku, A. ἀφ. oluş, olma, τὸ συμβαί-
νειν, τὸ λαμβάνειν χώραν. || —bul-
mak, ἢ —a gelmek = olmak, zuhur
etmek, συμβαίνω. || —bulan = olan,
τὸ συμβάν, τὸ λαβὸν χώραν. || —a
getirmek, προξενῶ [ἐπὶ ταραχῆς, ἀ-
νωμαλίας, δυσκολίας].
Vukaat, A. ὄν. olan şeyler, συμβάντα,
γεγονότα. || —ı tarihiye, ἱστορικά γε-
γονότα. || —a tâbi olmak, ἐνεργῶ
κατὰ τὰς περιστάσεις. || —eksik de-
ğil, δὲν λείπουνσι τὰ ἐπεισόδια.
Vukuf, A. ἀφ. durma, duruş, στατιμό-
της, παῦσις, διακοπή. || —, = anla-
ma, haberdar olma, γνῶσις, πληρο-
φορία. || —un var, = bilirsin, ἔχεις
γνώσεις. || Türkçeye olan —u, ἢ
Τουρκομωθία του.
Vukufu, T. ἐπθ. bilgili, ἀνεπτυγμένος.
Vukufsuz, T. ἐπθ. bilgisiz, samağır, ὁ
μὴ ἔχων γνῶσιν, ἀδαής.
Vukufsuzluk, T. ὄν. bilgisizlik, ἀδαη-
μοσύνη, ἄγνοια.
Vunus, T. ὄν. uskumru yavrusu, νεο-
γνὸν σκόμβρου.
Vur, T. προστ. β' προσώπου, πάταξον.
|| —amma dinle! πάταξον μὲν, ἄ-
κουσον δέ. || —patlasın, çal oysasın!
κτύπα ἄς διαρραγῇ, παῖξε ἄς χο-
ρεύσῃ! [ἐπὶ διασκεδαζόντων].
Vurçuk, T. ὄν. öreke, κάθισμα ἰδία
διὰ τὴν ἐπίτεκα.
Vurdurmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω
τινὰ νὰ κτυπήσῃ. || —, = öldürtmek,
βάλλω τινὰ νὰ φονεύσῃ. || —, βάλλω
ἄλλους, ἢ ἐπιτρέπω νὰ λεηλατήσωσι.
Vurgun, T. ἐπθ. κτυπημένος, προσβε-
βλημένος ὑπὸ νόσου, πάθους, ἐρω-
τος κτλ. || —, = tutkun, ἐρωτευμέ-
νος. || güneş —u, ἡλιόπληκτος. || süit
—u, ὁ ἀσθενήσας ἐκ γάλακτος [ἐπὶ
μικρῶν παιδίων]. || —anı, = sürgün

- ανι, κυνήγιον, εἰς ὃ ἐξέρχονται πολλοὶ ὁμοῦ ἀπὸ κοινοῦ. || —, λεία, λάφυρον. || —vurmak, λαφυραγωγῶ.
- Vurgunluk, T. ἄφ. ἡ κατάστασις τοῦ κτυπημένου, τοῦ προσβεβλημένου ὑπὸ νόσου, ἔρωτος κτλ. || güneş —u, ἡλίαις.
- Vurma, T. ὄν. ἀπαρ. πληξίς, τύψις. || —, τραυματισμός, δολοφονία. || —, λήστευσις. || güneş —si, ἡλιοπληξία, βλ. καὶ ἐπόμενον.
- Vurmak, T. ρμ. (δοτ.) κτυπῶ, τύπτω. || —, (αἰτ.) yaralamak, τραυματίζω. || —, (αἰτ.) öldürmek, φονεύω, δολοφονῶ. || —, (δοτ.) βομβαρδίζω. || —, (αἰτ.) ληστεύω, προσβάλλω. || destek —, στυλόνω. || dağ —, dağlamak, σπίζω, καυτηριάζω. || yakı —, ἐφαρμόζω καυτηρίον. || yama —, ἐμβάλλονω. || yüze —, ὀνειδίζω τινά ἀναφανδόν. || üste —, υπερθεματίζω. || güneş —, ὁ ἥλιος προσβάλλει, ἡλιοπληξία, ἢ ὁ ἥλιος εὐρίσκει, βλέπει μέρος τι. || boya —, βάφω. || acığa —, φανερόνω. || deliliğe —, προσποιῶμαι τὸν παράφρονα. || bilmezliğe —, προσποιῶμαι ἄγνοια. || hem nalına, hem mihına —, κτυπῶ μὲν εἰς τὸ καρόφι καὶ μὲν εἰς τὸ πέταλον, ἦτοι ὅτε μὲν λέγω τὸ σκοπούμενον, ὅτε δὲ ἀπὸ σκοποῦ λέγω ἐπουσιώδη καὶ ὑπεκφεύγω. || karaya —, τὸ ρίπτω εἰς τὴν ξηράν, ἐξωκέλλω (τὸ πλοῖον) μτφ. κ. τὸ ρίχνω ἔξω.
- Vuruk, T. ὄν. ὑποδιαίρεσις φυλῆς.
- Vurulma = vuruluş.
- Vurulmak, T. ρμ. πθ. πλήττομαι, χροῦομαι. || —, μτφ. (δοτ.) ἐρῶμαι. || —, προσβάλλομαι ὑπὸ νόσου. || —, δολοφονοῦμαι.
- Vurulmuş, T. ἐπθ. δολοφονημένος.
- Vuruluş, T. ἄφ. τραυματισμός, || —, προσβολή ὑπὸ νόσου, ἢ σφαίρας πυροβόλου, ἢ ἔρωτος.
- Vuruş, T. ἄφ. κτύπημα. || —, μάχη.
- Vuruşma, T. ὄν. ἀπαρ. savaş, σύγκρουσις, συμπλοκή, μάχη.
- Vuruşmak, T. ρμ. ἄλλ. (β' γεν.) συγκροῖομαι, συμπλέκομαι, ἀλληλομαχῶ.
- Vuruşturma, T. ὄν. ἀπαρ. κούτρισμα, τσίγγρισμα [ὠδὼν κτλ.]. || —, ἄλλεπάλληλα κτυπήματα.
- Vuruşturmak, T. ρμ. (αἰτ.) βάλλω ἄλλους νὰ συμπλακῶσι, νὰ κτυπηθῶσι.
- || —, κούτριω δύο ἢ περισσότερα πράγματα [ὠὰ κτλ.], τσιγγρίζω. || —, καταφέρω ἄλλεπάλληλα κτυπήματα.
- Vuslat, A. ὄν. aşikin maşukasına kavuşması, ἔνωσις ἐραστοῦ μετὰ τῆς ἐρωμένης του. || —, σύνδεσις.
- Vusta, A. ἐπθ. orta, ortanca, μέσοις. || kurunu —, = orta zaman, μεσσιών.
- Vusul, A. ὄν. varma, erişme, yetişme, muvasalef, ἀφίξις. || oraya —umda, κατὰ τὴν ἐκεῖ ἀφίξιν μου. || —bulmak, (δοτ.) φθάνω.
- Vuzuh, A. ὄν. açık olma, açık söyleyiş, ἐνάργεια, σαφήνεια ἐκφράσεως, λόγου.
- Vücübî, A. ἐπθ. ὁ τῆς ἀπολύτου ἀνάγκης. || —iil, (γραμμ.) ὁ μέλλον τῆς ἀνάγκης, γινόμενος διὰ τῆς καταλήξεως malî, melî, καὶ ἰσοδυναμῶν πρὸς τὰ τέον οἰματικά, τῆς ἐλληνικῆς.
- Vücuḥ, A. ὄν. yüzler, çeşreler, ὄψεις, προσώψεις, πρόσωπα. || —, (γεωμ.) ἔδρα. || —, τρόποι, ἐπόψεις, αἰτίαι. || rûbâi ül —, = dört vecihlî, τετράεδρον. || huması ül —, = beş vecihlî, πεντάεδρον κτλ. || kesir ül, = çok vecihlî, πολύεδρα.
- Vücup, A. ὄν. pek lâzım olan, ἀνάγκη ἀπόλυτος, κατεπείγουσα, ἀπαραιτήτος.
- Vücut, A. ὄν. bulunma, varlık, ὕπαρξις. || —, = gövde, σῶμα ἀνθρώπου, (μτφ.) ἀνθρώπος. || —bulmak, πραγματοποιοῦμαι. || —[d]e getirmek, δημιουργῶ, μορφόνω, ἐπινοῶ. || —e gelmek, παράγομαι. || —sağlığı, ὑγιεία τοῦ σώματος. || —rahatsızlığı, ἀδιαθεσία. || —ü olmiyan, ἀνύπαρκτος.
- Vücutlü, T. ἐπθ. iri yapılı, iriyarı, εὐτραφής, εὐσαρκος.
- Vücutsüz, T. ἐπθ. cılız, λεπτοφνής, λεπτός. || —, ἀνύπαρκτος, ἀνυπόστατος.
- Vükelâ, A. ὄν. vekiller, Ἐπίτροποι || —, ἀντιπρόσωποι, πληρεξούσιοι. || —reisi, = baş vekil, πρῶθυπουργός.
- Vükelâlık, T. ὄν. τὸ ἀξίωμα, ἢ ἡ θέσις, ἢ ἰδιότης καὶ τὸ ἔργον τοῦ Ἐπιτρόπου.
- Vüreyka, A. ὄν. küçük yaprak, φυλλάκι.
- Vüreyt, A. ὄν. ince damar, μικρὰ φλέψ.
- Vürut [vürud], A. ἄφ. vusul, varma,

gelme, yetiştirme, αφοξίς. || vapurun
—[d]u, ἡ ἀφοξίς τοῦ ἀτμοπλοίου. ||
—etmek, (δοτ.) ἀφικνοῦμαι.
Vüs'at, A. ὄν. genişlik, εὐρύς, εὐρύ-
της, εὐρυχωρία. || —, (μτφ.) bolluk,
εὐπορία, ἀνεσις. || —, δύναιμι, ἱκα-
νότης. || —vermek, (δοτ.) ἀναπτύσ-
σω. || —kesp etmek, εὐρύνομαι.
Vüs'atlı [vüs'atlı], T. ἐπθ. geniş, bol,
εὐρύχωρος, ἐκτεταμένος.

Vüs'atsiz [...siz], T. ἐπθ. dar, στενό-
χωρος, ὁ μὴ ἔχων ἑκτασιν.
Vüs'atsizlik [...lık], T. ἐπθ. darlık,
ἔλλειψις εὐρύτητος, στενοχωρία.
Vüsü, A. ὄν. iktidar, ὄς, δύναμις.
Vüsuk, A. ὄν. güvenme, itimat, πί-
στις, ἀξιοπρέπεια, αὐθεντικότης.
Vüzera, A. ὄν. vezirler, ὑπουργοὶ ἤτοι
Ἐπίτροποι.

Y

Y, τὸ εἰκοστὸν ἑβδομον γράμμα τοῦ
Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου.
Yâ, A. ἐπρ. κλητικόν, ey, hey, bana
bak, ὦ. || —hu! ὦ σὺ! ὦ οὗτος! ||
—rabbi! Θεέ μου!
Ya, T. ἐπφ. οὕτως ἔχει; ἔτσι αἱ! || —
üyle mi? ἔτσι αἱ!
Ya, T. ἐπρ. βεβαίως. || anladın—, ἐν-
νόησας βεβαίως. || — —!, ναί! ναί!
|| —, ὅσον διά, ἀλλά, τότε || —siz
ne yapacaksınız? ἀλλ' ὑμεῖς τί θὰ
πράξετε;
Ya, T. σύνδ. ἦ. || —ben, —sen, ἡ ἐγώ,
ἡ σὺ. || —alt, —üst, ἡ κάτω, ἡ ἐπά-
νω, ἦτοι ἓν ἐκ τῶν δύο. || —deve,
—deveci, —üstündeki hacı, ἡ ἡ κά-
μηλος, ἡ ὁ καμηλάτης, ἡ ὁ ἐπ' αὐ-
τῆς προσκυνητῆς [ὑπονοεῖται ἀπο-
θνήσκει], (πρμ.) ἐπὶ τῶν ὠφελουμέ-
νων ἐκ τοῦ παρόντος, τὰς δὲ δυσχε-
ρείας ἀφινόντων εἰς τὸ μέλλον.
Yaba, T. ὄν. çatal, περὶνῃ. || —, δί-
κρανον. || —, λιμνητήριον.
Yabalamak, T. ρμ. (αἰτ.) λιμνίζω.
Yaban, T. ὄν. kir, ıssız yer, ἔρημος.
|| —havucu, ἄγριον δαυκίον. || —ke-
çisi, αἶγαγρος. || —domuzu, ἄγριό-
χοιρος. || —eşegi = kolan, ὄναγρος.
|| —turpu, ἄγρια ραφανίς. || —inciri,
ἄγριον σῦκον. || —kedisi, αἰλουρος.
|| —a atmak, δὲν λαμβάνω ὑπ' ὄψιν,
δὲν δίδω προσοχήν. || sözüm —a,
μετὰ συγγνώμης εἰρήσθω, κ. με συμ-
πάθειο [ἐκφρασις περὶ φρονήσεως,
ὅταν ἀναφέρεται τὸ ὄνομα προσώ-
που ἢ πράγματος ἀναξίου νὰ μνη-
μονευσθῇ]. || —faresi, ὕραξ.
Yabancı, T. ἐπθ. yat, yadığı, eloğlu,

özge, tanıdık olmıyan, ξένος, ὁ ἐκ
τῆς ἁλλοδαπῆς. || —, ὁ μὴ συγγενής,
ὁ μὴ οἰκεῖος. || —, = ağıyar, ξένος,
ἐχθρός.
Yabancılik, T. ὄν. τὸ εἶναι τινὰ ξένον,
ἁλλοδαπόν. || —, τὸ μὴ εἶναι συγγενῆ,
ἢ οἰκεῖον.
Yabani, T. ἐπθ. kaba, vahşi, ἄγριος.
|| —kekik otu, = çiyancık, (φυτ.)
ἔρπυλλος.
Yabanlık, T. ὄν. τόπος, ἄγριος, ἔρημος,
ἀκαλλιέργητος.
Yabantrak, T. ὄν. durak otu, εἶδος
ἀνήθου.
Yabis, A. ἐπθ. kuru, ξηρός.
Yabi, T. ἐπθ. arık, ἰσχνός, ἀδύνατος.
Yabuk, T. ὄν. kutu, örtü, θήκη.
Yacanmak, T. ρμ. (ἀφαιρ.) korunmak,
προφυλάσσομαι.
Yadel, T. ὄν. yabancı yurt, ξένη χώρα,
ἁλλοδαπή.
Yades [yad est], T. ὄν. lâdes, στοί-
χημα [εἰς τὸ ὁποῖον χάνει ὁ στοιχη-
ματίσας ἐὰν δὲν εἴπῃ «ἐνθυμοῦμαι»].
|| —tutuşmak, στοιχηματίζω.
Yadigâr, İI. ὄν. anıç, annak, ancak,
bergüzar, ἐνθύμιον. || —olsun sana,
ἐνθύμιον ἔστω σοι. || —, (μτφ.) τα-
ραχοποιός, δόλιος, κάθαρμα.
Yadigamak, T. ρμ. (αἰτ.) θεωρῶ ὡς
ξένον, δὲν ἀναγνωρίζω, ἀποστρέφο-
μαι, ὡς ὁ μικρὸς παῖς, ὅστις δὲν
ἀναγνωρίζει τὴν μητέρα αὐτοῦ.
Yadığı, T. ἐπθ. ξένος, ὁ ἐκ τῆς ἁλ-
λοδαπῆς, ἐχθρός.
Yafa, ὄν. κ. Ἰόππη (πόλις).
Yafaş, T. ἐπθ. yavaş, milayım, ἥπιος,
μειλίχιος.

Yafes, ὄν κ. Ἰάφεθ, υἱὸς τοῦ Νῶε.

Yafta, T. ὄν. ἐπιγραφή, ἐπισημείωμα.

|| —, πινακίς. || —, προκήρυξις διὰ τοιχοκολλήσεως. || — yapıştırmak, προσκολλῶ ἐπιγραφὴν, ἐπισημείωμα, ἢ τοιχοκολλῶ προκήρυξιν.

Yağ, T. ὄν. ἔλαιον. || gül —ι, ροδέλαιον. || — balığı = yagın, γλάνις, κ. γουλιανός. || balık —ι, ἔλαιον μυραίνης. || badem —ι, ἀμυγδαλόλαδον. || bezir —ι, λινέλαιον. || hint —ι, ρητινόλαδον. || —, ἄλουφή. || diyit —ι, ≠ katran, πισσάσφαλτος. || kakule —ι, καρδαμωμέλαιον. || karınca —ι, χλωροφόρμιον. || taş —ι, πετρέλαιον. || —, βούτυρον, λίπος, πάχος. || don —ι, ἢ iç —ι, ἄλειμμα. || tere —ι, βούτυρον νωπὸν, (μτφ.) ἰδιότροπος.

Yağac, T. ὄν. παρασάγγις.

Yağan, T. ὄν. yengen, fil, ἐλέφας.

Yağanç = yağılık.

Yağanmak, T. ρμ. (δοτ.) ἐναντιοῦμαι, καταφέρομαι. || —, μισῶ.

Yağ bağlamak, T. ρμ. οὐδ. παχύνομαι.

Yağbal, T. ὄν. βούτυρος. || —, (μτφ.) μέλι ἐξαίρετον.

Yağcı, T. ὄν. ἐλαιουργός, ἐλαιοπώλης. || —, βουτυροκόμος, βουτυροπώλης.

Yağcılık, T. ὄν. ἐλαιουργία. || —, βουτυροκομία.

Yağdaş, T. ὄν. kandil, λυχνία, λαμπτήρ.

Yağdıran, T. ὄν. akyel, νότος, νότιος ἄνεμος, βλ. καὶ yel.

Yağdırmak, T. ρμ. (αἰτ.) διαχέω, διασκορπίζω. || ateş —, ρίπτω βροχηδὸν πῦρ ἐξ οὐρανοῦ, ἢ πυροβολῶ βροχηδόν. || para —, σκορπίζω χρήματα.

Yağhane, T. ὄν. ἐλαιοτριβεῖον. || —, βουτυροκομεῖον.

Yağı, T. ὄν. yav, düşman, ἐχθρός.

Yağılamak, T. ρμ. οὐδ. yanmak, μισῶ, yağanmak, ἐχθρεύομαι.

Yağılık, T. ὄν. düşmanlık, yağanç, ἐχθρα.

Yağımsur, T. ὄν. φαγητόν [τῶν ἐργατῶν] ἐξ ἄρτου, πετμεζίου καὶ ἐλαίου.

Yağımsı, T. ἐπθ. yağ gibi, ἐλαιώδης. || —, λιπώδης. || —, βουτυρώδης.

Yağınmak, T. ρμ. οὐδ. gözetmek, καταδοκῶ.

Yağır, T. ὄν. ράχις ἵππου. || —, πληγὴ γινομένη ἐκ τοῦ ἐφιππίου.

Yağırlı, T. ἐπθ. ἔνοχος πταιστίης. || —,

ἵππος πληγωμένος ἐκ τοῦ ἐφιππίου. Yağış, T. ἄφ. τὸ βρέχειν, βροχή, βρέξιμον.

Yağışlı, T. ἐπθ. yağmurlu, βροχερός.

Yağıtkan, T. ἐπθ. katı yürekli, ἀσπλαγχνος, τύραννος, κακεντρέχης.

Yağız, T. ἐπθ. tüyü parlak at, ἵππος ἔχων μέλαν χρῶμα στιλπνόν. || — adam, = koyu esmer adam, μελάγχρους ἄνθρωπος. || — dorusu, πυρρόθριξ, ὑπομέλας, κασταινόχρους [ἵππος].

Yağlamak, T. ρμ. (αἰτ.) ἐπαλείφω ἔλαιον, λίπος, βούτυρον. || —, ρυπαίνω. || —, (μτφ.) δωροδοκῶ. || yağlayıp ballamak, διηγούμεαι τι νόστιμα, ἥτοι ἐπαινῶν.

Yağlandırmak, T. ρμ. (αἰτ.) ἀλείφω, ἢ βάλλω ἔλαιον, λίπος. || —, ρυπαίνω, λιγδόνω. || — ἢ yağlandırıp ballandırmak, διηγούμεαι, ἢ ἐκθέτω τι νόστιμα.

Yağlanmak, T. ρμ. μσ. ἀλείφομαι ἔλαιον, λίπος. || —, ρυπαίνομαι. || —, (μτφ.) rüşvet almak, δωροδοκοῦμαι.

Yağlatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νά ἐπαλείψωσιν ἔλαιον, βούτυρον, λίπος, λιπαίνω διὰ τινος. || —, ρυπαίνω. || —, = yedirmek, δωροδοκῶ διὰ μέσου τινός.

Yağlavi, T. ὄν. büyük yağ tavası, μέγα τηγάνιον ἔλαιου, βουτύρου.

Yağlayıcı, T. ὄν. ὁ ἐπαλείφων ἢ βάλλων ἔλαιον, βούτυρον. || —, μτφ. ὁ διηγούμενος ἢ ἐκθέτων τι νόστιμα. || —, μτφ. ἐπαινέτης, ἥτοι ὁ συγκαλύπτων τὸ σφάλμα τινὸς διὰ διαφόρων λόγων.

Yağlı, T. ἐπθ. πικελής, παχύς. || —, ὁ περιέχων ἔλαιον, λίπος, βούτυρον, ὁ μὴ νηστήσιμος. || —, μτφ. εὐτραφής, πλούσιος, ὁ πληρόνων καλῶς. || — müşteri, πελάτης καλοπληρωτής [λέγεται καὶ εἰρωνικῶς]. || —, ρυπαρός.

Yağlık, T. ὄν. el bezi, χειρόμακτρον. || —, = mendil, μανδήλιον. || —, = çevre, μανδήλ. κεντημένον, φακιόλι.

Yağlıkçı, T. ὄν. ὁ πωλητὴς χειρομάκτρων, ρινομάκτρων κτλ., βλ. καὶ προηγούμενον.

Yağma, T. ὄν. çapul, λεηλασία, λεία λάρυρον. || — yok, kazan da ye, λεία δὲν ὑπάρχει, κέρδησον καὶ φάγε [ἐπὶ ἀνθρώπων ζητούντων νά ὠφεληθῶσι

δωρεάν, ἢ ν' ἀγοράσωσί τι εἰς τιμὴν
λίαν εὐτελῆ].
Yağmacı, T. ὄν. çapulcu, ληλάτης.
Yağmacılık, T. ὄν. çapulculuk, ληλα-
σία, διαρπαγή.
Yağmager, Π. ὄν. yağmacı, anaforcı,
ληλάτης.
Yağmagerlik, T. ἄφ. anaforculuk, yağ-
macılık, ληλασία, διαρπαγή.
Yağmak, T. ρμ. οὐδ. βρέχει, καταπί-
πτει. || yağmur—, καταπίπτει βροχή,
βρέχει. || kar—, χιονίζει. || —, (μτφ)
παρουσιάζεται τι ἐν ἀφθονίᾳ. || ki-
rağı—, πίπτει πάχνη.
Yağmalamak, T. ρμ. (αἰτ.) διαρπάζω,
ληλατῶ.
Yağmur, T. ὄν. βροχή. || sürekli—,
διαρκῆς βροχή. || geçici—, βροχὴ
παροδική. || —dan kaçarkan doluya
tutuldu, φεύγων ἀπὸ τὴν βροχὴν,
κατελήφθη ὑπὸ τῆς χαλάζης, (ρμ.)
ἀπὸ τῆς Σκύλλης εἰς τὴν Χάρυβδιν.
|| —kuşağı, οὐράνιον τόξον, βλ. καὶ
yeşil.
Yağmurca, T. ὄν. küçük geyik, sığır,
νεογνὸν ἀλκῆς.
Yağmurlamak, T. ρμ. οὐδ. εἶμαι βρο-
χερός.
Yağmurlu, T. ἐπθ. yağışlı, βροχερός.
|| —hava, βροχερὸς καιρὸς.
Yağmurluk, T. ὄν. müşamba, ἀδιά-
βροχον.
Yağmursuz, T. ἐπθ. kurak, ἄνομβρος,
ἄνυδρος, ξηρός.
Yağmursuzluk, T. ὄν. kuraklık, ἄνομ-
βρία, ξηρασία, σιτοδεία.
Yağritmak, T. ρμ. (αἰτ.) kötülemek,
yavrutmak, ψέγω, κατηγορῶ, δια-
βάλλω, δυσφημῶ, κακολογῶ.
Yağsız, T. ἐπθ. āpaxoz, ἀπίμελος. ||
—, νηστήσιμος.
Yağ turpu, T. ὄν. ἀγριοκράμβη.
Yahey! T. ἐπφ. ey! behey! ὦ σύ!
βρέ!
Yahni, T. ὄν. φαγητὸν ἐκ λαχανικῶν
καὶ κρέατος.
Yahşi, T. ἐπθ. iyi, güzel, yakışıklı,
καλός, ὠραῖος, κάλλιστος, τίμιος. ||
—adam, καλὸς ἄνθρωπος. || —söz,
ὠραῖος λόγος.
Yahşılık, T. ὄν. güzellik, iyilik, ὠραιό-
της, ἀγαθότης, τιμιότης, καλωσύνη.
Yahu, A. φρ. ey Allahım! = ey Tan-
rım! ὦ Θεέ μου. || —, = ey sen! ὦ

οὗτος! ὦ σύ! || —bana bak! ὦ οὗ-
τος, ἰδέ με. || —, = be adam! ὦ ἄν-
θρωπε!
Yahudi, A. ὄν. musevî, Ἰουδαῖος. || —
havrası, Ἑβραϊκὴ συναγωγή. || —
havrası, (μτφ.) τόπος θεωρυβώδης.
Yahudice, T. ἐπρ. Ἑβραϊστί. || —, ἡ
Ἑβραϊκὴ γλῶσσα.
Yahudilik, T. ὄν. Ἰουδαϊσμός. || —, ὁ
χαρακτὴρ τῶν Ἰουδαίων.
Yahut, A. ὄν. κ. Ἰούδας. || —, Ἰου-
δαῖοι, Ἰσραηλίται.
Yahya, A. ὄν. κ. Ἰωάννης ὁ Βαπτί-
στης.
Yai, A. ἐπθ. ὁ ἀνήκων εἰς τὸ γράμμα Y.
Yak, T. ὄν. şeytan, iblis, ὁ σατανᾶς,
δαίμων.
Yak, T. ὄν. yavuk, πλησίον, ἐγγύς.
Yaka, T. ὄν. περιλαίμιον, περιτραχή-
λιον. || —, αὐχὴν, τράχηλος. || —, ἄ-
κρα, ὄχθη. || —si yırtık = uğursuz
at, ἵππος ἔχων γραμμὴν τριχῶν περὶ
τὸν αὐχένα καὶ θεωρούμενος ἀπαί-
σιος. || —si açılmadık söz, λόγος
πρωτότυποι, μὴ τετριμμένοι. || çal —
etmek, ἢ —para etmek, συλλαμ-
βάνω ἀποτόμως. || —dan tutmak,
συλλαμβάνω. || —yi kurtarmak, ἀπαλ-
λάττομαι. || —ya sarılmak, τυλίσσο-
μαι εἰς τὸν τράχηλόν τινος. || —yi
yırtmak, διεκτραγιδῶ τὰ δεινὰ. ||
—yi silkmek, δεικνύω ἀποστροφὴν
διὰ τὴν κακὴν διαγωγὴν τινος καὶ
ἐπικαλοῦμαι ἔλεος πρὸς ἀπαλλαγὴν.
|| —yi ele vermek, συλλαμβάνομαι.
|| karşı—, ἡ ἀπέναντι ὄχθη τοῦ πο-
ταμοῦ, τοῦ λιμένος.
Yakacak, T. ὄν. yakım, mahruhat, καύ-
σιμος ὕλη.
Yakalamak, T. ρμ. (αἰτ.) ele geçirmek,
pençelemek, tutmak, συλλαμβάνω.
|| —, = duzaya düşürmek, παγιδεύω.
|| —, = bulmak, καταλαμβάνω, εὐ-
ρίσκω. || —, = mes'ul tutmak, θεω-
ρῶ τινα ὑπεύθυνον.
Yakalanmak, T. ρμ. πθ. (δοτ.) ele
geçmek, pençelenmek, tutulmak,
συλλαμβάνομαι. || —, = tuzağa düş-
mek, παγιδεύομαι. || —, περιπίπτω
[εἰς ἀσθένειαν κτλ.].
Yakalatmak, T. ρμ. (αἰτ. δοτ.) pençe-
letmek, ele geçirtmek, tutturmak,
βάλλω ἄλλον νὰ συλλάβῃ τινά.
Yakalık, T. ἐπθ. ὕφασμα κατάλληλον,

ἡ ἱκανὸν πρὸς κατασκευὴν περιλαιμίου, περιτραχηλίου ἐνδύματος, μηλωτῆς κτλ. || —, ὄν. περιλαίμιον.
 Yakamoz, T. [ἐλλ.] ὄν. ὁ φωσφορισμός ὁ φαινόμενος τὴν νύκτα ἐν τῷ κυματισμῷ τῆς θαλάσσης.
 Yakarmak, T. ρμ. οὐδ. yalvarmak, ἐκλιπαρῶ, καθικετεύω. || yalvarıp —, δέομαι καὶ ἐκλιπαρῶ.
 Yakartmak, T. ρμ. (δοτ.) yalvartmak, κάμνω τινὰ νὰ παρακαλέσῃ.
 Yakaza, A. ὄν. uyanıklık, ἐγρήγορσις.
 Yakin, A. ὄν. kanmış olma, sağlam inanis, gümansiz bilme, βεβαιότης, ἡτοιγνώσις βεβαία, ἀσφαλής, θετική.
 Yakinen, A. ἐπρ. güman olmiyacak surette bilerek, βεβαίως, θετικῶς.
 Yakini, A. ἐπθ. gümansiz, θετικός, βέβαιος, ἀναμφίβολος.
 Yakiniyat, A. ὄν. θετικαὶ γνώσεις, βέβαιαι, ἀκριβεῖς, πράγματα ἀναμφίβολα καὶ ἀδιαφιλονεικῆτα.
 Yakı, T. ὄν. καυτήριον. || pehlivan — sı, ἡ ingiliz — sı, ἐκδόριον. || nohut — sı, φουντανέλλα. || — açmak, ἀνοίγω ἐκδόριον, φουντανέλλα. || — koymak ἢ — vurmak, ἐπιτίθημι καυτήριον. || — yaprağı, κισσός.
 Yakıcı, T. ἐπθ. yakan, âfet, καυστικός. || —, ὄν. πωλητῆς καυτηρίων, ἐκδορίων.
 Yakılmak, T. ρμ. πθ. tutuşturulmak, καίομαι, πυρπολοῦμαι. || yanıp —, = sokranmak, παραπονοῦμαι, λέγω τὰ βάσανά μου.
 Yakım, T. ὄν. yakma, yakılan şey, mahrukat, καῦσις, καύσιμος ὕλη. || — evi, = mahrukat deposu, ἀποθήκη καυσίμου ὕλης.
 Yakım, T. ὄν. yuğ, ἐλεγείον, μνημόσυνον.
 Yakın, T. ἐπθ. uzak olmiyan, yaklaşımış olan, ὁ πλησίον, ὁ ἐγγύς. || — dan, ἐκ τοῦ πλησίον. || — da, πλησίον, οὐχὶ μακρὰν προσεχῶς. || — larda, εἰς τὰ πλησιόχωρα. || — larda, κατ' αὐτάς, προσεχῶς. || — lar, = kendi adamları, οἱ πλησίον, οἱ συγγενεῖς. || — gelmek, ἢ — a gelmek, πλησιάζω. || — a gitmek, μεταβαίνω εἰς τι μέρος πλησίον.
 Yakınlaşmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) yaklaşmıyım, προσεγγίζω.
 Yakınlaştırmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) φέ-

ρω πλησίον, κάμνω τι νὰ προσεγγίσῃ.
 Yakınlık, T. ὄν. ἐγγύτης, γειτνίασις. || —, ἡ kan — ı, συγγένεια.
 Yakışık, T. ὄν. yaraşma, uygunluk, εὐαρμοστία, ἀρμονία. || —, = güzellik, καλλονή, χάρις, κομψότης. || — almak, ταιριάζω, ἀρμόζω, συνάδω. || — ı yok ἢ — almaz = yaraşmaz, δὲν ἀρμόζει. δὲν ταιριάζει.
 Yakışıklı, T. ἐπθ. uygun, yaraşıklı, εὐαρμοστός. || —, = güzel, keleş, κομψός, ὡραῖος. || — adam, ὡραῖος ἄνθρωπος, βλ. levent.
 Yakışıklık = yakışık.
 Yakışksız, T. ἐπθ. yaraşmaz, uymaz, ἀναρμοστός, ἀσχημος. || —, ἀκατάλληλος, ἄτοπος [διαγωγή]. || —, = biçimsiz, yımızık, δυσειδής.
 Yakışıkızlık, T. ὄν. uygunsuzluk, çirkinlik, ἀσχημία, ἀναρμοστία.
 Yakışmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) uygun gelmek, yaraşmak, uymak, προσαρμόζομαι, ταιριάζω. || —, μτφ. συνάδει, ἀρμόζει, προσήκει.
 Yakışmaz, T. ἐπθ. yaraşmaz, ἀναρμοστός.
 Yakıştırılmak, T. ρμ. πθ. προσαρμόζομαι. || —, θεωροῦμαι κατάλληλος.
 Yakıştırmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) yakışacak hale koymak, προσαρμόζω. || —, θεωρῶ πρόπον, κατάλληλον, διορθῶ.
 Yaklaşmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) yanaşmak, oğuşmak, πλησιάζω, προσεγγίζω, ἐρχομαι. || —, = benzemek, ὁμοιάζω.
 Yaklaştırmak, T. ρμ. πθ. yanaştırılmak, φέρομαι πλησίον, προσεγγίζομαι. || —, παρομοιάζομαι.
 Yaklaştırmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) yanaştırmak, προσεγγίζω τι πλησίον τινός, φέρω πλησίον. || —, = benzetmek, παρομοιάζω.
 Yakma, T. ὄν. âpar. καῦσις, πυρπόλησις. || ciğer — sı, τυραννία.
 Yakmak, T. ρμ. (αἰτ.) tutuşturmak, yandırmak, καίω, πυρπολῶ, ἀνάπτω. || kibrit —, ἀνάπτω πυρεῖον. || mum —, ἀνάπτω κηρόν. || can —, ἢ ciğer —, τυραννῶ. || abayı —, ἐρῶμαι. || dişi eli yakar, içi beni yakar —, (πρμ.) τὸ ἐξωτερικόν της καίει τὸν ξένον, τὸ ἐσωτερικόν της καίει ἐμέ. || başını

- ateşe—, ρίπτω τινὰ εἰς συμφοράν.
 || —, = dağlamak, καυτηριάζω.
- Yaktırmak, T. ρμ. διάμ. πθ. καίομαι ὑπὸ τινος. || sağunun giyintileri belediyece yaktırılmıştır, ἐκάησαν ὑπὸ τῆς δημορχίας τὰ ἐνδύματα τοῦ ἀσθενοῦς.
- Yaktırmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω, ἢ ἀφίνω τινὰ νὰ καύσῃ ἢ ν' ἀνάψῃ τι.
- Yakubî, A. ὄν. Ἰακωβίτης, Ἰακωβίται [αἵρεσις Χριστιανική].
- Yakup, A. ὄν. κ. Ἰακωβ. || —, ἄρρην περιστρεφά. || —, ὄν. κ. Ἰάκωβος.
- Yakut, A. ὄν. [λίθος πολύτιμος] ὑάκινθος, ἢ σάπφειρος, ἢ ἄνθραξ, κορούνδιον, κ. ρουβίνη.
- Yal, T. ὄν. ücret, gündelik, aylık, μίσθωμα, ἡμερομίσθιον.
- Yal, T. ἐπθ. düz, ἐπίπεδος. || —, = parlak, λαμπρός. || —, = çıplak, açık, ἀνοιχτός, γυμνός. || —, ὄν. zor, kuvvet, güç, δύναμις. || —, = alev, φλόξ. || —, = yem artığı, ὑπόλειμμα φαγητοῦ, ἀποφάγια [τὰ ριπτόμενα εἰς τὰ ζῶα].
- Yalabık, T. ἐπθ. parlama, parıltı, μαρμαίρων, φεγγοβόλος. || —, = güzel, parlak, λαμπρός, ὡραῖος. || — çocuk, παιδίον ὡραῖον.
- Yalabıklık, T. ἀφ. parlaklık, güzellik, λαμπρότης, ὡραιότης.
- Yalabımak, T. ρμ. οὐδ. parıldamak, parlamak, μαρμαίρω, φεγγοβολῶ, λάμπω.
- Yalabuk = yalabık.
- Yalaf, T. ὄν. yalım, alev, yalaz, φλόξ.
- Yalak, T. ὄν. hayvanların su teknesi, δοχεῖον, ἐν ᾧ δίδουσιν εἰς τὰ ζῶα νὰ φάγωσι, νὰ πίοσι, ἀρδάνιον, ποτίστρα. || — taşı, νεροχύτης, ὕδρορρόα.
- Yalaklı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ὕδρορρόαν. || — tulumba, ἀντλία μὲ ὕδρορρόαν.
- Yalama, T. ὄν. ξεφλούδισμα. || —, ἔξανθήματα τοῦ προσώπου. || —, = aşınma, γλείψιμον.
- Yalamak, T. ρμ. (αἰτ.) dil inen silmek, λείφω, κ. γλείφω. || —, = sıyırmak, διερχόμενος θίγω κατ' ἐπιφάνειαν, ξεφλούδίζω. || —, = silip süpürmek, ἀπαλείφω, ἥτοι καταβροχθίζω [ἐπὶ ἀνθρώπου τρώγοντος πᾶν τὸ παρατεθὲν ἢ ἐπὶ πυρκαϊᾶς ἀπο-
- τεφρούσης πᾶν τὸ προστυχόν]. || ayaşını —, λείχει τὴν παλάμην ἢ τὸ πέλμα του, ἥτοι στερεῖται.
- Yalan, T. ὄν. gerçek olmayan, ψεῦδος. || — dolan, ψεῦδος καὶ ἀπάτη. || — uydurmak, πλάττω ψεύδη. || —, ἐπθ. uydurma, ψευδής. || — dünya, ψευδὴς κόσμος. || — yanlış = ugunsuz, ἐσφαλμένος. || — yere, ψευδῶς. || — dan, ψευδής, ψεύαικος, πλαστός, τεχνητῶς. || — dan söylemek, λέγω ψευδῶς [εἰς τὰ ψεύματα].
- Yalancı, T. ὄν. ψεύστης. || —, ἐπθ. ψευδής, τεχνητός, κίβδηλος. || — dolma, σφαῖραι ἐξ ὀρύξης ἐντὸς φύλων ἀμπέλων, ψηνόμεναι ἐν ἐλαίῳ. || — nin evi yanlış, kimse inanmamış, (πορμ.) ἐκάη ἡ οἰκία τοῦ ψευστοῦ, οὐδεὶς τὸ ἐπίστευσε.
- Yalancılık, T. ὄν. ψευδολογία.
- Yalanmak, T. ρμ. μσ. λείχομαι. || —, = biraz faydalanmak, eminmek, ὠφελοῦμαι ὀλίγον.
- Yalantrak = yabantrak.
- Yalap, T. ἐπρ. λάμπων. || — — sular akmak, τὰ ὕδατα ρέουσι μαρμαίροντα. || —, = şimşek, ἀστραπή, βλ. καὶ yalazan.
- Yalapşap, T. ἐπρ. şöyle böyle, üstün körü, τυχαίως, ἔτσι κ' ἔτσι. || — adam, ἄνθρωπος τυχαῖος.
- Yalapşamak, T. ρμ. οὐδ. λάμπω, ἀκτινοβολῶ. || gözleri —, ἀκτινοβολοῦσιν οἱ ὀφθαλμοί του.
- Yalaşmak, T. ρμ. ἄλλ. λείχομαι ἀμοιβαίως, ὥς τὰ ζῶα. || kan —, λείχουσι τὸ αἷμα ἀλλήλων, ἀδελφοποιοῦνται.
- Yalatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ γλείψῃ. || —, (αἰτ.) ἀμύσσω, ξεφλούδίζω.
- Yalav, T. σγ. ὄν. bayrak, sancak, σημαία, βλ. καὶ ἐπὶ μ.
- Yalav, T. ὄν. φλόξ, λάμψις
- Yalavaç, T. ὄν. haber götürücü, savacı, ὁ ἀγγέλων νέαν εἰδησιν, ἄγγελος. || —, = Tanrı elçisi, προφήτης.
- Yalayıcı, T. ἐπθ. ὁ λείχων. || çanak —, κ. γλειφοπινάκας. || — yangın, πυρκαϊὰ ἀποτεφρόνουσα πᾶν τὸ προστυχόν.
- Yalayış, T. ἀφ. καταβρόχθις, γλείψιμον.
- Yalaz, T. ὄν. yalaf, yalım, φλόξ.
- Yalazan, T. ὄν. şimşek, yalap, ἀστραπή-

|| —çaktı, yağmur yagacak, ἤστρα-
ψε, θά βρέξει
Yalba, Οὐίγ. ἐπθ. seme, savruk, dan-
gabaş, ἡλίθιος.
Yalbirdak, = βλ. yayan.
Yalcı, T. ἐπθ. ὁ τρώγων ὑπολείμματα,
ἀποφάγια, βλ. καὶ yal.
Yalcı, T. ὄν. işçi, ırgat, emekçi, ἐρ-
γάτης, βλ. καὶ amele.
Yalçın, T. ἐπθ. yalpak, λείος || —kaya,
βράχος λείος, ἀπότομος.
Yaldırak, T. ἐπθ. parlak, parıldayan,
müşaşa, λάμπων, λαμπρός, μεγαλο-
πρεπής, ὠραίος. || —, ὄν. ἀστραπή,
βλ. yıldırak καὶ şimşek
Yaldırık, T. ὄν. (ἀστρ.) ἄρης, βλ.
merih.
Yaldız, T. ὄν. ἐπιχρύσωσις. || —taşı,
χρυσόλιθος. || —, (μτφ.) göz boy-
ama, ἀπάτη, κολακεία.
Yaldızci, T. ὄν. ἐπιχρυσωτής. || —,
(μτφ.) κόλαξ, ἀπατεών.
Yaldızcilık, T. ὄν. τὸ ἐπάγγελμα τοῦ
ἐπιχρυσωτοῦ. || —, (μτφ.) κολακεία,
ἀπάτη.
Yaldızlamak, T. ρμ. (αἰτ.) ἐπιχρυσῶ.
|| —, (μτφ.) δίδω ἐξωτερικὸν ψευδῆ
καλλωπισμόν, ἀπατῶ, κολακεύω.
Yaldızlanmak, T. ρμ. πθ. ἐπιχρυσου-
μαι, ἦτοι περιβάλλομαι διὰ λεπτοῦ
σώματος χρυσοῦ. || —, (μτφ.) ἀπα-
τῶμαι.
Yaldızlatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω
ἢ δίδω νά ἐπιχρυσώσωσι.
Yaldızlı, T. ἐπθ. ἐπίχρυσος.
Yalgu, T. ἐπθ. salak, seme, ahmak,
sibiz, ἡλίθιος, ἀδαής.
Yalguluk, T. ὄν. semelik, ahmaklık,
ἡλιθιότης.
Yalı, ἐλλ. ὄν. deniz kenarı, kıyı, sahil,
αἰγιαλός. || —, = deniz kenarındaki
yazlık ev, sayfiye, sahilhane, παρα-
θαλάσσιος οἰκία.
Yalık, T. ἐπθ. yalanmış, γλυμμένος,
καλλωπισμένος. || —, ὠραίος. || —, =
sürtük, πόρνη, κ. σουρτουζα.
Yalıkmak, T. ρμ. οὐδ. dadını kaçı-
mak, fazla gelmek, γίνομαι ὀχληρός,
ἄνοστος, τὸ παραξηλόνω.
Yalım, T. ὄν. yalap, alev, φλόξ, βλ.
καὶ ἐπόμενον.
Yalım, T. ὄν. kılıç, bıçak ve sairenin
keskin yeri, ἀκμὴ ξίφους, μαχαίρας
κτλ. || —, = yalin, yalçın, λείος, γυ-

μνός. || —, (μτφ.) soy, cins, φυσι-
κόν, χαρακτήρ, καταγωγή, οἰκογέ-
νεια. || —ı alçak, = soysuz, mayasız,
κακῆς φύσεως, εὐτελής. || —ı alçal-
mak, ἐξευτελίζομαι, || —, = gugur,
= kurum, ἔπαρσις.
Yalin, T. ἐπθ. yelengün, γυμνός. || —
ayak, = ayak kabisiz, γυμνόπους. ||
—, ἀπλοῦς. || —kat = tek kat, ὁ μὴ
διπλοῦς, (μτφ.) ἀδύνατος, λεπτοφής.
|| —kılıç = kılıcı açık olarak, ξίφος
γυμνόν, ἄνευ κολοῦ.
Yalin, T. ὄν. yal, parlama, λάμψις,
φλόξ.
Yalınca = yalincak.
Yalincak, T. ὄν. insan, beşer, ἄνθρω-
πος, τὸ ἀνθρώπινον γένος.
Yalınlamak, T. ρμ. οὐδ. ısıldamak, pa-
rıldamak, parlamak, ἀναφλέγομαι,
λάμπω, ἀκτινοβολῶ.
Yalınlatmak, T. ρμ. (αἰτ.) parlatmak,
στιλβῶ, λαμπρύνω.
Yalk, T. ὄν. άτομον. || —, ἀπαράμιλλος.
Yalkamak, T. ρμ. (αἰτ.) affetmek, συγ-
χωρῶ.
Yalkanmak, T. ρμ. πθ. yarlıganmak,
afolunmak, συγχωροῦμαι.
Yalkı, T. ὄν. kağıt tekerleği, τροχὸς
ἀμάξης.
Yalkınmak, T. ρμ. οὐδ. sıyrılıp çık-
mak, ἀποσύρομαι. || —, = soyunmak,
ἀπεκδύομαι (κυρ καὶ μτφ.).
Yalkulamak, T. ρμ. (αἰτ.) ἐκμισθῶ.
Yallos, T. ἐπθ. σαλιάρης, ὁ τρώγων
ἀποφάγια κτλ., βλ. yal.
Yalman, T. ὄν. sarp ve sivri yer, τό-
πος ἀπότομος, πρηνής || —, = kes-
ci yarakların iki taraflı keskin ucu,
ξίφος ἀμφίστομον.
Yalmarmak, T. ρμ. (αἰτ.) çekip yut-
mak, καταβροχθίζω. || —, = yala-
mak, λείχω
Yalnız, T. ἐπθ. kimsesiz, tek, eşsiz,
yelengüç, μόνος. || —, ἐπρ. ancak,
salt, μόνον. || yap—, ἢ yapa—, =
büsbütün—, ὁλομόναχος, κατάμονος.
|| —kalmak, μένω μόνος. || —başına,
μόνος, μοναχός.
Yalnızca, T. ἐπρ. tek başına olarak,
ὁλως μόνος, κατάμονος.
Yalnızlı, T. ἐπθ. ἡ ἐχουσα ἓνα μόνον
ἄνδρα οἰκία καὶ κατὰ νόμον ἀπηλ-
λαγμένον τῆς στρατιωτικῆς ὑπηρε-
σίας.

Yalnızlık, T. ὄν. tenhalık, τόπος ἔρημος, μοναξιά. || —, = teklik, arkadaşsızlık, üzlet, τὸ εἶναι τινα ἕνα μόνον. || —çekilir şey değil, ἡ μοναξιά δὲν ὑποφέρεται.

Yalova, T. ὄν. Πύθια, Δρέπανον [λουτρόπολις].

Yalpa, T. ὄν. σάλος, πλαγία ταλάντευσις πλοίου ἕνεκα τρικυμίας. || —vurmak, κλονοῦμαι, περιπατῶ ὥς ὁ μεθυσμένος. || —vurmak, ταλαντεύομαι, σαλεύω [ἐπὶ πλοίου].

Yalpak, T. ἐπθ. yalçın, λεῖος.

Yalrık, T. ἐπθ. yavvan, διεσταλμένος, ἀνοικτός, πλατύς.

Yalsız, T. ἐπθ. καὶ ἐπρ. caba, δωρεάν.

Yaltak, T. ὄν. dalkavukluk, χαμερπής κολακεία.

Yaltakçı, T. ἐπθ. dalkavuk, κόλαξ.

Yaltaklanmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) dalkavukluk etmek, κολακεύω χαμερπῶς.

Yaltaklık, T. ὄν. dalkavukluk, κολακεία χαμερπής.

Yalvaç, T. ὄν. elçi, yılaflıç, sefir, πρεσβευτής. || —, προσοχή.

Yalvaçlık, T. ὄν. elçilik, τὸ ἀξίωμα τοῦ πρεσβευτοῦ.

Yalvarıcı, T. ὄν. yüz suyu döken, ἱκέτης.

Yalvarış, T. ἄφ. yüz suyu dökme, ἱκεσία, ἐκλιπάρησις.

Yalvarma, T. ὄν. ἄπαρ. yüz suyu dökme, rica, παράκλησις, ἱκεσία.

Yalvarmak, T. ρμ. (δοτ.) παρακαλῶ θεομῶς, ἱκετεύω, ἐκλιπαρῶ. || yalvarıp yakarmak, δέομαι. || yalvara yakara, ἡ yalvara yalvara, δεόμενος καὶ ἐκλιπαρῶν.

Yama, T. ὄν. ek, ἐπίρραμα. || —vurmak = eklemek, ἐπιρράπτω, κ. μπαλόνω. || —, (μτφ.) μεγάλη κηλὶς, στίγμα ἐν τῷ προσώπῳ, ἡ ἀλλαχού τοῦ σώματος.

Yamaç, T. ὄν. dağın eteğinden, tepesine doğru bayır, sathimail, κλιτὺς ὄρους ἢ λόφου.

Yamacı, T. ὄν. eskici, παλαιογράφος, κ. μπαλωματὰς. || —, (μτφ.) cimri, pinti, γλίσχρος.

Yamak, T. ὄν. yardımcı, kalfa, yardım, βοηθὸς τεχνήτου, ἡ ἐργάτου. || —terliği, περιπόδιον ἀπὸ νακτόν.

Yamalak, T. ἐπθ. ekli, yamalı, μπα-

λωμένος. || yarım—, μισὰ καὶ μπαλωμένα, κουτσὰ στραβά, μετρίως.

Yamalamak, T. ρμ. (αἰτ.) eklemek, ἐπιρράπτω, κ. μπαλόνω.

Yamalanmak, T. ρμ. μσ. ἢ πθ. ἐπιρράπτομαι, κ. μπαλόνομαι.

Yamalı, T. ἐπθ. yamalak, ekli, ἐπιρραμένος, κ. μπαλωμένος.

Yamamak, T. ρμ. (αἰτ.) ἐπιρράπτω, κ. μπαλόνω, διορθώνω. || —, (μτφ.) προσκολλῶ, προσάπτω. || —, κολαφίζω.

Yaman, T. ἐπρ. kötü, κακός, μοχθηρός, ἐπικίνδυνος, φοβερός. || —, = yavuz, kıyak, δεινός. || —adam, ἄνθρωπος ἐπιφοβός, δεινός. || —bakış, βλέμμα φοβερόν, βλοσυρόν. || —düşman, φοβερός ἐχθρός. || halim—, ἡ κατάστασίς μου εἶναι δεινή, ἄσχημα τὴν ἔχω. || —, = zor, δύσκολος.

Yamandırmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) yapıştırmak, iltisak ettirmek, προσκολλῶ, συνδέω, συνάπτω.

Yamanmak, T. ρμ. μσ. yanaşmak, προσκολλῶμαι, ἐπιτίθεμαι ὥς ἐπίρραμμα. || —, = intisar etmek, ἀνησυχῶ τινα προσκολλώμενος.

Yamaşmak = yamanmak.

Yamatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) tamir ettirmek, βάλλω τινὰ νὰ ἐπιρράψῃ, νὰ ἐπισκευάσῃ τι.

Yambolu, T. [ἐλλ.] ὄν. Ἀμφίπολις. || —, Ὑάμπολις. || —, Βογδάνα || —, Ἰανούπολις. || —, Μαρτινιανούπολις.

Yamçı, T. ὄν. ἐπανωφόριον ὁδοιπόρου προφυλάττοντος ἀπὸ τῆς βροχῆς.

Yamılmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) üstüne düşmek, üstüne yaslanmak, ἐπιτίπτω, ἀκουμβῶ ἐπὶ τινος, δίδω βάρος εἰς τινα.

Yamrı yumru, T. ἐπθ. iğri büğrü, yarıpı, ἀκονόνιστος, ὁ ἔχων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας αὐτοῦ ἑξοχὰς καὶ ὕβους [ἄνθρωπος. ἢ τι ἄλλο].

Yamyam, Αἰθιοπ. ὄν. ço ἢ man eti yiye = insan iyici, ἀνθρωποφάγος.

Yan, T. ὄν. πλευρά, πλευρόν. || πλησίον, πλαγία ὄψις. || sağ—, τὸ δεξιὸν μέρος. || sol—, τὸ ἀριστερὸν μέρος. || ön—, τὸ ἔμπροσθεν μέρος. || art—, τὸ ὀπισθεν μέρος. || alt—, τὸ παρακάτω μέρος. || üst—, τὸ παραπάνω μέρος. || —çizmek, παραμελῶ || —

çıkmağ, υπερασπίζω. || dört — a bakmak, περισκοπῶ. || — yöre, ἡ περιόχῃ, τὰ περίξ. || — — komak, συγκρίνω, παραβάλλω. || — — a, πλησίον ἀλλήλων, παραπλεύρω. || — gelmek, = keyfine bakmak, ἀναπαύομαι, ἡ συχάζω, διασκεδάζω. || — bakmak = yağı gözüle bakmak, στραβοκυττάζω, υποβλέπω. || — i başında, παραπλεύρω. || — bakış, πλαγία ἄποψις. || — ında, παρ' αὐτῷ. || — a vermek, πλησιάζω. || — ına vermek, δίδω παρ' αὐτῷ.

Yana, T. ἐπρ. ἐκ μέρους. || —, σχετικῶς, ὅσον ἀφορᾷ. || benden —, ὡς πρὸς ἐμέ. || kapıdan —, πρὸς τὴν θύραν.

Yanak, T. ὄν. παρειά. || al —, παρειὰ ροδίνῃ. || al —, ἐπθ. ροδοπάρεϊος.

Yanar, T. ἐπθ. ὁ καίων. || — dağ, ἡ φραϊστειον.

Yanarca, T. ὄν. göz bebeği, ἡ κόρη τοῦ ὀφθαλμοῦ.

Yanaşık, T. ἐπθ. bitişik, ὁ συναφής, ὁ παρακείμενος, προσεγγίσας. || —, ὑπηρετής, βοηθός. || —, = taydaş, yaşdaş, akraba, ὁμηλιξ, φίλος, συγγενής.

Yanaşılmağ, T. ρμ. πθ. (ἀντὶ ἀπροσώπου) πλησιάζει τις, βλ. καὶ ἐπὶ μ.

Yanaşılmaz, T. μτχ. yanına varılmaz, ἀπροσπέλαστος. || —, (μτφ.) çok sert ve huysuz, δύσκολος ἄνθρωπος, διεστραμμένος.

Yanaşma, T. ὄν. ἀπαρ. προσέγγισις. || —, ὄν. gündelikçi, ἐργάτης προσωρινός, βοηθός. || —, ἐσωτερικὸς ὑπηρετῆς λουτρῶνος.

Yanaşmak, T. ρμ. (δοτ.) yaklaşmak, yamanmak, uğramak, προσεγγίζω. || —, προσορμίζω. || —, (μτφ.) προσχωρῶ εἰς τὴν ιδέαν κτλ.

Yanaştırmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) yaklaştırmak, κάμνω τινά, ἢ τι νά πλησιάσῃ, νά προσεγγίσῃ, ν' ἀράξῃ.

Yana yana, T. μτχ. yürek acısına, yanıp yakılarak, παραπονούμενος πικρῶς. || yana yakıla, κλαίων καὶ ὀδυρόμενος.

Yanaz, T. ἐπθ. titiz, yaramaz, huysuz, φίλερις, δύστροπος, κ. γνωμιάρης. || — çocuk, παῖς δύστροπος

Yanazlanmak, T. ρμ. οὐδ. titizlenmek, εἶμαι φίλερις, δύστροπος, γνωμιάρης.

Yanazlık, T. ὄν. titizlik, huysuzluk, δυστροπία, γνώμη.

Yanbeki, T. ὄν. (γεωμ.) τομὴ ὀρίζοντια.

Yancık, T. ὄν. kese, cep, θυλάκιον.

Yancık, T. ὄν. at zırhı, ἐπικάλυμμα ἵππου.

Yandaş, T. ὄν. dost, ahbab, yâr, φίλος.

Yandaşlık, T. ὄν. dostluk, φιλία.

Yandık, T. ὄν. büyük deve dikenî, εἶδος σχολύμου, κ. γαῖδουρακάνθου.

Yandırmak, T. ρμ. (αἰτ.) yakmak, tutuşturmak, ἀνάπτω.

Yangabuç, T. ἐπθ. yanpırı, διάστροφος, κακοκατωμένος, καρκινοβατῶν.

Yangal, T. ἐπθ. sıcak, yakıcı, θερμός, καυστικός.

Yangı ἢ yangu, T. ὄν. yankı, aksisada, ἡχώ. || —, = sıtma, πυρετός. || —, = sevdâ, ἔρως, ἀγάπη. || —, = yakacak, καύσιμος ὕλη.

Yangın, T. ὄν. πυρκαϊά. || —, ἐπθ. yanmış, yanık, ὁ καείς, δυστυχής, ἐραστής. || — a kürekle gider, (πορμ.) ὑποδουλίζει τὴν ἔριδα, τὰς ταραχάς. || — vermek, καίομαι ἐν πυρκαϊᾷ, ἤτοι καίονται τὰ πράγματα, ἡ περιουσία μου. || — toru, κανονιοβολισμοὶ ἀγγέλλοντες ἐκρηξιν πυρκαϊᾶς [ἄλλοτε]. || — kulesi, πύργος πυρκαϊᾶς, ἔνθα ἐφύλαττον ὑπάλληλοι ἀγγέλλοντες τὴν ἐκρηξιν πυρκαϊᾶς. || — a uğramış, ἢ — vermiş, πυρκαϊοπαθής.

Yanginci, T. ὄν. ὑπάλληλοι, ἀναγγέλλοντες, ἄλλοτε ποτε, ἀνά τὰς ὁδοὺς γεγωνυία τῇ φωνῇ τὴν ἐκρηξιν τῆς πυρκαϊᾶς.

Yangır, T. ἐπθ. λόγος λυπητερός.

Yani, A. ἐπρ. demek ki, demek oldu ki [ἐπεξηγηματ.] ἡγουν, δηλαδή.

Yani, βλ. yan.

Yanık, T. ἐπθ. yanmış, κακαυμένος. || —, = siska, ciliz, ἀδύνατος, ὀδυροπικός, ὁ μὴ ἀναπτυχθεὶς σωματικῶς. || bağı —, ὁ πληγείς ὑπὸ συμφορᾶς. || — yürekli, δυστυχής, ταλαίπωρος. || —, = sevdalı, ἐραστής. || — — soylemek, λέγω, ἢ ἐκθέτω τι περιοδύνως, μὲ καῦμό. || —, ὄν. καύσιμον. || —, ἐπίκαυμα. || gece — i, φλύκταινα. || —, ἡδικοιμένος.

Yani kara, T. ὄν. yumrucuk, yumrucak, taun, vebaçibanı, λοιμός, πλη-

- γῆ τοῦ λαιμοῦ. || —çikarası! ὦ που
 νὰ τοὺς εὖρη ἢ πανοῦκλα!
- Yanıklık, T. ὄν. καῦμός ἐνεκεν ἀπο-
 χωρισμοῦ, βλ. hasret.
- Yanılma, T. ὄν. ἀπαρ. πλάνη, λάθος,
 σφάλμα.
- Yanılmak, T. ρμ. οὐδ. (β' δοτ.) doğru
 sanarak yanlış iş yapmak, λανθάνο-
 μαι, σφάλλομαι, ἀπατῶμαι. || yanıl-
 dım, ἡπατήθην. || —, πθ. (ἐπέχει
 θέσιν ἀπροσώπου) καίεται τις, βα-
 σανίζεται.
- Yanılmaz, T. ἐπθ. yanlış yapmaz, ὁ
 μὴ λανθανόμενος, ἀλάθητος. || —bir
 Allah, ἀλάθητος εἶναι εἰς καὶ μόνον
 ὁ Θεός.
- Yanılتماق, T. ὄν. şasırtma oyunu,
 φράσις δυσπρόφετος, ἣν παιδιᾶς
 χάριν προτείνει τις ἐτέρῳ ὅπως ἀ-
 παγγεῖλη ταχέως.
- Yanılmak, T. ρμ. (αἰτ.) şasırtmak,
 yanlış yaptırmak, κάμνω τινὰ νὰ
 σφάλῃ, νὰ λανθασθῇ, ν' ἀπατηθῇ.
- Yaninko, T. ὄν. yanku, sada, ses, φωνή,
 ἦχώ.
- Yanırmak, T. ρμ. (αἰτ.) adavet etmek,
 ἐχθρεύομαι.
- Yanıt, T. ὄν. karşılık, cevap, ἀπάν-
 τησις.
- Yankesici, T. ὄν. yandan gizlice ça-
 lan, oğru, βαλαντιοτόμος, λωποδύ-
 της. || —gibi, ἐπρ. λωποδυτικῶς.
- Yankesicilik, T. ὄν. pis hırsızlık, oğru-
 luk, λωποδυσία.
- Yankı, T. ὄν. yanku, aksisada, sesin
 geri dönmesi, yaninko, ἦχώ.
- Yankılama, T. ὄν. ἀπαρ. ἀπήχησις,
 ἀντήχησις, ἦχώ.
- Yankılamak, T. ρμ. οὐδ. sesi geri çe-
 virip işittirmek, ἀντηχῶ.
- Yanko = yaninko.
- Yanku = yankı.
- Yankulamak, T. ρμ. οὐδ. aksetmek,
 ἀντηχῶ.
- Yanlış, T. ὄν. doğru olmiyan, λάθος,
 σφάλμα, πλάνη || —, ἐπθ. ἐσφαλμέ-
 νος. || —, ἐπικίνδυνος, φοβερός. || —
 ınız var, πλανᾷσθε. || —söylemek,
 σφάλλομαι. || —çıkmak, ἀποδεικνύε-
 ται ἐσφαλμένον. || —adam, φοβερός
 ἄνθρωπος. || —hesap Bağdattan dö-
 ner, (πρμ.) τὸ μὴ ὀρθὸν διορθόνε-
 ται. || —, (ἐπρ) ἐσφαλμένως, κατὰ
 λάθος. || —anlatmak, ἐσφαλμένως δι-
- δω νὰ ἐννοήσῃ· ἀπατῶ. || —bakışlı,
 ὁ ἔχων βλέμμα βλοσυρόν.
- Yanlışlık, T. ὄν. πλάνη, λάθος.
- Yanma, T. ὄν. ἀπαρ. καῦσις. || —, =
 sevdā, alāka, ἔρως, ἀγάπη.
- Yanmak, T. ρμ. οὐδ. tutuşmak, καίο-
 μαι, πυρᾶσσω, φλέγομαι. || —, ἀδι-
 κοῦμαι. || —, (μτφ.) acınmak, θλίβο-
 μαι || —, (μτφ.) sevdalanmak, ἐρῶ-
 μαι περιπαθῶς. || —, καίομαι εἰς τὸ
 χαρτοπαίγνιον, χάνω. || —, = derdini
 anlatmak, sokranmak, παραπονοῦμαι
 πικρῶς. || —, ὀπισθοχωρῶ, ἐπιστρέ-
 φω, βλ. καὶ yavunmak.
- Yanmış, T. ἐπθ. yanık, κεκαυμένος. ||
 —kömür = kor, çoğ, ἀνθρακία
- Yanpırı, T. ἐπθ. çarpık, iğri büğrü,
 yangabuç, yansı, διάστροφος, στρε-
 βλὸς ἄνθρωπος ὡς ὁ καρκίνος. || —,
 ἐπρ. λοξῶς.
- Yanratgaç, T. ἐπθ. ὁ ἀντηχῶν.
- Yanratmak, T. ρμ. (αἰτ.) aksettirmek,
 κάμνω τι νὰ ἀντηχῇ, ἀντηχῶ.
- Yansı, T. ἐπθ. iğri, çarpık, yanpırı,
 στρεβλός, στραβός, κακοκαμωμένος.
- Yansılama, T. ρμ. οὐδ. çarpık yürü-
 mek, ἀπομιμοῦμαι τὰς κινήσεις τι-
 νός, περιγελῶ.
- Yansımak = yansılama.
- Yansu, T. ὄν. μῦμος, κωμικός.
- Yanşak, T. ἐπθ. çok geveze, φλύα-
 ρος, πολύλογος.
- Yanşaklık, T. ὄν. tatsızca gevezelik,
 φλυαρία, πολυλογία, μωρολογία.
- Yanşalamak, T. ρμ. οὐδ. tatsızca ge-
 vezelenmek, φλυαρῶ, πολυλογῶ, μω-
 ρολογῶ.
- Yanşamak = yanşalamak.
- Yanu, T. ἀφ. ilenç, lânet, inkisar, κα-
 τάρα. ἀνάθεμα.
- Yanut, T. ὄν. andaç, ἐνθύμιον, δῶρον,
 βραβεῖον.
- Yanya, T. ὄν. κ. Ἰωάννινα.
- Yanyalı, T. ἐπθ. ἡ ὄν. Ἰωαννίτης.
- Yap, T. μόριον ἐν χρήσει: || —yur,
 δόλος.
- Yapagı, T. ὄν. yün, ἔριον ἀκατέργα-
 στον.
- Yapak = yapagı.
- Yapakçı, T. ὄν. yüncü, ἔμπορος ἐρίων.
- Yapaklı, T. ἐπθ. yünlü, μάλλινος. ||
 —, ὁ δίδων ἔριον [ἐπὶ ζώου].
- Yapalak, T. ὄν. puhu kuşu, baykuş,
 βίας, μπουφός.

Yapça, T. ἐπρ. teenni, yava⁷ gitme, ἀρχετὰ ἐλαφρά, σιγά. || — basmak, πατῶ σιγά, ἐλαφρά.

Yapçacık, T. ἐπρ. σιγά σιγά, πολὺ σιγά.

Yarı, T. ὄν. örü, kurağ, bina, οἰκοδομή. || —, = bünye, κατασκευή, ἡ κρᾶσις σώματος.

Yarıcı, T. ὄν. kalfa, mimar, κτίστης.

Yarık, T. ὄν. ata örtülen büyük belleme, πλατὺ κάλυμμα προφυλάττον τὸν ἵππον ἀπὸ τῆς βροχῆς.

Yapılmaz, T. ἐπθ. ἀκατόρθωτος.

Yarılı, T. ἐπθ. κατεσκευασμένος, κ. καμωμένος. || iri — adam, ἀνθρωπος σωματώδης. || kunt —, ἰσχυρὰς κατασκευῆς, βλ. καὶ kunt.

Yarılış, T. ἀφ. τρόπος κατασκευῆς, κατασκευή.

Yapılma, T. ὄν. ἀπαρ. işleme, κατασκευή.

Yapılmak, T. ρμ. πθ. κατασκευάζομαι. || —, μεθύω. || —, (χυδ.) ἐκπερνεύομαι.

Yarınca, T. ὄν. κάλυμμα τοῦ ἵππου μακρόμαλλον || —, χωρίον ἐν Μαρμαρά, ἐξ οὗ καὶ τὸ —üzümü.

Yarınış, T. ἀφ. προσποιήσις, κ. κάμωμα. || —, πλούτησις.

Yarınmak, T. ρμ. μσ. προσποιῶμαι, κ. καμόνομαι. || —, γίνομαι πλούσιος, εὖπορος. || —, κάμνω ἐνδύματα δι' ἑμαυτόν.

Yarınan, T. ὄν. tüveyç, πέταλον, ἥτοι φύλλον τοῦ ἀνθους.

Yarış, T. ἀφ. προσποιήσις. || —, παραποιήσις, ἀπομίμησις. || —, κατασκευή.

Yarışık, T. ἐπθ. bitişik, muttasıl, κεκολλημένος, προσκεκολλημένος, κολλητός. || — adam, (μτφ.) ἀνθρωπος ὀχληρός, κ. κολλητσίδα.

Yarışkan, T. ἐπθ. lüzucetli, özlü, yilışık, κολλητικός, γλοιώδης, ἰξώδης. || —, ὁ ἰσχυρὸς ἀντεχόμενός τινος. || —, (μτφ.) ὀχληρὸς κ. κολλητσίδα. || —otu, ὄν. ἄγρωσις, κ. κολλητσίδα. || deniz —, θαλάσσιον ὀστρακόδε-μον.

Yarışkanlık, T. ὄν. yilim, lüzucet, γλοιώδης σύστασις, τὸ γλοιώδες, τὸ ἰξώδες. || —, (μτφ.) ὀχληρότης.

Yarışma, T. ὄν. ἀπαρ. iltisak, ittisal, συνάφεια, συνέννωσις. || —, προσκόλ-

λησις, προσήλωσις. || —, ἰκεσία, ἐκλιπάρησις. || —, ἐνόχλησις.

Yarışmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) προσκολλῶμαι, προσηλοῦμαι || —, ἀντέχομαι τινος, πιάνομαι. || —, (μτφ.) ἐνοχλῶ. || birinin eline —, λαμβάνω τινὰ ἀπὸ τῆς χειρὸς, (μτφ.) προστατεύω. işe —, ἐπιχειρῶ.

Yarıştirilma, T. ὄν. ἀπαρ. τὸ προσκολλᾶσθαι, προσκόλλησις.

Yarıştirilmek, T. ρμ. πθ. προσκολλί-μαι. || —, (μτφ.) στιγματίζομαι.

Yarıştırma, T. ὄν. ἀπαρ. προσκόλλησις. || —, πᾶν ὅτι εἶναι προσκεκολλημένον. || —, πέταλα ἀδαμάντινα κτλ. προσκολλώμενα ἐπὶ τοῦ μετώπου τῆς νεονύμφου.

Yarıştırmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) iltisak eylemek, κολλῶ διὰ κόλλας κτλ., προσκολλῶ. || tokat —, κολαφίζω. || sülük —, ἐπιθέτω βδέλλας.

Yarıkın, T. ἐπθ. zengin, πλούσιος, εὖπορος. || —, = sarhoş, μεμεθυμένος.

Yarku, T. ὄν. ἄρχων, ἡγεμών, φύλαρχος.

Yarma, T. ὄν. ἀπαρ. κατασκευή, ἔργον. || su bentleri mimar Sinanın —sidir, τὰ ὑδραγωγεῖα εἶναι ἔργον τοῦ ἀρχιτέκτονος Σινάν. || —, ἐπθ. düzme, uydurma, sahte, πλαστός, ψευδής, τεχνητός, παραπτεποιημένος.

Yarmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) işlemek, kılmak, etmek, eylemek, κάμνω, πράττω, κατασκευάζω. || —, κτίζω. || —, ἀπομιμοῦμαι. || —, = düzeltmek, διευθετῶ, διορθῶ. || —, (χυδ.) düzmek, συγγίνομαι || —, ἐκτελῶ, στιχουργῶ. || —, προσποιῶμαι. || ev —, κτίζω οἰκίαν, (μτφ.) ἀναξωγονῶ. || bir şey —, μηχανεύομαι, τεχνάζομαι. || ders —, κάμνω μάθημα. || hile —, δολιεύομαι. || kapı —, κάμνω πόρταν [ἐν τῷ ταβλίφ]. || gönül —, ἱκανοποιῶ τινα, κάμνω τὴν καρδίαν τινός. || amma yaptın ha! ἅμα δὰ τὸ ἔκαμες!

Yaprak, T. ὄν. φύλλον. || asma —, κληματόφυλλον. || —dolmaşi, δολμάδες με φύλλα ἀμπέλου. || —dökümü, = hazan, son bahar, φυλλόρροια.

Yapraklanmak, T. ρμ. οὐδ. φυλλοφυῶ [ἐπὶ δένδρου, φυτοῦ].

Yapraklı, T. ἐπθ. ὁ κεκαλυμμένος ὑπὸ φύλλων, ὁ ἔχων φύλλα. || —, (μτφ.)

- kaldırım kargası, ἐλαφρός, ἐλαφρῶν ἡθῶν.
- Yapraksız, T. ἐπθ. ὁ μὴ ἔχων φύλλα, γυμνός [δένδρον κτλ.].
- Yaptırmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω, ἢ ἀφίνω τινὰ νὰ κάμῃ τι, νὰ κατασκευάσῃ.
- Yaptırtırmak, T. ρμ. ἀποφ. (δοτ. αἰτ.) ἐμποδίζω τινὰ ἀπὸ τοῦ νὰ κάμῃ τι.
- Yaruk, T. ὄν. πέταλον (κ. τρέμουσα) προσκολλώμενον ἐπὶ τοῦ προσώπου τῆς νύμφης.
- Yar yap, T. ἐπρ. yavaş yavaş, βραδέως, ἡρέμα. || — — yürümek, περπατῶ πολὺ σιγά. || — — büyümek, αὐξάνω βραδέως.
- Yar, T. ὄν. uçurum, varta, girdap, κρημνός, βάραθρον, ἄβυσσος. || sagı —, κίτρινος κρημνός, προάστειον τοῦ Βοσπόρου. || — yıkıntısı, (μτφ.) ἀπροσδόκητος θρόμβος. || iri — ı, = gövdeli, σωματώδης.
- Yar, T. ὄν. tükürük, σίελος. || sal —, σίελος ὁ ἐκρέων ἀπὸ τοῦ στόματος, ἐπθ. κ. σαλιάρης.
- Yâr, T. ὄν. bildik, aşına, muhip, φίλος. || —, = yardımcı, muin, medetkâr, βοηθός. || —, = sevgili, masuk, ἐραστής, ἢ ἐρωμένη.
- Yara, II. ὄν. kuvvet, güç, zor, δύναμις, ἰσχὺς, ρώμη.
- Yara, T. ὄν. ceriha, τραῦμα, πληγή.
- Yara = yarık.
- Yarabbî, A. φρ. ey Tanrım, ey rabbim, ey Allahım, ὦ Θεέ! Θεέ μου!
- Yaradan ἢ yaratan, T. (μτχ.) ὄν. yoktan var eden, halik, ὁ πλάστης, ὁ δημιουργός.
- Yaradılış ἢ yaratılış, T. ἀφ. bünye, fitrat, mizaç, φύσις, χαρακτήρ. || —, πλάσις, δημιουργία.
- Yarağ = yarık.
- Yarak, T. ὄν. silâh, mühimmat, ὄπλον. || dal —, ξίφος γυμνόν. || —, ἐφόδιον. || yol — ı, ἐφόδιον τῆς ὁδοῦ. || —, (μτφ) πέος. || — nan (= — ile) almak = fethetmek, zaptetmek, κυριεύω διὰ τῶν ὀπλων.
- Yaralamak, T. ρμ. (αἰτ.) silâhlamak, techiz etmek, ἐφοπλίζω, ἐφοδιάζω, ἄρματόνω.
- Yaralanmak, T. ρμ. οὐδ. silâhlanmak, techiz edilmek, ἐφοπλίζομαι, προετοιμάζομαι, ἐφοδιάζομαι.

- Yaraklı, T. ἐπθ. silâhlı, mücehhez, ὀπλισμένος, ἐνοπλος || —, (μτφ.) erkek, sözünde duran, ὁ τηρῶν τὴν ὑπόσχεσίν του, γενναῖος, ἀνδρείος.
- Yaraksız, T. ἐπθ. silâhsız, ἄοπλος. || —, = hazırlıksız, ἀπροπαρασκευαστος, ἀπροετοίμαστος.
- Yaralamak, T. ρμ. (αἰτ.) τραυματίζω, πληγόνω.
- Yaralanmak, T. ρμ. μσ. καὶ πθ. τραυματίζομαι, πληγόνομαι.
- Yaralı, T. ἐπθ. τραυματίας, πληγωμένος.
- Yaramak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) işe elvermek, gerekmek, ὠφελῶ, εἶμαι ὠφέλιμος, κατάλληλος εἰς τι. || neye yarar? εἰς τί ὠφελεῖ; || eme —, θεραπεύω.
- Yaramamak, T. ρμ. ἀποφ. δὲν ὠφελῶ.
- Yaramaz, T. ἐπθ. işe gelmez, ἀνωφελής. || —, = kötü, κακοήθης, ἀχρεῖος. || —, = patirtici, gürlütücü, ἄτακτος, ζωηρός.
- Yaramazlık, T. ὄν. alçaklık, ἀχρειότης, κακοήθεια. || —, ἀταξία, ζωηρότης παιδική.
- Yaran, T. ὄν. ikiye bölen, τομεύς, διχοτόμος. || et —, παρωνυχίς, κ. καλαγκάθι.
- Yâran, II. ὄν. dostlar, yârlar, φίλοι, σύντροφοι. || —, βοηθοί. || —, ἐρασταί, ἢ ἐρωμέναι.
- Yârane, II. ἐπθ. φιλικός. || —, ἐπρ. φιλικῶς.
- Yâranıcı, T. ὄν. dalkavuk, κόλαξ.
- Yaranılmak, T. ρμ. πθ. ἀπρόσ. τὸ εὐαρεστεῖν.
- Yaranıs, T. ἀφ. τὸ εἶναι ὠφέλιμον εἰς τι. || —, = dalkavukluk, κολακεία.
- Yâranlaşmak, T. ρμ. ἄλλ. şakalaşmak, κάμνω ἀστειότητος μετὰ τινος, παίζω.
- Yâranlık, T. ὄν. φιλία, συντροφία, συνομιλία. || — etmek, ἀστείζομαι.
- Yaranmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) ὠφελῶ. || —, κολακεύω.
- Yarar, T. ἐπθ. (δοτ.) ὠφέλιμος, κατάλληλος εἰς τι, ἀρμόδιος, καλός. || —, ἀνδρείος, γενναῖος. || —, ἱκανός, ἄξιος.
- Yararlık, T. ὄν. işe yarama, fayda, ὠφέλεια. || —, γενναιότης. || —, ἱκανότης, ἀξία. || — göstermek, δεικνύω ἱκανότητα, ἀξίαν, παρέχω ἐκδουλεύσεις, ὑπηρεσίας.

Yararsız, Τ. ἐπθ. σῶος, ὑγιής.
 Yarasa, Τ. ὄν. gece kuşu, isa kuşu, sepper, νυκτερίς, βλ. isa καὶ kuş.
 Yaraş, Τ. ὄν. dost, yâr, φίλος.
 Yaraşık, Τ. ὄν. yakışma, uygun, şayeste, χάρις, κομψότης, ἀρμονία, καλλονή. || —, = ustalık, τέχνη, ἐπιτηδεϊότης. || —, = arkadaş, εταῖρος, φίλος.
 Yaraşıklı, Τ. ἐπθ. uygun, güzel, keleş, ὠραῖος, εὐάρμοστος, καλοκαμωμένος, κομψός, βλ. καὶ yakışıklı.
 Yaraşiksiz, Τ. ἐπθ. yakışiksiz, ἀνάρμοστος, ἀταίριαστος.
 Yaraşma, Τ. ὄν. απαρ. yakışma, uyma, προσαρμογή, ἀρμονία, εὐαρμοστία.
 Yaraşmak, Τ. ρμ. οὐδ. (δοτ.) yakışmak, uymak, ταιριάζω, προσαρμόζομαι, πηγαίνω καλά.
 Yaraşmamak, Τ. ρμ. ἀπφ. yakışmamak, δὲν ταιριάζει, δὲν ἀρμόζει, δὲν πηγαίνει καλά.
 Yaraşmaz, Τ. ἐπθ. yakışmaz, τὸ μὴ ἀρμόζον, ἀνάρμοστος. || Türke durmak —, δὲν ἀρμόζει εἰς τὸν Τοῦρκον νὰ σταματήσει, νὰ μὴ προσδεύση.
 Yaraştırmak, Τ. ρμ. (δοτ. αἰτ.) yakıstırmak, uydurmak, ταιριάζω, προσαρμόζω, διευθετῶ. || —, κοσμῶ, καλωπίζω. || —, ὑποθέτω, εἰκάζω. || —, ἐγκρίνω, θεωρῶ τι κατάλληλον εἰς τινα.
 Yaratan = yaradan.
 Yaratıcı, Τ. ὄν. yaratan, ὁ δημιουργός.
 Yartılış, Τ. ἀθ. πλάσις, δημιουργία. || —, φύσις, χαρακτήρ.
 Yaratılmak, Τ. ρμ. πθ. yoktan var edilmek, πλάττομαι, δημιουργοῦμαι.
 Yaratkan, Τ. ὄν. yaratıcı, ὁ δημιουργός, ὁ πλάστης.
 Yaratma, Τ. ὄν. απαρ. yoktan var etme, πλάσις, δημιουργία. || —, ἐπθ. πεπλασμένος, δεδημιουργημένος.
 Yaratmak, Τ. ρμ. (αἰτ.) var etmek, δημιουργῶ.
 Yarcımak, Οὐίγ. ρμ. οὐδ. gönenmek, kutlanmak, bahtiyar olmak, εὐτυχῶ.
 Yarda, Ἰτ. ὄν. υἰάρδα.
 Yardah = yordak.
 Yardak, Τ. ὄν. yamak, yardımcı, yordah, βοηθός.
 Yardakçı, Τ. ὄν. kafadar, kötülükte yardımcı, σύντροφος, ὁμότροφος,

συνένοχος. || hokkabaz —si, βοηθός ταχυδακτυλουργοῦ, ἀγύρτου. || —, ὁ παδὸς ἔνθερμος.
 Yardakçılık, Τ. ὄν. kafadarlık, yamaklık, στενὴ φιλία, τὸ ὁμότροπον, συντροφία.
 Yardım, Τ. ὄν. muavenet, imdat, βοήθεια, ἀντίληψις, συνδρομή. || — istemek, (ἀφαιρ.) ζητῶ βοήθειαν. || — a yetismek, προσφθάνω εἰς βοήθειαν. || — etmek, (δοτ.) bulunmak, βοηθῶ. || — defteri, βιβλίον ἐράνου, βοηθείας.
 Yardımcı, Τ. ὄν. yordak, zahir, βοηθός, ἀντιλήπτωρ.
 Yardımcılık, Τ. ὄν. τὸ εἶναι βοηθόν, βοήθεια.
 Yardımcısız, Τ. ἐπθ. yalnız başına, μόνος, μοναχός.
 Yardımcısızlık, Τ. ὄν. τὸ μὴ ἔχειν βοηθόν, μονοξία.
 Yardırmak, Τ. ρμ. (δοτ. αἰτ.) bállaw, ἢ ἀφίνω τινὰ νὰ σχίση, νὰ χωρίση [ὑφασμα, ξύλα κτλ.].
 Yarga, Τ. ὄν. büyük piliç, μέγα ὀρνιθοπούλιον.
 Yargı, Τ. ὄν. hüküm, ἀπόφασις δικαστική. || —, = adalet, δικαιοσύνη, βλ. καὶ yargu.
 Yargıcı, Τ. ὄν. hâkim, söz kesici, δικαστής, διαιτητής.
 Yargılamak, Τ. ρμ. (αἰτ.) söz kesmek, hükmetmek, δικάζω, ἐκδίδω ἀπόφασιν.
 Yargu, Τ. ὄν. adalet, δικαιοσύνη. || —, ἀπόφασις δικαστική.
 Yarguç, Τ. ὄν. δικαστήριον. || —, φυλακή.
 Yarguçak, Τ. ὄν. el değirmeni, χειρόμυλος.
 Yargurmak, Τ. ρμ. (αἰτ.) belletmek, καταδικάζω, τιμωρῶ.
 Yârî, Π. ὄν. dostluk, yârlık, φιλία.
 Yarı, Τ. ὄν. nisif, yarım, τὸ ἥμισυ. || — gece. ἢ gece —si, μέσαι νύκτες, μεσονύκτιον. || — —ya, ἔξ ἡμισείας. || — buçuk, ὀλίγον, ἐλάχιστον. || — yolda, εἰς τὸ ἥμισυ τοῦ δρόμου.
 Yarıcı, Τ. ὄν. σχίστης. || odun —, ξυλοσχίστης.
 Yarık, Τ. ὄν. çatlak, fürce, rahne, ρωγμή. || kasık —ı, κήλη. || —, ἐπθ. διεργηγμένος. || kasığı —, = teşek, κηλήτης, βλ. καὶ teşek

Yarilamak, T. ρμ. (αἰτ.) διανύω τὸ ἥμισυ ὁδοῦ κτλ. ἢ φέρω εἰς πέρας τὸ ἥμισυ ἐργασίας, ἢ κενῶ τὸ ἥμισυ πράγματός τινος.

Yarilanmak, T. ρμ. πθ. διανύομαι κατὰ τὸ ἥμισυ [ὁδὸς κτλ.], ἢ φέρομαι εἰς πέρας κατὰ τὸ ἥμισυ [ἐπὶ ἐργασίας] ἢ κενοῦμαι κατὰ τὸ ἥμισυ [λάγνηος, φιάλη, ποτήριον κτλ.].

Yarilatmak = yarilamak.

Yarılma, T. ὄν. ἀπαρ, σχίσιμον. || —, ραγάς, κ. σκάσιμον.

Yarilmek, T. ρμ. πθ. σχίζομαι. || —, (οὐδ.) σκάνω, ἀποκτῶ ραγάδας.

Yarım, T. ἐπθ. nısıf, yarı, ἡμισυς [ἐν χρήσει ἄνευ ἀκεραίου [βλ. καὶ buçuk]. || — saat, ἡμίσεια ὥρα. || —, μτφ. ἀτελής, ἐλλιπής. || — yamalak = eksik olarak, μισά καὶ μπαλωμένα, κουτσά στράβά. || — kilo, μισὸ κιλό. || — ada, = şibih cezire, χερσόνησος.

Yarımca, T. ὄν. yarım baş ağrısı, ἡμικρανία || —, ἡμιπληγία

Yarımcalı, T. ἐπθ. ἡμίπληκτος.

Yarımlamak = yarilamak

Yarın, T. ἐπρ. αύριον. || — değil öbür gün, οὐχὶ αύριον, μεθαύριον. || bu günkü işi — a bırakma, (πρμ.) τὴν σημερινήν ἐργασίαν μὴ ἄφινε δι' αύριον.

Yarında, T. ὄν. erte, ferda, ἡ ἐπαύριον, ἡ ἐπιούσα.

Yarındası, T. ὄν. ertesi gün, ἡ ἐπομένη ἡμέρα, ἡ ἐπιούσα.

Yarınki, T. ἐπθ. ὁ τῆς αύριον, αύρινός. || — gün, ἡ αύριον.

Yarış, T. ἀφ. yarma, σχίσιμον. || —, = koşu, müsabaka, ἀγών, συναγωνισμός, ἀμίλλα, ἄθλος, || at — ı, ἵπποδρομία. || kayık — ı, λεμβοδρομία. || çene — ı, φλυαρία. || sidik — ı, ἀμίλλα διὰ μάταια πράγματα. || — etmek = yarismak, ἀμιλλῶμαι, συναγωνίζομαι. || — a çıkma, ἐξέρχομαι εἰς ἀμίλλαν.

Yarışçı, T. ὄν. συναγωνιστής.

Yarışık, T. ὄν. dava, ἀγωγή, δίκη. || —, εἰρωνεία.

Yarışmak, T. ρμ. ἄλλ. yarış etmek, συναγωνίζομαι, ἀνθαμιλλῶμαι.

Yarıştırılmak, T. ρμ. πθ. ὑποβάλλομαι εἰς ἀγῶνα, εἰς συναγωνισμόν, εἰς ἀμίλλαν.

Yarıştırmak, T. ρμ. (αἰτ.) ὑποβάλλω εἰς ἀγῶνα, εἰς ἀμίλλαν. || çene —, = gevezelenmek, φλυαρῶ, ἀνοηταίνω.

Yarlıg, T. ὄν. buyurultu, διάταγμα.

Yarlıgamak, T. ρμ. (γεν. αἰτ.) bağışlamak, ὀτιν, affetmek, ἀγίημι, συγχωρῶ.

Yarlıganmak, T. ρμ. πθ. yalkanmak, συγχωροῦμαι

Yârlık, T. ὄν. dostluk, φιλία. || —, = berat, ferman, δίπλωμα προνομίου, παρασήμου κτλ. || —, = beyanname, δηλωτικόν. || —, διάταγμα, κέλευσμα.

Yarma, T. ὄν. ἀπαρ. σχίσιμον, τομή. || — διάσχισις. || —, ἐπθ. σχιστός. || — şeftali, ροδάκινον σχιζόμενον εἰς δύο. || —, κύαμος, ἢ ἀραβοσίτος κτλ. πεπιεσμένα. || —, = biçme, biçilmiş, ξύλον σχιστόν.

Yarmak, T. ρμ. (αἰτ.) bölmek, σχίζω. χωρίζω, ἀνατέμνω πληγὴν. || —, = ortadan geçmek, διασχίζω, διέρχομαι. || başını —, gözünü çıkarmak, σχίζω τὴν κεφαλὴν καὶ βγάζω τὰ μάτια = καταστρέφω τὴν ὑπόθεσιν. || baş —, ἀνησυχῶ, ἢ φέρομαι σκαιῶς, βλ. καὶ yırtmak.

Yarmalamak, T. ρμ. (αἰτ.) biçmek, θερίζω. || —, διασχίζω. || —, διχοτομῶ.

Yarpuz, T. ὄν. sansar, ἱκτίς. || —, (φυτ.) yabani nane, καλαμίνθη, kudunç, φλησχοῦνι, βλήχων.

Yarsamak = yarsınmak = imrenmek.

Yarsımak, Τσαγ. ρμ. μσ. kızmak, ὀργίζομαι.

Yarsınmak, T. ρμ. οὐδ (αἰτ.) yeltenmek, ἐπιθυμῶ, λαχταρῶ, θαυμάζω.

Yarsıtmak, T. ρμ. (αἰτ.) ağdırmak, ἐξατμίζω. || —, κάμνω τί ν' ἀποκλίνη.

Yârsız, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ συντρόφου, φίλου. || kusursuz yâr istiyen, — kalır, μένει ἄνευ φίλου ὁ ζητῶν φίλον ἄνευ ἐλαττώματος.

Yartı, T. ὄν. fetva, ρήτρα ἱερονομική. || —, (νομ.) δικαιοσύνη.

Yartım, T. ὄν. bölük, kısım, μέρος, πμῆμα.

Yartu, T. ὄν. ἐπίγραμμα [στήλης κτλ.].

Yas, T. ὄν. matem, πένθος. || — tutmak, πενθῶ, πενθηφορῶ.

Yasa, T. ὄν. türe, kanun, nizam, θεσμός, νόμος, κανών. || baş —, συνηγοματικός χάρτης.

Yasaca, T. ἐπρ. κατὰ νόμον, νομίμως.

|| —yargılanamaz, (νομ.) ἀκατάσχετος.
 Yasağ = yasak.
 Yasak, T. ὄν. yasa, νόμος, κανόν, τάξις. || —, ἀπαγόρευσις. || —, ἐπθ. ἀπηγορευμένος. || — savan = muvakkat şey, προῶνμα προσωρινόν. || — etmek, (αἰτ.) ἀπαγορεύω. || — olmak, ἀπαγορεύομαι, ἐμποδίζομαι.
 Yasakçı, T. ὄν. yasavul, vardacı, kanvas, εὐταξίας, κλητήρ, φύλαξ.
 Yasakçılık, T. ὄν. ἡ θέσις. ἡ τὸ ἐργον τοῦ εὐταξίου, τοῦ κλητήρος.
 Yasal, Tσαγ. ὄν. harp safi, παράταξις μάχης [κ. λ. ὑποταγὴ εἰς τὸν νόμον].
 Yasalaşma, T. ὄν. ἀπαρ. duruşma, διαδικασία, βλ. murafaa.
 Yasalı, T. ἐπθ. türeli, kanunlu, ἔννομος.
 Yasamak, T. ρμ. (αἰτ.) türe, kanun, nizam yapmak, νομοθετῶ. || —, τακτοποιῶ || —, ἀποφασίζω, βλ. καὶ ἐπόμενον.
 Yasanlamak, T. ρμ. (αἰτ.) kararlastırmak, ἀποφασίζω, ὀρίζω, προσδιορίζω.
 Yasasız, T. ἐπθ. türesiz, kanunsuz, nizamsız, ὁ ἄνευ νόμων καὶ θεσμῶν, παράνομος.
 Yasav, Tσαγ. ὄν. πολεμεφόνδια.
 Yasavul, T. ὄν. alay çanuşu, ἀνθυπασπιστὴς ἄλλοτε, ἐντεταλμένος τὴν περιφρούρησιν τῶν ὁδῶν. || —, = yasakçı, φύλαξ, φρουρός. || —, = polis, ἀστυνόμος.
 Yasemin, T. ὄν. ἰάσμινον. || —yağlı, ἰασμινέλαιον.
 Yasin, A. ὄνομα κεφαλαίου τοῦ Κορανίου φέρον ἐπὶ κεφαλῆς τὰ γράμματα Y καὶ S, ἅτινα μένουν ἀνεξίγητα.
 Yaslamak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) dayamak, yastamak, στηρίζω, ἀκουμπῶ, ἐρείδω.
 Yaslan, T. ἐπθ. akıntılı, akışlı, ἐπικλινής.
 Yaslanmak, T. ρμ. μσ. yastanmak, dayanmak, ἐπερείδομαι, στηρίζομαι, ἀκουμπῶ, βασιζομαι.
 Yaslı, T. ἐπθ. yas tutan, matemli, ὁ πενθῶν, πένθιμος.
 Yaslı, T. ἐπθ. yaslanmış, dayanmış, στηριχθίς.
 Yasmak, T. ρμ. (αἰτ.) düzeltmek, ἐξομαλίζω. || —, = gevşetmek, ἀφίνω ἐλεύθερον, χαλαρόν, χαλαρῶ.

Yasmık, T. ὄν. mercimek, φακῇ.
 Yason burnu, ὄν. Ἰασώνειον ἀκρωτήριον.
 Yassi, T. ἐπθ. açık ve basık, ἐπίπεδος καὶ πλατύς. || yam —, φαρδύς πλατύς. || — kadayıf, καταΐφι πλατύ, συνιστάμενον ἐκ μικρῶν κυκλωτερῶν τεμαχίων ζύμης.
 Yassılamak, T. ρμ. (αἰτ.) ἐπιπεδῶ, πλατύνω.
 Yassılanmak, T. ρμ. οὐδ. ἐπιπεδοῦμαι, πλατύνομαι, εὐρύνομαι.
 Yassılaştırmak, T. ρμ. μσ. καθίσταμαι πλατύς, φαρδύς, πλατύνομαι.
 Yassılatmak, T. ρμ. (αἰτ.) καθιστῶ τι ἐπίπεδον, πλατύ, πλατύνω.
 Yassılık, T. ὄν. τὸ εἶναι τι ἐπίπεδον. || —, πλάτος.
 Yassılmak, T. ρμ. οὐδ. πλατύνομαι, ἐπιπεδοῦμαι.
 Yassıltmak = yassılatmak.
 Yastamak, T. ρμ. (αἰτ.) yaslamak, dayamak, στηρίζω.
 Yastangaç, T. ὄν. yastık, müttekâ, προσκεφάλαιον, ἢ ἄλλο τοιοῦτον, ἐφ' οὗ δύναται τις νὰ στηριχθῇ.
 Yastanık, T. ἐπθ. yaslanmış, στηριζόμενος, στηριχθεὶς, ἐπερείδόμενος.
 Yastanmak, T. ρμ. μσ. (δοτ.) yaslanmak, στηρίζομαι. || —, ἐξοφλοῦμαι.
 Yastığaç, T. ὄν. hamur tahtası, σάνις ἐφ' ἧς τίθενται τὰ ζυμαρικά.
 Yastık, T. ὄν. προσκεφάλαιον, κ. μαξιλόρα || yüz —ı, προσκεφάλαιον διὰ τὸ πρόσωπον. || —toprağı, χῶμα λιπασμένον.
 Yastım, T. ἐπθ. basık burunlu, pat burun, σιμός, κ. πατισομύτης.
 Yaş, T. ὄν. δάκρυ. || göz —ı, δάκρυ τοῦ ὀφθαλμοῦ. || göz —ı dökmek, χύνω δάκρυα.
 Yaş, T. ἐπθ. ıslak, taze, ὑγρός, νωπός, χλωρός, πρόσφατος. || —odun, ξύλον νωπόν. || —yer, γῆ ὑγρά. || kurunun yanında —ta yanar, (πρμ.) κοντὰ σιὸ ξερὸ καίεται καὶ τὸ χλωρό.
 Yaş, ὄν. κ. Ἰάσιον (πόλις).
 Yaş, T. ὄν. sin, sâl, ἡλικία. || kaç —ında sin? ποίας ἡλικίας εἶσαι; || genç —ında, ἐν τῇ νεότητι του. || yirmi —larında, ἡλικίας εἴκοσιν ἐτῶν περὶπου. || akıl —ta değil, baştır, ἡ φρόνησις δὲν εἶναι ἐν τῇ ἡλικίᾳ, ἀλλ' ἐν τῇ κεφαλῇ.

Yaşa, T. ἐπερ. sağ ol! aferin! var ol!

ζήτω!

Yaşama, T. ὄν. ἀπαρ. sağ olma, ὁ βίος, το ζῆν. || —, = geçinme, βιοπορισμός. || —, = eğlenc, εὐωχίη, τέρψις.

Yaşamak, T. ρμ. οὐδ. sağ olmak, ζῆν, διέρχομαι τὸν βίον, ὑφίσταμαι. || birlikte—, συζῶ. || —, = dirilmek, tirilmek, geçinmek, συντηροῦμαι, διατηροῦμαι, ἔχω τὰ πρὸς τὸ ζῆν. || —, = zevk ve sefa etmek, εὐωχοῦμαι, διασκεδάζω, τέρομαι.

Yaşanılmak, T. ρμ. μσ. yaşamak, (ὡς ἀπρόσ.) ζῆν, ὑφίστασθαι. || —, = geçinmek, βιοπορίζεσθαι. || onun la (= onun nan) yaşanılır mı? δύνатаί τις νὰ ζήσῃ μετ' ἐκείνου; || —, διασκεδάζειν. || bu kadar nan yaşanılır mı? δύνатаί τις νὰ ζήσῃ μετ' ὅσα;

Yaşanmak = yaşanılmak.

Yaşarmak, T. ρμ. οὐδ. ıslanmak, ὑγραίνομαι. || güzlerim—, δακρύνω.

Yaşatmak, T. ρμ. (αἰτ.) ἀφίνω, ἢ κάμνω τινὰ νὰ ζήσῃ. || —, = beslemek, geçindirmek, συντηρῶ, διατηρῶ, διατρέφω.

Yaşatmamak, T. ὄν. ἀπαρ. (αἰτ.) δὲν ἀφίνω τινὰ νὰ ζήσῃ, ἐνοχλῶ. || —, βασανίζω, τυραννῶ. || —, καταστρέφω.

Yaşayış, T. ἀφ. ὁ τρόπος τοῦ ζῆν, βίος.

Yaşdaş, T. ἐπθ. taydaş, yaşıt, ὁμῆλιξ.

Yaşık, T. ὄν. yüz örtüsü, καλύπτρα, βλ. yaşmak.

yaşınmak, T. ρμ. (αἰτ.) yocunmak, καλύπτω τὸ πρόσωπον, ἀποφεύγω.

Yaşıt, T. ἐπθ. yaşdaş, ὁμῆλιξ.

Yaşkın, T. ἐπθ. yaşlı, ἡλικιωμένος, βλ. yaşlı.

Yaşlanmak, T. ρμ. οὐδ. γηράσκω.

Yaşlı, T. ἐπθ. yaşını almış, ἡλικιωμένος, προβεβηκώς. || —başı, ὁ καθεστηκυίας ἡλικίας. || benden—, πρεσβύτερος ἐμοῦ.

Yaşlık, T. ὄν. ıslaklık, nem, rutubet, ὑγρασία. || —, νωπότης. || —, τὰ ὑγρά τοῦ σώματος. || —, ἐποχή τῶν βροχῶν, βροχή.

Yaşlılık, T. ὄν. ihtiyarlık, τὸ γῆρας, γηραιότης.

Yaşmak, T. ρμ. οὐδ. gizlenmek, καλύπτομαι, κρύπτομαι.

Yaşmak, T. ὄν. peçe, örtü, tülbent, πέπλος, καλύπτρα, κρήδεμνον. || —

bağlamak, καλύπτομαι. || —ı sıyırık, γυνή ἄσεμνος, ὑπόπτου διαγωγῆς.

Yaşmaklanmak, T. ρμ. μσ. yaşmak yürünmek, καλύπτομαι [τὸ πρόσωπον διὰ πέπλου].

Yaşmaklatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) ὑποχερῶ [ἦν γυναικα] νὰ καλύψῃ τὸ πρόσωπον διὰ πέπλου.

Yaşmaklı, T. ἐπθ. γυνή φέρουσα πέπλον εἰς τὸ πρόσωπον. || —güvercin, περιστρεφά καλυπτροφόρος.

Yaşmaksız, T. ἐπθ. ἀπεπλος, ἀσκεπής, ἀνοικτή [γυνή].

Yat, Ἀγγλ. ὄν. δρόμων, κόττορον με δύο ἰστούς, θαλαμηγός.

Yat, T. ἐπθ. yalancı, ağyar, düşman, yağı, ξένος, ἄγνωστος, ἐχθρός. || —el, ἡ ἄλλοδαπή, βλ. καὶ yatlı.

Yat, T. ὄν. kalkan ve zırh gibi yarak namlısı, λεπίς σπάθης κτλ. || —, ὄπλα ἀμυντικά. || —yarağ, ὅπλα καὶ πολεμφοδία.

Yât [yâd], II. ὄν. anma, zikr, μνεία, ἀνάμνησις. || —, μνήμη. || —imda dır, εἶναι ἐν τῇ μνήμῃ μου. || —etmek = anmak, (αἰτ.) μνημονεύω. || ismini—etmek, μνημονεύω τὸ ὄνομά του [λέγεται καὶ ἐκκλησιαστικῶς]. || —ettirmek, (δοτ. αἰτ.) ὑπομνήσκω, βλ. yâdes καὶ lâdes.

Yatağan, T. ὄν. uzun bıçak, παραξίφρις, μεγάλη μάχαιρα.

Yatağanlı, T. ἐπθ. ὁ ὥπλισμένος διὰ παραξίφιδος.

Yatak, T. ὄν. döşek, κλίνη, στρωμα || —odası, κοιτῶν. || —, = mecran, κοίτη ποταμοῦ. || —takımı, τὰ τῆς κλίνης [στρωμα, σινδόναι, ἐφαπλώματα κτλ.]. || —, κλεπταποδόχος. || —, φωλεὰ ἀγρίου ζώου. || aslan—ı, φωλεὰ λέοντος. || av—ı, τόπος θήρας. || hirsiz—ı, ἐστία ληστῶν, κρυψύγετον. || dö1—ı, μήτρα. || tüccar—ı, πόλις ἐμπορικῇ. || ırmak —ı, κοίτη.

Yataklı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων κλίνην, στρωμνήν. || —vagon = vagonli, κλινάμαξα. || —, ὁ ἔχων βαθεῖαν κοίτην [ποταμός]. || yüz —hastahane, νοσοκομεῖον περιέχον ἑκατὸν κλίνας.

Yataklık, T. ὄν. κλίνη, ἐφ' ἧς τίθεται ἡ στρωμνή. || —, ἐρμάριον, ἐν ᾧ τίθενται τὰ στρώματα κτλ. || on —yer, τόπος διὰ δέκα κλίνας.

Yatalak, T. ἐπθ. inmeli, kütrüm, κληνῆρης, παράλυτος.

Yatalık, T. ὄν. ἐπιλόχιος πυρετός.

Yatı, T. ὄν. yatma, geceği geçirme, καταυλισμός, τὸ διερχεσθαι τὴν νύκτα. || —, = geceli, leylî, νυκτερινός, ἐσωτερικός [μαθητής]. || —mektebi = leylî mektep, σχολὴ ἔχουσα ἐσωτερικοὺς μαθητάς. || —ya gittik, μετέβημεν εἰς τὴν κατασκήνωσιν, εἰς τὸν καταυλισμόν.

Yatik, T. ἐπθ. yatırılmış, κεκλιμένος, κατακείμενος, κ. πλαγιαστός. || —, = yassi su kabı, matara, φλασκί, βαυκάλιον.

Yatılmak, T. ρμ. πθ. [ἐπέχον θέσιν ἀπροσώπου], κατακλίνεται τις. || bu kadar erken yatırılır mı? κατακλίνεται τις τόσον ἔνωρίς;

Yatım, T. ἄφ. yatis, τὸ εἶναι τι κεκλιμένον, πλαγιαστόν, ἐπιπέδωσις, κλίσις, κατάκλισις. || akıl —ı, πειθώ, ἐπιδεκτικότητα.

Yatımlı, T. ἐπθ. yere serilmiş, κεκλιμένος, πλαγιαστός. || —, ἐπιδεκτικός. || —akıl, ἐπιδεκτικὸς νοῦς.

Yatır, T. ὄν. evliya, ἅγιος, ὅσιος.

Yatıramamak, T. ρμ. ἀδυνάτως, ἀποφ. δὲν δύναμαι νὰ καταβάλω τινὰ ἢ τι. || —, δὲν δύναμαι νὰ καταθέσω χρήματα. || —, δύναμαι νὰ τὸν κοιμίσω.

Yatırılmak, T. ρμ. πθ. καταβάλλομαι, ρίπτομαι χαμαί, κοιμίζομαι. || —, κατατίθεμαι [χρήματα].

Yatırmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ πλαγιάσῃ, κατακλίνω. || —, = yıkma, düşürmek, καταβάλλω, ρίπτω χαμαί. || —, καταθέτω χρήματα κτλ. || yola—, = yola getirmek, κάμνω τινὰ νὰ συμμορφωθῇ, νὰ προσχωρήσῃ. || fikrine yatırmış, τὸ ἔβαλεν εἰς τὸν νοῦν του.

Yatis, T. ἄφ. yatım, κατάκλισις, πλάγιασμα.

Yatışmak, T. ρμ. οὐδ. κατευνάζομαι, καταπραΰνομαι, κοπιᾶζω, καταπίπτω, καταστέλλομαι [ἐπὶ θαλάσσης, κυμάτων, ἀνέμου, πόνου καὶ (μτφ.) ἐπὶ ταραχῆς, στάσεως, δημοσίας γνώμης κτλ.]. || —, (μτφ.) ἐνδίδω, ὑποχωρῶ, πείθομαι.

Yatıştırma, T. ὄν. ἀπαρ. teps, κατεύ-
ναισις, καταπραΰνσις.

Yatıştırmak, T. ρμ. (αἰτ.) κατευνάζω,

καταπραΰνω. || —, = kandırmak, πείθω.

Yatki, T. ὄν. πυχὴ ὑφάσματος κτλ.

Yatkin, T. ἐπθ. πλαγιασμένος. || —, = cürük, σαθρός, βεβλαμμένος [ἐπὶ πραγμάτων, ἢ ἐμπορευμάτων σηπομένων ἐκ τῆς πολυκαιρίας]. || —, ὁ κλίνων εἰς ἓν μέρος, πλαγιάζων. || eli—, ἐπιτήδειος.

Yaltı, T. ἐπθ. ἢ ὄν. yabancı, ξένος, ἄγνωστος. || —, = yav, ağyar, ἐχθρός. || —, = uğursuz, ἀπαίσιος, ἄθλιος.

Yatma, T. ὄν. ἀπαρ. κατάκλισις, πλάγιασμα. || —, στάθμευσις, ἀγκυροβόλησις [ἐπὶ πλοίου]. || —, φυλάκισις. || —, προσχώρησις, ὑποχώρησις.

Yatmak, T. ρμ. οὐδ. tünemek, κατακλίνομαι, ἐξαπλοῦμαι, κατάκειμαι. || —, κλίνομαι, κάμπτω [ἐπὶ κλάδων δένδρου καμπτομένων ἐκ τοῦ βάρους τῶν καρπῶν]. || —, σταθμεύω, ἀγκυροβολῶ [ἐπὶ πλοίου]. || —, φυλακίζομαι. || —, πείθομαι, προσχωρῶ. || yüz üstü—, κατάκειμαι πρηνής. || arka üstü—, κατάκειμαι ὕπτιος. || yatıp kalkmak, πίπτω καὶ σηκόνομαι, κατοικῶ, (μτφ.) προσπαθῶ. || üstüne—, σφετερίζομαι. || akıl—, ἢ zihin—, ὁ νοῦς πείθεται, προσχωρεῖ εἰς τι. || yola—, προσχωρῶ, πείθομαι, ὑποχωρῶ. || yat aşağı! στάσου ἥσυχος!

Yatsı, T. ὄν. yatma vakti, χρόνος κατακλίσεως. || —namazı, = —tapınması, ἀπόδειπνον.

Yatsımak, T. ρμ. (αἰτ.) ἀρνούμαι, ἀποποιῶμαι.

Yatuşan, T. ὄν. kucakta çalınan saz, μουσικὸν ὄργανον [ὡς τὸ ψαλτήριον] ὅπερ παίζει τις ἔχων αὐτὸ πλαγιασμένον ἐπὶ τοῦ στήθους.

Yatuk = yatuğan.

Yav, T. ἐπθ. kayıp, ἀπολεσθεὶς. || —, = yat, yağı, düşman, ağyar, ξένος, ἄγνωστος, ἐχθρός. || —, ὄν. yokluk, ziya, ἀπώλεια. || —, = saçma sapan, boş söz, λόγοι ἀσυνάρτητοι.

Yava, T. ἐπθ. ἀδέσποτος [ἐπὶ οἰκιακοῦ ζώου κτλ.].

Yavan, T. ἐπθ. yağsız, tatsız, ἀλίμελος, ἀπαχος. || —, (μτφ.) ἄνοστος, ἀηδής.

Yavanlık, T. ὄν. tatsızlık, lezzetsizlik,

- ἀηδία, ἀνοστιά. || —, = lâtafetsizlik, saçma sapan, ἀηδία, μωρολογία.
- Yavaş, T. ἐπθ. yavaş, mülâyim, yumuşak, ἥπιος, μαλακός, μελίχιος, ἐλαφρός. || —tütin, καπνὸς μαλακός. || —tabiatlı, ἡπίου χαρακτηῆρος. || —, ἐπρ. ἐλαφρῶς, βραδέως, ἡρέμα, σιγανά. || —gitmek, περιπατῶ ἡρέμα. || —söylemek, δμιλῶ ἡρέμα. || —, = ağır, βραδύς, βραδυκίνητος.
- Yavaşta, T. ὄν. tahta kışak, λαβὶς ξυλίνη, δι' ἧς σφίγγουσι τὴν οἶνα καὶ τὸ στόμα ἵππου δυσηνίου ὅταν πεταλόνωσιν αὐτόν.
- Yavaşça, T. ἐπρ. ἀρκετὰ ἐλαφρῶς, ἀρκετὰ βραδέως.
- Yavaşcacık, T. ἐπρ. πολὺ ἐλαφρῶς, πολὺ ἡρέμα.
- Yavaşlamak, T. ρμ. οὐδ. ağır yürümeğe başlamak, ἀρχίζω νὰ περιπατῶ βραδέως. || —, καταπραΰνομαι, γίνομαι ἥπιος || hava—, ὁ καιρὸς γίνεται ἥπιος. || —, βραδύνω.
- Yavaşlanmak = yavaşlamak.
- Yavaşlatmak, T. ρμ. (αἰτ.) χαμηλόνω, ταπεινῶ || —, βραδύνω.
- Yavaşlık, T. ὄν. ağırlık, βραδύτης. || —, = yumuşaklık, ἡπιότης, πραότης.
- Yavaştırmak, T. ρμ. (αἰτ.) alıştırmak, yumuşatmak, ἐθίζω τινὰ εἰς τι, γυμνάζω, ἐξημερῶ [ἔων], ἐξοικειῶ.
- Yave, Π. ὄν. boş lâkırdı, saçma sapan söz, = hezeyan, ἀνοησία, μωρολογία.
- Yavegü, Π. ἐπθ. saçma sapan söyleyen, μωρολόγος.
- Yaver, Π. ἐπθ. yardımcı, imdatçı, βοηθός, εὐνοὺς. || talihi —dir, τὸν εὐνοεῖ ἡ τύχη. || —, ὄν. ὑπασπιστής. || —, ὄν. κ. Ἐπίκουρος.
- Yaverlik, T. ὄν. τὸ ἀξίωμα τοῦ ὑπασπιστοῦ.
- Yavlak, T. ἐπθ. kötü, κακός, διεστραμμένος, μοχθηρός.
- Yavlak, T. ὄν. ergen, boydak, ἄγαμος.
- Yavlak, T. ἐπθ. şaşılaçak şey, πρᾶγμα περιεργόν, ἄξιον θαυμασμοῦ. || —, = yaman, δεινός, ἄξιος.
- Yavlık, T. ἀφ. yalancılık, yağılık, τὸ εἶναι τινα ξένον, ἐχθρόν, ἐχθρα.
- Yavru, T. ὄν. enik palaz, potuk, νεογνὸν ζώου, ἢ ἄλλου πράγματος. || —, θωπευτικῶς διὰ τὰ μικρὰ παιδία. || —m! ἀρνάκι μου! μικρό μου!
- παιδάκι μου! || aslan —su, λεοντιδεύς. || kartal —su, ἀετιδεύς.
- Yavrucağız, T. ὄν. τὸ δυστυχὲς νεογνόν, κακόμοιρον.
- Yavrucuk, T. ὄν. μικρὸν νεογνόν, κακόμοιρον.
- Yavrulamak, T. ρμ. (αἰτ.) yavru yapmak, kunlamak, τίκτω [ἐπὶ ζώων].
- Yavrutmak, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) yağırtmak, kötölemek, ψέγω, κατηγορῶ, κακολογῶ, διαβάλλω.
- Yavsi, T. ὄν. igneli çekirge, çoğurtka, ἀκρίς κεντροφόρος.
- Yavşak, T. ὄν. kehle yumurtası, bit yumurtası, κ. κόνιδα.
- Yavşan, T. ἐπθ. dikenli, ἀκανθώδης, || —otu, (φυτ.) βερονίκη ἢ ἔνυδρος.
- Yavuk, T. ὄν. nişan, namzetlik, ἀρραβών.
- Yavuklamak, T. ρμ. (αἰτ.) nişanlamak, ἀρραβωνίζω.
- Yavuklanmak, T. ρμ. μσ. nişanlanmak, ἀρραβωνίζομαι.
- Yavuklu, T. ὄν. nişanlı, namzet, μνηστήρ.
- Yavuncu, T. ὄν. καὶ ἐπθ. sevgili, sevdalı, yâr, âşık, ἐρωτευμένος.
- Yavunculuk, T. ὄν. yangı, ἔρως, ἀγάπη.
- Yavunmak, T. σαγ. ρμ. οὐδ. kendini kaybetmek, yamnak = âşık olmak, καίομαι, ἐρωτεύομαι.
- Yavuz, T. ἐπθ. şiddetli, sert, τραχύς, σκληρός, ἀσπλαγχνός. || —, = kıyak, yaman, δεινός, σοβαρός. || —, καλός, ἀγαθός. || —, ἄνθρωπος μὲ χαρακτηρισ, ἔξοχος. || —, = korkmaz, ἀφοβός, ἥρως. || —, ὄν. κ. Ἀγαθοκλῆς.
- Yavuzluk, T. ὄν. sertlik, σκληρότης, αὐστηρότης, χαλεπότης. || —, = yamanlık, kıyaklık, δεινότης, σοβαρότης. || —, = iyilik, ἀγαθότης, καλοκαγαθία. || —, χαρακτήρ.
- Yay, T. ὄν. yaz, θέρος. || ilk—, = ilk bahar, ἀνοιξίς, βλ. καὶ yaz.
- Yay, T. ὄν. kavis, keman, τόξον. || —, = zemberek, ἐλατήριον μηχανῆς, ὥρολογίου κτλ. || —kirişi, χορδὴ τόξου. || araba —yi, ἐλατήριον ἀμάξης. || —kaş, = keman kaş, ὀφρὺς τοξοειδής. || —kaşlı, = keman kaşlı, ὁ ἔχων ὀφρὺς τοξοειδεῖς. || —burcu, = kavis burcu, ἀστερισμὸς τοῦ τοξότου. || —, = yeni ay, νέα σελήνη.
- Yaya ἢ Yayan, T. ἐπθ. ἢ ὄν. piyade,

- yazağ, πεζός, τὸ πεζικόν, ὁ πεζῇ βαίνων. || —, (μτφ.) ἄμοιρος ἱκανότητος, πεζός. || —, ἐπρ. πεζῇ. || — gitmek, πεζοπορῶ. || — yalbirdak git-ti, ἀπῆλθε πεζῇ καὶ ἀνυπόδητος, ἐν κακουχίαις.
- Yayanlık, T. ἄφ. yayan gitmek, πεζοπορία. || —, (μτφ.) ἀνικανότης, πεζότης.
- Yaydirmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) serdirmek, döşetmek, βάλλω ἄλλον νὰ ἐξαπλώσῃ, νὰ στρώσῃ. || —, = dört bir yere bildirmek, βάλλω ἄλλον νὰ δημοσιεύσῃ, νὰ διαδώσῃ.
- Yaygara, T. ὄν. gürlütü, θόρυβος, ταραχή, κραυγή. || —yi basmak, πατῶ τὰς φωνάς, θορυβῶ. || —koparmak, βάλλω κραυγὴν, διεγείρω θόρυβον, ταραχὴν.
- Yaygaracı, T. ὄν. gürlütücü, κραυγασός. || —, ὑπερβολικός.
- Yaygi, T. ὄν. yere serilen nesne, πᾶν ὅ,τι στρώνει τις χαμαί. || —, = döşek, στρωμνὴ.
- Yayık, T. ὄν. yağ makinası, γαυλός, καδίσκος βουτύρου. || —, ἐπθ. ὁ ἐκταθείς, ὁ στρωθείς, ὁ ἀνοιχθείς κατὰ πλάτος καὶ μήκος. || —, = ural ırmağı, ὁ ποταμὸς Οὐράλης.
- Yayıkmak, T. ρμ. οὐδ. yazıkmak, bahar gelmek, ἀνθῶ, ἔρχεται τὸ ἔαρ.
- Yayılma, T. ὄν. genişleme, ἐπέκτασις, ἀνάπτυξις. || —, = dağılma, διάδοσις. || —, διάχυσις.
- Yayılmak, T. ρμ. πθ. genişlemek, ἐπεκτείνομαι, ἀναπτύσσεται. || —, = dağılmak, müntesir olmak, διαδίδομαι, διασκορπίζομαι. || —, = up uzun yatmak, ἐξαπλοῦμαι. || —, = serilmek, στρώνομαι. || —, (οὐδ.) otlamak, βόσκω [πρόβατον κτλ.].
- Yayın, T. ὄν. (ἰχθ.) γλάνις, κ. γουλιανός.
- Yaykamak = yıkamak.
- Yaylâ, T. ὄν. dağ tepesinde düz yer, θερυνὴ διαμονὴ ἐπὶ τῶν ὀρέων. || —, = yazlık, θέρετρον. || —, θερυνὴ βοσκή. || —çiceği, = amberiye, (φυτ.) ἀμβροσία.
- Yaylâk = yaylâ.
- Yaylakiye, T. ὄν. otlakiye, δικαίωμα θερυνῆς βοσκῆς.
- Yaylamak, T. ρμ. οὐδ. (αἰτ.) yazın yaylâda oturmak, κατασκηνῶ τὸ θέ-
- ρος ἐπὶ τῶν ὀρέων. || —, βόσκω ἐν θερυνῇ βοσκῇ.
- Yaylı, T. ἐπθ. zemberekli, ὁ ὀπλισμένος διὰ τόξου. || —, ὁ ἔχων ἐλατήριο [ἄμαξα, ὥρολόγιον κτλ.].
- Yaylım, T. ἄφ. yaylım ateşi, ταυτόχρονος πυροβολισμός, ἡ κανονιοβολισμός μιᾶς γραμμῆς στρατιωτῶν, ἡ τηλεβόλων. || —, = yan yöre, γειτονία, τὰ πέριξ.
- Yayma, T. ὄν. ἀπαρ. ἐξάπλωσις, διασκορπισις. || —, διάδοσις, διάχυσις.
- Yaymacı, T. ὄν. πωλητὴς μικρῶν ἀντικειμένων, ἃ ἐκθέτει ἐπὶ τῆς ὁδοῦ πρὸς πώλησιν. || —, = hırtıcı, ἀνθρωπος ἀκατάστατος.
- Yaymak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) açmak, bü-yütmek, ἐκτείνω, ἐξαπλῶ. || —, = dağıtmak, saçmak, διασκορπίζω, διαχέω. || —, = herkese duyurmak, neşretmek, διαδίδω. || —, = sürüyü otlatmak, βόσκω τὸ ποίμνιον. || —, = sermek, döşemek, ἀπλώνω, στρώνω.
- Yayvan, T. ἐπθ. yayılmış, geniş, ἀνοικτός, διεσταλμένος, πλατύς. || —, = dağınık, διεσκορπισμένος, ὁ ἐν ἀταξίᾳ, ὁ μὴ τακτοποιημένος, ἀκατάστατος. || ağzı —, μτφ. φλύαρος.
- Yayvanlık, T. ὄν. ἀταξία, παραμέλησις.
- Yaz, T. ὄν. yay, sayf, θέρος. || ilk yaz, ἔαρ. || —kiş, χειμῶνος τε καὶ θέρους, ἤτοι πάντοτε.
- Yazağ, T. ἐπθ. yayan, piyade, πεζός. || —ın atı çarık, gücü azık, (πρμ) ὁ μὲν ἵππος τοῦ πεζοπόρου εἶναι τὸ πέδηλον, ἡ δὲ δύναμις τοῦ τὸ προσφάγιον.
- Yazbaşı, T. ὄν. yay, ilk yay, bahar, ἔαρ.
- Yazdırılmak, T. ρμ. πθ. diâmi. γραφεσθαι, ἐγγράφεσθαι ὑπὸ τινος διαταχθέντος ὑπ' ἄλλου.
- Yazdirmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινὰ νὰ γράψῃ, νὰ ἐγγράψῃ.
- Yazgaç, T. ὄν. γραφεῖον.
- Yazgan, T. ὄν. yazıcı, γραμματεὺς, βλ. καὶ yazıcı, kâtip.
- Yazı, T. ὄν. yazılan şey, γραφή. || —, = hüsnühât, καλλιγραφία. || alın —sı, = kader, τύχη, ἡ μοῖρα, τὸ πεπρωμένον. || el —sı, χειρόγραφον.
- Yazı, T. ὄν. badiye, ova, düz yer, πεδιάς. || —yaban, = çöl, kırgı, ἔρημος. || kin —, = geniş ova, ἔρημος.

Yazıcı, T. ὄν. yazgan, bitikçi, γραφεύς, γραμματεὺς. || —başı, ἀρχι-γραμματεὺς. || yü—, = tarakçi, στολιστής, κομμωτής.

Yazıcılık, Y. ὄν. τὸ ἔργον τοῦ γραφέως. τοῦ γραμματέως.

Yazihane, Π. ὄν. yazi odası, yazi masası, γραφεῖον.

Yazık, T. ἔπφ. Eyvah! κρῖμα! || — sana! κρῖμα εἰς σέ! αἰσχύνῃτι! δὲν σοὶ ἀρμόζει! || —lar olsun! κρῖμα! || —, ὄν. βλάβη, ζημία ἁμαρτία. || —, ἐπθ. ὁ εἰς μάτην ἀπολεσθεὶς. || —olmak, εἰς μάτην ἀπόλλυμαι. || —siz, = günahsız, ἀναμάρτητος. || ot tütünsüz [= ateş dumansız] olmaz, yiğit —siz (adam günahsız) olmaz, (πρμ.) πῦρ ἄνευ καπνοῦ καὶ ἄνθρωπος ἀναμάρτητος δὲν γίνεται.

Yazıkmaq = yayıkmaq.

Yazılamak, T. ρμ. οὐδ. su dökmek, dışarı çıkmak, ἐξέρχομαι πρὸς ἀνάγκην.

Yazılı, T. ἐπθ. yazılmış, muharrer, γεγραμμένος. || —, = deftere geçirilmiş, kaydolunmuş, καταγεγραμμένος. || —, = mukadder, ἀποφασισμένος ὑπὸ τῆς μοίρας. || —kaya, Πτέριον (πόλ.).

Yazılış, T. ἀφ. ὁ τρόπος καθ' ὃν πρᾶγμα τι εἶναι γεγραμμένον, γραφή.

Yazılmak, T. ρμ. πθ. ἢ οὐδ. (δοτ.) kaydolunmak, γράφομαι, καταγράφομαι. || —, ἀπρὸς. γράφει τις, γράφεται τι. || böyle mi yazılır? οὕτω γράφουσι;

Yazın, T. ἐπρ. yaz mevsiminde, τὸ θέρος, ἐν ὥρᾳ θέρους.

Yazış, T. ἀφ. τὸ γράφειν, γραφή, σύνταξις.

Yazışmak, T. ρμ. ἄλλ. (β' γεν.) ἀλληλογραφῶ.

Yazkırmak, T. ρμ. (αἰτ.) cezalandırmak, τιμωρῶ.

Yazlamak, T. ρμ. οὐδ. yazlıkta oturmak, παραθερίζω.

Yazlatmak, T. ρμ. (αἰτ.) yazlıkta oturtmak, ἐπιτρέπω, ἢ ἀφίνω τινά ἢ τι νά παραθερίσῃ.

Yazlı, T. ἐπρ. ἐν χρήσει: —kışlı, χειμῶνος τε καὶ θέρους. δι' ὅλου τοῦ ἔτους.

Yazlık, T. ἐπθ. yazın oturlan ev, köşk, yalı, giyinti, θερινός [κατοικία, ἔνδυμα κτλ.].

Yazma, T. ὄν. ἅπαρ. τὸ γράφειν, γραφή, σημείωσις, καταγραφή. || —, ἐπθ. γραπτός. || el —si, χειρόγραφος. || —, = boyalı baş yemenisi, εἶδος φακιολλίου πεποικιλμένου.

Yazmacı, T. ὄν. yemenici, ὁ κατασκευαστής ἢ πωλητής φακιολλίων.

Yazmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) γράφω, καταγράφω. || deftere —, καταγράφω εἰς τὸν κώδικα, (μτφ.) θεωρῶ τινα ὡς παράφρονα. || —, (μτφ.) yapmak, aşmak, çözmek, κάμνω, λύω, ξεπλέκω. || adını —, = kol çekmek, ὑπογράφω. || —, εἰδοποιῶ, ἀγγέλλω, ὑποβάλλω ἔκθεσιν.

Yecuc, ὄν. κ. Γῶγ, βλ. ἐπόμενον.

Yecuc mecuc, A. ὄν. Γῶγ καὶ Μαγῶγ [μυθικοὶ λαοί, οὓς ἔτυχεν ὁ Μ. Ἀλέξανδρος], νᾶνοι, [ἴσως οἱ Σῖναι ἢ οἱ Ἰάπωνες].

Yede, T. ὄν. yeşim, λίθος ὀφίτης, εἶδος λίθου πρασίνου, ὃν οἱ ἀρχαῖοι ἐθνικοὶ Τοῦρκοι ἐθεώρουν ἱερόν, ἢ τὸν ὅποιον ἔρριπτον εἰς τὸ ὕδωρ ἀφοῦ πρῶτον ἀνεγίνωσκον ἐπ' αὐτοῦ γοητείας ὅπως ἐπικαλεσθῶσι βροχήν, ἢ κατεσκεύαζον ἀγάλματα.

Yedek, T. ὄν. yular sari, σχοινίον, δι' οὗ σύρει τις ζῶον, ἢ ρυμουλκεῖ πλοῖον. || —, ἵππος παράσειρος. || —, πλοῖον, ἀκάτιον ρυμουλκούμενον ὑπ' ἄλλου. || —, πρᾶγμα διπλοῦν, ὅπερ προμηθεύεται τις ὅπως ἀναπληρώσῃ τὸ ἕτερον ἐν ἀνάγκῃ. || —, παραθρόνιον [ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ].

Yedekçi, T. ὄν. yedici, ὁ ρυμουλκῶν ἀκάτια ἐν ρεύματι.

Yedeklik, T. ἐπθ. ἀναπληρωτικός, βλ. yedek.

Yedi, T. ἀριθ. ἐπτά. || —kardeş, ἐπτά ἀδελφοί, ἢ ἀλλεπάλληλα κύματα. || —kule, Ἑπταπύργιον. || —yârlar, οἱ ἐπτά ἀστέρες τῆς Μεγάλης Ἀρκτου. || —veren, εἶδος ἀμπελου, ροδῆς κτλ. παράγον ἀλλεπαλλήλως καρπούς, ἄνθη. || —kat gök, οἱ ἐπτά οὐρανοί. || —nci, ἔβδομος. || —ncisi, ὁ ἔβδομος. || —şer, ἀνά ἐπτά. || —başlı yılan, Λερναία Ὑδρα καὶ μτφ. ἥρως.

Yedici, T. ἐπθ. yedekçi, ὁ σύρων ἵππον παράσειρον, ἢ ὁ ρυμουλκῶν ἀκάτια ἐν ρεύματι.

Yedigir, T. ὄν. yedi yıldız, = dübbü ekber, = yedi kardeşler, οἱ ἐπτά ἀστέ.

ρες τῆς Μεγάλης Ἀρκτου, βλ. καὶ yedi.

Yedili, T. ἐπθ. ὁ περιέχων ἑπτὰ. || —, ὄν. τὸ ἐπτὰρι τοῦ χαρτοπαιγνίου.

Yedilik, T. ἐπθ. ὁ ἀξίας ἑπτὰ γροσίων κτλ. || —, ὄν. νόμισμα ἀξίας ἑπτὰ γροσίων κτλ. || —, ἔνδυμα γαμήλιον, ὅπερ φορεῖ ἡ νύμφη τὴν ἐβδόμην ἡμέραν τοῦ γάμου.

Yedilmek, T. ρμ. πθ. σύρομαι, ρυμολχοῦμαι.

Yedirme, T. ὄν. ἀπαρ. σιτισμός. τάγισμα. || —, δωροδοκία. || —, ἀνάμιξις, ἀπορρόφησις. || —, ἀνοχή, βλ. καὶ ἐπόμενον.

Yedirmek, T. ρμ (δοτ. αἰτ.) yemek-lemek, βάλλω ἢ ἀφίνω τινὰ νὰ φάγῃ, σιτίζω. || —, = sindirmek, ἀναμιγνύω, ἤτοι κάμνω νὰ τὸ ἀπορροφήσῃ, νὰ τὸ χωνεύσῃ. || —, (μτφ.) δωροδοκῶ, διαφθείρω διὰ χρημάτων. || —, ἀνέχομαι, κ. τὸ χωνεύω. || yedirip içirmek, τρέφω.

Yeditasarruf, A. φράσ. sahiplik, κατοχή. || — unda dir, εἶναι ὑπὸ τὴν κατοχήν του, εἶναι κάτοχος, κύριος αὐτοῦ.

Yeftin = yeğni = yeyni = hafif.

Yegâne, Π. ἐπθ. biricik, tek, yalnız, εἰς καὶ μόνος, μοναδικός, ἐνιαῖος, ἀπαράμιλλος. || —, ὄν κ. Ἀρίστη.

Yeğen, T. ὄν. kardeş çocuğu, ἀνεψιός, ἀνεψιά.

Yeğın, T. ἐπθ. yorulmaz, δραστήριος. || —, φιλόπατρις.

Yeğınlık, T. ὄν. δραστηριότης. || —, φιλοπατρία.

Yeğmek, T. ρμ. οὐδ. üstün olmak, ὑπερέχω, εἶμαι ἀνώτερος.

Yeğni, T. ἐπθ. ağır olmiyan, hafif, yünül, ἐλαφρός, βλ. καὶ yeyni.

Yeğnice, T. ἐπθ. ἀρκετὰ ἐλαφρός, ἐλαφροῦτσικος.

Yeğnicelik, βλ. προηγούμενον.

Yeğnilik, T. ὄν. hafiflik, ἐλαφρότης, κουφόνοια. || — etmek, κάμνω ἀπερυσκεψίας, κουφόνοιαν.

Yeğnilmek, T. ρμ. οὐδ. ἐλαφρύνομαι.

Yeğnitmek, T. ρμ. (αἰτ.) ἐλαφρύνω τι ἢ τινα, κ. ξελαφρύνω.

Yeğrek, T. ἐπθ. üstün, ἀνώτερος, ἔξοχος. || —, προτιμότερος.

Yeis, A. ὄν. umutsuzluk, üzülme, üzültü, ἀπελπισία.

Yeis aver, Π. ἐπθ. üzüntü verici, ἀπελπιστικός.

Yek, T. ἐπθ. daha iyi, ἀνώτερος, προτιμότερος, καλλίτερος. || bu güünkü yumurta, yarınki tavuktan — tir, (πρμ.) τὸ σημερινὸν ὦν προτιμότερον τῆς αὐρινῆς ὄρνιθος = κάλλια δύο καὶ στὸ χέρι, παρὰ δέκα καὶ καρτέρι.

Yek, Π. ἀριθ. bir, εἰς, μία. ἐν. || — ten = birdenbire, διὰ μιᾶς. || — çeşm, = tek gözlü, μονόφθαλμος. || — dil = yürekleri aynı düşünceli olanlardan her biri, ὁμόθυμος. || — dil olarak, ὁμοθυμῶς.

Yekâhengi, Π. ἀφ. ἀρμονία, ὁμορρυθμία, σύμψνοια.

Yekâhenk, Π. ἐπθ. ὁμόρρυθμος, συνάδων, σύμφωνος, ἀρμονικός.

Yeke, T. = yene.

Yekergen, T. ἐπθ. yürük, ταχύς, κ. σβέλτος.

Yekinme, T. ὄν. ἀπαρ. ikinma, προσπάθεια, βλ. ἐπόμενον.

Yekinmek, T. ρμ. οὐδ. ikinmak, siki-mak, προσπαθῶ ν' ἀναπνεύσω, νὰ κινηθῶ εὐρισκόμενος ὑπὸ βάρος, ἢ σφιγγόμενος, στενάζω, ἀγωνιῶ.

Yeknesak, Π. ἐπθ. aynı biçimde olan ὁμοιόμορφος, ὁμόρρυθμος.

Yekpare, Π. ἐπθ. bütün, tüm, ἀκέραιος, μονοκόμματος. || —, ὁλόκληρος.

Yekrek, T. ἐπθ. daha yek, daha iyi, καλλίτερος, προτιμότερος.

Yekrenk, Π. ἐπθ. aynı renkli, μονόχρους. || —, ἁδολος, ἀνυπόκριτος.

Yeksan, Π. ἐπθ. düz, ıssos, ὁ αὐτός' ὁμοιος. || yer[ile] inen — etmek, = düm düz etmek, κατεδαφίζω.

Yekser, Π. ἐπθ. αυτοκέφαλος, ανεξάρτητος. || —, ἐπρ. birlikte, ὅλοι ὁμοῦ. || —, καθ' ὁλοκληρίαν, πέρα πέρα.

Yekta, Π. ἐπθ. tek, eş bulunmiyan, μοναδικός, ἀπαράμιλλος.

Yekün, A. ὄν. kara cümle, ἄθροισμα προσθέσεως, τὸ ὅλον. || cemen —, τὸ γενικὸν ἄθροισμα.

Yekzeban, Π. ἐπθ. bir dil söyliyen, ὁμόφωνος.

Yel, T. ὄν. rüzgâr, ἄνεμος, αὐρα, ἀήρ, πνοή. || —, = gövdede dolaşan sizil, ρευματισμός. || —, = zarta, πορδή. || sam —i, λίψ. || kara —, ἄνεμος βο-

- ρειοδυτικός. || ak—, = lodos, νότιος άνεμος. || tan—i, = badı saba, sazak, ζέφυρος. || yerinde —ler esiyor, οὐδὲν ἴχνος ἔμεινεν. || dağ —i, = batı —i, δυτικός άνεμος.
- Yelda = şebi yelda, II. ὄν. en uzun gece, ἡ μακροτάτη νύξ τοῦ ἔτους [= ἡ νύξ τῆς 23 Δεκεμβρίου].
- Yel degirmeni, T. ὄν. άνεμόμυλος.
- Yeldirme, T. ὄν. ἀπαρ. δρόμος, τρέξιμον. || —, ὄν. χιτῶν, ἐπενδύτης λίαν ἐλαφρός.
- Yeldirmek, T. ρμ. (αἰτ.) koşturmak, κάμνω τινά νά τρέξη ἐδῶ κ' ἐκεῖ.
- Yele, T. ὄν. hayvan saçı, χ αίτη.
- Yelek, T. ὄν. büyük küş kanadı, πτερὸν τῆς πτέρυγος, χρημεῖον καὶ ὡς γραφίς. || —, τὸ πτερὸν τοῦ βέλους. || —, = kolsuz mintan, ὑπενδύτης. || —, = bir yaşında deve, καμηλιδεὺς μονοετής.
- Yelekleme, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) oka tüy takmak, προσαρτῶ πτερὸν εἰς τὸ ἄκρον τοῦ βέλους.
- Yeleli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων χ αίτην. || — kurt, ὕαινα.
- Yelme, T. ἐπθ. uçarı, κακοήθης.
- Yelengeç, T. ὄν. yalıngeç, kabuğu soyulan ağaç, δένδρον οὗ ὁ φλοιὸς ἀποσπᾶται, ὡς ἡ αἰγιερός.
- Yelengün, T. ἐπθ. yalın, ciplak, γυμνός. || — oğlu, = ciplak oğlu, = tüysüz oğlu, τὸ ἀνθρώπινον γένος, ὁ ἄνθρωπος.
- Yelengüs, T. ἐπθ. yalınız, eşsiz, μόνος, ὁ μὴ ἔχων ταῖρι, ὁμόζυγον, βλ. καὶ προηγούμενον.
- Yelikmek, T. ρμ. (αἰτ.) bir şeyin üstüne düşmek, ἐπιτίθεμαι. || —, παρακολουθῶ κατὰ πόδας, ἐπιδιώκω.
- Yelim, T. ἀφ. koşuş, ταχύτης, σπουδή. || —yeperek ἢ yel yeperek, ἐν τάχει.
- Yelken, T. ὄν. ιστίον. || —bezi, καρὰβόπανον. || —gemisi, ιστιοφόρον. || —leri suya indirmek, (μτφ.) κατευναζομαι, ἐνδίδω, ὑποχωρῶ. || —kürek, (μτφ.) ἐν βία καὶ σπουδῇ.
- Yelkenci, T. ὄν. ὁ ράπτων ιστία. || —, ναύτης ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τῶν ιστίων.
- Yelkenlemek, T. ρμ. οὐδ. ταξειδεύω [ἐπὶ πλοίου].
- Yelkenli, T. ἐπθ. yelken gemisi, ιστιοφόρον.
- Yelkovan, T. ὄν. άνεμοδείκτης. || —, λεπτοδείκτης. || —, ἐπθ. ἄστατος, εὐμετάβλητος.
- Yelleme, T. ὄν. ἀπαρ. φύσημα.
- Yellemek, T. ρμ. (αἰτ.) üfleme, ἀερίζω, ριπίζω, φυσῶ.
- Yellenme, T. ὄν. ἀπαρ. ἀέρισμα. || —, = osuruk, zarta, πορδή.
- Yellenmek, T. ρμ. μσ. ἀερίζομαι || — = osurmak, zarta çekmek, πέρδομαι.
- Yelli, T. ἐπθ. ὁ πνέων. || —, ὁ πάσχων ρευματισμούς.
- Yelloz, T. ὄν. γυνή ὑπόπτου διαγωγῆς, ἀκόλαστος.
- Yelme, T. ὄν. yirtmaçlı zırh, ἄλυσιδωτός θώραξ σχιστός ἔμπροσθεν.
- Yelmek, T. ρμ. οὐδ. koşmak, τρέχω τῇδε κἀκεῖσε.
- Yelpaze, T. ὄν. ριπίδιον.
- Yelpazelemek, T. ρμ. (αἰτ.) ριπίζω.
- Yelpazelenmek, T. ρμ. μσ ριπίζομαι.
- Yelpik, T. ὄν. solugan, tiknefes, ἄσθμα.
- Yelte, T. ἐπθ. rüzgârın geldiği tarafa dönen, ὁ ἀκολουθῶν τὴν φορὰν τοῦ ἀνέμου. || —, (μτφ.) φιλήδονος, ἀκόλαστος.
- Yeltenmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) akinmak, ἐπιθυμῶ, λαχταρῶ.
- Yeltinmek, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) bir şeye üzenmek, ὀρέγομαι, ἀπομιμοῦμαι.
- Yeltmek, T. ρμ. (αἰτ.) διεγείρω τὴν ὄρεξιν, τὴν ἐπιθυμίαν, σκανδαλίζω.
- Yelve, T. ὄν. çulluk, bakça, εἶδος ὄρυγος.
- Yelyepelek, T. ἐπρ. şıppadak, = aleläcele, ὡς τάχιστα, ἀμέσως.
- Yem, T. ὄν. mink, tane, τροφή, ταγή, ἤτοι μερίς χόρτου ἢ κριθῆς κτλ. || —, (μτφ.) δέλεαρ, δόλωμα. || kuş —i, κέγχρος. || balık —i, δόλωμα πρὸς ἄγρην ἰχθύος. || —kestirmek, δίδω τῷ ἱππῳ κτλ. τὴν τροφήν του. || —, ἐμπύρευμα πυροβόλου. || —borusu, (στρατ.) σάλπισμα διὰ τὴν ταγήν τῶν ἱππῶν.
- Yemece, T. ὄν. σύφιλις. || —, = incitme beni, καρκίνος (ἀσθ.).
- Yemek, T. ὄν. taam, φαγητόν, γεῦμα. || kuşluk —i, πρόγευμα. || öğle —i, γεῦμα. || akşam —i, δείπνον. || —ten sonra, μετὰ τὸ φαγητόν.
- Yemek, T. ρμ. (αἰτ.) τρώγω. || —, (μτφ.) ziftlenmek, τρώγω πικρὸν φαρμάκι. || yeyip bitirmek, = oratmak, κατα-

βιβρώσκω. || yeyip içmek, εὖωχοῦμαι. || başını—, καταστρέφω ἑαυτόν.
 || başın etini—, ἀνησυχῶ αἰτῶν ἀκαταπαύστως καὶ ἐκλιπαρῶν. || bora—, μτφ. δοκιμάζω τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ τοῦ κόσμου. || borayı—, (μτφ.) ἐπιπλήττομαι σφοδρῶς. || rüsvet—, δωροδοκοῦμαι. || tavuk ayağı gemiş, ἀκριτόμυθος. || tokat—, κολαφίζομαι. || saparta—, ἐπιπλήττομαι. || nane—, = halt etmek, λέγω ἀνοησίας.
 || gam—, θλίβομαι, λυποῦμαι. || kendi kendini—, = çok acınmak, τήκεται ἐξ ἐνδομύχου θλίψεως. || kötek—, ἢ dayak—, ξυλλίζομαι. || miras—, κληρονομῶ. || —, ἐξοδεύω, διασπαθῶ. || —, δοκιμάζω.
 Yemekhane, T. ὄν. taamhane, = aşevi, ἐστιατόριον.
 Yemaklemek, T. ρμ. (αἰτ.) yedirmek, δίδω εἰς τινα φαγητόν, ἐστιῶ ξένον.
 Yemekli, T. ἐπθ. ὁ περιέχων, ὁ περιλαμβάνων φαγητόν, ὁ συνιστάμενος ἐκ τῶσων φαγητῶν.
 Yemeklik, T. ὄν. yemek için verilen akça, taamiye, ἔξοδα τροφῆς. || —, ὁ κατάλληλος διὰ φαγητόν. || —, ὁ χρησιμεύων ὡς τροφή, (μτφ.) δωροδότης, ταγιστής.
 Yemeksiz, T. ἐπρ. ἄνευ φαγητοῦ. || —, ἐπθ. ὁ μὴ γευματίσας, ὁ μὴ δειπνήσας.
 Yemeksizin, T. ἐπρ. ἄνευ φαγητοῦ.
 Yemen, A. ὄν. κ. Ὑεμένη, ἡ Εὐδαίμων Ἀραβία.
 Yemeni, T. ὄν. boyalı tülbent, μανδήλιον ἐξ ὑφάσματος χρωματιστοῦ καὶ κλαδιωτοῦ, χρησιμεύον ὡς φακίολι τῶν γυναικῶν. || —, ὑπόδημα, γεμενί.
 Yemenici, T. ὄν. ὑποδηματοποιὸς κατασκευάζων γεμενιά.
 Yemenili, T. ἐπθ. ὁ φέρων ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μανδήλιον χρωματιστόν καὶ κλαδιωτόν. || —, ὁ φέρων ὑποδήματα [γεμενιά].
 Yemin, A. ὄν. sağ el, sağ taraf, τὸ δεξιὸν μέρος, ἡ δεξιὰ χεὶρ. || —, = sağ cenah, ἡ δεξιὰ πτέρυξ στρατοῦ. || —, = ant, söz, ὄρκος. || — vermek, (δοτ.) ἐπάγω ὄρκον. || — etmek = ant içmek, söz vermek, (δοτ.) ὀρκίζομαι. || — bozmak, ἐπιόρκω.
 Yeminli, T. ἐπθ. antlı, söz vermiş,

ἐνορκος. || —yim, εἶμαι ὥρκισμένος.
 Yemirme, T. ὄν. ἀπαρ. σύγχυσις, ἀταξία. || —, ἐρήμωσις, καταστροφή.
 Yemirmek, T. ρμ. (αἰτ.) καταστρέφω, ἐρημόνω.
 Yemiş, T. ὄν. ὀπωρικόν. || — sepeti, κάνιστρον ὀπωρικῶν. || — çarşısı, ἀγορὰ ὀπωρικῶν. || koca —i, κοῦμαρον.
 Yemişçi, T. ὄν. ὀπωροπώλης.
 Yemişli, T. ἐπθ. müsmir, καρποφόρος, ὀπωροφόρος. || — defne, ὄψο-κέρασος.
 Yemişlik, T. ὄν. κήπος καρποφόρων δένδρων, δενδροκομεῖον. || —, μέρος πρὸς προφύλαξιν ὀπωρικῶν. || —, δοχεῖον ὀπωρικῶν.
 Yemleme, T. ὄν. δέλεαρ, δόλωμα. || —, ὑπόνομος ἀνατινασσόμενος διὰ πυρίτιδος.
 Yemlemek, T. ρμ. (αἰτ.) δελεάζω, δολώνω.
 Yemlik, T. ὄν. μέρος ἔνθα τίθεται τροφή, φάτνη. || —, ἐπθ. ὁ χρησιμεύων ὡς τροφή εἰς τοὺς ἵππους, εἰς τὰ πτηνὰ κτλ.
 Yen, T. ὄν. kolcak, χεῖρίς, κ. μανίκι. || —leri sığamak, ἀνασκουμπόνομαι.
 Yen = ten.
 Yencilmek, T. ρμ. πθ. ezilmek, κοπνίζομαι, τρίβομαι ὡς ἐν ἰγδίῳ. || —, = basılmak, πιέζομαι, ἀδικοῦμαι.
 Yençmek, T. ρμ. (αἰτ.) ezmek, κοπνίζω, τρίβω ὡς ἐν ἰγδίῳ. || —, = basmak, πιέζω, θλίβω, ἀδικῶ. || —, = beğenmemek, δὲν ἀρέσω, κατηγορῶ.
 Yene, T. ἐπθ. gövdeli, σωματώδης, μεγαλόσωμος. || —, = üstün, galip, ὑπερέχων, νικητής.
 Yene, T. ὄν. λαβή, βλ. καὶ yen.
 Yenge, T. ὄν. σύζυγος τοῦ ἀδελφοῦ, ἡ τοῦ θείου, ἡ ἄλλων μεγαλειτέρων τὴν ἡλικίαν συγγενῶν. || —, ἡ παράνυμφος.
 Yengeç, T. ὄν. çağnoz, yankıc, καρκίνος. || — gibi yan yan gider, καρκινοβατεῖ. || — gibi adam = yanpırı, καρκινοειδής, βλ. καὶ yanpırı.
 Yengen = yangan = fil.
 Yeni, T. ἐπθ. νέος [ἐπὶ πραγμάτων]. || — den, ἡ — baştan, ἐκ νέου, ἀθις. || — dünya, ἡ Ἀμερική, καὶ (μτφ.) νεόκοσμος, ἥτοι ἡ ὑπὸ τὸν πολυέλαιον ὕαλινος σφαῖρα. || — ay, νέα σελήνη.

|| yer—, νεώτατος. || —, (ἐπρ.) νεω-
στί. || —gelmek, νεωστί ἔρχομαι. || —
den başlamak, (νομ.) ἔφεσις.
Yenice, T. ἐπρ. ἀρκετὰ νέος [ἐπὶ πραγ-
μάτων]. || —, (πολ.) Λυδίας. || —,
(πόλ.) Ταυριανή.
Yeniçeri, T. ὄν. yeni asker, νέος στρα-
τός, Γενίταρος. || —, (μτφ.) zorba,
αὐθαίρετος, βίαιος. || —ağası, ὁ ἀρ-
χηγὸς τῶν Γ. || —zamanı, ἡ ἐποχὴ
τῶν Γ., (μτφ.) ἐποχὴ αὐθαιρεσίας.
Yeniçerilik, T. ὄν. Γενιταρισμός. ||
—, (μτφ.) αὐθαιρεσία.
Yenik, T. ὄν. μέρος φαγωμένον, διά-
βρωμα. || fare —i, ποντικοφαγωμέ-
νος. || kurt —i, σκοληκόβρωτος. || bit
—i, φθειρόβρωτος, (μτφ.) ὑπόθεσις
ἔχουσα ἐλατήρια ἰδιαίτερα.
Yenikarı, T. ὄν. Βλάγκα (Κωνσταντι-
νουπόλεως).
Yeniköy, T. ὄν. Νεοχώριον.
Yenilemek, T. ρμ. (αἰτ.) ἀνανεῶ, ἀνα-
καινίζω, ἐπισκευάζω.
Yenilenmek, T. ρμ. πθ. ἡ οὐδ. ἀνα-
νεοῦμαι, ἀνακαινίζομαι.
Yenileşmek = yenilenmek.
Yeniletmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω
ἄλλον ν' ἀνανεώσῃ, ν' ἀνακαινίσῃ.
Yenilik, T. ὄν. νεωτερισμός. || —, ἀ-
πειρία.
Yenilmek, T. ρμ. πθ. alt olmak, bo-
zulmak, ἡττῶμαι. || —, χάνω εἰς τὸ
παιγνίδι.
Yenilmek, T. ρμ. ἀπρὸς. τρώγομαι,
εἶμαι φαγώσιμος, βλ. καὶ yenmek.
Yenilmiş, T. ἐπθ. yenlenç, ἡττημένος.
Yenir, T. ἐπθ. ὁ τρωγόμενος, φαγώ-
σιμος. || bu et —mi? εἶναι φαγώσι-
μον τὸ κρέας τοῦτο;
Yenirce, T. ὄν. ἀσθ. şirpençe, ἀνθραξ.
|| —, = ağaç hastalığı, φυλλοξήρα.
Yenişehir, T. ὄν. Ἀντιόχεια. || —, Μό-
σχαρα [Μικρασίας]. || —Νεάπολις
[Μικρασία]. || —, Σίγειον [Τρωάδος].
Yenişmek, T. ρμ. ἄλλ. τὸ νικᾶν καὶ
καταβάλλειν ἀλλήλους, παλαίειν.
Yenlenç, T. ἐπθ. miskin, arık, ἰσχνός,
καχεκτικός, φιλάσθενος. || —, ἡττη-
μένος.
Yenli = yeyni = yeğni.
Yenli, T. ἐπθ. kollu, kolcaklı, ὁ ἔχων
χειρίδας. || bol—, φαρδομάνικος.
Yenmek, T. ρμ. (αἰτ.) altetmek, νικῶ.
|| —, κερδίζω εἰς τὸ παιγνίδι.

Yenmek, T. ρμ. πθ. τρώγομαι.
Yensemek ἢ yensimek, T. ρμ. (αἰτ.)
saymamak, περιφρονῶ, μυκτηρίζω.
Yenü, T. ὄν. lânet, kargış, κατάρα.
Yepermek ἢ yepürmek, T. ρμ. οὐδ.
koşmak, σπεύδω, τρέχω, βλ. yüpür-
mek.
Yeprem = usta = uz.
Yer, T. ὄν. toprak, oruk, γῆ, χῶμα,
ἔδαφος, κόσμος. || — yurt, χώρα, τό-
πος καὶ πατρίς. || —, = örün, me-
muriyet, θέσις, ὑπηρεσία. || —altı,
ὑπόγειος. || toplanti —i, = dernek,
λέσχη. || —yüzü, ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς.
|| —elması, γεώμηλον. || —e bakan,
= sinsi, ὑποκριτής. || —göçkeni, ἡ
—sıçanı = köstebek, μῦς ἀρουραῖος.
|| —sakızı, νάτρον, ἀσφαλτος. || —
de, χαμαί. || —i yurdu belirsiz, τυ-
χοδιώκτης. || —inde, κατάλληλος. ||
—inde bırakmak, φονεύω καὶ ἀφίνω
ἐν τῇ θέσει του, στάσιμον. || —ine,
ἀντί. || adam —ine koymak, ἐκτιμῶ,
τὸν λαμβάνω ὑπ' ὄψιν. || boş —e, εἰς
μάτην. || —ine getirmek, εἰσακούω.
|| —e vurmak, νικῶ, (μτφ.) ἀπατῶ,
πέρνω χρήματα. || —e atmak, ρίπτω
χαμαί. || —e düşmek, πίπτω χαμαί.
|| —e kapanmak, προσκυνῶ. || bir —e
geçmek, διορίζομαι εἰς θέσιν || —e
geçmek, δοκιμάζω μεγάλην αἰσχύ-
νην ἐξ αἰδοῦς ἢ ἀτόπου πράξεως. ||
—e batmak, ἔξαφανίζομαι. || yalan
—e, ψευδῶς. || —su, ἐπίγειος θεὸς
εἰδωλολατρῶν. || kara—, τάφος. || bo-
yu bosu —inde, ἀνάστημα σύμμε-
τρον. || —ırgantısı, σεισμός. || bek
lenti —i, τόπος ἀναμονῆς, στάσις.
|| sayrı —i, νοσοκομεῖον. || boyunu
bosunu —ler örtesi! (ἀπευχή) ὡς που
νὰ τὸν καλύψῃ ἡ γῆ!
Yerdeş, T. ὄν. şardaş, συμπολίτης.
Yer etmek, T. ρμ. (δοτ.) κάμνω τό-
πον. || —, (μτφ.) ἀφίνω ἔχνη, ἐντύ-
πωσιν.
Yerindirmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) um-
sundurmak, διεγείρω τὴν ἐπιθυμίαν
τινός δι' ὅτι δὲν ἔχει || —, λυπῶ.
Yerinme, T. ὄν. ἀπαρ. ἀποστροφή. ||
—, = imrenme, ἐπιθυμία, βλ. καὶ
ἐπόμενον.
Yerinmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) ἀπο-
στρέφομαι. || —, (δοτ.) = imrenmek,
umsunmak, ἐπιθυμῶ, λιμπίζομαι. ||

—, = pişman olmak, μεταμελοῦμαι.
 Yerleşmek, T. ρμ. (δοτ.) yurtlanmak, τοποθετοῦμαι, ἐγκαθίσταμαι, διορίζομαι εἰς τινα θέσιν. || —, τακτοποιοῦμαι, διευθετοῦμαι. || yerleşmiş, ἐγκατεστημένος.
 Yerleştirilmek, T. ρμ. πθ. (δοτ.) τοποθετοῦμαι. || —, διορίζομαι εἰς τινα θέσιν. || —, τακτοποιοῦμαι.
 Yerleştirme, T. ὄν. ἀπαρ. τοποθέτησις. || —, = tünnetme, ἐγκατάστασις.
 Yerleştirmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) τοποθετῶ, ἐγκαθιστῶ που. || —, διορίζω τινα εἰς θέσιν. || —, διευθετῶ, τακτοποιῶ. || —, = tünnetmek, κοιτοκίζω, ἐποικίζω.
 Yerli, T. ἐπθ. ἢ ὄν. αὐτόχθων, ἰθαγενής. || —, ἐγχώριος, ἐντόπιος. || — mal, πρᾶγμα ἐντόπιον. || —ahali, οἱ ἰθαγενεῖς κάτοικοι.
 Yermek, T. ὄν. ἀπαρ. tiksınmek, ἀποστροφή. || —, κατηγορία, κατάκρισις.
 Yermek, T. ρμ. (αἰτ.) beğenmemek, tiksınmek, ἀηδιάζω, ἀποστρέφομαι. || —, κατακρίνω, κατηγορῶ. || aş—, κακοψυχῶ [ἐπὶ ἐγκύων γυναικῶν].
 Yersiz, T. ἐπθ. ὁ μὴ ἔχων τόπον. || — yurtsuz, φερέοικος καὶ ἀνέστιος, τυχοδιώκτης.
 Yesar, A. ὄν. zenginlik, ἄνεσις, πλοῦτος. || —, = sol taraf, sol yan, τὸ ἀριστερόν μέρος.
 Yesari, A. ἐπθ. solak, ἀριστερόχειρ.
 Yesrip, A. ὄν. ἡ παλαιὰ ὀνομασία τῆς Μεδινᾶς.
 Yestehlemek, T. ρμ. οὐδ. sıçmak, pislemek, ἀποπατῶ, λερόνω. || —, (μτφ.) sıçır batırmak, καταισχύνω, καθιστῶ περίγελων τοῦ κόσμου.
 Yeşermek, T. ρμ. οὐδ. yeşil olmak, yapraklanmak, πρασινίζω, θάλλω.
 Yeşerti, T. ὄν. πρασινάδα, χλόη.
 Yeşertmek, T. ρμ. (αἰτ.) yeşilletmek, καθιστῶ τι πράσινον, θαλερόν, χλοερόν.
 Yeşil, T. ἐπθ. πράσινος, χλοερός, θαλερός. || yem—, καταπράσινος. || —baş, νῆσσα ἄρρη. || —, (μτφ.) ham, ἄωρος. || —ırmak, Ἰρις [ποταμὸς τῆς Μικρασίας]. || —kuşak = gelin kuşağı, = al kuşak = ebe kuşağı, = eleğim sağma, οὐράνιον τόξον. || —köy, Ἅγιος Στέφανος [προάστ. Κωνσταντινουπόλεως].

Yeşillendirmek, T. ρμ. (αἰτ.) κάμνω τι νὰ πρασινίσῃ, νὰ γίνῃ χλοερόν, πράσινον, θαλερόν. || —, (μτφ.) κάμνω τινα νὰ χάσκη, γλυκοσαλιάξῃ ἀπέναντι τῶν ὠραίων γυναικῶν.
 Yeşillenmek, T. ρμ. οὐδ. yeşermek, πρασινίζω, θάλλω. || —, μτφ. (δοτ.) χάσκω, γλυκοσαλιάζω.
 Yeşilli, T. ἐπθ. ὁ περιέχων σχήματα, σχέδια εἰς χροῶμα πράσινον.
 Yeşillik, T. ὄν. yeşerti, πρασινάδα, χλόη, λειβάδιον. || —, = zarzavat, λαχανικά.
 Yeşim, Π. ὄν. yede, ὁφίτης λίθος, βλ. yede.
 Yet, [yed], A. ὄν. el, dest. || —, = güc, kuvvet, δύναμις. || vaz'ı—, κατοχή. || —be—, = doğrudan doğruya, ἀπ' εὐθείας. || —, = yardım, βοήθεια, συναντίληψις. || —inde dir, = elinde dir, εἶναι εἰς τὴν χεῖρά του, δύναται.
 Yetek, T. ὄν. son, netice, συμπέρασμα, τέλος.
 Yetencelik, T. ὄν. ihtiyaca kâfi, ἐπίρκεια, ὅσον ἐπαρκεῖ.
 Yeter, T. ἐπφ. kâfi, = elverir, ἀρκεῖ, φθάνει, ἀρκετόν.
 Yetik, T. ὄν. vakitsiz doğan çocuk, πρότιμος παῖς.
 Yetim, A. ὄν. öksüz, kimsesiz, ὀρφανός. || —, (μτφ.) ἀπαράμυλλος, σπάνιος, μοναδικός, πολύτιμος.
 Yetimhane, Π. ὄν. öksüz yurdu, ὀρφανοτροφεῖον.
 Yetimlik, T. ὄν. öksüzlük, ὀρφανία.
 Yetirmek, T. ρμ. (αἰτ.) κάμνω τι ν' ἀρκέσῃ νὰ φθάσῃ, καθιστῶ ἀρκετόν, ἱκανόν, συμπληρῶ.
 Yetirtmeç, T. ἐπθ. tamamlayıcı, = ikmal edici, συμπληρωματικός, ὁ κάμνων τινα ἢ τι νὰ φθάσῃ, ν' ἀρκέσῃ.
 Yetişmemek, T. ρμ. ἀδυνάτως, ἀποφ. δέν δύναμαι νὰ προφθάσω. || yetişmiyesi! ὦ πού νὰ μὴ φθάσῃ [ἁπενχῇ].
 Yetişkin, T. ἐπθ. ulaşmış, erişmiş, ὠριμος, ἐνήλις. || —kız, κόρη ἐνήλις, ἐν ὥρᾳ γάμου, βλ. καὶ yetişmiş.
 Yetişme, T. ὄν. ἀπαρ. ulaşma, erişme, ἀφίξις, φθάσιμον. || —, ἐπθ. φθασμένος, μορφωθείς. || uşaktan —bir adam, εἰς τις μορφωθείς ἀπὸ ὑπηρέτου, συνεκδ. εὐτελής.

Yetişmek, T. ρμ. οὐδ. ulaşmak, erişmek, φθάνω, ἀφικνοῦμαι. || —, ἀρκῶ, εἶμαι ἱκανός, ἀρκετός. || —, ἐπι-
τυγχάνω. || —, προάγομαι, μορφοῦ-
μαι [ἐπὶ μαθητῶν κτλ.]. || —, παρά-
γομαι, αὐξάνομαι [ἐπὶ καρπῶν] || va-
pura—, προφθάνω τὸ ἀτμόπλοιο.
|| yardıma—, προφθάνω εἰς βοή-
θειαν. || yetisin! —, προφθάσετε! εἰς
βοήθειαν. || yetişir artık, φθάνει
πλέον.

Yetişmez = yetmez.

Yetişmiş, T. ἐπθ. ulaşmış, ὁ φθάς. || —,
= olgun, ὥριμος. || —, = büyümiş,
erişmiş, evlenecek çağa gelmiş, ἐνή-
λιξ, ἐν ὥρᾳ γάμου, βλ. καὶ yetişkin.

Yetiştirme, T. ὄν. ἀπαρ. διαβίβασις,
ἀγγελία, προδοσία, κτλ., βλ. ἐπόμε.

Yetiştirmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) ulaştır-
mak, κάμνω νὰ φθάσῃ, διαβιβάζω.
|| —. = duyurmak, προφθάνω εἰδη-
σιν, ἀγγέλλω. || —, προετοιμάζω, πα-
ράγω, δίδω καρπούς. || —, = terbi-
ye etmek, μορφῶ, δίδω μαθητὰς
κτλ. || çırak—, μορφῶ μαθητευόμε-
νον, διάδοχον. || —. προδίδω.

Yetkin, T. ἐπθ. ergen, baliğ, ἐνήλιξ.
|| —, ὥριμος, βλ. καὶ yetişmiş.

Yetmek, T. ρμ. οὐδ. elvermek, ἀρκῶ,
φθάνω. || —. (αἰτ) σύρω ἵππον πα-
ράσειρον κτλ. || —, ρυμουλκῶ ἀκά-
τιον, βλ. καὶ yedek. || —, ὀριμάζω,
ἐνηλικιοῦμαι, βλ. καὶ yetişmek.

Yetmez, T. ἐπθ. yetişmez, ἀνεπαρκής.
|| gücü—, = arık, ἀδύνατος, ἰσχνός.

Yetmiş, T. ἄριθ. ἐβδομήκοντα. || —er,
ἀνὰ ἐβδομήκοντα. || —inci, ἐβδομη-
κοστός || — dereden su getirir, (πρμ.)
εὐρίσκει μυρίας προφάσεις.

Yetmişli, T. ἐπθ. ὁ περιέχων ἐβδομή-
κοντα μέρη.

Yetmişlik, T. ἐπθ. ἐβδομηκοντούτης.
|| —, νόμισμα ἀξίας ἐβδομήκοντα
γροσίων κτλ.

Yettirmek = yetiştirmek.

Yetül, T. ὄν. yurtluk, ἔπαυλις, βλ. καὶ
malikâne.

Yevm, A. ὄν. gün, ἡμέρα. || el—, =
şimdi, bugün, = elân, τὴν σήμερον,
(ἐπρ) nün, τώρα.

Yevmî, A. ἐπθ. gündelik, hergünkü,
ἡμερήσιος. || —hareket, ἡμερησία κί-
νησις.

Yevmiye, A. ὄν. bir günlük, günde-

lik, ἡμερομίσθιον. || —defteri, ἡμε-
ρολόγιον [ἐμπόρου].

Yevmli, T. ἐπθ. ugurlu, yümünlü,
yomlu, αἷσιος. || —gün, ἡμέρα αἰσία.

Yevmsiz, T. ἐπθ. uğursuz, yomsuz,
ἀπαίσιος. || —gün, ἀπαισία ἡμέρα.

Yey, T. ἐπθ. daha iyi, üstün, προτι-
μότερος, προτιμητέος. || —, = yey-
rek, τυχηρός, εὐοιώνιστος.

Yeygel T. ἐπθ. ὀρεκτικός.

Yeygi, T. ὄν. iyinti, φαγητόν, προσ-
φάγιον, ἐδώδιμον.

Yeyici, T. ἐπθ. ὁ τρώγων. || çok—,
ἀδηφάγος. || —çiban = incitme beni,
(παθ.) καρκίνος.

Yeyicilik, T. ὄν. λαιμαργία.

Yeykimek, T. ρμ. οὐδ. προετοιμάζομαι.

Yeyni, T. ἐπθ. yeğni, ἐλαφρός.

Yeynilik = yeğnilik

Yeynilmek = yeğlinmek.

Yeynitmek = yeğnitmek.

Yeyrek, T. ἐπθ. yekrek, daga iyi, καλ-
λίτερος, προτιμότερος.

Yeysindirmek, T. ρμ. (αἰτ.) ἐξευτελιζω.

Yezdan, Π. ὄν. Tanrı, Allah, Θεός.

Yezdanî, Π. ἐπθ. ὁ τοῦ Θεοῦ, θεῖος.

Yezen, T. ὄν. damat, γαμβρός [ἐπὶ
θυγατρὶ]. || —, = enişte, γαμβρός ἐπ'
ἀδελφῇ.

Yezidî, A. ἐπθ. καὶ ὄν. ὁπαδὸς τοῦ
Γεζιδ, ἐχθρὸς τῆς οἰκογεν. τοῦ Ἀλῆ.

Yezit, A. ὄν. κ. Γεζιδ, υἱὸς τοῦ ιδρυ-
τοῦ τῆς δυναστείας τῶν Ἑμεβιδῶν.
|| —, (μτφ.) insafsiz, edepsiz, ἀναι-
δής, ἀνάγωγος, ἀσυνειδήτος.

Yezitlik, T. ὄν. edepsizlik, insafsızlık,
ἀναίδεια, ἀσυνειδησία.

Yiğın = yeğın = yiyin.

Yiğit, T. ὄν. alp, delikanlı, νέος, ἀκ-
μαῖος, ἀνδρεῖος. παλ' ἡκά μ. || baba—,
= kahraman, νέος σφριγῶν, παλλη-
καρᾶς. || —başı, πρωτομαγίστωρ συν-
τεχίας. || —, ἐπθ. yavuz, ἀνδρεῖος,
γενναῖος. || —, (μτφ.) eroğlu, öğül-
müş, Türk, Τοῦρκος.

Yiğitçe ή yiğitçesine, T. ἐπρ. ἡρωϊ-
κός.

Yiğitlendirmek, T. ρμ. (αἰτ.) ἐμπνέω
γενναιότητα, ἐνθαρρύνω.

Yiğitlenmek, T. ρμ. οὐδ. καθίσταμαι
ἀνδρεῖος, γενναῖος.

Yiğitlik, T. ὄν. alplik, özbeklik, ἀφο-
βία, γενναιότης.

Yik, Οὐϊγ. ὄν. maraz, νόσος, μαρασμός.

Yilemek, T. ρμ. (αἰτ.) heveslendirmek, προτρέπω, ὑποκινῶ τὸν ζῆλον κτλ.
 Yilenç, T. ἐπθ. miskin, ἰσχνός. || —, ἡττημένος, βλ. καὶ yenlenç.
 Yilim, T. ὄν. yapışkanlık, γλοιώδης σύστασις, τὸ ἰξῶδες. || —, (μτφ.) ὀχληρότης.
 Yilişmek, T. ρμ. οὐδ. sırtarak yüze gülmek, ὑπομειδῶ προσποιούμενος τὸν φίλον.
 Yilmek = yilişmek.
 Yiltemek, T. ρμ. (αἰτ.) heveslendirmek, προτρέπω, ὑποκινῶ τὸν ζῆλον, τὴν ἐπιθυμίαν κτλ.
 Yine, T. ἐπρ. gene, αὖθις. || — mi? καὶ πάλιν; || —görüştürüz, ἐπαναβλεπόμεθα. || —başladın mı? ἤρχισες πάλιν;
 Yirkinmek, T. ρμ. οὐδ. tiksınmek, ἀποστρέφομαι, βδελύσσομαι.
 Yirme, T. ὄν. ἀπαρ. λίβελλος.
 Yirmi, T. ἀριθ. εἴκοσι. || —nci, εἰκοστός. || —şer, ἀνὰ εἴκοσι. || —de bir, ἢ —taksim bir, ἔν εἰκοστόν.
 Yirmili, T. ἐπθ. ὁ συγκαίμενος ἐξ εἴκοσι.
 Yirmilik, T. ἐπθ. ὁ ἀξίας εἴκοσι [παράδων, γροσίων κτλ.]. || —, ὁ ἡλικίας εἴκοσιν ἐτῶν. || —, ὄν. εἰκοσάρι ἢ εἰκοσάρα.
 Yisa, Ἴτ. ἐπφ. ἐνθαρρυντικόν, ἐν χορήσει ὅταν σηκόνῃ τις βαρὺ φορτίον.
 Yitik, T. ἐπθ. kayır, ἀόρατος, ἄφαντος. || —şey, πρᾶγμα χαμένον. || —te dir, εἶναι χαμένος, ἄφαντος, οὐδεὶς γινώσκει ποῦ εἶναι.
 Yitikçi, T. ὄν. arayıcı, ἐρευνητής, ὁ ἐρευνῶν πράγματα ἀπολεσθέντα ἐν πυρκαϊᾷ, ναυαγίῳ κτλ.
 Yitirmek, T. ρμ. (αἰτ.) kaybetmek, = zayetmek, χάνω, ἀπώλλυμι.
 Yitmek, T. ρμ. οὐδ. kaybolmak, χάνομαι, γίνομαι ἄφαντος.
 Yiv, T. ὄν. oyuk, αὐλαξ ὡς γραμμή. || baş çanağının —leri, αἱ ραφαὶ τοῦ κρανίου.
 Yivli, T. ἐπθ. oyuklu, ὁ ἔχων αὐλακας, ἢ γραμμάς.
 Yiyecek, T. ὄν. ἐδώδιμον. || —içecek, ἐδώδιμον [φαγώσιμον] καὶ πόσιμον.
 Yiyesi, T. ὄν. ὄρεξις. || —m geldi, ἡνοίξεν ἢ ὄρεξις μου [μου ἤλθε νὰ τὸν φάγω ἀπὸ ἀγάπην ἢ ὀργὴν κτλ.]. || —sini getirmek, ἀνοίγω ὄρεξιν.

Yiyicilik = yeyicilik.

Yiyein, T. ἐπθ. yeğın, yüğrük, sığanak, εὐκίνητος, ταχύς, δραστήριος.

Yiyinti, T. ὄν. kayıt, kut, azık, τροφή, ἐδώδιμον. || —kıntısı, λείψανα φαγητοῦ.

Yiygi, T. ὄν. yiyinti, azık, φαγητόν.

Yiymek, T. ρμ. οὐδ. kokmak, ὀζω.

Yizleşmek = yizlaşmak.

Yişanmak = yağanmak.

Yigdirmek, T. ρμ. διάμ. (δοτ. αἰτ.) toplamak, biriktirmek, istif ettirmek, βάλλω, ἢ ἀφίνω τινὰ νὰ συσσωρεύσῃ, νὰ θημωνιάσῃ, νὰ στοιβάσῃ τι.

Yıbar, Οὐῖγ. ὄν. anber, yıpar, ἄμβαρ, μόσχος, βλ. yıpar.

Yığaç, ἢ yağaç, T. ὄν. παρασάγγις.

Yığılı, T. ἐπθ. toplanmış, birikmiş, συσσωρευμένος, στοιβαγμένος.

Yıgılivirmek, T. ρμ. οὐδ. συσσωρεύομαι. || —, (μτφ.) korkudan birdenbire bayılıp düşmek, πτήσω αἰφνιδίως, ζαρόνω διὰ μιᾶς.

Yıgılmak, T. ρμ. οὐδ. birikmek, toplamak, συσσωρεύομαι, συναθροίζομαι. || —, (μτφ.) bayılıp düşmek, πτήσω, ζαρόνω, λειποθυμῶ καὶ μένω ζαρωμένος.

Yığın, T. ὄν. top, küme, σωρός, στοιβάς, θημωνιά || bir —odun, εἰς σωρός ξύλων. || bir —halk, πλῆθος ἄπειρον. || — —, = küme küme, σωρηδόν.

Yığınak καὶ yığnak, T. ὄν. διαδήλωσις.

Yığınlık = yığıntı.

Yığınmak, T. ρμ. οὐδ. birikmek, συσσωρεύομαι, ἀθροίζομαι.

Yığınmak, T. ρμ. μσ. tor top olmak, συσσωρεύομαι, γίνομαι σωρός. || —, = bayılıp düşmek, λειποθυμῶ καὶ πίπτω.

Yığinti, T. ὄν. küme, kalabalık, izdiham, συνάθροισις, πλῆθος ἀνθρώπων. || —, σωρός πραγμάτων, στοιβάς.

Yığışmak, T. ρμ. ἄλλ. birikip kalabalık etmek, συσσωρεύομαι, συναθροίζομαι [ὁ μὲν ἐπὶ τοῦ δε].

Yığıştirmek, T. ρμ. (αἰτ.) biriktirmek, toplamak, συσσωρεύω, συναθροίζω, ἀποθηκεύω.

Yığma, T. ὄν. ἀπαρ. biriktirme, συσσωρεύσις, συνάθροισις.

Yığmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) toplayıp küme etmek, biriktirmek, συσσωρεύω, συνεπισωρεύω, στοιβάζω χρήματα κτλ.

Yığnak = yığınak.

Yıkama, T. ὄν. ἀπαρ. yuma, πλύσις, πλύσιμον.

Yıkamak, T. ρμ. (αἰτ.) yumak, πλύνω. || çamaşır —, πλύνω ἀσπρόρρουχα. || el —, πλύνω χεῖρας. || yüz —, πλύνω πρόσωπον || bulaşık —, πλύνω λερωμένα σκεύη μαγειρείου.

Yıkanış, T. ἀφ. yunuş, yunma, τό πλύνεσθαι, πλύσις

Yıkanma = yıkanış.

Yıkanmak, T. ρμ. μσ. yunmak, çim-mek, λούομαι. || —, πθ. πλύνομαι [ἀσπρόρρουχα κτλ.].

Yıkayış, T. ἀφ. τὸ πλύνειν, πλύσις, βλ. yıkama,

Yıkıcı, T. ἐπθ. ὁ κρημνίζων, ὁ ἀνατρέπων, βλ. yıkamak.

Yıkık, T. ἐπθ. münhedim, κρημνισθείς, κατεδαφισθείς, ἡρειπωμένος, κατεστραμμένος. || —gönül, καρδιά κατεστραμμένη.

Yıkıl T. ἐπφ. defol! ἔρρ' ἐς κόρακας, κ. γκρεμίσου!

Yıkılma, T. ὄν. ἀπαρ, devrilme, κρήμνις, ἀνατροπή, κατεδάφισις.

Yıkılmak, T. ρμ. πθ. καὶ οὐδ. devril-mek, düşmek, κρημνίζομαι, πίπτω. || —. ἀνατρέπομαι ἐν τῇ πάλῃ. || —, = def olup gitmek, φεύγω, κ. γκρεμνίζομαι. || —, πίπτω [ἐπὶ μεθύσου]. || yıkıl git buradan, γκρεμνίσου, φύγε ἀπ' ἐδῶ = ἔρρ- ἐς κόρακας.

Yıkım, T. ἀφ. bozulma, düşme, κρήμνις, κατεδάφισις || —, = devrilme, ἀνατροπή ἀντιπάλου ἐν τῇ πάλῃ. || —. καταστροφή. || —, ὄν. ἔξοδον, δαπάνη.

Yıkıntı, T. ὄν. bozuntu, virane, ὕλικὸν ἐκ κατεδαφίσεως οἰκοδομῆς, ἐρείπια. || yar —sı, κρήμνισμα κρημνοῦ, (μτφ.) ἀπροσδόκητος θρίαμβος.

Yıkın, T. ἐπθ. viranlaşmış, yıkılmış, κατεστραμμένος, κρημνισθείς. || —, = yıkılmak üzere, ἐτοιμόρροπος. || —, = sallanan, κλονούμενος [ἐπὶ μεθύσου].

Yıkma, T. ὄν. ἀπαρ. κατεδάφισις. || gönül —, δυσαρέσχεια.

Yıkma, T. ρμ. (αἰτ.) düşürmek, yere

vurmak, καταρρίπτω, ἀνατρέπω. || —, = bozmak, harabetmek, κατεδαφίζω, κρημνίζω. || ev —, καταστρέφω οἰκογένειαν. || gönül —, δυσαρ-εστῶ. || birinin üzerine —, ρίπτω, ἢ ἀποδίδω, ἢ προσάπτω τι εἰς τινα.

Yıkırtılmak, T. ρμ. πθ. bozdurulmak, κρημνίζομαι, κατεδαφίζομαι. || —, = düşürülmek, καταρρίπτομαι, ἐν τῇ πάλῃ κτλ.

Yıkırtmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) bozdurmak, ὑποχρεῶ, ἢ ἀφίνω νὰ κρημνίσωσι, νὰ κατεδαφίσωσι, νὰ καταστρέψωσι.

Yıl, T. ὄν. sene, ἔτος. || —başı, πρώτη τοῦ ἔτους. || geçen —, = bildir, πέ-ρυσι. || ayda —da, σπανιώτατα. || gelecek —, τὸ ἐπιὸν ἔτος. || bolluk —ı, ἔτος εὐφορίας. || çok —lara, εἰς ἔτη πολλά. || —dönümü, ἐπέτειος.

Yılatıcı, T. ὄν. yalvac, elçi, πρεσβευ-τής.

Yılan. T. ὄν. ὄφης. || —balığı = şakıt, ἔγχελυς. || sağır —, ἀσπίς [ὄφης θανατηφόρος]. || kōr —, ὄφης μὴ ἰοδό-λος. || ok —ı, ἔχιδνα. || su —ı, χέλυ-δρος, νερόφειδον. || —gömleği, ὑποκάμισον τοῦ ὄφews, γῆρας. || —yas-tığı, ὀφίτης. κ. φειδόχορτον. || —kō-kü, εἶδος ἐλελιφάσκου. || —gibi, ὡς ὄφης, ἥτοι ἀποτρόπαιος, ἀπιστος, ψυ-χρός. || —kuymuşuna basmak, πατῶ τὴν οὐρὰν τοῦ ὄφews, μτφ. ἐξοργίζω. || ıslık —ı, = baba köş, ὄφης ἀβλα-βής, συρίζων δυνατὰ. || uyusmuş —, ὄφης νευρακωμένος (κρρ. καὶ μτφ.) || denize düşen —a sarılır, (πρμ.) ὁ πνιγόμενος ἐναγκαλίζεται τὸν ὄφιν, ἥτοι ὁ προσπαθῶν ἀπεγνωσμένως νὰ σώσῃ μίαν κατάστασιν.

Yılağı, T. ὄν. tarason, içki, οἶνος.

Yılandıcı, T. ὄν. şerbetli, ὁ ἔχων ἔργον νὰ συλλαμβάνῃ ὄφεις καὶ ἐπιδεικνύῃ πρὸς κερδοσκοπίαν.

Yılandıcı, T. ὄν. ἐρυσίπελας.

Yılandıcı, T. ὄν. ὁ θεραπεύων τὸ ἐρυ-σίπελας.

Yılandıkavı, T. ἐπθ. dolanbaç, ἐλικοει-δής [γραμμή, ποταμός, ὄρος κτλ.].

Yıldırak, T. ἐπθ. yaldirak, parpar parlıyan, λαμπρός, ἀκτινοβόλος. || —, = şimşek, barika, ἀστραπή. || —, ὄν. ρουβίνιον, λυχνίτης [λίθος]. || —, ἀστήρ.

Yıldırımak, T. ρμ. οὐδ. şimşek çakmak, ἀστράπτω. || —, λάμπω, ἀκτινοβολῶ.

Yıldiran, T. ἐπθ. ürküten, gözünü korkutan, ὁ ἐμποιῶν φόβον, φοβερός, τρομερός.

Yıldırar = yıldırak = yaldirak.

Yıldırğan = yıldırar.

Yıldırıcı = yıldiran.

Yıldırım, T. ὄν. saika, ἀστραπή. || —, κεραυνός. || —gibi, ταχύς ὡς ἀστραπή, ἢ ἀστραπηδόν. || —yağdırıcı, κεραυνοβόλος.

Yıldırmaq, T ρμ. (αἰτ.) ürkütmek, gözünü korkutmak, ἐκπτοῶ, ἐκθοβρίζω. || —, = parıldamak, λάμπω, ἀστράπτω

Yıldız, T. ὄν. kevker, necm, ἀστήρ || tan —i, ἢ çoban —i, = zühre, kervan kiran, Ἀφροδίτη. || kız —, = merih, Ἄρης. || koyruklu —, κομήτης. || akar —, διάττων ἀστήρ. || —çiçeği = dalya, δάλια. || —böceği = ateş böceği, πυγολαμπίς. || —taşı, χρύσαμμος. || —i düşkün, δυστυχής. || —i barışık, εὐτυχής. || —doğmak, ἀνατέλλει ἀστήρ, (μτφ.) γεννᾶται εὐτυχία. || ay —, ἡ σελήνη καὶ τὸ ἄστρον, ἦτοι εὐτυχία, τὸ σύμβολόν τῆς Τουρκικῆς σημαίας. || kutup —i, = Demir kazık = boz boğa, ὁ πολικὸς ἀστήρ.

Yıldızci, T. ὄν. müneccim, ἀστρονόμος, ἀστρολόγος, ἀστεροσκοπός.

Yıldızcilik, T. ὄν. müneccimlik, ἀστρονομία, ἀστρολογία.

Yıldız dağı, T. ὄν. Παρναύδης [ὄρ.ς].

Yıldızlı, T. ἐπθ. ἀστερόεις, ἀστερωτός.

Yilgi, T. ὄν. hergele, ἵππος πρὸς ζεύξιν.

Yilgin, T. ἐπθ. gözü korkmuş, yılmış, πεφοβισμένος.

Yilginlik, T. ὄν. τρόμος, φόβος.

Yılık, T. ἐπθ. çarpık ağızlı, sıritkan, στραβόστομος, ὁ γελῶν ἀηδῶς με ἀνοικτὸν στόμα. || —, = uyuntu, ἡλίθιος. || —, = şaşı, παραβλώψ.

Yılıklik, T. ἀφ. sıritkanlık, στραβοστόμισμα.

Yilinti, T. ὄν. sakınma, ἀποχή. || —, φόβος, δειλία.

Yılışık, T. ἐπθ. yapışkan, muacciz, κολλητικός, ὀχληρός, κολλητισδα.

|| —, = sıritkan, ὁ ἀνοίγων τὸ στόμα ἀηδῶς ὅταν γελᾷ, οὕτως ὥστε

να φαίνονται οἱ ὀδόντες. || —, = şimarık, αὐθάδης, κ. χαδεμμένος

Yılışıklık, T. ὄν. yapışkanlık, muaccizlik, ὀχληρότης. || —, = sıritkanlık, ἀηδία.

Yılışmak, T. ρμ. οὐδ. yüz bulup gülmek, şımarık, θρασύνομαι, καθίσταμαι αὐθάδης καὶ θρασὺς ἐνεκα θωπειῶν ἢ ἀνοχῆς.

Yılki καὶ yılhi, T. ὄν. hayvan sürüsü, ποιμνῆ.

Yıllamak = yillanmak.

Yıllanmak, T. ρμ. οὐδ. γίνομαι ἐνὸς ἔτους. || —, = gecikmek, βραδύνω, χρονίζω, χρονοτριβῶ. || —, = eskimek, παλαιοῦμαι [ὡς ὁ οἶνος κτλ.]. || —, ἐγγηράσκω.

Yıllatmak, T. ρμ. (αἰτ.) eskitmek, ἀφίνω τι να παλαιώσῃ [οἶνον κτλ.]. || —, = geciktirmek, καμνῶ να χρονίσῃ, να βραδύνῃ.

Yıllık, T. ἐπθ. bir senelik, bir yaşında, ἐτήσιος. || kırk —adam, ἀνθρώπος τεσσαρακοντούτης. || —, ὄν. ἐτήσιος μισθός, ἐτήσιον.

Yıllıkci, T. ἐπθ. ὁ ὑπηρετῶν ἐπὶ ἐτήσιῳ μισθῷ.

Yıllıklı = yıllıkci.

Yılma, T. ὄν. ἀπαρ. φόβος.

Yılmak, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ.) ürkmek, gözü korkmak, πτοῦμαι, φοβοῦμαι.

Yılmaz, T. ἐπθ. ürkmez, korkmaz, ἀτρόμητος. || —, = tarı, τεθωρακισμένος [πλοῖον].

Yılmazlık, T. ὄν. yiğitlik, τόλμη, ἀφοβία, γενναιότης.

Yılmış = yilgin = âciz = yılık.

Yımsızık, T. ἐπθ. yakışksız, ἀσχημος, δυσειδής.

Yıpar, Οὐίγ. ὄν. amber, misk, μόσχος. || —kokulu, μοσχομυρωδάτος. || —, = amber çiçeği, γαζία.

Yıpramak, T. ρμ. μσ. eskimek, φθείρομαι παλαιοῦμαι. || —, = ihtiyarla-mak, γηράσκω. || —, = solmak, μαραινομαι.

Yıpramış, T. ἐπθ. eski, obrak, παλαιός, ἀρχαῖος. || —, ἐρριτιδωμένος. || —, γέρων.

Yıpranmak = yıpramak = yoşunmak.

Yıpratmak, T. ρμ. (αἰτ.) örselemek, φθείρω, παλαιῶ [ἐνδύματα κτλ.].

Yıpratıcı, T. ἐπθ. ὁ παλαιῶν, φθείρων.

- || insani — iş, εργασία φθείρουσα, καταβάλλουσα, τὸν ἀνθρώπον.
- Yırtık, T. ἐπθ. eski, yırtık pırtık, παλαός, ἐφθαρμένος, ἐσχισμένος [ἐνδύματα κτλ.].
- Yır, T. ὄν. cır, çır, φωνή ὀξεῖα [ὡς ἡ τῶν πτηνῶν]. || —, κελάρισμα ὕδατος κτλ. || —, = türkü, şarki, ᾄσμα.
- Yırak, T. ἐπθ. etsiz lâğar at, lâğır, ἰσχνός, ἀδύνατος ἵππος.
- Yırandırmak, T. ρμ. (αἰτ.) atı zayıflatmak, zebunlatmak, ἰσχναίνω, ἀδυνατῶ τὸν ἵππον.
- Yıranmak, T. ρμ. μσ. zayıflanmak, at arıklanmak, ἰσχναίνω, ἀδυνατῶ [ὁ ἵππος].
- Yırılmak, T. ρμ. οὐδ. çatlamak, διαρρήγνυμαι, σχίζομαι.
- Yırlama, T. ὄν. zemzeme, terennüm, te ganni, türkü söyleme, μελωδία, ψυθυσμός ἀρμονικός. || —, ψαλμωδία.
- Yırlamak, T. ρμ. οὐδ. cırlamak, türkü, söylemek, tağanni etmek, τραγουδῶ, ψάλλω.
- Yırlatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) cırlatmak, türkü söyletme, κάμνω τινά νά τερετιζή, νά ψάλλῃ.
- Yırlayıcı, T. ὄν. hanende, türkü söyleyen, ψάλτης, αἰοιδός.
- Yırlaz, T. ἐπθ. utanmaz, ἀναιδής.
- Yırmak, T. ρμ. μσ. zayıflanmak, ἰσχναίνω, ἀδυνατῶ || —, = yırtmak, σχίζω. σπαράσσω.
- Yırtıcı, T. ἐπθ. ὁ σπαράττων, ὁ κατακερματίζων. || —, = vahşi, ἄγριος, σαρκοβόρος.
- Yırtık, T. ἐπθ. ἐσχισμένος, ἐφθαρμένος. || —, = alıştırılmış at, γεγυμνασμένος [ἵππος]. || —, = utanmaz, yırtlaz, ἀναιδής. || — pırtık, κατεσχισμένος, μεταβεβλημένος εἰς ράκη [ἐνδύματα κτλ.]. || yüzü —, ἡ alnı —, = yırtlaz, ἀναιδής, ἀναίσχυντος.
- Yırtılma, T. ὄν. ἀπαρ. τὸ σχίζεσθαι, σχίσιμον. || —, ἀναιδεια.
- Yırtılmak, T. ρμ. πθ. καὶ οὐδ. σπαράττομαι, σχίζομαι. || —, (μτφ.) καθίσταμαι ἀναιδής.
- Yırtılmış = yırtık.
- Yırtınmak, T. ρμ. μσ. μτφ. ξεσχίζομαι, διαρρηγνύω τὰ ἱμάτιά μου.
- Yırtışmak, T. ρμ. ἄλλ. δύο ἡ περισσότεροι ξεσχίζονται ἀμοιβαίως, διαπληκίζονται λυσσωδῶς.
- Yırtlak, T. ἐπθ. yırtılmış gibi açık, σχιστός. || — göz, ὀφθαλμός σχιστός.
- Yırtlaz, T. ἐπθ. yüzüz, utanmaz, yırtlaz. ἀναιδής.
- Yırtlazlık, T. ὄν. yüzüzlük, ἀναιδεια.
- Yırtma, T. ὄν. ἀπαρ. σχίσιμον. || —, ἐπθ. σχιστός.
- Yırtmaç, T. ὄν. yarık, yırtık, σχίσμα, ἥτοι ἀνοιγμα ἐνδύματος.
- Yırtmaçlı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων ἀνοιγμα, σχιστός. || — yen, χειρίς, κ. μανίκι σχιστόν.
- Yırtmak, T. ρμ. (αἰτ.) σχίζω, σπαράσσω, κατακερματίζω. || atı —, συνειθίζω τὸν ἵππον εἰς τὸν χαλινόν, γυμνάζω. || —, σχίζω τὸν πέπλον τῆς τιμῆς, τῆς ὑπολήψεως, καθιστῶ ἀναίσχυντον.
- Yırttırmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω, ἢ ἀφίνω τινά νά σχίσῃ τι, νά κατακερματίσῃ. || —, ἀφίνω τι νά σχισθῇ ἐξ ἀπροσεξίας.
- Yızlaşmak, T. ρμ. ἄλλ. koklaşmak, ὁσφραίνεσθαι ἁλλήλους ἀμοιβαίως [ἐπὶ ζώων]. || —, μτφ. θωπεύειν ἁλλήλους σχετίζεσθαι.
- Yobaz, T. ἐπθ. iri ve kaba, εὖρωστος, ρωμαλέος, σωματώδης, ἀκατέργαστος ἄνθρωπος.
- Yobazlık, T. ὄν. χονδρότης, τὸ χονδροειδές || —, ἀγροικία, γαιδουριά.
- Yocunmak, T. ρμ. (ἀφαιρ.) ucunmak, ἀποφεύγω, ἀπέχω.
- Yofuş, T. ὄν. geline akrabasının hedi-yeleri, γαμήλια δῶρα.
- Yoğ, T. ἐπθ. kalın, koyu, kesif, πυκνός.
- Yoğ, T. ὄν. ağlama, κλαυθμός. || —, πένθος, λύπη.
- Yoğlamak, T. ρμ. οὐδ. ağlamak, κλαίω, θρηνῶ.
- Yoğmak, T. ρμ. οὐδ. koyulaşmak, kalınlaşmak, πηκταίνω. || —, = donmak, παγώνω.
- Yoğru, T. ὄν. çanak, πινάκιον, πήλινον σκεῦος.
- Yoğrulmak, T. ρμ. πθ. koyulaştırılmak, ζυμοῦμαι.
- Yoğrun, T. ἐπθ. koyu, kalın, sulp, ham, πυκνός, πηκτός, ἄωρος. || —, = kaba, yonulmamış, χονδρός, χονδροειδής, πελώριος.
- Yoğunlamak, T. ρμ. οὐδ. φέρομαι σκαιῶς.

Yoğunluk, T. ὄν. koyuluk, kalınlık, kesafet, πῆξις, πυκνότης. || —, = kabalık, hamlik, χονδρότης. || —, μέγεθος, παχος. || —, δύναμις. || — etmek, = kabalık etmek, δεικνύω ἑλλειψιν ἀνατροφῆς, φέρομαι ἀναγώγως.

Yoğurmak, T. ρμ. (αἰτ.) koyulaştırmak, ζυμῶ.

Yoğurt, T. ὄν. koyu süt, ὀξύγαλα. || kase —u, ὀξύγαλα ἐντὸς τρυβλίου. || süzme—, ὀξύγαλα στραγγισμένον.

Yoğurtçu, T. ὄν. ὁ πωλητὴς ὀξυγάλακτος.

Yoğurthane, T. ὄν. kârhane, ἐργοστάσιον ἔνθα κατασκευάζουσιν ὀξύγαλα.

Yoğurtlu, T. ἐπθ. ὁ περιέχων ὀξύγαλα. || —kebar, ψητὸν μετ' ὀξυγάκτος.

Yoğurtmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) koyulaştırmak, βάλλω ἄλλον νὰ ζυμώσῃ.

Yok, T. ἐπρ. değil, hayır, ὄχι. || —. ἐπθ. olmiyan, ὁ μὴ ὑφιστάμενος. || —tur, δὲν ὑπάρχει. || —sun, δὲν ὑφίστασαι. || —[ğ]um, δὲν ὑπάρχω. || —tur tapacak, çalaptır ancak, οὐκ ἔστι Θεός, εἰ μὴ ὁ Θεός, βλ. καὶ ilâh. || —etmek, (αἰτ.) καταστρέφω, φονεύω. || —olmak = yokazmak, mahf olmak, καταστρέφομαι, γίνομαι μηδέν, θνήσκω. || —yere = sebeepsiz, εἰς μάτην. || var—, ὑπάρχει δὲν ὑπάρχει, μόλις ὑπάρχει. || adam olacağı—, δὲν εἶναι διὰ νὰ γίνῃ ἄνθρωπος. || —tan ne çıkar? ἐκ τοῦ μηδενὸς τί προέρχεται; || varı —u, πᾶσα ἡ παρουσία του. || —olmaz, ἐπθ. ἀθάνατος. || hiç —tan bir sebeple, διὰ μηδαμινὴν αἰτίαν.

Yokarı = yukarı.

yokazmak, T. ρμ. οὐδ. yok olmak, καταστρέφομαι. || —, ἀποθνήσκω.

Yoklama, T. ὄν. ἀπαρ. ψηλάφησις. || —, ἐπιθεώρησις στρατοῦ, ἡ μαθητῶν, ἡ ἀπογραφή πληθυσμοῦ κατοίκων κτλ. || —kalemi, γραφεῖον ἐπιθεωρήσεως. || —, (σχολ.) ἐξέτασις.

Yohlamacı, T. ὄν. müfettiş, ἐπόπτης.

Yoklamak, T. ρμ. (αἰτ.) aramak, ψηλαφῶ. || —, = denemek, ἐξετάζω ὅπως δοκιμάσω. || —, = teftiş etmek, ἐπιθεωρῶ. || —, = sormak, ἐπισκέπτομαι καὶ ἐρωτῶ περὶ τῆς ὑγιείας τινός. || birinin ağzını—, = ağzını araştırmak, βολιδοσκοπῶ τινα.

Yoklanılmak = yoklanmak.

Yoklanmak, T. ρμ. πθ. ψηλαφῶμαι. || —, ἐπιθεωροῦμαι. || —, ἐξετάζομαι, βλ. yoklamak.

Yoklaştırmak, T. ρμ. (αἰτ.) araştırmak, πληροφοροῦμαι ἐμμέσως. || —, προσπαθῶ νὰ ἐννοήσω μυστικόν τι διὰ πлагίων ἐρωτήσεων. || ağzını—, βολιδοσκοπῶ.

Yoklatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινα νὰ ψηλαφήσῃ, νὰ ἐπιθεωρήσῃ, νὰ ἐξετάσῃ, νὰ ἐρευνήσῃ, νὰ ἐπισκεφθῇ.

Yoklayıcı, T. ἐπθ. ἐπισκέπτης. || —, ἐπιθεωρητής. || —, ἐρευνητής.

Yoklayış, T. ἀφ. ἐξέτασις. || —, ἐπίσκεψις. || —, πληροφορία. || —, ἐπιθεωρησις. || —, ἐρευνα.

Yokluk, T. ὄν. zaruret, fukaralık, züğürtlük, ἔνδεια. || —, = olmamak, ἀνυπαρξία. || —, ἑλλειψις.

Yoksa, T. ἐπρ. εἰ δὲ μή, ἄλλως. || gel —gelirim! ἔλα, ἄλλως ἔρχομαι! || efendi geldi mi? —gelmedi mi? ὁ κ. ἦλθεν ἢ οὐ;

Yoksul, T. ὄν. tırlı, züğürt, πτωχός, ἔνδεής.

Yoksulluk, T. ὄν. fukaralık, zaruret, züyürtlük, = ihtiyaç, naçarlık, πτωχεία, ἔνδεια.

Yoksuz, T. ἐπθ. ἄπορος, πτωχός. || —kadın, πτωχή γυνή.

Yoksuzluk, T. ὄν. ἔνδεια, πτωχεία.

Yokuş, T. ὄν. bayır, yura, ἀνήφορος. || dik—, ἀπτόμος ἀνήφορος || —aşağı = iniş, κατήφορος || çamurlu—, = deve bağirtan, ὁδὸς ἀνώμαλος, ἐλώδης. || her —un bir inişi var, (πρμ.) πᾶς ἀνήφορος ἔχει καὶ κατήφορον = ἀκμή καὶ παρακμή.

Yokuşlu, T. ἐπθ. bayırlı, ἀνηφορικός. || inişli—, τόπος ἀνώμαλος.

Yol, T. ὄν. ὁδός, δρόμος. || —, = yordam, μέθοδος. || —, = yolak, δόγμα. || —, = gidiş, διαγωγή, πορεία. || —, = meslek, στάδιον, || —, = çizgi, γραμμή. || —, = yolculuk, ταξείδιον. || —, = akacak yer, ὁχετός. || —yarağı, ἀποσκευαί, τὰ χρειώδη τοῦ ταξείδιου. || —kesen = uğru, karakçı, ληστής. || —kesmek, ληστεύω. || —göstermek, ὁδηγῶ, ποδηγεῖω. || —tezkeresi, διαβατήριον. || —gösteren, ὁδηγός, σύμβουλος. || —una koymak = dölendirmek, διευνθεῖω. || uzun—,

μακρὰ ὁδός, ἦτοι (μτφ.) ἡ τοῦ θανάτου ὁδός. || kestirme—, σύντομος ὁδός, (μτφ.) συντομία λόγου κτλ. || aykırı—, λοξή ὁδός. || yanlış—, σφαλερὰ ὁδός. || su — u, ὑδραγωγεῖον. || hirsız — u, ἀτραπός. || kaçamak — u, ὑπεκφυγή. || —uğrağı = —üstü, μέρος ἐξ οὗ διέρχεται ὁδός, πέρασμα. || —bulmak, εὐρίσκω, τρόπον, μέσον. || —vermek, παραχωρῶ, (μτφ.) ἀποπέμπω. || —da, καθ' ὁδόν. || —unda, ὁ ἐν τάξει, τακτικός [ἐγγράφον κτλ.]. || —u şaşırmak, ἀποπλανῶμαι. || —a hazırlanmak, ἐτοιμάζομαι νὰ ταξειδεύσω. || —açmak, ἀνοίγω δρόμον. || —a çıkarmak, προπέμπω. || —bilir, = terbiyeli, κόσμιος. || —a getirmek, βελτιῶ. || —a gelmek = dölenmek, συμμορφοῦμαι, βελτιοῦμαι. || demir — u, = kara vapuru, σιδηρόδρομος. || top — una, ἀδίκως. || top — una gitmek, φονεύομαι ἀδίκως, καταστρέφομαι. || —a girmek = dölenmek, βελτιοῦμαι. || —gösterici, = kılavuz, kösem, öncül, ἀγωγός, ὁδηγός. || kara—, = ölüm, θάνατος. || —dan çıkarmak, διαφθείρω. || yarı — da koymak, ἐγκαταλείπω καθ' ὁδόν. || iyi — da adam, ἀνθρώπος ἠθικός. || —u ile ἢ —uyle, καταλλήλως, ὡς δεῖ. || bu — da ἢ şu — da, ὑπὸ τοιαύτην ἔννοαν, ὑπὸ τοιοῦτον τύπον. || —yürümekle, borç vermekle tükenir, (τρμ.) ἡ μὲν ὁδὸς διὰ τῆς πορείας, τὸ δὲ χρῆός διὰ τῆς πληρωμῆς τελειώνει. || uzun — yolcusu, ἐτοιμοθάνατος. || su testisi, su — unda kırılır, ἡ λάγνηος τοῦ ὕδατος σπάνει εἰς τὸν δρόμον τοῦ ὕδατος, (πρμ.) ἐπὶ τῶν κακῆς διαγωγῆς.

Yolak, T. ὄν. δοξασία, δόγμα.

Yol almak, T. ρμ. οὐδ. yürümek, παίρνω δρόμον, προχωρῶ.

Yolcu, T. ὄν. konuk, misafir, ξένος [ὁ καταλύων, φιλοξενούμενος. || —, ὁδοιπόρος, ταξειδιώτης. || —, (μτφ.) umutsuz hasta, ἢ uzun yol — su, ἐτοιμοθάνατος. || — yolunda gerek, (πρμ.) ὁ ὁδοιπόρος ταιριάζει εἰς τὸν δρόμον του.

Yolculuk, T. ὄν. sefer, seyahat, ταξίδιον. || —var mı? θὰ ταξειδεύσῃτε;

Yoldaş, T. ὄν. yol arkadaşı, συνοδοιπόρος. || —, = arkadaş, refik, dost, karı — i, σύντροφος, συνάδελφος.

Yoldaşlık, T. ὄν. arkadaşlık, = refakat, συντροφία. || —etmek, συντροφεύω.

Yoldaşsız, T. ἐπθ. arkadaşsız, ὁ ἄνευ συντρόφου.

Yoldurmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) söktürmek, βάλλω, ἢ ἀφίνω νὰ ἐκκριθῶσι, νὰ μαδήσωσι καὶ νὰ ξεπουπουλίσωσι.

Yol kapamak, T. ρμ. (αἰτ.) ἐμποδίζω. || —, = araya girmek, παρεμβαίνω.

Yollama, T. ὄν. âpar gönderme, sevk, irsal, τὸ ἀποστέλλειν, ἀποστολή. || —direk, διαδοκίς [δοκός τιθεμένη ὀριζοντίως πρὸς ὑποστήριξιν πατώματος, ἢ ὀροφῆς κτλ.].

Yollamak, T. ρμ. (αἰτ.) göndermek, πέμπω, ἀποστέλλω.

Yollanılmak, T. ρμ. πθ. gönderilmek, ἀποστέλλομαι, πέμπομαι.

Yollanmak, T. ρμ. οὐδ. ilerlemek, παίρνω δρόμον, προχωρῶ. || —, πθ. πέμπομαι, ἀποστέλλομαι.

Yollu, T. ἐπθ. ὁ ἔχων δρόμον, εὐδρομος. || — vapur, πλοῖον ταχύπλουν. || uzun—, διεξοδικός. || —, = çizgili, γραμμωτός. || —, = yolunda olan, τακτικός, πρέπων. || —, ἐπρ. ὁ ἐν εἴδει, ὡς. || tesvik—, προτροπτικῶς καὶ ἐτρ. προτροπτικῶς. || nasihat—, συμβουλευτικ[ός]ως.

Yolma, T. ὄν. θεωρισμός.

Yolmak, T. ρμ. (αἰτ.) kökünden sökmek, ἀποσπῶ, ἐκρίζω. || —, μαδῶ, τίλλω. || —, = yülümek, ξυρίζω. || kaz—, = soymak, dolandırmak, μαδῶ γῆνα, (μτφ) ἀποσπῶ χρήματα. || adam—, μαδῶ ἄνθρωπον, κ. ξεπουπουλίζω, ἦτοι ἀφαιρῶ τὰ χρήματά του. || —, θερρίζω.

Yolsuz, T. ἐπθ. münasebetsiz, ἄτοπος. || —ış, ἄτοπος πράξις. || —muamele, ἄτοπος συμπεριφορά. || —, = yolu olmiyan, ὁ μὴ ἔχων δρόμους, ὁ ἄνευ ὁδῶν. || —, παράνομος.

Yolsuzluk, T. ὄν. münasebetsizlik, uygunsuzluk, ἀτόπημα. || —etmek, παρὰφρομαι.

Yoluğ ἢ yoluk, T. ὄν. kurban, θυσία. || —, λύτρ[ον]α, ποσὸν πρὸς ἀπολύτρωσίν τινος.

Yoluk, T. ἐπθ. tüysüz, ἄτριχος, ἀκά-

- θαρτος. || —, μαδημένος, ἐξερριζωμένος. || — saçlı, ὁ ἔχων, ἢ ἡ ἔχουσα κόμην τετιλμένην.
- Yolundurmak, T. ρμ. (αἰτ.) ağlatmak, κάμω τινά νά θρηνήσῃ, ν' ἀλοσπάσῃ τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς του.
- Yolunmak, T. ρμ. μσ. θρηνῶ καὶ ὁδύρομαι, τίλλων τὰς τρίχας τῆς κεφαλῆς μου. || —, = yülünmek, tıraş olmak, ξυρίζομαι.
- Yoluntu, T. ὄν. taraz, ξέφτισμα, κροκίδι.
- Yolvermek, T. ρμ. (δοτ.) salivermek, ἀποπέμπω. || —, = bırakmak, δίδω δρόμον, ὑποχωρῶ, βλ. καὶ yol.
- Yom, T. ὄν. uğur, οἰωνός, μάντευμα. || — tutmak, μαντεύω, θεωρῶ καλὸν οἰωνόν. || — yormak, μαντεύω.
- Yoma, T. ὄν. κάλως.
- Yomlu, T. ἐπθ. uğurlu, yevimli, αἰσιος. || — gün, ἡμέρα αἰσία.
- Yomsuz, T. ἐπθ. yevimsiz, ἀπαίσιος. || — gün, ἡμέρα ἀπαισία.
- Yonamak = yunamak.
- Yonca, T. ὄν. τρίφυλλον. || aci—, μινύανθος. || ölme eşeğim, ölme, —lar bitsin de ye. (πρμ.) μὴ ἀποθνήσκεις ὄνε μου, μὴ ἀποθνήσκεις· ν' ἀναφυτρώσουν τὰ τρίφυλλα καὶ τρώγῃ = ζῆσε Μαῖ νά φῶς τριφύλλι καὶ τὸν Αὐγουστο σταφύλι.
- Yoncu, T. ὄν. doğramacı, λεπτουργός.
- Yoncumak, T. ρμ. οὐδ. bozulmak, fenaya sarmak, χαλνῶ, καταστρέφομαι, καταισχύνομαι.
- Yonda, T. ὄν. λεπτά πτίλα πτηνῶν εὐρισκόμενα ὑπὸ τὰ μεγάλα.
- Yondak, T. ὄν. fişki, tezek, κόπρος ζώου χρησιμεύουσα ὡς λίπασμα.
- Yonga, T. ὄν. künke, iri talaş, παρασχίς, κ. πελεκοῦδι. || mal canın —sıdır, (πρμ.) ἡ περιουσία εἶναι ὁ σχίδαξ τῆς ψυχῆς.
- Yongaç = yoncu.
- Yongalamak, T. ρμ. (αἰτ.) yonmak, πελεκῶ.
- Yongalanmak, T. ρμ. πθ. yontulmak, yonulmak, πελεκῶμαι.
- Yongalatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω τινά νά πελεκήσῃ.
- Yongar, T. ὄν. üç telli bozuk, κιθάρα τριχορδός.
- Yonma, T. ὄν. ἀπαρ. πελέκησις, λάξευμα.

- Yonmak, T. ρμ. (αἰτ.) oymak, silmek, düzeltmek, πελεκῶ, ξέω, λαξεύω.
- Yont, T. ὄν. yabani kısarak, φορβάς ἀγρία. || —, = sentlaç, σεισοπυγίς, κ. σουσουράδα.
- Yontma = yonma.
- Yontmak = yonmak.
- Yontulma = yonulmak.
- Yontulmamış, T. ἐπθ. ἀπελέκητος. || —, (μτφ.) ἀμόρφωτος, ἀπαίδευτος.
- Yonucu, T. ἐπθ. ὁ πελεκῶν, λαξεύων.
- Yonul, T. ἐπθ. νικητής. || —, = yeğni, ἐλαφρός.
- Yonulmak, T. ρμ. πθ. πελεκῶμαι, ξέομαι. || —, (μτφ) μορφώνομαι, παιδεύομαι.
- Yanulmamış, T. ἐπθ. ἀπελέκητος. || —, (μτφ.) ἀμόρφωτος, ἀπαίδευτος, κ. ἄξεστος, βλ. καὶ yontulmamış.
- Yonus ἢ yunus, A. ὄν. κ. Ἰωνάς. || — balığı, (ἰχθ.) δελφίν.
- Yorunmak, T. ρμ. οὐδ. uğraşmak, προσπαθῶ || —, = sıçramak, πηδῶ, σκιρτῶ.
- Yoramak = yormak.
- Yoranmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) δεσμεύομαι, ἀφοσιοῦμαι.
- Yordam, T. ὄν. uzluk, çabukluk, ταχύτης, εὐκίνησις ἐν τῇ ἐργασίᾳ, ἐπιδεισιότης. || —, = usual, biçim, kaide, τάξις, εὐπρέπεια. || —, = tantana, alâyiş, ἐπιδειξίς, πομπή. || el —i ile, ψηλαφῶν.
- Yordamlı, T. ἐπθ. usta, uz, yeprem, ταχύς, εὐκίνητος, ἐπιδέξιος. || —, = çelimli, edali, εὐπρεπής, εὐκοσμος. || —, = tantanalı, ἐπιδεικτικός, πομπώδης.
- Yordamsız, T. ἐπθ. beceriksiz, ἀδέξιος.
- Yordu, T. ὄν. yurdu, ıgne deliği, τρυμαλία ραφίδος.
- Yorga, T. ὄν. yurtuğa, τριποδισμός [ἵππου] || —at, ἵππος τριποδίζων.
- Yorgaca, T. ὄν. καῦσις [πυρετός].
- Yorgalamak, T. ρμ. οὐδ. τριποδίζω, τροχάζω [ἐπὶ ἵππου].
- Yorgan, T. ὄν. ἐφάπλωμα. || —yüzü, = —çarşafı, σινδόνι ἐφάπλώματος. || —kaplamak, καλύπτω τὸ ἐφάπλωμα διὰ σινδόνης. || kişi ayağını —ına göre uzatmalı, (πρμ.) ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὸ ἐφάπλωμά του πρέπει νά ἐκτείνῃ τὸν πόδα του = ἀναλόγως τῶν πόρων του πρέπει νά ζῇ.

- Yorgancı, T. ὄν. ἐφαπλωματο[ποιός]-
πώλης.
- Yorgancılık, T. ὄν. ἡ τέχνη τοῦ ἐφα-
πλωματο[ποιού]πώλου.
- Yorganlamak, T. ρμ. (αἰτ.) yorganla
örtmek, καλύπτω δι' ἐφαπλώματος.
- Yorganlık, T. ἐπθ. κατάλληλος, ἡ ἱκα-
νός δι' ἐφάπλωμα [ὑφασμα].
- Yorgun, T. ἐπθ. yorulmuş, argin, bit-
kin, irgin, κουρασμένος. || —argin,
κατάκοπος. || —gitmek, ἀποθνήσκω
κουρασμένος, ἥτοι ἐν τῷ κόσμῳ δὲν
ἐπιτυγχάνω τοῦ ποθομένου.
- Yorgunluk, T. ὄν. güçlük, zahmek,
mihnet, κόπωσης, κόυρασς. || —[ğ]u
gidermek, ἐξαλείφω τὴν κόπωσιν,
ξεκουράζω. || —[ğ]u ahrette alacak,
(πρμ.) θ' ἀναπαυθῇ ἐν τῷ ἄλλῳ
κόσμῳ.
- Yorgunluk aldirmek, T. ρμ. (δοτ.)
dignendirmek, ἀναπαύω, ξεκουράζω.
- Yorgunluk almak, T. ρμ. οὐδ. dignen-
mek, ἀναπαύομαι, ξεκουράζομαι.
- Yorgunluk vermek, T. ρμ. (δοτ.) yor-
mak, κουράζω.
- Yorgunsuzluk, T. ὄν. arginlik, ἀνά-
παυσις, ξεκούρασς.
- Yorma, T. ὄν. ἀπρ. yorgunluk verme,
τὸ κουράζειν, καταπόνησις. || —, =
tefeül, fal açma, τὸ ἐξάγειν οἰω-
νόν.
- Yormak, T. ρμ. (αἰτ.) κουράζω, κατα-
πονῶ, ἐξηγῶ, ἐρμηνεύω. || ağız —,
λέγω εἰς μάτην, λέγω εἰς ὧτα μὴ
ἀκουόντων. || —, = fal açmak, tefeül,
ἐξάγω οἰωνόν. || düş —, ἐξηγῶ ὄνειρα.
|| iyiye —, ἐξηγῶ τι εἰς τὸ καλόν. ||
hayıra —, ἐξηγῶ τι εἰς τὸ ἀγαθόν.
- Yortu, ἑλλ. ὄν. tatil günü, bayram,
ἐορτή. || —günü, ἡμέρα ἐορτῆς.
- Yoru, T. ὄν. ἐπεξηγήσεις, ἐρμηνεία.
- Yorucu, T. ἐπθ. ὁ κουράζων, ὁ κατα-
βάλλων. || —ış, κουραστική ἐργασία.
- Yoruk, T. ὄν. huy, ahlâk, φύσις, χα-
ρακτήρ.
- Yorulma, T. ὄν. ἀπαρ. τὸ κουράζεσθαι,
κόπωσης.
- Yorulmak, T. ρμ. μσ. eziyet çekmek,
zahmet çekmek, κοπιῶ, κουράζο-
μαι, ἀπαυδῶ, ἀποκάμνω. || —, (μτφ.)
μάτην κοπιῶ. || boşuna —, μάτην κο-
πιῶ.
- Yorulmaksızın, T. ἐπρ. kolayca, zah-
metsizce, ἀκόπως.
- Yorulmaz, T. ἐπθ. yeğîn, ἀκούραστος.
- Yorultmak = yormak.
- Yorum, T. ἀφ. yorum, τὸ οἰωνίζεσθαι.
- Yosma, T. ἐπθ. işveli, işvekâr, nazlı,
ώραϊός, κομψός, χαρίεις. || —, = iki
direm bir çekirdek, ὄν. πρόσωπον
κομψοενδεδυμένον, ἐρωτότροπον. ||
—, = oynak, ἐρωτότροπος [γυνή].
- Yosmalık, T. ὄν. işve, naz, κομψότης,
χάρις, ἐρωτοτροπία.
- Yosun, T. ὄν. yapı, inşa, οἰκοδόμησις.
- Yosun, T. ὄν. deniz erištesi, βρύον,
μνίον. || pelit —u, βρύον τῆς θρύος.
|| —tutmak, καλύπτομαι ὑπὸ βρύων.
|| yuvarlanan taş —tutmaz, ἡ κυλιο-
μένη πέτρα δὲν πιάνει βρύον, (πρμ.)
(μτφ.) ἀνθρώπος συνεχῶς ἀλάσσων
θέσιν καὶ ἐπάγγελμα δὲν εὐδοκιμεῖ.
- Yosunlanmak, T. ρμ. οὐδ. yosun tut-
mak, yosun bağlamak, καλύπτομαι
ὑπὸ βρύων.
- Yosunlu, T. ἐπθ. yosun tutmuş, βρυώ-
δης.
- Yoşumak, T. ρμ. hevesi soğumak,
ἀπογοητεύομαι.
- Yoşundurmak, T. ρμ. (αἰτ.) örselemek,
φθειρῶ, μολωπίζω, ἐξασθενίζω.
- Yoşunmak, T. ρμ. οὐδ. yıpranmak,
porsunmak, ζαρόνω || —, αἰμωδιά-
ζω. || —, παλαιοῦμαι, φθειρομαι.
- Yotma, T. ὄν. ἀπαρ. πέψις, χώνευσις.
- Yotmak, T. ρμ. (αἰτ.) χωνεύω.
- Yoymak, T. ρμ. (αἰτ.) ματαιῶ, ἐκμη-
δενίζω. || —, σπαταλῶ, καταστρέφω.
- Yoyulmak, T. ρμ. πθ. ματαιοῦμαι, ἐκ-
μηδενίζομαι.
- Yoz, T. ἐπθ. kaba, bayağı, terbiyesiz,
ἀκατέργαστος, χονδροειδής, ἀμόρ-
φωτος. || —, = vahşi, salma, ἄγριος,
ἀτίθαστος. || —adam, ἀμόρφωτος ἄν-
θρωπος. || —hayvan, ζῶον ἀτίθασ-
σον.
- Yozak, T. ὄν. kilit, κλείς, κλειθρον.
- Yozaklı, T. ἐπθ. κλειστός.
- Yozgat, ὄν. κ. Μιθριδάτιον (πόλις).
- Yozluk, T. ὄν. yabanilik, ἀγριότης.
|| —, = densizlik, ὑπεροψία. || —, =
bayağılık, χυδαιότης.
- Yöbü, T. ὄν. büyük makas, ψάλιον.
- Yöm ἢ yüm, T. ὄν. μαντεία, οἰωνός.
|| —tutmak, θεωρῶ καλὸν οἰωνόν.
- Yönlemek, T. ρμ. οὐδ. διευθύνομαι.
- Yönsüz, T. ἐπθ. huysuz, δύστροπος,
κακοήτης.

Yönsüzlük, T. ὄν. κακή ἔξις, δυστροπία.

Yönter, T. ἐπθ. varak, στόχος, σκοπός.

Yöre, T. ὄν. yan, taraf, μέρος, διεύθυνσις, τόπος. || hangi —ye? πρὸς ποῖον μέρος; || o —lerde, εἰς ἕκείνα τὰ μέρη.

Yörence = yörenti.

Yörenci, T. ἐπθ. ὁ ἐνθυμούμενος, ὁ ἀναμνησκόμενος.

Yörenmek, T. ρμ. οὐδ. στρέφομαι περι. || —, = ulanmak, συνδέομαι, ἐνοῦμαι.

Yörenti, T. ὄν. düş, ruya, ὄνειρον.

Yuducu = yutucu.

Yudum = yutum.

Yuf, T. ἐπθ. boş, nafile, ἀνωφελής, μάταιος. || —, ὄν. καταστροφή, ὄνειδος. || —sana! ἐντροπή σου! || —et. mek, καταστρέφω, χάνω. || —olmak, ἀπόλλυμαι, χάνομαι. || —okumak, ἡ borusu çalmak, καταρῶμαι.

Yufka, T. ἐπθ. ince, λεπτός, ἀδύνατος. || —adam, ἀδύνατος, πτωχός. || yüreği—, εὐαίσθητος. || —, ὄν. φύλλον ζυμαρικοῦ, λάγανον, || —böreği, πλακούντιον ἐκ λεπτῶν φύλλων. || —kebabı = kirde kebabı, ψητὸν μὲ λεπτοτάτην πήτην.

Yufkalık, T. ἀφ. incelik, yeğnilik, λεπτότης, ἀδυναμία, πτωχεία. || tahtanın —ı, λεπτότης σανίδος. || —unu, ἄλευρον κατάλληλον διὰ ζυμαρικὸν λαγάνου κτλ.

Yuğ, T. ὄν. yakım, ἐπιμνημόσυνος τελετή. || —, ἐλεγείον.

Yuha! T. ἐπιφώνημα χλευαστικόν, διὰ πρᾶξιν ἄνδρον, ἡ αἰσχροὺς = οὐαί! || —ya almak, γιουχαϊζω.

Yuka, T. ἐπθ. yufka, λεπτός, ἀδύνατος. || bağı—, εὐαίσθητος.

Yukarı, T. ἐπθ. ὁ ἄνω, ὁ ἐπάνω. || —, ἐπρ. ἐπάνω, ὑψηλά. || —, ὄν. üst, τὸ ἐπάνω μέρος. || —kat, τὸ ἄνω στωῖμα, ὁ ἄνω ὄροφος οἰκίας. || —çıkımak = ağmak, ἀνέρχομαι. || —da, ἡ yukarda dir, εἶναι ἐπάνω. || —dan, ἡ yukardan, ἄνωθεν. || burnu —da, ὑπερήφανος. || —dan aşağı, ἄνωθεν ἕως κάτω. ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους. || aşağı—, = oranlama, κατὰ προσέγγισιν, περίπου.

Yulaf, T. ὄν. βρώμη.

Yular, T. ὄν. dizgin, ἀγωγεύς, ἡνία.

Yularsız, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ ἡνίων, ἀγωγέως.

Yulmak, T. ρμ. (αἰτ.) kurtarmak, σώζω, ἀπελευθερῶ.

Yulu ἢ yuluğ, T. ὄν. adalet, δικαιοσύνη, εὐθύτης.

Yuluncu, T. ὄν. kurtarıcı, σωτήρ, ἐλευθερωτής.

Yum, T. ὄν. mut, kut, εὐτυχία, αἰσιος οἰωνός, βλ. καὶ yümiş.

Yumak, T. ρμ. (αἰτ.) yikamak, πλύνω, ἀποπλύνω. || el—, νίπτομαι τὰς χεῖρας, (μτφ.) ἀθῶός εἰμι, ἀπαλλάττομαι. || el eli yur, iki el de yüzü yur, (πρμ.) χεῖρ χεῖρα νίπτει, αἱ δὲ δύο χεῖρες νίπτουσι τὸ πρόσωπον [ἐπὶ ἀλληλοβοηθείας] || yudum yikadım ter temiz ettim, τὸ ἐπλυνά καὶ τὸ ἔκαμα ὀλοκάθαρον.

Yumak, T. ὄν. bezden top, τολύπη, σπείρα, κοῦβάρι.

Yumaklamak, T. ρμ. (αἰτ.) sarıp top yapmak, τολυπεύω, κουβαριάζω.

Yumaklanmak, T. ρμ. μσ. συσπειροῦμαι, κουβαριάζομαι.

Yumlu, T. ἐπθ. kutlu, uğuz, αἰσιος, εὐτυχής.

Yummak, T. ρμ. (αἰτ.) kapamak, κλείω χεῖρα, παλάμην, ὀφθαλμούς. || göz—, καμύω, (μτφ.) παραβλέπω. || ağzi açır, gözü—, ὑβρίζω ἄνευ ἐπιφυλάξεως.

Yumru, T. ἐπθ. yuvarlak, σφαιροειδής. || —, = ur, οἶδημα, ἡ πρήσιμα σφαιρικόν. || —, = küme, κύρτωμα, κύφωμα || yus—, = yus yuvarlak, ὀλοστρόγγυλος.

Yumrucak, T. ὄν. taun, kırılan, veba, yumurcak, πανώλης || —, (μτφ.) yaramaz, arsız, πανοῦκλα [ἐπὶ λίαν ζωηροῦ, ἢ κοκοήτους].

Yumruk, T. ὄν. yuzduruk, muşta, πυγμή, γρόνθος. || —, γρονθοκόπημα. || —döğüşü, πάλιν πυγμῆς. || el —u yemek, τρώγω γρόνθον ἄλλου. (μτφ.) μορφώνομαι, συνετίζομαι. || el —u yemiyen, kendi —unu bozdugan sanır, ὁ μὴ δοκιμάσας τὸν γρόνθον τοῦ ἄλλου, νομίζει τὸν γρόνθον τοῦ ῥόπαλου.

Yumruklamak, T. ρμ. (αἰτ.) γρονθοκοπῶ. || —, ζυμώνω διὰ τῆς πυγμῆς.

Yumruklanmak, T. ρμ. οὐδ. tümselmek, ὑβοῦμαι. || —, ἐξοιδαίνομαι.

Yumruluk, T. ὄν. tümsek, ὕβωμα. || —, = ur gibi şiş olma, ἐξόγκωμα, ἀπόφουςις.

Yumsuz, T. ἐπθ. uğursuz, yümünsüz, ἀπαίσιος.

Yumşacık, T. ἐπθ. μαλακούτσικος, ἀρκεῖα ἀπαλός.

Yumşak, T. ἐπθ. μαλακός, ἀπαλός. || —, (μτφ.) yavaş, halim, ἥπιος, πρᾶος, || başı—, εὐπειθής. || yüzü—, αἰδήμων. || —, ὄν. τὸ μαλακὸν μέρος. || —, = but, τὸ γαστροκνήμιον. || —, (μτφ.) alçak gönlüllü, μετριοφρων.

Yumşaklık, T. ὄν. ἀπαλότης. || —. (μτφ.) yavaşlık, mülâyemet, πραότης.

Yumşamak, T. ρμ. οὐδ. yumşak olmak, ἀπαλύνομαι, μαλακύνομαι. || —, (μτφ.) μαλάσσομαι, καταπραύνομαι.

Yumşatici, T. ἐπθ. μαλακτικός. || —, (ιατρ.) διευκολυντικός.

Yumşatmak, T. ρμ. (αἰτ.) yumşak etmek, μαλακύνω, μαλάσσω καρδίαν. || —, καταπραύνω. || —, (μτφ.) κολαφίζω, κ. τοῦ ταῖς βρέχω.

Yumuk, T. ἐπθ. kapalı, κλειστός [ὀφθαλμός, πυγμή]. || —, = tombul, yumşak, εὐτραφής, ἀφράτος, ὁλοστρογγυλός. || —, = gonce, κάλυξ.

Yumulgan, T. ἐπθ. συσταλιός, ὁ δυνάμενος νά συσταλῇ.

Yumulmak, T. ρμ. μσ. kendi kendine ve istemiyerek kapanmak, κλείομαι αὐτομάτως [ὥς οἱ ὀφθαλμοὶ νυστάλειου], συστέλλομαι.

Yumurcak = yumrucak.

Yumurmak, T. ρμ. οὐδ. şişip ur olmak, ἐξοιδαινομαι, πρήσκομαι.

Yumürta, T. ὄν. ὠόν. || —, ὄρχις. || — sarısı, κρόκος. || —aki, λεύκωμα. || balık —sı, αὐγοτάραχον. || kızıl—, ὠόν ἐρυθροβαφές, τὰ κόκκινα αὐγὰ τῆς Πασχαλῆς. || bu günkü—, yarınki tavuktan yektir, (πορ.) τὸ σημερινὸν ὠόν εἶναι προτιμότερον τῆς αὐρινῆς ὄρνιθος = κάλλια δύο καὶ σὺν χέρι, παρὰ δέκα καὶ καρτέρι.

Yumurtlamak, T. ρμ. μτβ. ὠοτοκῶ. || cevahir—, (μτφ.) boş şeyler söylemek, λέγω ἀνοησίας.

Yumurtlatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω νά ὠοτοκῇ.

Yumuş, T. ὄν. iş, vazife, καθήκον, ἔργον.

Yumuşak = yumşak.

Yumuşamak = yumşamak.

Yumuşatmak = yumşatmak.

Yuna, T. ὄν. teğelti, belleme, νακτὸν τιθέμενον ὑπὸ τὸ σάγμα.

Yunak, T. ὄν. çamaşır, ἀσπρόρρουχα. || —, = yunat, şırpıldak, λουτρός, βαλανεῖον. || —, = çamaşırhane, πλυντήριο.

Yunakçı, T. ὄν. çamaşırcı, πλύντης. || —, βαλανεύς.

Yunaklık, T. ὄν. çamaşırhane, πλυντήριο.

Yunamak ἢ yonamak, T. ρμ. (αἰτ.) διαβάλλω.

Yunan, A. [ἔλλ. ἰανάν, ἰων] ὄν. κ. Yunanistan, Ἑλλάς [Ἰωνία]. || —tebası, ὑπήκοοι Ἑλληνες || —ı kadim = eski Yunanistan, ἡ ἀρχαία Ἑλλάς.

Yunanca, T. ὄν. rumca, ἡ Ἑλληνικὴ γλῶσσα. || —, = ἐπρ. ἑλληνιστί.

Yunanî, Π. ἐπθ. Ἑλλήν. || —, ἑλληνικός = hukemai —ye = yunan feylesoflari, οἱ Ἑλληνες σοφοί.

Yunanistan, Π. ὄν. Ἑλλάς.

Yunanlı, T. ἐπθ. Ἑλλήν.

Yunat, T. ὄν. yunak, sıcak, şırpıldak, βαλανεῖον.

Yunma, T. ὄν. ἀπαρ. yıkanma, τὸ πλύνεσθαι, πλύσις.

Yunmak, T. ρμ. μσ. yıkanmak, πλύνομαι. || yunup yıkanmak, πλύνομαι καὶ καθαρίζομαι.

Yunt = yont.

Yunucu, T. ὄν. oğuc, tellâk, βαλανεύς.

Yuntu, T. ἐπθ. çamaşır suyu, pis su, ἀπόπλυμα.

Yunus, A. ὄν. κ. ὁ προφήτης Ἰωνᾶς, βλ. καὶ yonus.

Yunuşmak, T. ρμ. ἄλλ. boğuşmak, döğüşmek, ἐρίζω, φιλονεικῶ.

Yura, T. ὄν. bayır, yokuş, ἀνωφέρεια. || —, = dik bayır, ἀνήφορος ἀπότομος.

Yurak, T. ὄν. tekerlek parmağı, ἀκτὶς τροχοῦ.

Yurdu, T. ὄν. ıgne deliği, yordu, τρυμαλιά ραφίδος.

Yurt, T. ὄν. yer, memleket, vatan, πατρίς. || —, = ev, ἐστία, σταθερά κατοικία. || —(d)undan ayrılmak, ἀποδημῶ, ἐκπατρίζομαι. || yeri —(d)u belirsiz, τυχодиώκτης. || göçebe —u,

- = çadır, baraka, σκηνή νομαδική, βλ. και sundurma.
- Yurtlandirmek, T. ρμ. (αἰτ.) iskân ettirmek, ἐγκαθιστῶ, || —, καθιστῶ ιδιοκτητήν γαιῶν, ἐστίας.
- Yurtlanmak, T. ρμ. οὐδ. yerleşmek, ἐγκαθίσταμαι, δέχομαι μέρος τι ὡς πατρίδα. || —, = ev park sahibi olmak, ἀποκτῶ οἰκίαν, ἐστίαν, γαίας.
- Yurtluk, T. ὄν. malikâne, ιδιοκτησία εἰς γαίας ἀνήκουσα εἰς τινα οἰκογένειαν, βλ. και yetül.
- Yurtmak, T. ρμ. οὐδ. yorgalamak, eskin yürümek, τριποδίζω, ὑποσακκίζω [εἶδος βαδίσματος ἱππῶν]. || —, = sürtüklükle kezmek, ἀλγτεύω, πλανῶμαι, περιφέρομαι τυχодиωκτικῶς.
- Yurtsuz, T. ἐπθ. ἀνέστιος. || yersiz—, φερέοικος και ἀνέστιος, τυχодиῶκτης.
- Yurttaş, T. ὄν. vatandaş, πατριώτης, συμπατριώτης, συμπολίτης.
- Yurtuga = yorga.
- Yurum = yorum.
- Yusuf, A. ὄν. κ. Ἰωσήφ. || —, (μτφ.) ὠραῖος. || — efendi = yusufçuk = mandalina, μανδαρίνιον.
- Yusufçuk, T. ὄν. küçük kumru, εἶδος μικρᾶς τρυγόνος. || —, = yusuf efendi = mandalina, μανδαρίνιον. || —, = su kelebeği, μικρὰ πράσινα και ὑμενόπτερα ἐντομα, περὶπτάμενα ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος.
- Yusufî, II. ὄν. kırmızı tepeli sarık, κάλυμμα τῆς κεφαλῆς, ὅπερ ἄλλοτε ἔφερον οἱ μονάρχαι κτλ.
- Yuşumak = yorulmak.
- Yutkunmak, T. ρμ. οὐδ. tükürüğünü yutmak, γλείφομαι, ξερογλείφομαι, καταπίνω τὸν σίελον, ἥτοι κάμνω ὡς νὰ καταπίνω τι, προσπαθῶ νὰ ὀμυλῶ.
- Yutmak, T. ρμ. (αἰτ.) καταπίνω, χάφτω, καταβροχθίζω. || —, (μτφ.) πιστεύω, παραδέχομαι ἐξ εὐηθείας ψεύδους. || harı—, καταπίνω τὸ καταπότιον, (μτφ.) τετέλεσται δι' ἐμέ, εἶμαι κατεστραμμένος, δέν μοι ἔμειναν πλέον δυνάμεις, βλ. και har. || —, ἀποσπῶ τι παρὰ τινος.
- Yutturmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) κάμνω, ἥ δίδω τι νὰ καταπίῃ τι. || —, ἀπατῶ, παραπειθῶ.
- Yutucu, T. ἐπθ. yuducu, ὁ καταπίνων, καταβροχθίζων. || —, εὐαπάτητος, χάφτης.
- Yutulmak, T. ρμ. πθ. καταβροχθίζομαι. || —, γίνομαι παραδεκτόν [ἐπὶ ψεύδους].
- Yutulmamak, T. ρμ. ἀποφ. δέν καταπίνομαι || —, (μτφ.) δέν γίνομαι πιστευτός. || yenmez yutulmaz, ὑπερβολικός, κ. δέν τρώγεται.
- Yutum, T. ἀφ. içim, yudum, κατάποσις. || —, (μτφ.) βρόχθος, κ. γουλιὰ. || bir su, μιὰ γουλιὰ νερό. || bir —suda boğulmak, πνίγομαι εἰς μιὰ γουλιὰ νερό, ἥτοι ἀμυχανῶ διὰ τὸ τίποτε. || bir —suda boğmak, πνίγω εἰς μιὰ γουλιὰ νερό, ἥτοι μεγάλως ἐχθρεύομαι.
- Yuva, T. ὄν. φωλεά. || —, = delik, çukur, ὀπή. || —, μήτρα. || —, (μτφ.) ev, yurt, ἐστία, κατοικία || —yarmak, κάμνω φωλεάν, (μτφ.) διορθῶνω, τιμωρῶ. || —sını yaramım, τὸν φκιάνω, τὸν τιμωρῶ [ἐπὶ ἀπειλῆς].
- Yuvalamak, T. ρμ. (αἰτ.) yuva yarmak, κατασκευάζω φωλεάν.
- Yuvalık, T. ὄν. fol, τὸ ἐν τῇ φωλεᾷ τῶν ὀρνέθων μένον ὠόν, κ. φόλι.
- Yuvarlak, T. ἐπθ. στρογγύλος, σφαιρικός. || yus—, ὀλοστρογγύλος. || —, ὄν. top, küre, yumru, σφαῖρα. || —, κύλινδρος τυπογραφείου.
- Yuvarlaklık, T. ὄν. σφαιρικότης, στρογγυλότης.
- Yuvarlamak, T. ρμ. (αἰτ.) κατακυλίω, κατακυλῶ. || —, = yutmak, καταβροχθίζω. || —, τυλίζω ἐν εἶδει κυλίνδρου. || kıştır—, λέγω ψεῦδη.
- Yuvarlanmak, T. ρμ. μσ. tekerlenmek, κατακυλίομαι, κυλίομαι χαμαί. || —, = yaltaklanmak, κολακεύω χαμερπῶς. || —, = ölmek, ἀποθνήσκω, κ. κατακυλῶ. || tencere yuvarlandı kapğını buldu, ἥ χύτρα ἐκυλίσθη και εὔρε τὸ κάλυμμά της = εὔρεν ὁ Φίλιππος τὸν Ναθαναήλ.
- Yuvarlatmak, T. ρμ. (αἰτ.) κατακυλίω. || —, τυλίζω ἐν εἶδει κυλίνδρου [χάρτην, ὕφασμα κτλ.].
- Yuyan, T. ἐπθ. yıkayan, ὁ πλύνων, βλ. και elömi.
- Yuyucu, T. ἐπθ. yıkayıcı, πλύντης, πλύντρια.
- Yuyulmak, T. ρμ. πθ. yikanılmak, πλύνομαι, ἀποπλύνομαι.

Yuzduruk, T. ὄν. yumruk, γρόνθος, πυγμή. || —, γρονθοκόπημα, κ. γρονθιά.

Yüce, T. ἐπθ. yüksek, mürtefi, ὑψηλός. μέγας, ἔξοχος. || — adam, μέγας ἀνὴρ. || —, ὄν. tepe, yüksek yer, κορυφή, ὕψος. || — lere uçmak, πετῶ εἰς τὰ ὕψη.

Yücelenmek, T. ρμ. οὐδ. yükselmek, ὑψοῦμαι, προάγομαι, προοδεύω, καθίσταμαι ἔξοχος, μέγας.

Yüceletmek, T. ρμ. (αἰτ.) yükseltmek, προάγω, καθιστῶ τινα μέγαν, ἔξοχον.

Yücelik, T. ὄν. yükseklik, rifat, ὕψος, μεγαλειον.

Yücelmek = yücelenmek.

Yüceltme = yüceletmek.

Yüğnek, T. ὄν. mescit, τέμενος [μικρόν], παρεκκλησί, ναός.

Yügrük, T. ἐπθ. uzdilli, εὐφραδής, εὐγλωττος.

Yügünç, T. ὄν. namaz, προσευχή, γογγυλισία.

Yügünmek = yükünmek.

Yügünük, Tσαγ. ὄν. âbide, kurgan, ἡρώων.

Yügürtmeç, Tσαγ. ἐπθ. tugur, doğur-maktan kesilmiş, παρῆλιξ [γυνή].

Yük, T. ὄν. tatar, φορτίον, ἄχθος. || —, εὐθύνη. || —, = pilipirti, ἐπιπλα, ἀποσκευαί. || —, = gebelik, ἐγκυμοσύνη. || — arabası, ἄμαξα φορτηγός. || — hayvanı = kölük, ζῶον φορτηγόν. || —, = beş yüz bin kuruş, ποσὸν πεντακοσίων χιλιάδων γροσίων. || —, = yüklük, ἐρμάριον, ἐν ᾧ θέτουσι στρώματα κτλ. || — vurmak, φορτόνω. || — ün altından kalkmamak, δὲν δύναμαι νὰ ἀνακύψω ἐκ τοῦ βάρους, (μτφ.) δὲν δύναμαι νὰ ἐκπληρώσω ὑποχρέωσιν. || — götürmek, φέρω φορτίον. βάρος, ὑπομένω || — almamak, (μτφ.) δὲν δέχομαι εὐθύνην. || — ünü yüklenmiş, πλούσιος. || — ü üzerinden almak, ἀπορρίπτω τὴν εὐθύνην, ἢ τὸ βάρος. || — olmak, γίνομαι ἐπαχθεῖς. || deve —ü aş olsa, ἀς doymam sanır, (πρμ.) εἰάν τὸ φορτίον τῆς καμήλου εἶναι τροφαί, ὁ πεινασμένος νομίζει ὅτι δὲν θὰ χορτάσῃ.

Yükçü, T. ὄν. hammal, ἀχθοφόρος.

Yüklemek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) tahmil etmek, φορτόνω.

Yüklenmek, T. ρμ. μσ. ἀναλαμβάνω βάρος, εὐθύνην. || —, γίνομαι φορτίον, δίδω βάρος. || —, πιέζω τινά. || —. πθ. (δοτ.) φορτώνομαι φορτίον. || —, (δοτ.) προσοπτομαι, ἀποδίδομαι εἰς τι.

Yüklenmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) φορτόνω ζῶον ἢ ἄνθρωπον. || —, (μτφ.) ἐπιφορτίζω. || —, (μτφ.) προσάπτω.

Yüklenmiş, T. ἐπθ. φορτωμένος. || —, ὄν. ὑπευθυνος.

Yüklü, T. ἐπθ. hâmil, φορτωμένος. || —, = dolu, πλήρης. || —, (μτφ.) gebe, ἔγκυος. || —, (μτφ.) borçlu, βεβαρυνμένος ἀπὸ χρέη. || —, (μτφ.) ağır sarhoş, ὁ λίαν μεθυσμένος.

Yüklük, T. ὄν. μέγα ἀκίνητον ἐρμάριον ἐν δωματίῳ, ἐν ᾧ ἀποθέτουσι στρώματα, ἐφαπλώματα κτλ., βλ. καὶ yük.

Yüksek, T. ἐπθ. yüce, ὑψηλός, ἔξοχος. || —, = pahalı, ἀκριβός. || — mevki, ὑψηλὴ τοποθεσία. || — ses, ὑψηλὴ φωνή. || — fiat, ὑψηλὴ τιμὴ [ἐμπορεύματος κτλ.]. || —, ὄν. yüce yer, ὕψος, μέρος ὑψηλόν. || — ten almak, (μτφ.) κομπάζομαι, ἐπιδεικνύω. || — ten uçmak, (μτφ.) ἐπιχειρῶ ἔργον ἀνώτερον τῶν δυνάμεών μου καὶ ἐπαίρομαι, κομπάζομαι. || — gönlü, μεγαλόφρων, μεγάλθυμος. || — değerli ἢ μόνον değerli, πολύτιμος, ἐνδοξος, μεγακλεής.

Yükseklik, T. ὄν. (κυρ. μτφ.) yücelik, irtifa, rifat, ὕψος.

Yükselme, T. ὄν. ἀπαρ. τὸ ἀνυψοῦσθαι, ἀνύψωσις, ἀνάβασις, ἀνόρθωσις. || —, ὑπερτίμησις.

Yükselmek, T. ρμ. οὐδ. (κυρ. μτφ.) ὑψοῦμαι, ἀνυψοῦμαι. || —, ἀνορθοῦμαι. || —, ὑπερτιμῶμαι.

Yükseltme, T. ὄν. ἀπαρ. yüceltme, τὸ ἀνυψεῖν, ἀνύψωσις, ὑπερτίμησις, βλ. καὶ ἐπόμενον.

Yükseltmek, T. ρμ. (αἰτ.) yüceltme, ὑψῶ, ἀνυψῶ.

Yüksük, T. ὄν. δακτυλήθρα. || — nen ἢ le ölçmek, μετρῶ μὲ τὴν δακτυλήθραν, φεῖδομαι, δὲν δίδω. || — otu, = kuş konmaz, ἀσπάραγος.

Yüksümek, T. ρμ. οὐδ. istiskal etmek, ὑποδέχομαι σκαιῶς.

Yüksündürmek, T. ρμ. (αἰτ.) κάμνω τινά νὰ ὑπεκφεύγῃ, γίνομαι βαρετός.

Yüksünme, T. ὄν. ἀπαρ. ὑπεκφυγή.
Yüksünmek, T. ρμ. οὐδ. θεωρῶ ὡς
βάρος καὶ ἀποφεύγω νὰ κάμω τι,
ὑπεκφεύγω.

Yükündürmek, T. ρμ. (αἰτ.) ὑποτάσσω,
ἀναγκάζω τινὰ νὰ σεβασθῇ κτλ.

Yükünme, T. ὄν. ἀπαρ. σεβας, λα-
τρεία. || —, ὑποταγή.

Yükünmek, Tσαγ. ρμ. οὐδ. hürmetle
tapınmak, σέβομαι, λατρεύω, ὑπο-
κλίνομαι. || —, προσεύχομαι. || —,
ὑποτάσσομαι.

Yülgü, T. ὄν. ustura, yülügen, ξυρά-
φιον.

Yülgücü, T. ὄν. berber, yülüyücü,
κουρεύς.

Yülügen, T. ὄν. yülgü, ustura, ξυρά-
φιον.

Yülük, T. ἐπθ. tüysüz, ἄτριχος, ξυρι-
σμένος.

Yülümek, T. ρμ. (αἰτ.) yolmak, μαδῶ,
ἀποσπῶ τὰς τρίχας. || —, = tıraş et-
mek, ξυρίζω.

Yülünmek, T. ρμ. πθ. tıraş olmak,
ξυρίζομαι. || —, = yolunmak, μαδί-
ζομαι.

Yüllüyücü = yülgücü.

Yüm = yöm.

Yümbü = βλ. uğuz.

Yümün, T. ὄν. yom, uğur, καλὸς οἰω-
νός. || —, ἐπθ. yomlu, αἴσιος.

Yümünlü, T. ἐπθ. uğurlu, yevmli,
uguz, αἴσιος, εὐοιωνίστος, εὐτυχής.

Yümünsüz, T. ἐπθ. meymenetsiz, uğur-
suz, ἀπαισίος, δυσοιωνίστος.

Yümünsüzlük, T. ἀφ. uğursuzluk,
yevmsizlik, ἀπαισιότητα, κακὸς οἰω-
νός, ἀθλιότης.

Yün, T. ὄν. yarağı, ἔριον, μαλλίον
προβάτου κτλ. || —, ἐπθ. yünlü, μάλ-
λινος.

Yün, T. ὄν. taraf, cihet, yüz, vecih
[veçh], μέρος, διεύθυνσις, ἔποψις. ||
ne — den? ὑπὸ τίνα ἔποψιν;

Yüngül, T. ἐπθ. çalâk, εὐκίνητος

Yünelmek, T. ρμ. μσ. bir tarafa dön-
mek, meyletmek, στρέφομαι, διευ-
θύνομαι. || —, = boyun eğmek, κλί-
νῶ τὸν αὐχένα. || —, = havada uc-
mak, πετῶ εἰς τὸν ἀέρα [τὰ πτηνά].

Yünlemek = yunelmek.

Yünlenmek, T. ρμ. μσ. yünü çok ol-
mak, yarağılanmak, μαλλιάζω [πρό-
βατον κτλ.].

Yünlü, T. ἐπθ. yünden yapılmış, μάλ-
λινος.

Yünü, T. ἐπθ. hafif, yeğni, ἐλαφρός.

Yünületmek, T. ρμ. (αἰτ.) istihfaf et-
mek, περιφρονῶ. || —, = hor gör-
mek, καταφρονῶ.

Yüpürmek, T. ρμ. οὐδ. öteye beri-
ye koşmak, σπεύδω, τρέχω τῇδε
κάκισσε, βλ. καὶ yepermek.

Yüre ἢ yöre, T. ὄν, ἡ περιοχή, τὰ
πέριξ.

Yürek, T. ὄν. kalp, καρδία. || —, (μτφ.)
karın, κοιλία. || —, (μτφ.) gönül, αἰ-
σθημα, ἀγάπη. || —, (μτφ.) bağır,
σπλάγχνον, τὸ στῆθος. || —i yufka,
εὐαίσθητος. || —çarpıntısı, ἡ —oyna-
ması, = sıkıntı, ἀγωνία, ταραχή, σύγ-
χισις. || —karası, = ayır, günah,
ἁμαρτία. || —acısı, λύπη, συμφορά.

|| —acımak, λυποῦμαι. || —tüket-
mek = üzölmek, λυποῦμαι, ἀγωνιῶ.

|| —açılmak ἢ —genişlemek, χαίρω.

|| —ağrısı, πόνος τοῦ στομάχου. ||

|| —ler acısı, τραγικὸν πρᾶγμα || —ver-
mek, ἐνθαρρύνω. || —sızlamak, ἡ

καρδία θλίβεται, λυποῦμαι. || —i ya-
nık, ταλαίπορος. || —deler, σπαραξι-
κάρδιος. || —e doğmak, προαισθάνο-
μαι. || —i pek, ἡ —i katı, = yavuz,
ἄσπλαγχνος. || —sürmek = ötürmek,
ἔχω διάρροϊαν.

Yüreklandirmek, T. ρμ. (αἰτ.) cesa-
ret vermek, ἐνθαρρύνω, ἐμψυχῶ.

Yüreklenmek, T. ρμ. οὐδ. (ἀφαιρ) ce-
saretlenmek, ἐγκαρδιοῦμαι, ἐνθαρ-
ρύνομαι.

Yürekli, T. ἐπθ. (μτφ.) şeci, yiğit,
τολμηρός, γενναῖος. || taş , ἡ pek —,
ἡ katı , = yavuz, ἄσπλαγχνος, βλ.
καὶ yağıtkan.

Yürek oynamak, T. ρμ. οὐδ. sıkılmak,
συγχίζομαι, ταρασσομαι, ἀγωνιῶ.

Yürek oynatmak, T. ρμ. (γεν. αἰτ.)
συγχίζω, ταρασσω, κ. ξεσηκόνω.

Yüreksiz, T. ἐπθ. ötlek, korkak, αἰσλ-
μος, δειλός, ἀνανδρός. || —, ἐπρ.
zoraki, ἄκων, διὰ τῆς βίας, ἄνευ
προθυμίας.

Yüreksizlik, T. ὄν. ötleklik, korkaklık,
ἀνανδρία, δειλία.

Yürendürü = yöre = yüre

Yürük, T. ὄν. göçebe, bedevi, çadırdā
oturan, aşiret, νομάς. || —, ἐπθ. ye-
kergeren, ταχύς || —at yemini kendi

artırır, ὁ ταχὺς ἵππος τὴν τροφὴν
του ὁ ἴδιος περισσεύει. || —, τίγμα
Γεντισάρον. || —dil, εὐφράδεια.

Yürümek, T. ρμ. οὐδ. yayan gitmek,
yol almak, περιπατῶ, προχωρῶ. || —,
= akin etmek, ὁρμῶ ἐναντίον τινός.
|| yol—, διανύω, διατρέχω ὁδόν. ||
ahrete—, = ölmek, ἀποθνήσκω. ||
yürü! προχωρε! ἐμπρός! βάδιζε!
|| alıp—, φεύγω αἰφνιδίως καὶ ἀπο-
τόμως || iş—, ἡ ὑπόθεσις διεξάγεται.
|| üzerine—, ἐπιτίθεται || salına sa-
lına—, περιπατῶ βρενθιόμενος, σει-
νόμενος κουνάμενος. || ak yolu—, =
ölmek, ὁδεύω τὴν λευκὴν ὁδόν =
ἀποθνήσκω.

Yürünmek, T. ρμ. ἀπρότ. ὁδεύει τις,
ἢ περιπατεῖ, ἢ περιπατοῦμεν. || epey-
ce yol yürünmüş, περιπατήσαμεν, ὥς
φαίνεται, ἱκανὸν δρόμον.

Yürütme, T. ὀν. ἀπαρ. τὸ ἐπιταχύνειν,
ἐπιτάχυνσις, κίνησις κτλ., βλ. ἐπόμ.

Yürütme, T. ρμ. (αἰτ.) ileri sürmek,
ileri götürmek, κάμνω νὰ βαδίσῃ,
νὰ ὑπαγῇ ἐμπρός, θέτω εἰς κίνησιν,
ἐπιταχύνω, διεξάγω. || söz—, = söz
geçirmek, ἐπιβάλλομαι. || suyu sa-
man altından—, ἐνεργῶ χωρὶς νὰ
φαίνωμαι || hesap—, ὑπολογίζω. ||
faiz—, λογαριάζω τόκον. || nüfuz—,
ἐξασκῶ ἐπιρροήν.

Yürütülme, T. ρμ. πθ. ileri sürül-
mek, ἐκκινεῖσθαι, προάγομαι, προεκ-
τείνομαι κτλ. βλ. καὶ προηγ.

Yürüyüş, T. ἀφ. meşiy, βάδισμα, πο-
ρεία, βάδισμα ἵππου. || —, = hücum,
ἐφοδος. || —, = akin, ἐπιδρομή. || —
etmek, = birden bire boşanmak, αἰ-
φνιδίᾳ ἐφοδος. || —, προσβολή.

Yürüyüvermek, T. ρμ. οὐδ. çabuk
yürümek, φεύγω ἀμέσως, ἐν τάχει.
|| alıp—, φεύγω ἀποτόμως.

Yüz, T. ἀριθ. ἑκατόν. || —de bir, ἐν
ἐπὶ τοῖς ἑκατόν. || —de bir, ἐν ἑκα-
τοστόν. || —er, ἀνὰ ἑκατόν. || —üncü,
ἑκατοστός. || —lerce, κατὰ ἑκατον-
τάδας.

Yüz, T. ὄν. ön, yün, bet beniz, çehre,
πρόσωπον, μορφή, ὄψις. || —, = satıl
[sath], ἐπιφάνεια. || —, ἡ καλή [ὄψις]
ὑφάσματος. || —, = utanmamazlık,
θάρος. || —, = cesaret, τόλμη. || —ü
var, ἔχει θάρος, τόλμην. || güler—
= iltifat, φιλοφρόνησις. || —üm yok,

δὲν τολμῶ, δὲν ἔχω θάρος. || gök
—ü, τὸ στερέωμα. || yer—ü, τὸ προ-
σωπον τῆς γῆς, ὁ κόσμος. || diş—, ἡ
ἐξωτερικὴ ὄψις. || iç—, ἡ ἐσωτερικὴ
ὄψις. || işin iç—ü, ἡ οὐσία τῆς ὑπο-
θέσεως, τὸ μυστικόν. || —ünden, ἐξ
αἰτίας. || bu—den, ἐνεκα τούτου. ||
—ü ak = suçsuz, ἀθῶος, ἀναμάρ-
τητος. || —asma, δυσαρέσκεια. || —
asma, δυσαρεστοῦμαι, κ. κάμνω
μοῦτρα. || —yazıcı, κομμωτής. || —ü
gülmek = sevinc, χαρὰ ἀγαλλίασις.
|| —aki, τιμή. || —göz olmak, γίνο-
μαι πολὺ σχετικὸς, οἰκτιρῶς, δὲν τηρῶ
τοὺς τύπους. || —döndürmek, ἀπο-
στρέφομαι, ἀπέχω. || —buruşturmak,
σκυθρωπάζω. || engeli—, (γεωμ.)
ἀνώμαλος ἐπιφάνεια. || —ü melek,
icî çifit çarşısı, (πρμ.) τὸ μὲν πρό-
σωπον ἔχει ἀμνίου, τὰ δ' ἔνδον δρά-
κοντος.

Yüzbaşı, T. ὄν. λοχαγός.

Yüzbaşılık, T. ὄν. ὁ βαθμὸς τοῦ λο-
χαγοῦ.

Yüz bulmak, T. ρμ. οὐδ. yılışmak,
εὐρίσκω πρόσωπον, λαμβάνω θάρ-
ρος, καθίσταμαι αὐθάδης.

Yüz çevirmek, T. ρμ. οὐδ. στρέφω
πρόσωπον, ἀποστρέφω.

Yüzde, T. ἐπθ. edepsiz, pek ileri var-
mış, αὐθάδης.

Yüzdelik, T. ὄν. edepsizlik, αὐθάδεια.

Yüzdirmek, T. ρμ. (αἰτ.) κάμνω τινὰ
ἢ τι νὰ κολυμβῇ. καθελκύω. || —, =
derisini soydurmak, (δοτ. αἰτ.) ἐκ-
δέρω διὰ τινος.

Yüzdürülme, T. ρμ. πθ. καθελκύο-
μαι [πλοῖον κτλ.]. || —, ἐκδέρομαι.

Yüze, T. ἐπρ. aralıksız, συνεχῶς, ἀδια-
κόπως.

Yüze çıkmak, T. ρμ. οὐδ. ἀποκαλύ-
πτομαι.

Yüze gülmek, T. ρμ. οὐδ. γελῶ κατὰ
πρόσωπον, δεικνύω ψευδῇ φιλίαν.

Yüzetmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) συνιστῶ,
ἀναθέτω.

Yüze vurmak, T. ρμ. (αἰτ. δοτ.) ὀνει-
δίξω, ἐλέγχω.

Yüzgeç, T. ἐπθ. κολυμβητής.

Yüzgörgü, T. ὄν. gözgü, ayna, κάτοπ-
τρον.

Yüz görümü, T. ὄν. θεωρητρον [δω-
ρον τοῦ γαμβροῦ εἰς τὴν νύμφην
κατὰ τὸν γάμον].

Yüz görümlüğü = yüz görümü.

Yüz göstermek, T. ρμ. [δοτ.] δεικνύω πρόσωπον, θάρος.

Yüzgöz, T. ὄν. teklifsiz, ἐξοικείωσις μετά τινος, εἰς τρόπον ὥστε νὰ ἀπολέσῃ τὴν βαρύτητα καὶ σπουδαιότητα.

Yüzgöz olmak, T. ρμ. (β' γεν.) teklifsiz olmak, ἐξοικειοῦμαι πολὺ, βλ. προηγούμενον.

Yüz karası, T. ὄν. namuzsuzluk, αἰμία, αἴσχος.

Yüzlemek, T. ρμ. (αἰτ.) ἐπιτιμῶ, ἐλέγχω κατὰ πρόσωπον. || —, = yüz geçirmek, περνῶ πρόσωπον. || —, = bir şeyin üstünü almak, ἀποφλοιῶ [ἐπὶ δένδρων, καρπῶν κτλ.], λαμβάνω τὸ ἐκλεκτότερον μέρος πράγματός τινος [ὡς τὸ ἄνθος τοῦ γάλακτος κτλ.].

Yüzleşmek, T. ρμ. οὐδ. (β' γεν.) yüz yüze gelmek, ἔρχομαι κατ' ἀντιωλίαν, ἀντιπαρίσταμαι.

Yüzleştirmek, T. ρμ. (αἰτ.) yüz yüze getirmek, φέρω δύο ἀνθρώπους κατ' ἀντιωλίαν.

Yüzlü. T. ἐπθ. ὁ ἔχων πρόσωπον, ὄψιν. || güler—, = iltifatçı, φαιδρός, προσηγής. || pek—, ἀναιδής. || iki—, διπρόσωπος. || çatık—, σκαιός.

Yüzlük, T. ἐπθ. ὁ ἀξίας ἑκατὸν γροαίων. παράδων κτλ. || —, ὁ χωρητικότητος ἑκατὸν γροαμαρίων κτλ. [φιάλη κτλ.]. || —, ἑκατοντούτης.

Yüzlülük, T. ὄν. ἡ κατάστασις τοῦ ἔχοντος τοιοῦτον, ἡ τοιοῦτον πρόσωπον. || iki—, διπροσωπία. || güler—, προσήνεια. || pek—, ἀναιδεια.

Yüzme, T. ὄν. ἀπαρ. κολύμβημα. || —, ἐκδορά. || —, ἀποφλοιώσεις.

Yüzmek, T. ρμ. οὐδ. κολυμβῶ, ἐπιπλέω. || altın içinde—, εἶμαι πλουσιώτατος.

Yüzmek, T. ρμ. (αἰτ.) deri çıkarmak, deri soymak, ἐκδέρω. || —, ἀποφλοιῶ.

Yüz suyu, T. ὄν. namus, şeref, τιμή.

Yüz suyu dökmek, T. ρμ. yalvarmak, ἐκλιπαρῶ. || —, ἐξευτελίζομαι.

Yüz sürmek, T. ρμ. (δοτ.) τρίβω τὸ πρόσωπον χαμαί, πρὸς ἐνδειξιν σεβασμοῦ, προσκυνῶ.

Yüzsüz, T. ἐπθ. utsuz, utanmaz, sıyrık, ἀναιδής.

Yüzsüzlük, T. ἀφ. utanmazlık, ἀναιδεια, || — etmek = utanmamak, ἀναισχυντῶ.

Yüz tutmak, T. ρμ. οὐδ. (δοτ.) διευθύνομαι, ἀρχίζω νά... || —, = utanmamak, ἀναισχυντῶ.

Yüz tutmamak, T. ρμ. οὐδ. utanmak, ἐντρέπομαι, δὲν τολμῶ.

Yüzük, T. ὄν. δακτύλιος. || altın—, δακτύλιος χρυσοῦς. || —oyunu, δακτυλίδι [τὸ παιγνίδι]. || —saklaması, τὸ δακτυλίδι [παιγ].

Yüzükoyu, ἡ yüzü koyun, T. ἐπρ. yüz üstü yatarak, προηνής.

Yüzü koyu düşmek, T. ρμ. οὐδ. πίπτω μετὰ τὸ πρόσωπον χαμαί.

Yüzülmek, T. ρμ. πθ. ἀποφλοιοῦμαι. || —, (ἀπρὸς.) κολυμβᾶ τις. || burada yüzülür mü? δύναται τις νὰ κολυμβήσῃ ἐδῶ;

Yüzüne bakılmaz, T. ἐπθ. çirkin, δυσειδής. || —, = çok güzel, λίαν ὡραῖος.

Yüzünge, T. ὄν. ayna, bakanak, gözgü, κάτοπτρον.

Yüzü pek, T. ἐπθ. utanmaz, yüzsüz, ἀναιδής.

Yüz üstü, T. ἐπρ. yüzü koyun, προηνήδον.

Yüz üstü bırakmak, T. ρμ. (αἰτ.) παραπελῶ, ἀφίνω ἀνενέργητον.

Yüzvermek, T. ρμ. (δοτ.) δίδω πρόσωπον. θάρος.

Yüz yastığı, T. ὄν. προσκεφάλαιον.

Yüz yaşı, T. ὄν. δάκρυ.

Yüz yazısı, T. ὄν. στολισμός προσώπου νόμφης.

Yüz yüze gelmek, T. ρμ. ἄλλ. ἔρχομαι πρόσωπον πρὸς πρόσωπον.

Z

- Z, τὸ εἰκοστὸν ὄγδοον γράμμα τοῦ Τουρκικοῦ ἀλφαβήτου. || —, ἀριθμητικῶς κατὰ τὸ *ebcet* ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὸ 7.
- Zabit, A. ὄν. ὁ φυλάττων τὴν τάξιν, πειθαρχίαν, ἀρχηγός. || —, ἀξιωματικός.
- Zabitlik, T. ὄν. ἰκανότης εἰς τὸ διοικεῖν. || —, ὁ βαθμὸς τοῦ ἀξιωματικοῦ.
- Zabın = zabun.
- Zabınlik = zabunluk.
- Zabit, A. ἀφ. siki tutma, συγκράτησις, περιστολή. || —, καθυπόταξις, ἄλωσις, κυρίευσις. || —, = anlama, διατήρησις ἐν τῇ μνήμῃ. || —, = kayd etme, σημείωσις, καταχώρησις ἐν πρακτικῷ κτλ. || — kâtibî, γραμματεὺς κρατῶν τὰ πρακτικά. || — varakası, πρακτικὸν ἐγκλήματος ἐπ' αὐτοφόρῳ, βλ. zapt.
- Zabita, A. ὄν. inzibat memurları, ἀστυνομία. || — memuru, ἀστυνομικὸς ὑπάλληλος.
- Zabitname, Π. ὄν. πρακτικόν [συνεδριάσεως δικαστηρίου κτλ.].
- Zabun = zebun.
- Zabunlamak = zebunlamak.
- Zaç, A. ὄν. kibritiyeti hadit, θεϊκὸς σίδηρος, βιτριόλιον. || — yağı = kezzap, θεϊκὸν ὄξύ, || — ruhu, αἰθὴρ θεϊκοῦ σιδήρου. || — kıbrıs, βιτριόλιον πρᾶσινον. || ak —, θεϊκὸς ψευδάργυρος.
- Zade, Π. ὄν. doğmuş, oğul, γόνος, παῖς, υἱός. || helâl —, = soyu sopu belli, νόμιμον τέκνον. || haram —, = soyu sopu bellisiz, νόθος. || asil —, = necip, soylu, soylu, εὐγενής.
- Zadegân, Π. ὄν. soylu, soplu olanlar, εὐγενεῖς, ἀριστοκράται.
- Zadegânlik, T. ὄν. soy, asalet, necabet, εὐγένεια, καλὴ καταγωγή.
- Zadelik, T. ὄν. zadegânlik, εὐγένεια. || —, = hoppalık, συμπεριφορὰ νέου μαμμοθηρέτου.
- Zâf, A. ὄν. ariklik, fakatsızlık, zebunluk, gevşeklik, ἀδυναμία, ἐξασθένησις.
- Zafer, A. ὄν. yağıyı yenme, feth, νίκη, θρίαμβος. || takı —, ἀψις θριαμβευτική. || — yab olmak, (δοτ.) θριαμβεύω, ἐπιτυγχάνω.
- Zafir, A. ἐπθ. θριαμβεύων. || —, ὄν. κ. Νικήτας, Νικόδημος, Νικόλαος, Νικοκλής.
- Zafiyet, A. ὄν. ariklik, zayıflık, özsüzlük, ἀτονία.
- Zağ, T. ὄν. kilağı, cila, ἀκόννημα, στίλβωμα [ξίφους, μαχαίρας κτλ.]. || —, = karga, κορώνη.
- Zağar[os], A. ὄν. çaylak, ἰκτίνος. || zağ ve —, κόραξ καὶ ἰκτίνος.
- Zağar, T. ὄν. av köpeği, κυνηγετικὸς κύων, λαγωνικόν.
- Zağara, T. ὄν. μηλωτὴ πέριξ τοῦ περιλαιμίου καὶ ἐξωτερική.
- Zağarcı, T. ὄν. ὑπηρέτης τῶν κυνηγετικῶν κυνῶν. || —, σῶμά τι τῶν Γενητσάρων.
- Zağarcı başı, T. ὄν. ἀξιωματικὸς τοῦ ἰδιαιτέρου τάγματος τῶν Γενητσάρων.
- Zağlamak, T. ρμ. (αἰτ.) kilağılamak, bilemek, ἀκονίζω, στίλβω.
- Zağlanmak, T. ρμ. πθ. kilağılanmak, ἀκονίζομαι, στίλβοῦμαι.
- Zağlatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) biletmek, kilağılatmak, βάλλω ἄλλον ν' ἀκονίσῃ, νὰ στίλβώσῃ.
- Zahair, A. ὄν. zahireler, yiyecek şeyler, γεννήματα, σιτηρά, προμήθειαι.
- Zahamet, A. ὄν. irilik, ὄγκος, πάχυνσις, ὑπερσαρκία.
- Zahidane, Π. ἐπθ. ἀσκητικός. || —, ἐπρ. εὐλαβῶς, ἀσκητικῶς.
- Zahide, A. ὄν. θ. εὐσεβής, εὐλαβής. || —, ὄν. κ. Ὁσία, Χρυσή, Χρυσάνθη, Χρυσή.
- Zahif, A. ἐπθ. sürünerek yürüyen, ἔρπετός.
- Zahife, A. ἐπθ. θ. ἔρπετός. || hayanatı —, ζῶα ἔρπετά, βλ. προηγ.
- Zahip, A. ἐπθ. giden, bir fikre sapan, ὁ πορευόμενος, ὁ πρσβεύων.
- Zahip olmak, T. ρμ. (δοτ.) gitmek, bir düşünceye sarmak, πορεύομαι, ἀκολουθῶ, πρσβεύω, ὑποθέτω.
- Zâhir, A. ἐπθ. açık, âşikâr, belli, ὁ φαινόμενος, ἐναργής, πρόδηλος. || —, ὄν. görünen, τὸ φαινόμενον, τὸ ἐξωτερικόν, ἡ ἐπιφάνεια. || — olmak, = belli olmak, ἐκδηλοῦμαι, φαίνομαι.
- Zahir, A. ὄν. yardımcı, βοηθός, ἀρωγός, προστάτης.

- Zahire, A. ὄν. κ. zahre, προμήθεια, σιτηρά, ζωοτροφία. || —anbari = oru, ἀποθήκη σιτηρῶν.
- Zahiren, A. ἐπρ. görünüşte, aşikâre, κατὰ τὸ φαινόμενον, ἐξωτερικῶς.
- Zahirî, A. ἐπθ. dıştan görünen, surî, ἐξωτερικὸς, φαινομενικὸς.
- Zahit, A. ὄν. âbit, müttaki, kul, dindar, εὐλαβής, εὐσεβής.
- Zahitlik, T. ὄν. dindarlık, εὐλάβεια, εὐσέβεια.
- Zahir, A. ὄν. arka, sırt, ράχης. || —, = arka taraf, τὸ ὀπισθεν μέρος.
- Zahma, T. ὄν. ıması, ἀναβολεύς.
- Zahmet, A. ἀφ. sıkıntı, mihnet, eziyet, στενοχωρία, ἐνόχλησις. || —, = zorluk, güçlük, yorgunluk, δυσκολία, κόπος, ἐνόχλησις. || ne—? τί κόπος; διατὶ τόσον κοπιάζετε; στενοχωρεῖσθε;
- Zahmet buyurmak, T. ρμ. οὐδ. लाभ τὸν κόπον, ἐνοχλοῦμαι.
- Zahmet çekmek, T. ρμ. οὐδ. eziyet çekmek, yorulmak, ὑποφέρειν, κοπιᾶζω, στενοχωροῦμαι, ἐνοχλοῦμαι.
- Zahmet etmek, T. ρμ. οὐδ. κοπιᾶζω, ἐνοχλοῦμαι.
- Zahmetli, T. ἐπθ. eziyetli, zor, güç, ἐπίπονός, δυσχερής, κοπιαστικός.
- Zahmetsiz, T. ἐπθ. kolay, yorulmaksızın, ἄκοπος, εὐκόλος.
- Zahmetsizce, T. ἐπρ. kolayca, ἀκόπως, εὐκόλως.
- Zahmet vermek, T. ρμ. (δοτ.) προξενῶ κόπον, ἐνόχλησιν.
- Zahrî, A. ἐπθ. arkaya müteallik, οα. χιαιῖος, νοτιαῖος, ὁ τεθειμένος ὀπισθεν. || —, = yardıma dair, ἐπικουρικός. || —i rakabî, (ἀναρ.) ραχιτραχήλιος (μῦς). || —i dil'i, ραχιπλευριαῖος (μῦς). || —i ketfi, ραχιωμοπλατικός (μῦς). || —i kafevî, ραχιῶνιαιος. || —i fevk el ahremî, ραχισπακρωμιαῖος. || fasilei —ye, (βοτ.) νωτόρριζα.
- Zahriye, A. ὄν. bir şeyin arkasına yazılan, derkenar, şerh, σημείωσις γινομένη ὀπισθεν ἐγγράφου, ἀναφορὰς κτλ. || —, ἐπθ. ραχιαῖος.
- Zaiçe = zayıçe.
- Zaika, A. ὄν. lezzet duygusu, ἡ γεῦσις.
- Zail, A. ἐπθ. yok olan, ὁ ἐξαφανισθείς, ὁ ἐκλείψας.
- Zaile, A. ἐπθ. θ. yok olan, geçen, ἡ ἐκλείψασα.
- Zailetmek, T. ρμ. (αἰτ.) yoketmek, ἐξαφανίζειν.
- Zail olmak, T. ρμ. οὐδ. yok olmak, ἐκλείπω.
- Zaim, T. ὄν. timarcı, timar sahibi, τιμαριούχος. || —, ὄν. κ. Ἀρχέλαος.
- Zair, A. ὄν. ἡ ἐπθ. ziyaretçi, görme-ye gelen, ἐπισκέπτης.
- Zait, A. ἐπθ. artan, artık, fazla, ziyade, περιττός. || kat'i—, (γεωμ.) ὑπερβολή. || —ışareti, (ἀλγ.) τὸ σημεῖον + ἡτοι σὺν [ἀντίθ. nakis πλήν].
- Zakkum, A. ὄν. κοινῶς zikim, = ağaç, δαρνοκέρασος. || —, δένδρον φυτόμενον κατὰ τὸ Κοράνιον ἐν τῷ ἄδῃ, οὗ ὁ καρπὸς χρημεύει ὡς τροφῇ τῶν ἁμαρτωλῶν. || —, μτφ. pek aci, zehir gibi, φαγητὸν πικρότατον, δηλητήριο. || —olsun! φαρμάκι νὰ γίνη! [ἀτευχή].
- Zakkumlanmak ἢ zikkimlanmak, T. ρμ. οὐδ. çok yemek. φαρμακόνω, τρώγω μέχρι κορού. || zikimlandi = çatlayasıya kadar yedi, ἐφουράκωσεν τὸν περιδωμον.
- Zalâm, A. ὄν. karanlık, σκότος.
- Zalim, A. ἐπθ. gaddar, kıyıcı, merhametsiz, zebani, zulüm-kâr, acımaz, ἄδικος, ἀσπλαγχνός. || —, ὄν. τύραννος, δυνάστης.
- Zalimane, Π. ἐπρ. kıyıcılıkla, itisaf-la, τυραννικῶς, ἀσπλαγχνῶς.
- Zalimlik, T. ὄν. itisaf, kıyıcılık, gaddarlık, ἀσπλαγχνία, τυραννία.
- Zallâm, A. ἐπθ. pek haksız, ἀδικώτατος, τυραννικώτατος [ἀνὴρ].
- Zam [zamm], A. ἀφ. artırma, προσθήκη, αὐξησις. || —, = ilhak, προσάρτησις.
- Zam ἢ züüm = zuüm.
- Zamaim, A. ὄν. artır.nalar, αὐξήσεις, προσθήκαι, συμπληρώματα.
- Zamair, A. ὄν. σκέψεις, διανοήματα. || —, (γραμμ.) ἀντωνυμίαι.
- Zamân, A. ὄν. güvenek = kefil olma, ἐγγυητής, ἐχέγγυον, εὐθύνη.
- Zaman, A. ὄν. vakit, oy, öy, çağ, özelek, χρόνος, καιρός, αἰών. || —, = devir, ἐποχή. || —, = kerte, περίστασις. || —, = mühlet, προθεσμία. || —ını bulmak, = kertesini bulmak, εὐρίσκω κατάλληλον περίστασιν. ||

aman — yok, ἔλεος, προθεσμία δὲν ὑλάρχει, ἦτοι αὐστηρότατα, ἀφεύκτως. || bir—, ἄλλοτε. || her—, πάντοτε. || — —, ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν. || o—, τότε. || eski—, οἱ παλαιοὶ χρόνοι. || o — bu—, ἔκτοτε. || — sana uymazsa, sen — a uy, (πρμ.) ἐὰν ἡ ἐποχή δὲν συμφωνῇ πρὸς σέ, οὐ συμμορφώθητι πρὸς αὐτήν, = ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ συμμορφώνηται μὲ τὰς περιστάσεις.

Zamane, Π. ὄν. şimdiki zaman, αἰών, καιρός, ἐποχή [ἰδίᾳ ἐπὶ διαφορᾶς ἡθῶν]. || — çocukları, οἱ νέοι τῆς ἐποχῆς.

Zamanti irmağı, T. ὄν. (ποτ.) Ὀνοπνίκτης.

Zamanen, A. ἐπρ. vakit itibarile, κατὰ χρόνον, χρονικῶς.

Zambak, A. ὄν. lâle, λείριον, κρίνο[ν]ς. || sarı—, = kuzgun kılıcı, koyun kiran, kılıc otu, σπαθοχορτόν.

Zamime, A. ὄν. zammolunma, προσθήκη, παράρτημα.

Zamin, A. ὄν. kefil, güvenek, ἐγγυητής. || — olmak, (αἰτ.) güvenek olmak, ἐγγυῶμαι, ἀποζημιῶ.

Zamir, A. ὄν. her şeyin iç yüzü, νοῦς, διάνοια. || —, = yürek, vicdan, καρδιά, συνειδησις. || —, (γρμμ.) ἀντωνυμία. || — i şahsı = şahıs — i, προσωπικὴ ἀντωνυμία. || müphem—, ἀόριστος ἀντων. || izafet— i, καταληκτικὴ κτητικὴ ἀντων. || — i muşareket, ἀλληλοπαθὴς ἀντων. || istifham— i, ἐρωτηματικὴ ἀντων. || işaret — i, δεικτικὴ ἀντωνυμία.

Zamk, A. ὄν. tutkal, κόμμι.

Zamklamak, T. ρμ. (αἰτ.) yapıştırmak, κολλῶ, προσκολλῶ.

Zamklanmak, T. ρμ. πθ. προσκολλῶμαι.

Zamklatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω ἄλλον νὰ κολλήσῃ.

Zamkli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων κόμμι, κολλημένος.

Zamme, A. ὄν. ötre ἢ ötürü, σημειὸν νοητόν, ἐν τῇ ἀραβικῇ, καὶ δίδον τέσσαρας φανὰς, ο υ ö ü.

Zammedilmek, T. ρμ. artırılmak, ka-tilmak, προστίθεται, προσαρτῶμαι.

Zammolunmak = zammedilmek.

Zammetmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) katmak, artırmak, προστίθηναι, αὐξάνω, προσαρτῶ.

Zampara [zenpare], Π. ὄν. kadın peşinde koşan, çarşın, γυναικοθήρας, ἀκολαστος.

Zamparalık, T. ὄν. çarşınlık, γυναικοθήρια, ἀκολασία.

Zan, A. ἀφ. sanma, şüphe, tereddüt, zehap, εἰκασία, ἰδέα, γνώμη. || sui—, ὑπόνοια. || — nima göre, ὡς μοι φαίνεται.

Zanetmek = zannetmek.

Zangirdamak, T. ρμ. οὐδ. titremek, τρέμω συγκρούον τοὺς ὀδόντας ἐκ ρίγους, ἢ φόβου, παταγῶ, πλαταγῶ.

Zangirdatmak, T. ρμ. (αἰτ.) κάμνω τι νὰ τρέμῃ, νὰ κροτῇ, νὰ πλαταγῇ.

Zangir zangir, T. μόριον παριστάνον κρότον ὡς ὁ τῆς συγκρούσεως τῶν ὀδόντων ἐκ τρόμου, ἢ ρίγους, ἢ πατάγους ὡς ὁ τῶν ὑάλων παραθύρου κτλ. || — — titremek, τρέμω ἐκ τοῦ ψύχους, ἢ φοβου.

Zannedilmek, T. ρμ. πθ. sanılmak, νομίζομαι.

Zannetmek, T. ρμ. (αἰτ.) sanmak, νομίζω, εἰκάζω, ὑποθέτω.

Zanniyat, A. ὄν. εἰκασία.

Zanu, Π. ὄν. diz, γόνυ. || — be—, = diz dize, γόνυ πρὸς γόνυ, πλησίον.

Zanuzede, Π. ἐπθ. diz çökmüş, γονυπετήσας.

Zapt [zabt], A. ἀφ. sıkı tutma, κράτησις, συγκράτησις, διατήρησις, περιστολή. || —. κατοχή, καθυπόταξις, κυρίευσις, ἄλωσις. || —, ἀπομνημόνευσις, διατήρησις ἐν τῇ μνήμῃ. || —, καταχώρησις ἐν πρακτικῷ κτλ. || — u rapt, = asayiş, intizam, διατήρησις τῆς τάξεως, πειθαρχία.

Zapt edilmek = zapt olunmak.

Zapt etmek, T. ρμ. (αἰτ.) sıkı tutmak, περιστέλλω, περιορίζω. || —, = yarakla almak, feth etmek, κυριεύω, ὑποτάσσω. || —, = zorla almak, σφετερίζομαι, ἀρπάζω. || —, = anlamak, ἀπομνημονεύω. || —, = kaydetmek, σημειῶ, κρατῶ σημειώσεις, πρακτικὰ κτλ. || kendini—, συγκρατεῖσθαι.

Zaptiye, A. ὄν. polis, jandarma, v. s. χωραφύλαξ, ἀστυνόμος.

Zapt olunmak, T. ρμ. πθ. sıkı tutulmak, κρατοῦμαι, συγκρατοῦμαι, περιστέλλομαι. || —, = almak = yarakla almak, κυριεύομαι. || —, συγ

- κρατοῦμαι ἐν τῇ μνήμῃ [γεγονός, μάθημα, χρονολογία κτλ.].
- Zar, T. ὄν. ince örtü, ὀθόνη λεπτή. || —, μεμβράνα. || —, λέπυρον [φλουῖδα], || soğan — i, λέπυρον κρομμύου. || kulak — i, μεμβράνα τοῦ ὠτός.
- Zar, T. ὄν. κύβος. || — atmak, ρίπτω τὸν κύβον. || — tutmak, πιάνω τὸν κύβον, κάμνω δόλον. || — almak, λαμβάνω κύβον, νικῶ.
- Zar, II. ὄν. inleme, οἰμωγή. || — —, θλιβερώς καὶ πικρώς. || — — ağlamak, κλαίω πικρώς.
- Zar, II. μόριον σχηματίζον τοπικά ὀνόματα. || lâle —, κρινών. || gülü — ἢ güli —, ροδών. || güli —, ὄν. κ. Ροδόθεα.
- Zarafet, A. ὄν. incelik, naziklik, letafet, εὐτραπελία, ἀγχίνια, εὐφρολογία, χάρις. || — le, κομπῶς, χαριέντως.
- Zarafetli, T. ἐπθ. ince, nazik, κομπός, χαρίεις.
- Zarafetsiz, T. ἐπθ. kaba, ἄχαρις, ἄκομπος.
- Zerafetsizlik, T. ὄν. kabalık, ἔλλειψις χάριτος.
- Zarar, A. ἄφ. ziyan, ζημία, βλάβη. || — i yok, [τοῦτο] δὲν βλάπτει. || ne — i var? τί βλάπτει [τοῦτο]; || korkak bazirgân [= ἔμπορος] ne kâr, ne zarar, (πρμ.) ὁ δειλὸς ἔμπορος οὐτὲ κέρδος, οὔτε ζημίαν [κάνει].
- Zarar etmek, T. ρμ. (δοτ.) ζημιῶ, βλάπτω. || —, (οὐδ.) βλάπτομαι, ζημιούμαι. || zarar etmez, δὲν βλάπτει.
- Zarar görmek, T. ρμ. υφίσταμαι ζημίας, ζημιούμαι.
- Zararı tokunmak, T. ρμ. (δοτ.) προξενεῖ ζημίαν.
- Zararlı, T. ἐπθ. muzır, ἐπιβλαβής, βλαβερός. || —, ὁ ὑποστάς ζημίαν.
- Zararsız, T. ἐπθ. ἀβλαβής. || —, ὁ μὴ κακός, ὁ μετρίως καλός.
- Zararsızca, T. ἐπρ. ἀρκετά καλός, καλούτσικος,
- Zaratüştä = zerdüşt.
- Zarbetmek, T. ρμ. (αἰτ.) πολλαπλασιάζω, βλ. zarp.
- Zarf, A. ὄν. kılıf, mahfaza, θήκη, φάκελλος. || —, κοτύλη, ἐντὸς τῆς ὁποίας τίθεται τὸ κύπελλον τοῦ καφέ || —, (γρμμ.) ἐπίρρημα. || bir ay —ında, ἐντὸς μηνός.
- Zarflamak, T. ρμ. (αἰτ.) θέτω ἐντὸς τοῦ φακέλλου ἐπιστολὴν κτλ., φακελλώνω.
- Zargana, ἑλλ. ὄν. (ιχθ.) βελόνη, κ. ζαργάνα.
- Zarif, A. ἐπθ. güzel, nazik, şık, letafetli, χαρίεις, κομπός, λεπτὸς, ἀγχίνους, εὐτράπελος. || — bir adam, ἀνθρῶπος, χαρίεις, ἀγχίνους, λεπτὸς τοὺς τρόπους, εὐγενής.
- Zarifane, II. ἐπθ. ὁ γινόμενος μετὰ χάριτος, κομπότητος, ἀγχινοίας. || —, ἐπρ. κομπῶς, χαριέντως, εὐγενῶς.
- Zariflik, T. ὄν. χάρις, κομπότης, λεπτότης εἰς τοὺς τρόπους.
- Zarp, T. ὄν. σφοδρότης, ταχύτης, ὀρμή. || ağrının — i, σφοδρότης τοῦ πόνου. || suyun — i, ὀρμή τοῦ ὕδατος.
- Zarp [zarb], A. ἄφ. πολλαπλασιασμός. || hasılı —, τὸ γινόμενον τοῦ πολλαπλασιασμοῦ. || — isareti, τὸ σημεῖον [×] τοῦ πολλαπλασιασμοῦ, βλ. darp.
- Zarphane, II. ὄν. νομισματοκοπεῖον.
- Zarpli, T. ἐπθ. σφοδρός, ὀρηκτικός. || — adam, ἀνθρῶπος ἐπιβλητικός.
- Zaruret, A. ὄν. yoksulluk, naçarlık, ihtiyaç, ἔνδεια, ἀνάγκη.
- Zaruret çekmek, T. ρμ. οὐδ. ὑποφέρω ἔνεκεν ἀνεχίας, εἶμαι ἐνδεής.
- Zarurî, A. ἐπθ. lâzım, mecburî, naçar, ὁ ἐξ ἀνάγκης, ἀναγκαῖος, ἀπαραίτητος, ἀναπόφευκτος. || —, = ister istemez, zar zor, ἀκούσιος, βεβιασμένος.
- Zarta, A. ὄν. yellenme, osuruk, πορδή.
- Zarta çekmek, T. ρμ. οὐδ. osurumak, yellenmek, πέρδω.
- Zarzavat = zerkavat.
- Zar zor, T. ἐπρ. ister istemez, ἐκὼν ἄκων, διὰ τῆς βίας.
- Zat, A. ὄν. is, öz, kendisi, asıl [asl], ὑπαρξίς, οὐσία, σῶμα. || —, πρόσωπον, ἄτομον. || — i âliniz = siz, ὑμεῖς. || bi[1=z]z —, = kendisi, αὐτοπροσώπως. || — iniz ἢ iniz, ὑμεῖς. || —, ἐπθ. sahip, issi, κάτοχος. || — il hareket, αὐτοκίνητος. || ἡ λέξις —, σχηματίζει ὄρους ἐπιστημονικούς, οὓς βλ. κατωτέρω.
- Zaten, A. ἐπρ. kendiliğinden, tabii olarak, οἰκοθεν, κατ' οὐσίαν, κυρίως, ἄλλως τε.
- Zati, A. ἐπρ. zaten, οἰκοθεν, κυρίως, φύσει.

Zatî, A. ἐπθ. şahsî hususî, ἀτομικός, προσωπικός. || —, (λογ.) ἀτομικός [έννοια].

Zatiyat, A. ὄν. şahsiyat, προσωπικότητες, ἀτομικότητες. || —, (λογ.) οὐσιώδη γνωρίσματα, ἡ ἀναγκαῖα, ιδιότητες σταθεραί, γενικαί.

Zatılcentp, A. ὄν. ciğerlere su toplanma hastalığı, πλευριτίς.

Zatılfilka, A. ὄν. (φ. ιστ.) tek kabuklular, μονοκοτυλήδονα.

Zatılkebet, A. ὄν. kara ciğer iltihabı, ἥπατίτις.

Zatılkiyle, A. ὄν. böbrek iltihabı, νεφριτίς.

Zatılmesane, A. ὄν. sidik kovuşu iltihabı, κυστίτις, βλ. και mesane.

Zatirriye, A. ὄν. ak ciğer iltihabı, πνευμονία.

Zatissedaye, A. ὄν. memeli hayvan, (φ. ιστ.) μαστοφόρα [ζῷα].

Zatittüveyç, A. ὄν. (φ. ιστ.) στεφανηφόρος.

Zavahir, A. ὄν. görünen şeyler, τὰ ἐξωτερικά, ἡ ὁρατὰ μέρη πράγματός τινος, τὸ φαινόμενον, ἡ ἐπιφάνεια.

Zavallı, T. ἐπθ. biçare, âciz, ταλαίπωρος, δυστυχής. || —, = miskin, ἄθλιος, κακόμοιρος, ἐλεεινός, κακορρίζικος.

Zaviye, A. ὄν. köşe, bucak, γωνία, κελλίον ἐρημίτου. || —, (γεωμ.) γωνία. || —i hade, γωνία ὀξεῖα. || —i münferice, ἀμβλεία γωνία. || —i kaimme, ὀρθή γων. || —i dahile, γ. εἰσέχουσα. || —i merkeziye, γ. κεντρική. || —i muhitiye, γ. ἐγγεγραμμένη. || —i mücesseme, γ. στερεά. || —i müsteviye, γ. ἐπίπεδος. || —i müsteviyeyin, γ. δίεδρος. || —i nakisa, γ. ἀτελής. || kaimiz—, ὀρθογώνιος. || inikâs —si, (φυσ.) κορυφή δύο γωνιῶν || vürut —si, γωνία ἀνακλάσεως. || —vi, γωνιακός.

Zavrak, A. ὄν. πλοιάριον, ἀκάτιον. || —, εἶδος λαγίνου πρὸς πόσιν. || —, λάγινος ἐστολισμένη πρὸς διανομὴν τοῦ ὕδατος zemzem.

Zavraklı, T. ἐπθ. πομπώδης, λαμπρός.

Zay, A. ὄν. yitme, ἀπώλεια, βλ. και zayı.

Zaybak, T. ἐπθ. ὀλισθηρός. || —akıllı, κουφόνους, ἐλαφρόνους.

Zayetmek, T. ρμ. (αἰτ.) yitirmek, kaybetmek, χάνω, ἀπόλλυμι.

Zayı, A. ἐπθ. kayıp, telef, nabedit, ἀπώλεια. || —, ἀπολεσθεῖς.

Zayıat, A. ὄν. kayıp ve telef olan nesneler, ἀπώλεια. || —, ζημία. || —, νεκροὶ ἐν μάχῃ. || —vermek, ὑφίσταμαι ἀπωλείας, ἡ ἀφίνω νεκροὺς ἐν μάχῃ.

Zayıçe, II. ὄν. müneccim puslası, πίναξ ἀστρονομικός, ὠροσκοπίον.

Zayıf, A. ἐπθ. arık, yabı, lâğar, etsiz, zebun, ἀδύνατος, ἄτονος. || —, = hasta, φιλάσθενος.

Zayıflamak, T. ρμ. οὐδ. ariktanmak, zebunlamak, ἐξασθενῶ (κυρ. μτφ.). || insan kulağından zayıflar, (ρμ.) ὁ ἄνθρωπος ἐξασθενεῖ ἀπὸ τὸ οὐς.

Zayıflastırılmak, T. ρμ. πθ. (κυρ. και μτφ.) = körlenmek, körleşmek, körleştirilmek, keskinlik giderilmek, ἀπαμβλύνομαι, τυφλοῦμαι.

Zayıflastırmak } T. ρμ. (κυρ. και μτφ.)

Zayıflatmak } keskinliğini gidermek = körleştirmek, körletmek, ἀμβλύνω, ἀπαμβλύνω, τυφλῶ.

Zayıflatmak, T. ρμ. (αἰτ.) (κυρ. μτφ.) arikläştirmek, ἐξασθενίζω.

Zayıflık, T. ὄν. ariklık, lâğarlık, etsizlik, zâf, ἀδυναμία, ἐξασθένησις, ταχότης.

Zayolmak, T. ρμ. πθ. yitmek, kaybolmak, χάνομαι, ἀπόλλυμαι.

Zeamet, A. ὄν. büyük tımar, φέουδον, τιμάριον. || —sahibi, = tımarcı, τιμαριοῦχος, βλ. και tımar.

Zeban, II. ὄν. dil, lisan, γλῶσσα, ἰδίωμα γλωσσικόν.

Zebandırız, II. ἐπθ. ağzı bozuk, ὑβριστής, αὐθάδης.

Zebandırızlık, T. ὄν. ağzını bozma, italei lisan, tân, ὑβρις, αὐθάδεια.

Zebani, A. ὄν. cehennem meleği, δαίμων τῆς κολάσεως, ὅστις θέλει βασανίζει τοὺς ἀμαρτωλοὺς ἐν τῷ ᾄδῃ. || —, (μτφ.) zalim, kan içici, τύραννος, αἱμοβόρος.

Zebanzet, II. ἐπθ. dilin alıştığı söz, κοινός, δημόδης.

Zebellâ, T. ὄν. ἡ ἐπθ. izbandit, iri ve korkunç, πελώριος και δυσειδής ἄνθρωπος.

Zebellâyî = zebellâ.

Zebercet, A. ὄν. yeşil kıymetli taş, τοπάξιον [λίθος πολύτιμος].

Zebhetmek = zeph etmek.

Zebih = zeph.

Zebun, Π. ἐπθ. zayıf, düşkün, bitkin, arik, αδύνατος, καχεκτικός, ισχνός.

|| —düşmek = arıklanmak, καταβάλλομαι, αδυνατώ. || —etmek, (αἰτ.) καταβάλλω, κατατρύχω.

Zebunküş, Π. ἐπθ. arıklara acımıyan, ὁ πιέζων τοὺς ὑποδεστέρους καὶ πτοούμενος τοὺς ἀνωτέρους του.

Zebunküşlük, T. ὄν. τὸ ἐλάττωμα τοῦ πιέζοντος τοὺς αδύνατους καὶ πτοουμένου τοὺς ισχυρούς.

Zebunlamak, T. ρμ. οὐδ. arıklaşmak, zayıflanmak, καταβάλλομαι, ισχναίνω, ἔξασθενῶ.

Zebunluk, T. ὄν. kuvvetsizlik, arıklık, zâf, αδυναμία, ἔξασθένησις.

Zebur, A. ὄν. τὸ ψαλτήριον [τοῦ Δαυΐδ].

Zecir [zecz], A. ἀφ. zorlama, eziyet, zor, βία, ἀπαγόρευσις, παρεμπόδις, || —etmek, περιορίζω, μετέρχομαι βίαν κατὰ τινος, ἀπαγορεύω.

Zecren, A. ἐπρ. zorla, cebren, διὰ τῆς βίας.

Zecrî, A. ἐπθ. ἀπαγορευτικός, ἐκβιαστικός.

Zecriye, A. ὄν. içki vergisi, δικαίωμα, φόρος ἐπὶ τῶν οἰνοπνευμάτων.

Zede, Π. μτχ. [ἐν χορήσει ἐν συνθέσει] πληγεί, πεπληγμένος. || harik—, πυρκαϊοπαθής. || kaza—, ὁ ὑπὸ δυστυχίας πληγής, ἡ ναυαγός.

Zedegân, Π. πλθ. τοῦ προηγ. οἱ πληγέντες. || harik—, οἱ πυρκαϊοπαθεῖς.

Zedeleme, T. ρμ. (αἰτ.) çürütmek, berelemek, örsелеmek, vurmak, πλήττω, κτυπῶ, πληγονῶ ελαφρῶς. || —, μτφ. zararlandırmak, βλάπτω.

Zedelenmek, T. ρμ. πθ. ἡ οὐδ. berelemek, örselenmek, πλήττομαι, πληγώνομαι ελαφρῶς. || —, (μτφ.) zararlanmak, βλάπτομαι.

Zedelenmiş, T. ἐπθ. örselenmiş, berelemek, μολωπισμένος, βεβλαμμένος, κτυπημένος.

Zedeletmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) örsелеmek, bereletmek, ἀφίνω νὰ μολωπίσωσι, νὰ βλάψωσι κτλ.

Zefir, A. ὄν. nefesi ağızdan çıkarma, ἐκπνοή. || —, ἀναστεναγμός. || şehik ve—, εἰσπνοή καὶ ἐκπνοή.

Zeğegan, A. ὄν. sapma, παρέκκλισις. || —i kalp = yürek sapması, (ιατρ.)

παρέκκλισις τῆς καρδίας. || —i razar, (ιατρ.) göz bulantısı, göz kamaşması, θαμβώσις βλέμματος, βλ. καὶ zevagan.

Zehap, A. ἀφ. gitme, ἀπέλευσις, ἀναχώρησις. || —, = bir düşünceye sarma, itikat, δοξασία, idea, εἰκασία, ὑποθεσις [ἐσφαλμένη]. βλ. mezhep. || —etmek, (δοτ.) zannetmek, νομίζω, ὑποθέτω.

Zehebî, A. ἐπθ. altınla yapılmış, zerrin, χρυσοῦς.

Zehep, A. ὄν. altın, zer, χρυσός.

Zehir, Π. ὄν. ağı, ot, sem, δηλητήριο. || —zemberek, = pek acı, πικρότατος, δοιμύτατος [ἐπὶ ἐπιτιμῆσεως κτλ.].

Zehirlemek, T. ρμ. (αἰτ.) ağılamak, otalamak, (κυρ. μτφ.) δηλητηριάζω.

Zehirlenmek, T. ρμ. μσ. ağulanmak, otarilmek, δηλητηριάζομαι. || —, (μτφ.) ziftlenmek, δρολοικόνω, ἀντὶ τοῦ τρώγω φαρμάκι, (ἀρά), βλ. καὶ ziftlenmek.

Zehirletmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) ağılatmak, βάλλω νὰ δηλητηριώσωσι.

Zehirli, T. ἐπθ. ağıli, δηλητηριώδης.

Zehr, A. ὄν. çiçek, ἄνθος. || —i rebi, = çoha çiçeği, ἡράνθεμον. || —i gengebi = yıldız çiçeği, δαλία.

Zehra, A. ἐπθ. γυνὴ ὠραιότατη καὶ λευκοτάτη. || —, ἐπίθετον τῆς Φατῆμας θυγατρὸς τοῦ Μωάμεθ. || —, ὄν. κ. Ὁραιοζήλη.

Zekâ, A. ὄν. keskin düşünce, anlayış, ἀγχίνωια, εὐφυΐα, νοημοσύνη, βλ. καὶ zakâvet. || —, = paklik, temizlik, ἀγνότης, χρηστότης.

Zekâî, A. ἐπθ. zeyrek, keskin düşünce, ἀγχίνους, διανοητικός, εὐφύης, νοήμων. || —, = pak, temiz, ἀγνός, χρηστός. || —, ὄν. κ. Ἀχιλλεύς.

Zekât, A. ὄν. malının kırkta birini yoksullara verme, sadaka, ἐλεημοσύνη, ἐπιβαλλομένη ὑπὸ τοῦ Κορανίου καὶ συνισταμένη εἰς τὸ τεσσαρακοστὸν τῶν εἰσοδημάτων.

Zekâvet, A. ὄν. keskin düşünce, anlayış, uyanıklık, fatanet, zeyreklik, ἀγχίνωια, εὐφυΐα, νοημοσύνη. || —, = paklik, ἀγνότης.

Zekâvetli, T. ἐπθ. uyanık, zeyrek, anlayışlı, εὐφύης, ἀγχίνους, νοήμων.

Zekâvetsiz, T. ἐπθ. cimri, yüreği pek

ἀνελεήμων, ἀσπλαγχνος. || — aḡniya-
nın çingeneden farkı ne? τίς ἡ δια-
φορά τοῦ ἀνελεήμονος πλουσίου ἀπὸ
τὸν γλίσχρον;

Zekâvetsizlik, yürek pekliği, merha-
metsizlik, ἀσπλαγχνία, σκληρότης.

Zeker, A. ὄν. erkek, ἄρσεν. || —, =
çük, sik, yarak, πέος, προστάτης. ||
— iltihabı = protesta iltihabı, (ιατρ.)
προστατίτις.

Zekerya, ὄν. κ. Ζαχαρίας.

Zeki, A. ἐπθ. düşüncesi keskin, anla-
yışlı, zeyrek, ἀγγίνους, νοήμων, εὐ-
φυής. || —, = saf, pak, ἀγνός, χρη-
στός. || — adam, εὐφυής ἄνθρωπος. ||
— çocuk, εὐφυής παῖς. || —, ὄν. κ.
Ἀχιλλεύς, Γρηγόριος, Ἀλκιβιάδης.

Zekiye, A. θηλ. προηγ. || —, ὄν. κ.
Εὐλαλία.

Zeliha, A. ὄν. ὄνομα τῆς γυναικὸς τοῦ
βασίλειος τῆς Αἰγύπτου ἣτις κατὰ τὸ
Κοράνιον ἠγάλησε τὸν Ἰωσήφ καὶ
ἣτις ἀκολούθως ἐγένετο συζυγος αὐ-
τοῦ. || —, ὄν. κ. Ἰφιγένεια.

Zelil, A. ἐπθ. alçak, deni, aşağı, εὐ-
τελής, χαμερπής, ταπεινός

Zelilâne, A. ἐπρ. alçakçasına, εὐτε-
λῶς, χαμερπῶς

Zelzele, A. ὄν. sarsıntı, hareketi arz,
κλονισμός, σεισμός.

Zem [zemm], A. ἀφ. birinin kötülü-
ğünü söyleme, kinama, çekiştirme,
hiciv, μομφή, λόγος, κακολογία, κα-
τηγορία.

Zemberek, Π. ὄν. yay, şıkkırık, ἐλατή-
ριον, μάνδαλος. || saat — i, ἐλατήριο
ὥρολογίου. || kapı — i, μάνδαλος θύ-
ρας. || zehir —, ἐπθ. afacan, πικρό-
τατος [ἐπίπληξις κτλ.].

Zemberekli, T. ἐπθ. yaylı, şıkkırıklı, ὁ
ἔχων ἐλατήριο, μάνδαλον.

Zembil, A. ὄν. sazdan torba, σπυρίς,
ἥτοι σάκκος ἐξ ἰνῶν φοίνικος ἢ ἐκ
σχόνων. || — içindekini sen bil, τὸ
ἐν τῇ σπυρίδι σὺ μόνος γίνωσκε,
(πρμ.) μηδενὶ λέγε τὸ μυστικόν σου.

Zembilci, T. ὄν. σπυριδο[ποιός] πώλης.
|| —, ὁ κατασκευαστὴς τῶν ἡλῶν
τοῦ Χριστοῦ.

Zembilli, T. ἐπθ. ὁ ἔχων, ἡ ὁ φέρων
σπυρίδα.

Zembur, A. ὄν. arı, μέλισσα, σφήξ.

Zemheri, A. ὄν. çok soğuk, δριμύ ψύ-
χος. || —, = kışın en soğuk vakti, ἡ

ἐποχὴ τοῦ μεγαλειτέρου ψύχους τοῦ
χειμῶνος, ἡ καρδιά τοῦ χειμῶνος.

Zemin, Π. ὄν. yer, arz, γῆ. || ruî —, =
yer yüzü, ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς. || —
katı, ἰσόγειον. || —, = mevhum, mev-
zu, tarz, βάσις, υπόθεσις, ἔννοια. ||
— testeresi, πριόνιον κυκλοτερῶς. || — ve
zaman kollamak, καταδοκῶ κατάλ-
ηλον τόπον καὶ χρόνον.

Zeminlik, T. ὄν. bodrum, δωμάτιον
υπόγειον. || —, ὁχύρωμα ἔχον ὁδοὺς
ἀφανεῖς.

Zemmam, A. ἐπθ. çekiştirici, kinayı-
cı, hicivci, ψέκτης, κακολόγος.

Zemmetmek, T. ρμ. (αἰτ.) çekiştir-
mek, karamak, ayıplamak, μέμφο-
μαι, ψέγω, κατηγορῶ.

Zemzem, A. ὄνομα ὕδατος φρέατος
ἱεροῦ εὐρισκομένου παρὰ τὴν Μεκ-
καν. || —, (μτφ.) lezzetli su, ὕδωρ
γλυκύ, νόστιμον τὴν γεῦσιν.

Zemzeme, A. ὄν. yirlama, tağanni,
terennüm, μελωδία, ἀρμονία, μέλος.
|| —, ψιθυρισμός ἀρμονικός, κελά-
ρυσμα ῥέοντος ὕδατος.

Zen, Π. [ἐν χρήσει ἐν συνθέσει] ὁ πλῆ-
των, κόττων. || lâf —, = lâfazan, φλύ-
αρος. || tabıl —, = davulcu, τυμπα-
νιστής. || rek —, = damar kesici, φλε-
βοτόμος.

Zen, Π. ὄν. kari, γυνή. || — i ziba =
güzel kari, ὥραία γυνή, βλ. zenne.

Zencefil, T. [A.] ὄν. γγγίβαρι, πιπε-
ρόριζα.

Zenci, A. ὄν. ἐπθ. Sudanlı, siyahî, Αἰ-
θίοψ.

Zencir, ἡ zincir, Π. ὄν. ἄλυσις, δεσμά.
|| — e vurmak, (αἰτ.) βάλλω εἰς ἀλύ-
σεις. || — i koparmak, θραύω τὴν ἄλυ-
σιν, μαίνομαι, διαφεύγω. || —, ἄλυ-
σις, ἥτοι σειρά ἀνθρώπων ἢ πραγ-
μάτων.

Zencirci, T. ὄν. φρενοκόμος.

Zencirlemek, T. ρμ. (αἰτ.) βάλλω εἰς
ἀλύσεις, δεσμά. || —, ταξιθεῖω δίκην
ἀλύσεως. || —, σχηματίζω περιφε-
ρειαν νομίσματος κτλ. ἐν εἶδει ἀλύ-
σεως.

Zencirlenmek, T. ρμ. πθ. ἄλυσσιν ὀνο-
μαί. || —, διατάττομαι δίκην ἀλύ-
σεως, ἔρχομαι ὁ εἰς μετὰ τὸν ἄλλον.

Zencirletmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλ-
λω νὰ ἄλυσσιν ὀνομαί.

Zencirli, T. ἐπθ. ἄλυσόδετος, βλ. κν ἐπόμενον.
 Zencirsiz, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ ἁλύσεων. || zencirli — nice divaneler, πολυάριθμοι φρενοβλαβεῖς ἄλυσόδετοί τε καὶ μή.
 Zendavesta, Π. ὄν. τὸ ἱερὸν βιβλίον τοῦ Ζωροάστρου. || —, ἡ ἀρχαία περσική διαιετική.
 Zengin, T. ἐπθ. yapkin, gani, πλούσιος. || — olmak, πλουτῶ. || — etmek, κηθισιῶ τινα πλούσιον. || — arabasını dağdan aşırır, züğürt düz ovada yolunu şıırır, (πρμ.) ὁ μὲν πλούσιος ἀπὸ τῶν ὀρέων ἀναβιβάζει τὴν ἄμαξίν του, ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἐν ὁμαλῇ πεδ. ἀδ. ι χάνει τὸν δρόμον του.
 Zengince, T. ἐπθ. ὀλίγῳ ἢ ἀρκετὰ πλούσιος.
 Zenginlemek, T. ρμ. οὐδ. yapınmak, πλουτῶ.
 Zenginleşmek, T. ρμ. οὐδ. ἀποκτῶ πλουττον, πλουταίνω.
 Zenginlik, T. ὄν. servet, yapkı, πλουτός.
 Zenmizaç, Π. ἐπθ. karı mizaçlı, θηλυπρεπής.
 Zenne, Π. ὄν. kadın cinsi, γυνή, γυναῖκες. || —, = kadın giyintisi, ayak kabiları v. s., γυναικεία ἐνδύματα, ὑποδήματα κτλ. || —, πρόσσωπον ὑποκρινόμενον τὴν γυναῖκα εἰς τὰς θεατρικὰς παραστάσεις.
 Zenneci, T. ὄν. κατασκευαστής, ἡ πωλητής γυναικείων πραγμάτων.
 Zennelik, T. ὄν. kadınlık, γυναικεία συμπεριφορά. || —, τὸ ἔργον τοῦ ἡθοιοῦ τοῦ ὑποκρινόμενου τὴν γυναῖκα ἐν ταῖς κωμωδίαις.
 Zent, A. ὄν. çakmak, πυρεῖον. || —, = bilek, τὸ μικρότερον ὅστων τοῦ ὠλεκράνου, κύβινον.
 Zeph, A. ἀφ. θυσία, σφαγή.
 Zephetme, T. ὄν. ātaq. boğazlama, τὸ θυσιάζειν, θυσία.
 Zephetmek, T. ρμ. (alt.) boğazlamak, θυσιάζω, σφάζω.
 Zephiye, A. ὄν. kesme vergisi, δικαίωμα ἢ φόρος σφαγίου.
 Zer, Π. ὄν. altın, zehep, χρυσός, νόμισμα χρυσοῦν.
 Zer, A. ἀφ. tohum ekme, σπορά, καλλιέργεια.
 Zerdali, Π. ὄν. acı çekirdekli kayısı,

βερύκοκκον τὸ μικροπύρηνον. || — ağacı, βερυκοκκία.
 Zerdava ἢ zir dava, T. ὄν. σαθέριον, σίμωρ, κ. σαμοῦρι.
 Zerde, T. ὄν. σουπα ἐξ ὀρυζίου καὶ κρόκου.
 Zerdeçal, T. ὄν. sarı boya kökü, (φυτ.) κρόκος τῶν Ἰνδιῶν.
 Zerdeçav = zerdeçal.
 Zerdüş, Π. ὄν. κ. Ζωροάστρης [ὁ ἀναμορφωτῆς τῆς θρησκείας τῶν Μήδων καὶ Περσῶν].
 Zerdüşti, Π. ἐπθ. ateşe tapınan, mecusî, πυρολάτραι. || —, μάγοι, γοῦεβροι.
 Zeren, T. ὄν. zenekades ἢ zerneka-des, νάρκισσος.
 Zeretmek, T. ρμ. (alt.) tohum saçmak, ekme[k], σπείρω, καλλιεργῶ.
 Zerre, A. ὄν. küçük parça, ciüzüfert, ἄτομον ὕλης ἢ μόριον. || —, ἕκαστον τῶν λεπτῶν μορίων κόνεως. || — kadar, οὐδαμῶς. || — kadar akli yok, οὐδὲ κόκκον νοὸς ἔχει.
 Zerrin, Π. ἐπθ. altıntan mamul, χρυσοῦς. || —, ξανθὸς ὡς ὁ χρυσός. || — kadar = zenekades, zeren, νάρκισσος. || —, ὄν. κ. Χρυσότης.
 Zert [rerd], Π. ἐπθ. sarı, κίτρινος, ὠχρός.
 Zervavat, Π. ὄν. sebzevat, yeşillik, λαχανικά.
 Zervavatçı, T. ὄν. λαχανοπώλης.
 Zervavatçılık, T. ὄν. ἡ λαχανοπωλική.
 Zervavatlı, T. ἐπθ. ὁ περιέχων λαχανικά || —, λαχανοφόρος.
 Zeval, A. ὄν. zail olma, tşğılama, παρακμή, πτώσις. || —, = güneşin batiya inmesi, δύσις. || bi —, ἀφθαρτός, αἰώνιος. || — vakti, = öğle vakti, μεσημβρία. || — bulmak, παρακμάζω, φθίνω. || kabl ez —, = öğlenden evvel, πρὸ μεσημβρίας. || bad ez —, = öğlenden sonra, μετὰ μεσημβρίαν. || elçiye — yok, (πρμ.) δὲν ἔχει εὐθύνην ὁ μεσολαβῶν.
 Zevallı, T. ἐπθ. alafranga saat, ἡ ἀπὸ τῆς δωδεκάτης ἀρχομένη ὥρα, συνεκδ. εὐρωπαϊστὶ ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἔξανί, ἡ τις ἀρχεται μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.
 Zevalsiz, T. ἐπθ. baki, dayanıklı, ὁ μὴ ἔχων παρακμήν, ἀφθαρτός, αἰώνιος.

- Zevat, A. ὄν. πρόσωπα [ύψηλά]. || — i tarihiye, ιστορικά πρόσωπα. || —, κάτοχοι. || — i sediyeye, μοσχοφόρα.
- Zevce, A. ὄν. kari, refika, ἡ σύζυγος.
- Zevci, A. ἐπθ. συζυγικός.
- Zevciyet, A. ὄν. συζυγικότης.
- Zevç, A. ὄν. eş, koca, ὁ σύζυγος.
- Zeveban, A. ἀφ. erime, τήξις, ἀνά-
λυσις μετάλλου.
- Zevegan, A. ὄν. kirpik dönmesi, (ιατρ.)
φαλαγγωσις τῶν βλεφάρων, βλ. και
zeğegan.
- Zevihayat, A. φράσ. yaşayanlar, can-
lılar, τὰ ἔμψυχα.
- Zevk, A. tatma, lezzet, γεῦσις, ἀρέ-
σκεια, ὄρεξις. || —, = eğlence, cüm-
büş, διασκεδάσις, ἡδονή || — i bedii,
καλαισθησία. || — inı çıkarmak, δια-
σκεδάζω μέχρι κόρου. || — etmek,
διασκεδάζω, τέρπομαι. || — bulmak,
εὐφραίνομαι.
- Zevkiyar, Π. ἐπθ. ἡδυνόμενος τερπό-
μενος. || — olmak, (β' γεν.) ἡδύνο-
μαι, τέρπομαι.
- Zevklendirmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) ala-
ya aldirmek, βάλλω ἢ ἐπιτρέπω νὰ
περιγελάσῃ, νὰ ἐμπαίξῃ, νὰ χλευάσῃ.
- Zevklenme, T. ὄν. ἀπαρ. σκῶψις,
χλεύη, ἐμπαιγμός.
- Zevklenmek, T. ρμ. (αἰτ.) alay etmek,
eğlenmek, σκώπτω, χλευάζω, ἐμ-
παίζω.
- Zevkli, T. ἐπθ. eğlenceli, τερπνός,
διασκεδαστικός.
- Zevksiz, T. ἐπθ. tatsız, eğlencesiz, μο-
νότονος, χωρὶς γούστο.
- Zevzek, T. ἐπθ. geveze, hoppa, tem-
kinsiz, φλύαρος, ἐλαφρόνους, ἀνόη-
τος, μωρολόγος.
- Zevzeklenmek, T. ρμ. οὐδ. geveze-
lenmek, ἀνοηταίνω, μωρολογῶ.
- Zevzeklik, T. ὄν. gevezelik, φλυαρία,
μωρολογία, ἀνοησία, ἐλαφρόνοια.
- Zeybak, A. ὄν. civa, ὑδράργυρος. ||
— i huly = tatlı sülümen, πρωτο-
χλωριούχος ὑδράργυρος, καλομέλας,
βλ. tatlı. || — akıllı, ἄβουλος, ἄνευ
ἀτομισμού, ἄστατος.
- Zeybakî, A. ἐπθ. civan, yapılmış,
(χημ.) ὑδραργυρικός.
- Zeybakîyat, A. ὄν. (χημ.) civalı, ὑδραρ-
γυρούχα.
- Zeybek, T. ὄν. ἄλλοτε ἐκαλοῦντο οἱ
εὐζωνοὶ στρατιῶται. || —, = efe, ὄνο-
μα Τουρκικῆς φυλῆς κατοικοῦσης
περὶ τὴν Προῦσαν καὶ Σμύρνην.
- Zeyç, A. ὄν. ἀστρονομικὸς πῖναξ, βλ.
και zaiçe
- Zeyl, A. ὄν. etek, damen, κράσπεδον.
|| —, = ilâve, παράρτημα. || —, =
hamis, ὑστερόγραφον. || — olarak, δι'
ὑποσημειώσεως.
- Zeylen, A. ἐπρ. ilâve olarak, zeyl ola-
rak, ἐν ὑποσημειώσει, ὑστερογράφως.
- Zeyli, A. ἐπθ. zeylli, ὁ ἀνήκων εἰς
ὑποσημειώσιν, εἰς ὑστερόγραφον.
- Zeyliyat, A. ὄν. ὑποσημειώσεις, βλ.
και zeyl.
- Zeynep, A. ὄν. z. Zήνων, Ζηνόδωρος,
Ζηνογένης, Ζηνόβιος, Ζηνοβία, Ζη-
νᾶς.
- Zeyrek, Π. ἐπθ. uyanık, anlayışlı, zeki,
εὐφυής, ἀγγίνους, ἔξυπνος. || — to-
humu = keten tohumu, κόκκος καν-
νάβεως, λιναρόσπορος.
- Zeyreklik, T. ὄν. anlayış, uyanıklık,
fatanet, ἀγγίνοια, εὐφυΐα.
- Zeyt, A. ὄν. ἔλαιον. || — i hacer = tas
yağı, πετρέλαιον. || — i muhallel, =
sirke ile zeytin yağı, ὀξέλαιον. || — i
nühal, ἐλντρέλαιον. || — i muattar, =
güzel kokulu yağ, μυρέλαιον.
- Zeytin, A. ὄν. ἐλαία (ὁ καρπός). || —
yağı, ἐλαιόλαδον. || — ağacı, ἐλαιό-
δενδρον. || — yağlı, λαδερός [φαγη-
τόν].
- Zeytinci, T. ὄν. πωλητὴς ἐλαίων.
- Zeytinlik, T. ὄν. ἐλαίων.
- Zeytiyet, A. ὄν. (χημ.) ἐλαϊκός, ἐλαιώ-
δης.
- Zeytuni, A. ἐπθ. zeytin rengi, ἐλαιό-
χρους. || fasilei — ye, (βοτ.) ἐλαιοειδῆ.
- Ziba, Π. ἐπθ. güzel, bezenmiş, κεκο-
σμημένος, ὠραῖος, λαμπρός. || —, ὄν.
z. Λαμπρινή.
- Zibidi, T. ἐπθ. miyminti, miskin, ἄ-
θλιος, ρακένδυτος, οὐτιδανός, πτω-
χός.
- Zifaf, A. ὄν. εἴσοδος τῆς νύμφης καὶ
τοῦ γαμβροῦ εἰς τὸν νυμφικὸν θά-
λαμον. || — odası, νυμφικὴ παστάς. ||
— a girmek, εἰσερχομαι εἰς τὸν νυμ-
φικὸν θάλαμον, γίνομαι γαμβρός. ||
— gecesi, ἡ πρώτη νύξ τοῦ γάμου.
- Zifir, T. [ἐλλ.] ὄν. is, duman, αἰθάλη.
|| —, = koyu karanlık, ζόφος, σκο-
τεινός. || —, (μτφ.) çok acı, πικρότα-
τος, δριμύτατος.

- Zifiri, T. ἐπθ. kapkara, pek karanlık, σκοτεινότετος, ζοφερός, ζοφώδης.
- Zifos, ἑλλ. ὄν. hiç, boş, οὐδέν, μηδέν, τίποτε. || —, = sıçrayan çamur, πηλὸς ἐκσφενδονιζόμενος ἐπὶ ἐνδύματος κτλ. || —yemek, τρώγω ζίφον, ἦτοι ἐκσφενδονίζεται ἐπάνω μου πηλὸς ὑπὸ ζώου, ἀμάξης, αὐτοκινήτου κτλ.
- Zift, A. ὄν. kara sakız, πίσσα. || katranlı—, = diyit yağı, πισσάσφαλος. || —, = zikkim, çok acı, πρᾶγμα πικρὸν, φαρμάκι. || —yesin! ἄς φάγῃ φαρμάκι, ἄς δρολοικώσῃ! || —, ἐπθ. koyu karanlık, ζοφερώτατος. || —, = pek acı, πικρότατος.
- Ziftlemek, T. ρμ. (αἰτ.) kalafatlamak, πισσώνω.
- Ziftlenmek, T. ρμ. πθ. kalafatlanmak, πισσοῦμαι. || —, οὐδ. (μτφ.) otalanmak, haram yemek, zikkimlanmak, δρολοικόνω, τρώγω πικρὸν φαρμάκι.
- Ziftletmek, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) kalafatlatmak, βάλλω ἄλλον νὰ πισσώσῃ.
- Ziftli, T. ἐπθ. kalafatlı, πισσωμένος.
- Zihaf, A. ὄν. aruzda bir harf çıkarılması, ἐκθλιψις ἐν τῇ ποιήσει γράμματος ἀναγκαίου.
- Zihin [zihn], A. ὄν. anlayış özü, müfekkire, πνεῦμα, νοῦς, μνήμη. || —ime koymak, βάλλω κατὰ νοῦν. || —ermek, ἐννοῶ. || sarfı —etmek, σκέπτομαι.
- Zehinli, T. ἐπθ. anlayışlı, νοήμων, εὐφυής.
- Zihinsiz, T. ἐπθ. ἄνους.
- Zihnen, A. ἐπρ. düşünce özüyle, κατὰ διάνοιαν, διανοητικῶς. || bir hesabı —bulmak, εὐρίσκω λογαριασμόν τινα νοερώς.
- Zihni, A. ἐπθ. düşünce ve anlayış ile olan, διανοητικός, νοερός. || —, ὄν. κ. Πλάτων.
- Zikir [zıkr], A. ἄφ. anma, yât, μνεία. || anif üz—, και salif üz—, = yukarda söylenilen, προμνησθεῖς. || —i cemil, μνεία εὐφημος, ἦτοι ἐνδεικτικὸν ἐπιμελείας και καλῆς διαγωγῆς.
- Zikr etmek, T. ρμ. (αἰτ.) anmak, yâdetmek, ποιοῦμαι μνείαν, μνημονεύω, ἀναφέρω.
- Zikr olunmak, T. ρμ. πθ. anılmak, μνημονεύομαι, ἀναφαίρεται τὸ ὄνομά μου.

Zikzak, ὄν. helezon, ἑλιγμός.

Zil, T. ὄν. çalpara, κύμβαλον, κρόταλον. || —, = küçük çingirak, κωδωνίσκος. || —e basmak, πατώ τὸ κρόταλον, ἢ τὸ κομβίον τοῦ ἡλεκτρικοῦ ρεύματος, (μτφ.) ἐκμαινόμεαι ἐξ ὀργῆς. || —gibi, ὡς κύμβαλον, ἦτοι τρέμων ἐκ πείνης, λιμοκτονῶν.

Zilhicce, A. ὄν. τὸ ὄνομα τοῦ δωδεκάτου σεληνιακοῦ μηνός.

Zilkade, A. ὄν. τὸ ὄνομα τοῦ ἐνδεκάτου σεληνιακοῦ μηνός.

Zillet, A. ὄν. aşağılık, bayağılık, alçaklık, ἐξευτελισμός.

Zilli, T. ὄν. ὁ ἔχων κύμβαλα, κρόταλα, κωδωνίσκους.

Zilsiz, T. ἐπθ. ὁ ἄνευ κροτάλου. || —oynamak, πηδῶ ἐκ τῆς χαρᾶς, εἶμαι ἐλαφρὸς τὸν νοῦν.

Zil zurna, T. ἐπθ. kör kandil sarhoş, τύφλα μεθυμένος [κύμβαλον ἀλαλάζον ἐκ μέθης].

Zimam, A. ὄν. dizgin, ἡνία. || —, (μτφ) διεύθυνσις.

Zimamdar, II. ἐπθ. ὁ κρατῶν τὰς ἡνίας, ὁ διευθύνων, ταγός.

Zimmet, A. ὄν. borç, χρέος, ὀφειλή, ὑποχρέωσις, καθήκον.

Zina, A. ἄφ. μοιχεία. || veledi—, ἢ μόνον velet, νόθος. || —etmek, μοιχεύω.

Zinakâr, II. ἐπθ. μοιχός, μοιχαλῖς.

Zincef, T. ὄν. παρυφή, κ. γαρνιτούρα.

Zincidere, T. ὄν. Φλαβιανὰ [Καίσαρειας].

Zincir = zencir.

Zincirlemek = zencirlemek.

Zincirli = zencirli.

Zinde, II. ἐπθ. ὄν. diri, yaşayan, dinç, canlı, ζῶν, ζωηρός, εὐρωστος, σφριγῶν.

Zinhar, II. ἐπφ. sakın! aman! πρόσεχε! προσοχή!

Zir, II. πρόθ. alt, aşağılık, ὑπό, ὑποκάτω. || —de = aşağıda, κάτωθι, κατωτέρω. || —ü zeber = alt üst, ἄνω κάτω.

Zira, II. σύνδ. çünkü, διότι.

Zirâ, A. ὄν. arşın, πήχυς. || âşari—, δεκαδικὸς πήχυς. || mimarî—, τεκτονικὸς πήχυς. || —, τὸ διάστημα ἀπὸ τοῦ ἀγκῶνος τοῦ ἀνθρώπου μέχρι τοῦ ἄκρου τοῦ μέσου δακτύλου, πήχυς.

Ziraat, A. ὄν. ekincilik, çiftçilik, γεωργία. || —etmek, (αἰτ.) καλλιεργῶ. || —bankası, γεωργική τράπεζα.

Ziraî, A. ἐπθ. çiftçilik işleri, γεωργικός.

Zirve, A. ὄν. dağın en yüksek yeri, κορυφή.

Ziver, II. ὄν. bezek, süs, κόσμημα, κόσμος, στολισμός. || —, ὄν. κ. Κοσμάς.

Zivle, T. ὄν. ἡ ἄνω τοῦ ζυγοῦ τῶν βοῶν εὐθεία ράβδος.

Ziya, A. ὄν. ışık, aydınlık, nur, φῶς, λάμψις. || —vermek, φωτίζω. || —, ὄν. κ. Λυκούργος, Φώτιος.

Ziyadar, II. ἐπθ. parlak, münevver, ışık veren, φωτεινός, λαμπρός.

Ziyade, A. ὄν. fazla, artık, αὐξησης, ἐπαύξησις, περίσσευμα. || —, = pek, gayri, çok, περισσός, περισσότερος καὶ τὸ ποσόν, τὸν ἀριθμόν. || —sile = pekçok, μετὰ τὸ παραπάνω, σφόδρα, λίαν. || eksik—, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον. || —olmak, καθίσταμαι περιττός. || —gelmek, τὸ παρακάμνω.

Ziyadece, T. ἐπ. çokça, hayli, ὀλίγω περισσότερον, ἀρκετὰ πολὺ.

Ziyadelenmek = ziyadeleşmek.

Ziyadeleşmek, T. ρμ. οὐδ. artmak, çoğalmak, αὐξάνομαι, περισσεύω.

Ziyadeleştirmek, T. ρμ. (αἰτ.) artırmak, çoğaltmak, αὐξάνω.

Ziyafet, A. ὄν. ikram için çekilen yemek, γεῦμα, δεῖπνον, συμπόσιον, τράπεζα εἰς τιμὴν τινος. || —vermek, παρατίθημι γεῦμα.

Ziyan, II. ὄν. zarar, hasar, ζημία, βλάβη, ἀπώλεια || —ı yok, δὲν βλάπτει. || —vermek, προξενῶ ζημίαν, ζημιῶ. || —etmek, ἢ —çekmek, ἢ —görmek, ἢ —a uğramak, ὑφίσταμαι βλάβην, ζημίαν, ζημιῶ, ζημιοῦμαι.

Ziyançı, T. ὄν. muzır, ὁ προξενῶν ζημίαν, βλάβην, φθοράν || —, ὁ ζημιωθείς

Ziyankâr = ziyancı.

Ziyankârlık, T. ὄν. τὸ προξενεῖν ζημίαν, βλάβην, φθοράν.

Ziyanlı, T. ἐπθ. ἐπιζήμιος. || —, ζημιωμένος.

Ziyansız, T. ἐπθ. zararsız, ἀβλαβής. || —, ὁ μὴ κακός, ὁ μετρίως καλός.

Ziyansızca, T. ἐπρ. ἀρκετὰ καλός.

Ziyaret, A. ἀφ. görüşme, görüşmeye gitme, ἐπίσκεψις. || iadei—, ἀντεπίσκεψις. || —, ἐπίσκεψις ἱεροῦ τόπου, προσκύνησις. || —etmek, (αἰτ.) ἐπισκέπτομαι. || —ine gitmek, (γεν. δοτ.) πορεύομαι εἰς ἐπίσκεψίν τινος. || iadei —etmek, (δοτ.) ἀντεπισκέπτομαι.

Ziyaretçi, T. ὄν. zair, görüşmeye gelen, ἐπισκέπτης, προσκυνητής.

Ziyaretgâh, II. ὄν. ziyaret yeri, τόπος τὸν ὁποῖον ἐπισκέπτεται τις, μέρος ὅπερ ἐπισύρει προσκυνηνάς, προσκύνημα.

Ziynet, A. ὄν. kuşantı, bezek, süs, şataf, κόσμος, στολισμός, ἀγλάισμα. || —vermek, κοσμῶ.

Zeynetlemek, T. ρμ. (αἰτ.) süslemek, bezemek, şataflamak, κοσμῶ, στολίζω, ἀγλαίζω.

Ziynetlendirmek = ziyinetlemek.

Ziynetlenmek, T. ρμ. μσ. bezenmek, süslenmek, ἀγλαίζομαι, στολίζομαι, κοσμῶμαι.

Ziynetli, T. ἐπθ. süslü, bezenmiş, müzeyyen, şataflı, κεκοσμημένος, ἐστολισμένος, πολυτελής, ἀγλαός.

Ziynetsiz, T. ἐπθ. ὁ ἀνευ κόσμου, στολισμοῦ, ἀπέριττος.

Zibarmak, T. ρμ. οὐδ. uyumak, yatmak, ἀποκοιμῶμαι, καροῦμαι. || —, = gebermek, ψοφῶ [περιφρονητικῶς ἀντὶ ἀποθνήσκειν].

Zibartmak, T. ρμ. (αἰτ.) gebermek, σκοτώνω, φονεύω. || —, κοιμίζω.

Zibin, T. ὄν. kısa mintan, ἔνδυμα παρὰ τοῖς Ἀνατολικοῖς λαοῖς, ἔχον ὑπόρριμμα βαμβακωτὸν καὶ φορούμενον ὑπὸ τὸν μανδύαν. || —, ἔνδυμα τῶν βρεφῶν φορούμενον ἐπὶ τοῦ ὑποκαμίσου.

Ziddiyet, A. ὄν. muhalefet, ἀντίθεσις, ἐναντιότης. || —, = ağyarlık, husumet, ἀντιπάθεια, ἀντίπραξις, βλ. καὶ zit.

Zih, II. ὄν. kiris, tel, χορδὴ τόξου. || —, = şerit, ince çizgi, ταινία, γραμμὴ στενὴ κεντημένη περὶ τὸ ἄκρον ἐνδύματος, σελίδος, ταινίας κτλ.

Zihlamak, T. ρμ. (αἰτ.) περιβάλλω διὰ γραμμῆς κειρωματισμένης, ἢ διὰ κεντήματος, βλ. zih.

Zihli, T. ἐπθ. ὁ περιβαλλόμενος διὰ παρυφῆς ἢ κεντήματος, βλ. zih.

Zıf, A. ὄν. bir şeyin iki katı, τὸ διπλάσιον πράγματός τινος.
 Zıkkım = zakkum, zıft.
 Zıkkımlanmak, T. ρμ. οὐδ. tıkinmak, zıftlenmek, yemek, τρώω πικρὸν φαρμάκι, δρολοικζώνω.
 Zıl [zill], A. ὄν. gölge, saye, σκιά. || —, (γεωμ.) σκιά προβεβλημένη. || —, (μτφ.) himaye, αἰγίς, προστασία.
 Zılâl, A. ὄν. πλθ. προηγ. || el cennetu taht ez —ı suyuf, = cennet kiliç gölgeleri altında dır, ὁ Παράδεισος εἶναι ὑπὸ τὴν σκιάν τῶν ξιφῶν.
 Zilgit, T. ὄν. korkutma, ἀπειλή, σφοδρὰ ἐπίπληξις || —vermek, (δοτ.) ἀπειλῶ, ἐπιπλήττω σφοδρῶς.
 Zilif [zilf], A. ὄν. çatal tırnak, ὀπλή, χηλή.
 Zimba, T. ὄν. ἀποκοπτήρ, ἤτοι ἐργαλεῖον δι' οὗ τρυπᾷ τις λευκοσίδηρον, ὕφασμα, δέρμα, χαρτονόμισμα πρὸς ἀκύρωσιν κτλ.
 Zimbaci, T. ὄν. ὁ δι' ἀποκοπτήρος τρυπῶν κτλ., βλ. zimba.
 Zimbalamak, T. ρμ. (αἰτ.) τρυπῶ δι' ἀποκοπῆς κτλ., βλ. zimba.
 Zimbalatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω ἄλλον νὰ τρυπήσῃ δι' ἀποκοπτήρος χάρτην, ὕφασμα, δέρμα, λευκοσίδηρον κτλ.
 Zimbali, T. ἐπθ. ὁ δι' ἀποκοπτήρος τρυπηθεῖς.
 Zimbardamak, T. ρμ. οὐδ. ἀντηχῶ [ἐπὶ μουσικῶν ὀργάνων], κροτῶ.
 Zimbardatmak, T. ρμ. (αἰτ.) κροτῶ, παταγῶ, κάμνω νὰ ἀντηχῇσιν τὰ μουσικά ὄργανα.
 Zimbirti, T. ὄν. ἡχος μουσικῶν ὀργάνων μετὰ τυμπάνου. || —, (μτφ.) σφοδρὰ ἐπίπληξις. || = yi yemek, ἐπιπλήτομαι σφοδρῶς.
 Zimnen, A. ἐπρ. dolayisile, ἐξυπονοούμενως [ἀντίθ. τοῦ sarahaten].
 Zimni, A. ἐπθ. dolayisile anlatılan, ὑπονοούμενος.
 Zimninda, A. μόφ. için, sebebile, ἔνεκα. πρὸς, ἐπὶ τῷ σκοπῷ.
 Zimpara, II. ὄν. ince kumlu taş, σμύρις. || —kâadi, χάρτης με κόνιν χρησιμεύων πρὸς στίλβωσιν πολυτίμων λίθων κτλ.
 Zimzort, T. ἐπφ. χοροπήδημα ἱππέως μὴ δυναμένου νὰ σταθῇ ἐπὶ τοῦ ζώου.

Zinarmak, T. ρμ. οὐδ. ἀρνοῦμαι. || —, κωλύω, ἐμποδίζω.
 Zindan, T. ὄν. karanlık dam, εἰρκτή, δεσμωτήριον, φυλακή. || —a atmak, φυλακίζω. || —, (μτφ.) karanlık yer, τοπος σκοτεινὸς καὶ ὀχληρὸς. || —karısı, ὄνομα μιᾶς τῶν πυλῶν τῆς Κων/πόλεως [τὸ πάλαι ἡ πύλη τοῦ Δρουγγαρίου].
 Zindanci, T. ὄν. δεσμοφύλαξ.
 Zindik, A. ὄν. dinsiz, ἄθεος.
 Zingildamak = zingirdamak.
 Zingildatmak = zingirdatmak.
 Zingirdamak, T. ρμ. οὐδ. titreyerek oynamak, τρέμω, κάμνω κρότον, παταγῶ, πλαταγῶ.
 Zingirdatmak, T. ρμ. (αἰτ.) titretmek, κάμνω τι νὰ τρέμῃ καὶ νὰ κροτῇ.
 Zingirti, T. ὄν. κρότος, πάταγος, τρεμουλιασμα.
 Zir, T. μόριον ἐκφράζον τὸ αἰφνίδιον, ἢ τὴν περὶ τὸ λέγειν σπουδὴν, ἐμφάνισιν, ἢ τὸ ἐλαφρὸν καὶ παιγνιώδες πῆδημα. || — —sıçramak, σκιρτῶ, χοροπηδῶ. || —çikmak, παρουσιάζομαι αἰφνης καὶ ἀπροσδοκῆτως.
 Zirçikti, T. ἐπθ. serseri, τυχοδιώκτης, ἀλήτης.
 Zirir, T. ἐπθ. patavatsız, μανιώδης, τρελλός. || —, = iri yarı, güçlü, χονδροκαμωμένος, χονδροειδής, πελώριος.
 Zipka, T. ὄν. dar potur, περισκελὶς σουρωμένη καὶ στενή.
 Zipkin, T. ὄν. ucu çengelli harbe, κάμαξ ἢ κοντάριον χρησιμεύον πρὸς ἀλυσίαν μεγάλων ἰχθύων.
 Zipkinlamak, T. ρμ. (αἰτ.) delmek, saplamak, ἐμπήγω, διαπερῶ.
 Ziplamak, T. ρμ. οὐδ. sıçramak, hoplamak, τινάσσομαι, πηδῶ, ἐξορμῶ.
 Ziplatmak, T. ρμ. (αἰτ.) hoplatmak, sıçratmak, βάλλω ἄλλους νὰ πηδήσωσι, νὰ ἐξορμήσωσι.
 Zippadak, T. ἐπρ. birden bire, αἰφνιδίως, ἀπροσδοκῆτως.
 Zipzip, T. ὄν. σφαιρίδιον, μπίλια.
 Zir, T. μόριον παριστάνον συνεχῇ καὶ ὀχληρὰν βοήν. || — —söylemek, συνεχῶς ὁμιλῶ καὶ γίνομαι ὀχληρὸς.
 Zirdeli, T. ἐπθ. çilgin, θεότρελλος.
 Zirh, II. ὄν. demir ve telden giyinti, θώραξ.

Zirhlamak, T. θμ. (αἰτ.) θωρακίζω.
 Zirhlanmak, T. ρμ. πθ. θωρακίζομαι.
 Zirhlatmak, T. ρμ. (δοτ. αἰτ.) βάλλω ἄλλους ἢ θωρακίσωσι.
 Zirhli, T. ὄν. cebeci, θωρακοφόρος στρατιώτης. || —, θωρηκτὸν [πλοῖον].
 Zirildamak, T. ρμ. οὐδ. zir zir etmek, θορυβοποιῶ, γρυνιάζω, παραπονοῦμαι.
 Zirilti, T. ὄν. gürültü, γογγυσμός, θόρυβος ψευδής. || —, ὑπόθεσις ἀσήμεντος.
 Ziril ziril, T. μόρ. παριστάνον ἄφθονον ροήν, ὀχληρὰν βοήν, θόρυβον.
 Zirlak, T. ἐπθ. patırdıcı, durmayıp ağlayıcı, κραύγαστος, θορυβοποιός. || —, ὄν. cırlak, (ἐντ.) γρύλλος.
 Zırlamak, T. ρμ. οὐδ. zirildamak, θορυβοποιῶ, κλαίω ἀδιακόπως καὶ ὀχληρῶς [ἐπὶ μικρῶν παίδων]. || —, = anırmak, ὀγκᾶσθαι.
 Zırnık, A. [II.] ὄν. sıçan otu ve kükürt mahlûtu, θειοῦχον ἀρσενικόν [δηλητήριον]. || ak—, ἀρσενικόν. || kızıl—, ὀξειδίον ὑδραργύρου || — vermez = cimri, γλίσχρος, φιλάργυρος.
 Zirp = zirpadak.
 Zirpadak, T. ἐπρ. αἰφνιδίως.
 Zirtapoz, T. ἐπθ. zirzop, akılsız, düşüncesiz, κοῦφος, ἀνόητος.
 Zirtırt, T. ἐπρ. ikide bir, sık sık, συχνά πυκνά, συχνάκις. || —gelmek, ἔρχομαι συχνά πυκνά.
 Zirva, T. ὄν. sarmisaklı paça, φαγητὸν ἐκ ποδῶν προβάτου κτλ. μετὰ σκορόδου. || —ya çevirmek, καθιστῶ γελοῖον.
 Zirvalamak, T. ρμ. οὐδ. saçmalamak, σοφιστεύομαι.
 Zirzop, T. ἐπθ. zirtaboz, delişmen, zıvanasız, κοῦφος, ἀνόητος.
 Zirzopluk, T. ὄν. zirtabozluk, delişmenlik, κουφόνοια, ἀνοησία.
 Zit [zıdd], A. ὄν. ters, aksi iş, muhalif, τὸ ἐναντίον, ἀντίθετον. || —ına, εἰς τὸ πείσμα ἑαυτοῦ. || —ına gitmek, ἀντιπράττω || —gütmek, ἀντιπράττω. || —, ἐπθ. ἐναντίος, ἀντίθετος, ἀντιπαθητικός, ἀποτρόπαιος.
 Zitçi, T. ἐπθ. nispetçi, πείσμων.
 Zivana, T. ὄν. γομφωτήρ, σφήν. || —, σωλήν [ὥς ὁ τῆς καπνοσούριγγος] || akıl —sından çıkmak, ὁ νοῦς ἐξέρ-

χεται τῆς θέσεώς του, ἤτοι τρελλαίνεται ὁ ἄνθρωπος.
 Zivanalı, T. ἐπθ. ὁ ἔχων γομφωτήρα, σφήνα. || —, ὁ ἔχων σωλήνα. || —sigara, σιγάρον μὲ σωλήνα.
 Zıvanasız, T. ἐπθ. cilgin, zirzop, ματιώδης, παράφρων.
 Ziya, A. ὄν. ölüm, vefat, telef olma, ἀπώλεια.
 Ziyk, A. ὄν. sıkıntı, kasavet, ἀγωνία, στενοχωρία. || —, ἐπθ. στενός.
 Ziykisadır, A. ὄν. göyüs tutkunluğu, δύσπνοια, ἄσθμα.
 Zloti = zolota.
 Zoka, T. ὄν. sinare, μόλυβδος ἐν σχήματι μικροῦ ἰχθύος, ἔχων εἰς τὸ ἄκρον ἄγκιστρον. || —yi yutmak, ἀγρεύομαι, δελεάζομαι, ἀπατῶμαι.
 Zolota, Σλαβ. ὄν. ἀρχαῖον Τουρκικὸν νόμισμα ἀργυροῦν, ἀξίας τριάκοντα παράδων, κατ' ἀπομίμησιν τοῦ πολωνικοῦ νομίσματος.
 Zonklama, T. ὄν. ἀπαρ. σφοδρὰ κεφαλαλγία.
 Zonklamak, T. ρμ. οὐδ. κεφαλαλγῶ.
 Zor, T. ὄν. güçlük, δυσκολία, κόπος, βία. || —, = öz, kuvvek, δύναμις, ἰσχύς, σφρίγος. || —, = güç, βία, καταναγκασμός. || —, πάθος, ἀσθένεια. || —unan = —ile, διὰ τῆς βίας. || —una = güç halle, διὰ τῆς βίας. || —u ne? τίς ἡ ἀνάγκη του; || —um ne? τίς ἡ ἀνάγκη μου; || aklından —u var, εἶναι φρενοβλαβής, τῆς χαμένης. || —, ἐπθ. ἐπίπονος, δύσκολος. || —iş, ἐργασία ἐπίπονος. || —etmek, (δοτ.) βιάζω, ἐξαναγκάζω, || —a gelmek = sıkışmak, πιεζομαι, στενοχωροῦμαι.
 Zoraki, T. ἐπθ. istemiyerek, zorla, kerhen, καταναγκαστικός. || —, = yüreksiz, ἀκούσιος. || —, ἐπρ. διὰ τῆς βίας. || —, ἀκουσίως.
 Zorba, T. ὄν. yaramaz, haşarı, τωραξία, ἀποστάτης, σφετεριστής.
 Zorbalık, T. ὄν. haşarılık, ἀποστασία, φιλοτάραχον. || —, βία, ἀδικία γινόμενη διὰ καταπιέσεως.
 Zorlama, T. ὄν. ἀπαρ. cebir, zecer, ἐξαναγκασμός, παραβίασις, βία.
 Zorlamak, T. ρμ. (αἰτ.) zorla işletmek, cebretmek, βιάζω, παραβιάζω, ἐξαναγκάζω. || —, ἐπιμένω.
 Zorlayış = zorlama.

Zorlu, T. ἐπθ. güçlü, kuvvetli pençeli, δυνατός, ρωμαλέος, εὐρωστος, ισχυρός.

Zorluk, T. ὄν. güçlük, mihnet, δυσκολία, τραχύτης, θλίψις. || —, = yorgunluk, κόπωσης.

Zort, T. ὄν. carta, zarta, osuruk, φύσα, πορδή. || —vermek, αφίνω φύσαν, πέρωω, χλευάζω χυδαίως.

Zuhal — zühal.

Zuhûr, A. αφ. görünme, meydana cikma, hasil olma, εμφάνις, παρουσίαις, τὸ συμβαίνειν. || —, ἐπίσκηψις, ἐκρηξις. || hastalık — u, ἐπίσκηψις νόσου. || yangin — u, ἐκρηξις πυρκαϊᾶς. || —etmek, ἐμφανίζομαι, παρουσιάζομαι, συμβαίνω, λαμβάνω χώραν, ἐνσκήπτω, ἐκρήγνυμι.

Zuhûrat, A. ὄν. ansizin olan şeyler, τυχαῖα, ἔκτατα, περιστάσεις. || —, ἔκτατος.

Zuhûri ñ zuhuru, T. ὄν. orta oyunu palyaçosu, κωμωδὸς δημώδους κωμωδίας. || —kolu, θίασος κωμωδιῶν. || —, πρᾶγμα νεοφανές.

Zulm, A. αφ. haksızlık, gadir, ἀδικία, πίσις, τυραννία. || —etmek, (δοτ.) ἀδικῶ, καταπιέζω.

Zulmanî, A. ἐπθ. karanlık olan, ζοφερός, σκοτεινός.

Zulmen, A. ἐπρ. haksız olarak, ἀδίκως, τυραννικῶς.

Zulmet, A. ὄν. karanlık, zifir, σκότος, ζόφος.

Zulüm = zulm.

Zulüm-kâr, All. ἐπθ. haksız, gaddar, zalim, ἀδικος, τυραννικός.

Zulüm-kârlık, T. ὄν. gaddarlık, haksızlık, ἀδικία, τυραννία.

Zurna, T. ὄν. βαρύαυλος. || çatlak —, (μτφ.) λάλος, φλύαρος. || zil —, τύφλα μεθυσμένος. || davul — ile, πομπωδῶς, ἐπιδεικτικῶς.

Zurnacı, T. ὄν. βαρυαυλητής.

Zurnazen = zurnacı.

Zuüm, A. ὄν. batıl zan, γνώμη, ιδέα, δοξασία [πλημμελής]

Zücaç, A. ὄν. sırça, şişe, cam, ὕαλος. Zücacî, A. ἐπθ. ὕαλινος, ὕαλοειδής. || —, ὄν. ὕαλοπώλης.

Zücacîye, A. ἐπθ. ὕαλινα, ὕαλοειδῆ. || —mağasası, ὕαλοπωλεῖον. || tabakai —, κερατοειδὴς χιτῶν τοῦ ὀφθαλμοῦ.

Züğürt, T. ἐπθ. yoksul, parasız, πτωγός.

Züğürtlemek, T. ρμ. οὐδ. iflâs etmek, parasız kalmak, πτωχεύω.

Züğürtlük, T. ὄν. parasızlık, yoksulluk, πτωχεία, ἐνδεια χρηματική.

Zühal, A. ὄν. (ἀστρ.) okay, Κρόνος. || —hatemi, δακτύλιος τοῦ Κρόνου. || —şatırları, δορυφόροι τοῦ Κρόνου.

Zühra, A. ἐπθ. γυνή ὠραισιότατη καὶ λευκοσιότατη. || —, ἐπίθετον τῆς Φατημᾶς θυγατρὸς τοῦ Μωάμεθ. || —, ὄν. κ. Εὐθαλία.

Zühre, A. ὄν. çoban yıldızı, (ἀστρ.) Ἀφροδίτη. || —. ὄν. κ. Ἀφροδίτη.

Zührevî, A. ἐπθ. belsoğukluğu, firengi, (παθ.) Ἀφροδίσιος.

Zühul, A. αφ. müsamaha, unuttur gibi olma, παραβλεψις, ὀλιγορία. || —, λήθη ἐνεκεν ἐνασχολήσεως. || —etmek, (ἀφαιρ.) παραβλέπω, λησμονῶ, ὀλιγορῶ.

Zühulen, A. ἐπρ. unutarak, sehven, ἐκ παραβλέψεως, ὀλιγορίας.

Zühti, A. ἐπθ. ὁσιος. || —, ὄν. κ. Θεαγένης, Εὐσέβιος.

Zühtü, βλ. προηγούμενον.

Zükâm, A. ὄν. nezle, κατάρρους, καταρροή.

Zükâmlı, T. ἐπθ. nezleli, καταρροισμένος.

Zükûr, A. ὄν. erkekler, ἄρρενες, ἄρρενα.

Zül [züll], A. ὄν. zillet, alçalma, alçatma, εὐτέλεια, ταπείνωσις, αἰσχος.

Zülâl, A. ὄν. sûf, halis tatlı su, ὕδωρ διαυγές.

Zülâlî, A. ἐπθ. yumurta akı gibi olan, λευκομα[τοῦχος]ιδής.

Zülâliyet, A. ὄν. λευκοματικός. || —i sut, (χημ.) νάτριον λευκοματικόν.

Zülâm, T. ἐπθ. züğürt, kokoz, πένης, ἐνδείς.

Zülâmlık, T. ὄν. kokozluk, züğürtlük, στενοχωρία χρηματική, ἐνδεια.

Zülf, A. ὄν. kivrıcık saç, kâkil, βόστρυχος.

Zülfe, A. ὄν. püskülcük, μικρὸς κροσός. || —i alem = bayrak püskülü, κροσὸς σημαίας.

Zülfikâr, Π. ὄν. ὁ ἔχων βοστρύχους. || —, ὄν. κ. Ἀβροκόμης.

Zülfiye, A. ὄν. ἡ ἔχουσα βοστρύχους. || —, ὄν. κ. Ἀβροκόμη.

Züflü, T. ὄν. ὁ ἔχων βοστρούχους. || —
baltacı, ἄλλοτέ ποτε τάξεις ὑπηρετῶν
τῶν ἀνακτόρων.

Zülfüarus, A. ὄν. gelin çiçeği, βόστρυ-
χος νύμφης. || —, = gelincik çiçeği,
εἶδος φασήλου ἔχοντος ποικιλόχρουν
καὶ εὐῶδες ἄνθος.

Zülfüyar, A. ὄν. ὁ βόστρυχος τῆς ἐρω-
μένης, τὰ δίκτυα τῆς ἐρωμένης. ||
— a dokunmak = hatır kırmak, δυσά-
ρεστῶ, χαλνῶ χατῆρι.

Zülûbiye, A. ὄν. εἶδος γλυκύσματος.

Zülûf = zülf.

Zülûflü = züflü.

Zülveçheyn, A. ὄν. iki yüzlü, ὁ ἔχων
δύο ὄψεις, διπλοῦν πρόσωπον.

Zümre, A. ὄν. oymak, küme, bölük,
τάξεις ἀνθρώπων, ὄμιλος, κατηγορία,
σωματεῖον. || —, σχολή Πανεπιστη-
μίου. || edebiyat — sı, φιλολογικὴ
σχολή. || —, (φ. ἰστ.) βασιλεῖον, συνο-
μοταξία.

Zümrevî, A. ἐπθ. σύνολος. || — bir hal-
de, ὀλικός, ὀλικῶς

Zümrüdi, II. ἐπθ. σμαράγδινος. || —,
= yem yeşil, καταπράσινος.

Zümrüdin = zümrüdi.

Zümrüt, A. ὄν. σμαράγδος.

Zünnar, A. [έλλ.] ὄν. kuşak, ζώνη [ιδίᾳ
ἢ τῶν Χριστιανῶν ἢ εἰδωλολατρῶν
ἱερῶν].

Züppe, T. ἐπθ. kendini beğenmiş,
μαλθακός, ἐγωϊστής, ὀψίπλουτος.

Züpte, A. ὄν. hulâsa, τὸ καλλίτερον
μέρος ἐνὸς πράγματος, τὸ ἄνθος, τὸ
ἄωτον, ἡ οὐσία, ἡ ἔννοια.

Züpteten, A. ἐπρ. ἐν περιλήψει.

Zürafa, A. ὄν. καμηλοπάρδαλις.

Zürafe, T. ὄν. εἶδος παρυφῆς [οὔγκας]
εἰς μανδήλια κτλ.

Zürefa, A. ὄν. şakrak adamlar, εὐτρά-
πελοι, εὐφυολόγοι.

Zürra, A. ὄν. çiftçiler, γεωργοί.

Zürriyet, A. ὄν. soy, nesil, γενεά, ἀπό-
γονοι, τέκνα.

Züüm = zuüm.

Züyuf, A. ὄν. kalp akça, κίβδηλα νο-
μίσματα. || —, κιβδηλεία.

 SISMATOGLIO
MEGALIO

Aydonat, Παραμυθία.
 Aydos, Ἄβυδος.
 Ayıntap, Ἀντιόχεια.
 Aynaroz { Ἄθως.
 { Ἅγιον ὄρος.
 Ayvalık, Κυδωνία.
 Azak denizi { Μαιώτις (λήμνη).
 { Ἀζοφική (θάλασσα).
 Azerbaycan, Μηδία.

B

Baba dağı, Κάδμος.
 Bağdat, Βαβυλών (ἡ νέα).
 Bahçe kapısı, Πύλη τοῦ νεοῦ (Κων-
 σταντινούπολις).
 Bakır çayı, Κάϊσκος (ποτ.).
 Bakırköy, Μακροχώριον (Κων/πολις).
 Balbek, Ἡλιούπολις (Συρία).
 Balıkesir oylumu, Μυσία.
 Bartın { Παρθενόπη.
 { Παρθένιον.
 Basra, Βασσόρα.
 Basra körfezi, Περσικὸς κόλπος.
 Bayındır, Φλαβιούπολις.
 Belçika, Βέλγιον.
 Belgrad, Βελιγράδιον.
 Berberiye, Βαρβαρία.
 Bergama, Πέργαμος.
 Bergama çayı, Σελινοῦς.
 Beşiktaş, Διπλοξιόνιον (Κων/πολις).
 Beykoz, Νύμφαιον (Βοσπόρου).
 Beylerbeyi, Ὀνώρατα (Βοσπόρου).
 Beyrut, Βηρυτός.
 Beytüllahm, Βηθλέεμ.
 Bingöl dağı, Ἄβος (ὄρος).
 Bodrum { Ἀλικαρνασός.
 { Πεντάπολις.
 Boğazhisar, Ἄβυδος.
 Boğaziçi { Συμπληγάδες.
 { Κυάνεια.
 { Βόσπορος.
 Boğazköy, Περία.
 Bolu { Βιθύνιον.
 { Κλαυδιούπολις.
 { Πομπηϊούπολις.
 Bor { Βορυσσός.
 { Πόρος.
 Boru göl, Βιστονίς (Θράκη).
 Boyacıköyü, Βαφεοχώριον.
 Bozca ada { Λεύκοφρος.
 { Τένεδος.
 Bozdağ, Τρωῶλος.

Britanya { Βρεττανία.
 { Ἀγγλία.
 Buhara { Βακτριανή.
 { Σογδιανή.
 Burgaz, Πύργος.
 Burgaz adası, Ἀντιγόνη (νῆσ.).
 Bursa, Προῦσα.
 Bursa Kocaeli oylumu, Βιθυνία.
 Bükreş, Βουκουρέστιον.
 Büyük çekmece { Ἀθύρας.
 { Ζευγμα.
 Büyükdere, Βαθυρρύαξ (Βοσπόρου).
 Büyük Menderes, Μαίανδρος.

C

Canik { Σάννοι.
 { Δρούλλαι.
 Cebeli bereket = gâvurdağı.
 Cebelitarik { Ἡρακλείαι στήλαι.
 { Γιβραλτάρ.
 Cebeliye, Γάβλι (πόλ.).
 Cemil, Ὠραιόπολις (Μικρασίας).
 Cevizlik, Ροδόπολις (Κολχίδος).
 Ceyhan, Πύρρος (ποτ.).
 Ceyhun, Ὠξὸς ἢ Ὀξος.
 Cezayir, Ἀλγέριον.
 Cihangir, Ἀργυροῦπολις (Κων/πολις).
 Ciniviz, Γένουα.

Ç

Canakkale, Δαρδανέλλια.
 Çankırı, Γάγγραι.
 Çantarlı, Κύμη (πόλ.).
 Çarşamba, Θεμισκυρα.
 Çarşamba ırmağı, Θερμωίδων.
 Catalca, Μέτρα.
 Çekirge, Καισαρεία (Προύσης).
 Çekmece, Ρήγιον.
 Çengel köyü, Χρυσοκέραμος.
 Çeşme { Φοινικοῦς.
 { Κρήνη.
 Çınarlı çay, Ἐλινεύς (ποτ.).
 Çorlu, Τυρολόη.
 Çoruh, Βόας (ποτ.).
 Çorum, Ἰβωρα.
 Çorum oylumu, Παφλαγονία.

D

Dalmaçya, Δαλματία.
 Damsa, Ταμισός (κώμη Μικρασίας).

Damsa çayı, Τάμισος (ποτ.).
 Danimarka, Δανία.
 Darica (Ἀρεταί.
 (Ρύσιον.
 Dede ağaç, Ἀλεξανδρούπολις.
 Değirmen adası, Μῆλος.
 Deli dağ (Ὑμητός.
 (Πίναρις.
 Delmoson, Τελμησσός.
 Demir kapi, Σιδηραῖ πύλαι (πόλ.).
 Demir köyü, Βιζύη.
 Denegi (Δάνα ἢ Δακία.
 (Τύανα.
 Denizli ve Menteşe oylumu, Καρία.
 Dere köy, Ποτάμια.
 Despot dağı, Ροδόπη.
 Dicle, Τίγρις (ποτ.).
 Dinar (Κελαιναί.
 (Ἀπολλωνιάς (Πισιδίας).
 Diyarbekir = Ἀμιδα.
 Dinyeper = Βοροσθένης (ποτ.).
 Dinyester (Δάναστρις.
 (Τύρας.
 Dolmabahçe, Ἰασώνιον (Κων/πολις).
 Don denizi, Παγωμένος ὠκεανός.
 Don ırmağı, Τάναϊς.
 Draç (Ἐπίδαμνος.
 (Δυρράχιον.
 Düzce (Κίερος.
 (Προυσιάς.

Ε

Eceabat, Μάδυτος.
 Edirnoson, Τερμησσός (χώμη).
 Edirne (Ἀδριανούπολις.
 (Ὀρεστιάς.
 Edremit, Ἀδραμύτιον.
 Eflâk, Βλαχία.
 Eğriboz adası, (Ἀβαντίς.
 (Εὔβοια.
 Elam, Σουσιανή.
 Elbesan, Ἀλβανον (πόλ.).
 Elma dağı, Ἀμανός (ὄρος).
 Elmalı, Πίναρα.
 Emirali, Καλόλιμνος.
 Emir dağı, Τήμνος.
 Endirlik, Ἀνδρονίκιον.
 Eneği, Ἀναζώ (χώμη).
 Enez, Αἴνος.
 Erçiyas, Ἀργαῖον (ὄρος).
 Erbil, Ἀρβηλα.
 Erdek, Ἀρτάκη.

Eregli { Πέρινθος.
 { Κύβιστρα (Τυάνων).
 { Ἡράκλεια.
 Ergene, Ἀργανα.
 Ergiri, Ἀργυροκάστρον.
 Erivan, Ἀρτάταξα.
 Erzerum, Θεοδοσιούπολις.
 Erzingân, Ἀζιοις (πόλ.).
 Eskibağdat { Κούναξα.
 { Βαβυλών.

F

Faniye { Ἀπάμεια.
 { Πελλα.
 { Φαρνακία.
 Farasa, Φάρσαλα (Μικρασίας).
 Farsala, Φάρσαλος.
 Fas, Μαρόκον.
 Fatsa, Πολεμώνιον (Εὐξείνου).
 Felemenk, Ὀλλανδία.
 Fenerbahçesi, Ἡραῖον (Κων/πόλεως).
 Filibe, Φιλιππούπολις.
 Filistin, Παλαιστίνη.
 Filyas çayı, Βιλλασίος.
 Fırat, Εὐφράτης.
 Foça, Φώκαια.

G

Galata, Σγκαί (Κων/πολεως).
 Gâvur dağı, Ἀμανός (ὄρος).
 Gebze, Λακύνβιζα (χώμη).
 Gedis, Ἑρμος (ποτ.).
 Gelibolu, Καλλιπόλις.
 Gemlik, Κίος.
 Giresun (Κερασσοῦς.
 (Φαρνακία.
 Gerveli, Κορβάλη.
 Girit, Κρήτη.
 Golos (Δημητριάς.
 (ἢ Βῶλος.
 Gökçe göl, Λυχνίτις (λίμνη).
 Göksuyu, Ἀρεταί (Γλυζέα ὕδατα).
 Gölcük, Λήμνος (χώμη Λυκαονίας).
 Gölkestere, Καστοριά.
 Göre) (ἀρχαία πόλις ἐρείπια) Μο-
 Göreme) ναστήριον (παρὰ τὸ Προ-
 κόπιον Καππαδοκίας).
 Gümmülcüne, Στυλάριον.
 Gümüşane { Χαλύβη.
 (Ἀργυρούπολις (Εὐξ.).

Gurcūstan { Κολχίς.
Γεωργία.
Güzel hisar { Τράλλεις.
Τήμνος.
"Ων (τῆς Ἀγ. Γραφῆς).

H

Habeşistan, Αἰθιοπία.
Hacıbektaş { Οὐήνασα.
"Οχραι.
Halep { Βέρροια (Συρίας).
"Αντιόχεια.
Haliç, Κεράτιος κόλπος.
Halka pınar, Μέλης (ποτ. Σμύρν.).
Hamat, Ἐπιφάνεια (πόλ.).
Hasaköy, Ἀξώ (κόμη).
Hasan dağı, Ταῦρος.
Hasköy, Πικρίδιον (Κων/πόλεως).
Haydarpasa, Ρουφριάννα.
Hayfa, Καϊάφα.
Haymana ovası, Καῦστρου πεδίων.
Hazanlık, Διοκλητιανούπολις.
Hereke { Φάραξ.
Χάραξ.
Herese, Ἑρεσός.
Hersek, Ἑρζεγοβίνη.
Heybeli ada, Χάλκη.
Hint denizi, Ἰνδικὸς ὠκεανός.
Hirvatlık, Ἰλλυρία.
Hünkâr iskelesi, Νύμφαιον (μεταξὺ
Χρυσόπολεως καὶ Χαϊδάρ πασᾶ).

I

İbrail, Βραΐλα.
İçel, Σελεύχεια (ἡ νέα).
İçel, Mersin, Adana ve Maraş oylu-
mu, Κιλικία.
İğridir, Σελεύχεια (Παμφυλίας).
İmralı { Βέσβικος.
Καλόλιμνος.
İmros adası, Ἴμβρος.
İnce burun, Συρίας ἄκρα (Εὐξείνου).
İnce karasu, Ἀλιάκμων.
İncesu, Γάκαινα (πόλ.).
İnebolu { Ἀβώνου τεῖχος.
Ἰωνόπολις.
İngiltere, Ἀγγλία.
İnoz, Αἶνος (πόλ.).
İpsara, Ψαρά.
İrak { Βαβυλωνία.
Μεσοποταμία.

İran { Μηδία.
Περσία.
İskar, Στρυμών.
İskeçe, Ξάνθη.
İskenderiye, Ἀλεξάνδρεια.
İskenderun, Ἀλεξάνδρεια.
İskoçya, Σκωτία.
İspanya, Ἰσπανία.
İsparta, Σπάρτη.
İsparta ve Burdur oylumu, Πισιδ[ε]ία.
İstanbul, Κωνσταντινούπολις.
İstanköy, Κῶς.
İstendil, Τήνος.
İstinye, Στένη [Βοσπόρου].
İsveç, Σουηδία.
İsviçre, Ἑλβετία.
İtil irtağı, Βόλγας.
İzmir, Σμύρνη.
İzmir ve Manisa oylumu, Λυδία.
İzmit, Νικομήδεια.
İznik = Mustafa Kemal paşa, Νίκαια.

K

Kâatane suyu, Βορβύσης.
Kadı köyü, Χαλκηδών.
Kahire, Κάϊρον.
Karaklı, Δράζαλα (κόμη Μικρασίας).
Karadağ, Κύζικος.
Kara ağaç { Δρύσκος.
Πόρτο λαγώ.
Karadağ, Μαυροβούνιον.
Karaferiye { Ειρηνούπολις.
Βέρροια.
Karahisarı sarkî { Τύανα.
Νικόπολις (Μικρασ).
Karakaya, Χάραξ (Ταυρικῆς).
Karaman, Λαράνδαι (πόλ.).
Karaman ve İçel oylumu, Ἰσαυρία.
Karamu[r]sal { Ἀστακός
ἡ Πρόνεκτος.
Karasaman, Λυδίας (ποτ. Μακεδ.).
Κύδνος.
Karasu { Κηφισός.
Νέστος.
Στρυμών.
Καῦστρος.
Kardica, Γαρδίκιον.
Kartal, Χαρταλιμή[v].
Karyot, Ἰκαρία (νῆσ.).
Kastamonu { Κασταμονή.
Φαζεμών.
Kaş, Μῦρα (Λυκίας).

Kayalar, Ἑστῆαι (ἀκρωτήριον ἐπὶ τοῦ
Βοσπόρου).

Kayseri (Καيسάρεια.
(Μάζακα.

Kayseri ve Aksaray oylumu, Καππα-
δοκία.

Kazdağı (Γάργαρα.
(Ἰδη.

Kefalonya, Κεφαλληνία.

Kemal paşa, Νύμφαιον (πόλ. Μικρασ.).

Kemer, Πάρον (πόλ. Μυσίας).

Kenk, (ποτ.) Γάγγης.

Kepse, Σελεύκεια (Συρίας).

Kerman, Καρμανία (πόλ.).

Kerpe, Κάρπαθος.

Kesendire, Κασσάνδρεια.

Kestere, Καστορία.

Kilise hisar (Τύανα.
(Δακία.

Kiske, Κισκισός (πόλ. Καππαδοκίας).

Kıbrıs, Κύπρος.

Kırım (Ταυρική.
(Κριμαία.

Kızıl dağ (Πάγος.
(Σίπυλος.

Kızıl ırmak, Ἄλυσ.

Koca çay, Γρανικός.

Kocaeli ve Bursa oylumu, Βιθύνιον.

Koca orman, Γρίον (ὄρος Ἰωνίας).

Koçhisar (Ἀρχελαΐς,
(Γαρσαύρα.

Koçhisar gölü, Τάττα (λήμνη).

Konya, Ἰκόνιον.

Konya ovası, Λυκαονία.

Konya deresi, Κοιλὰς Μαλακοπαίας.

Korfu, Κέρκυρα.

Koru, Πύθιον.

Kosova, Κοσσυφοπέδιον.

Koz adası, Ἰκαρία (νῆσος).

Kozana, Κοζάνη.

Kölek boğazi, Ἀμανικαὶ (Κιλικίας)
πύλαι.

Köprüllü, Βελεσός.

Köprü suyu, Εὐρυμέδων.

Köstence (Ἰστροπόλις
(ἢ Κώστανδζα.

Köstendil, Πρωταλία (πόλ.).

Kudüs, Ἱερουσαλήμ.

Kum burnu, Ἀγκύραιον.

Kum karı, Κοντοσκάλι (Κων/πόλεως).

Kur, Κῦρος (ποτ.).

Kurtuluş, Ταταῦλα.

Kuru çeşme (Βυθίας.

Kuru çeşme (Ξηροκρήνη.

Kuşadası,, Ἐφεσος.

Kuzkuncuk (Ἑρμολιανή.

(Χρυσοκέραμος.

Küçük Menderes, Κάϊστρος.

Kütahya, Κοτυάειον.

Kütahya ve Eskişehir oylumu, Φρυγία.

L

Lânga, Βλάχα.

Lâpseki, Λάμψακος.

Lâzkiye, Λαοδίκεια.

Lefke = Osnaneli.

M

Macaristan, Ούγγαρια.

Maçka, Ροδόπολις (Κολχίδος).

Mağrip, Βερβερία.

Makedonya, Μακεδονία.

Malta (᾽Ωγυγία.
(Μελίτη.

Mamason, Μομοασών (κώμη).

Manastır, Βιτώλια.

Manisa, Μαγνησία.

Manisa ve İzmir oylumu, Λυδία.

Maraş, Γερμανίκεια.

Maraş, Mersin, İçel ve Adana oylu-
mu, Κιλικία.

Mariça, Ἐβρος.

Marmara adası, Προκόννησος.

Marmara denizi (Προποντίς.
(Μαρμαρᾶς.

Marsilya, Μασσαλία.

Maydos, Μάδυτος.

Mecitözü, Σόλοι (Κιλικίας).

Medine, Μεδινά.

Meğri, Μάκρη.

Meis adası, Καστελλόριζον.

Mekke, Μεκκα.

Melegöbü, Μαλακοπαία.

Menderes [küçük], Κάϊστρος.

Menderes [büyük], Μαϊάνδρος.

Menemen, Τήμνος.

Menteşe, Μύνδος.

Menteşe çayı, Σκάμανδρος.

Menteşe ve Denizli oylumu, Καρία.

Menteşe suyu, Κέρσος (ποτ.).

Mesar burnu, Σίμας (Βοσπόρου).

Mezetli, Σόλοι (Κιλικίας).

Midilji (Μιτυλήνη.

(Λέσβος.

Miken, Μυκῆναι.
 Milas, Μύλασσα.
 Misuri, Μεσημβρία.
 Mihaliç = Susurlu.
 Misir, Αἴγυπτος.
 Mora, Πελοπόννησος.
 Musur, Μωχισσός (κόμη Μικρασίας).
 Mudanya, Ἀπάμεια.
 Muğla ve Aydın oylumu, Λυκία.
 Murat suyu, Τη ἐβόας (ποτ.).
 Mustafa Kemal paşa, Νίκαια.
 Musul (Θάψαζος.
 (Νινευί.

N

Naksos, Νάξος.
 Nallı han (Ἰλιούπολις.
 (Γόρδιον.
 Naplis (Σιχέμ.
 (Νεάπολις (Παλαιστίνης).
 Napoli (Ναύπλιον.
 (Νεάπολις (Ιταλίας).
 Nasiliç, Ἀνασέλितσα.
 Nasra, Ναζαρέτ.
 Nehrikelp, Λύκος (ποτ. Φοινίκης).
 Nenezi (Νηροασσός
 (ἡ Νόρα.
 Nenezi dağı, Ἄθρα (ὄρος).
 Nevşehir, Νεάπολις (Καππαδοκίας).
 Nif = Kemal paşa.
 (Κάδηνα.
 Niğde (Νιγδη.
 Nikboli, Νικόπολις.
 Niksar, Νεοκαισάρεια.
 Nil, Νεῖλος.
 Nilüfer çayı, Νύμφαιον (ποτ. Πρού-
 σης).
 Nineva, Νινευί.
 Nis, Νίκαια (πόλ. Εὐρωπ.).
 Norveç, Νορβηγία.

O

Oğuzeli, Ἀμιδα.
 Okyanusya, Ὠκεανία.
 Ordere suyu, Παρθένιον (ποτ.).
 Ordu, Κωτύωρα.
 Ortaköy, Μεσάχωρον (Κων/πόλεως).
 Osmancık, Πιμώλισσα.
 Osmaneli, Λεύκη.

Ö

Öküz ırmağı, Ὠξός.

P

Pağon, Πωγών (πόλ.).
 Pamuk kalesi, Ἰεράπολις.
 Paris, Παρίσιοι.
 Parsa, Περασία (πόλ. Μικρασίας).
 Patnos, Πάτμος (νῆσ.).
 Perlepe, Πρίαπος (πόλ.).
 Petnahor, Πετεινοχώριον.
 Piriştine, Πριιστίνη.
 Pınar başı (Τροία.
 (Ἰλιον.
 Porsuk, Θύμβριος (ποτ.).
 Portekiz, Πορτογαλλία.
 Pozanti, Ποδανδός.
 Premeti, Πρεμετή.
 Putlu, Φᾶσις (πόλ.).

R

Rahmaniye (Ναύπακτος.
 (Σαῖς.
 Rize (Ρίζαιον.
 (Ριζοῦς.
 Rodos adası { Ἀστερία.
 { Ὀφιοῦσα.
 { Ρόδος.
 Romanya, Ρουμανία.
 Rumeli, Ρωμυλία.
 Rumeli derbentleri, Θερμοπύλαι.
 Rum kale, Ἀπάμεια.

S

Sabanca gölü, Βοάνη (λίμνη).
 Sakarya, Σαγγάριος.
 Sakız, Χίος.
 Salim, Ἱερουσαλήμ.
 Samsun (Εὐπατορία.
 (Ἀμισός.
 Sandıklı (Σύνναδα (πόλ.).
 (Κεράμων ἀγορά.
 Saravat, Πακτωλός (ποτ.).
 Sarayburnu (Βοσπόριον.
 (Χρυσούν κέρας.
 Sarı su, Βέθις (ποτ.).
 Sarı şaban (Χρυσόπολις (Μακεδ.).
 (Δαρόβασι.

Sarmusaklı, Σέρμουσα (κώμη).
 Sart, Σάρδεις.
 Saruhan, Μαγνησία.
 Sayda, Σιδών.
 Sazama, Σάσιμα (κώμη Μικρασίας).
 Seçeste, Σιάτιστα.
 Selânik (Θέρμη.
 (Θεσσαλονίκη.
 Semendire (Σαμοθράκη.
 (Σεμένδρια
 Semerkant, Μαράκανδα (πόλ.).
 Serfiçe, Σέρβια (πόλ.).
 Serik, Πέργη (Παμφυλίας).
 Sevastiye, Σαμάρεια.
 Seyhan, Σάρος (ποτ.).
 Seyhun, Ίαξάρτης (ποτ.).
 Seyistan, Δραγγιάνη (μεταξὺ Χορασά-
 νης Ἀφγανιστάν).
 Sibiryä, Σιβηρία.
 Sîgi, Σιγή (κώμη).
 Sjirt, Τιχανόκερτα.
 Sij ifke, Σελεύχεια (ἡ νέα).
 S lifke, Σελεύχεια (Λυκαονίας).
 Si'ilifke çayı, Καλύκαλνδος (ποτ.).
 Silivri, Σηλί[μ]βρια.
 Simav, Μάκκεστος (ποτ.).
 Sinasun (Σινασός (κώμη).
 (Ἀσσυνα.
 Sincan çayı, Ρύνδακος (ποτ.).
 Singapur, Λεοντόπολις.
 Sinop, Σινώπη.
 Sirbistan, Σερβία.
 Siriderya, Ίαξάρτης (ποτ.).
 Siroz, Σέρραι.
 Sisam adası (Ἀνθεμοῦς.
 (Σάμος.
 Sivri hisar, Ἀμόνιον (Φρυγίας).
 Sivas, Σεβάστεια.
 Sofya, Σοφία (πόλ.).
 Soğanlı, Σόανδος (κώμη).
 Soğanlı dağ, Παρουάδρης (ὄρος).
 Soğanlı dere, Σόανδρος (ποτ.).
 Sozebolu { Σωζούπολις.
 { Ἀπολλωνιάς.
 { Λαφνουσία.
 { Θύνιον.
 Söke, Σώκεια.
 Sömbek, Σύμη.
 Sur, Τύρος.
 Suriye, Συρία.
 Susırlı (Μάκκεστος.
 Susurlu (Γρανικός.
 Suvermez (Σαύαστρα.
 (Φλογητά.

S

Sam, Δαμασκός.
 Sar dağ, Σκάρδος (ὄρος).
 Şeriya ırmağı, Ίορδάνης (ποτ.).
 Şebin karahisar, Νικόπολις.
 Şeytan köyü, Ἀγγελοχώριον.
 Şile, Χηλή.
 Şire, Σύρος.

T

Tahran, Τεχεράνη.
 Talas, Μουταλάσκη.
 Tarabulus garp, Τρίπολις (Ἀφρικῆς).
 Tarabulus şam, Τρίπολις (Συρίας).
 Tarabya, Θεραπεΐα (Βοσπόρου).
 Taraklı, Δάβλαι (κώμη).
 Tarsiyah, Ταξιάρχης (κώμη).
 Taşköprü, Γαδιλών (πόλις).
 Taşoz, Θάσος.
 Tekirdağı (Ραιδεστός.
 (Βισάνθη.
 Tepedelen, Τεπελένιον.
 Terkos, Δέρκοι.
 Terme, Θέρμαι.
 Tevere, Τίβερης (ποτ.).
 Tiberya, Τιβεριάς (κώμη).
 Tiberya gölü, λίμνη Τιβεριάδος.
 Tibris, Ταυρίς.
 Tire, Θύρα (πόλ.).
 Tirebolu, Τρίπολις (Ευξείνου).
 Tırhala, Τρίκαλα.
 Tirilya (Βρύλλιον.
 (Δασύλλιον.
 Tırhın (Τρηχίν (κώμη).
 (Τροχός.
 Tiryeste, Τεργέστη.
 Tokat, Εὐδοκία (πόλ.).
 Toros, Ταῦρος (ὄρος).
 Tosya, Πομπηϊούπολις.
 Trabzon, Τραπεζοῦς.
 Trakya, Θράκη.
 Tuna (Ἰστρος.
 (Δούναβις.
 Tunca, Ἀρδησκος (ποτ.).
 Turak, Λύκος (ποτ. Παφλαγ.).
 Tuzla, Δορίσκος (κώμη).
 Türkiye, Τουρκία.

U

Uluabat, Ἀπολλωνία.
 Uluabat gölü, Ἀπολλωνιάς (λίμνη).

Uludağ, Ὀλυμπος (ὄρος).
 Ulupınar, Θύμβριον (πόλ.).
 Urfa { Ὀρρόη.
 Ἐδεσσα.
 Καλλιρρόη.
 Urla, Βρύουλα.

Ü

Ünye, Οἰνὴ.
 Ürgüp (Προκόπιον.
 (Ὀσίανα.
 Üsküdar, Χρυσόπολις (Κων/πόλεως).
 Üsküp (Σκόπια.
 (Σκοπός (Θράκης).

V

Van gölü, Ἀρσινόη (λίμνη).
 Vardar (Ἀξιός.
 Χρυσορρόας.
 Venedik, Βενετία.
 Viran şehir (Ναζιανζος.
 (Σελεύκεια (Κιλικίας).
 Viyana, Βιέννη.
 Vize, Βιζύη.

Y

Yafa, Ἰόππη.

Yalova (Δρέπανον.
 (Πύθιον.
 Ἀμφίπολις.
 Βογδάνα.
 Yambolu { Ὑάμπολις.
 Μαρτινιανούπολις.
 Ἰανούπολις.

Yanya, Ἰωάννινα.
 Yayık, Οὐράλης (ποτ.).
 Yazılı kaya, Πτέριον,
 Yemen, Ὑεμένη.
 Yenice { Λυδίας.
 (Ταυριανή.
 (Νειχώρι (Θράκης).
 Yeni karı, Βλάχα.
 Yeniköy, Νεοχώριον.

 (Λάρισσα.
 Yenisehir { Ἀντιόχεια (Μικρασίας).
 (Μόσχαρα (Μικρασίας).
 (Σίγειον (Ἑλλησπόντου).
 (Νεάπολις (Μικρασίας).

Yerkesar, Ἱεροκαϊσάρεια.
 Yeşilköy, Ἅγιος Στέφανος.
 Yıldız dağı, Παρυάδρης (ὄρος).
 Yozgat, Μιθριδάτιον.
 Yunanistan, Ἑλλάς.

Z

Zamanti ırmağı, Ὀνοπνίκτης.

DEREK

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Α

Abağa, θεῖος ἐκ πατρός.
 Abaği, δυσειδής.
 Abalak, ἀλέκτωρ.
 Abartmak, μεγαλοποιῶ.
 Abay, προσοχή.
 Abaylı, προσεκτικός.
 Abaylı, πολύτιμος.
 Abaysız, ἀπρόσεκτος.
 Abaysız, ἀνίκανος.
 Abca, θεῖος ἐκ πατρός.
 Abışka, γέρον.
 Abitmak, κρύπτω.
 Acar, καινουργής.
 Acariuk, πτωχός.
 Acirgamak, εὐσπλαγχνίζομαι.
 Acun, Κόσμος, σύμπαν.
 Aç, θυμός.
 Açar, ὀργή.
 Açarı, διδάσκαλος.
 Açıgli, ἐρευνητής.
 Açıkli, εὐγλωττία.
 Açıñ, ἔρευνα.
 Açıñ, ἐγκαίνια.
 Açıñ, προανάκρουσμα.
 Açıñ, κόσμος, σύμπαν.
 Adanaş, συγγενής.
 Adaşlık, εἰλικρίνεια.
 Adikti, περιώνυμος.
 Adli, »
 Adlim, »
 Ağdaş, κιμωλία.
 Ağırcı, θρηνωδός.
 Aglakçı, Μοναχός.
 Ahi, γενναιοδωρός.
 Akaba, ἐπιφάνεια ἐπικλινής.

Akbur, κιμωλία.
 Akçır, υπόλευκος.
 Akkun, ἐπίπεδος.
 Aklan, ἐπιφάνεια ἐπικλινής.
 Aksun, μέθυσος.
 Aktaçı, ἵπποκόμος.
 Aku, εὐήθης.
 Alaçı, δήμιος.
 Alakuş, ταῖος.
 Alamancı, ληστής.
 Alan, πεδῖον.
 Albeni, συμπάθεια.
 Aldav, δόλος.
 Algan, πορθητής.
 Algut, φόρος.
 Alistırış, ἐκγύμνασις.
 Alkaş, εὐχή.
 Altaş, δόλος.
 Aluğ, μισθος.
 Ambak, ἄωρος.
 Amittan, ἔμψυχος.
 Anacak, ἐνθύμιον.
 Anaçı, μαῖα.
 Andıcı, δῶρον.
 Andırıcı, ἐνθύμιον.
 Angi, μνήμη.
 Angi, εἰκὼν.
 Angi, φήμη.
 Angıcı, κλίμαξ.
 Anık, ἔτοιμος.
 Aniklanmak, ἐτοιμάζομαι.
 Anımak, ἐτοιμάζομαι.
 Anlak, ἀγχίνουα.
 Anlaş, εἰρήνη.
 Annaç, ἀντίκρουσμα.
 Annak, μνημεῖον, στήλη.
 Anrama, ἀνάμνησις.
 Ant, ὄρκος.

Antar, λύπη.
 Antasma, συμφωνία.
 Anutgan, ἔτοιμος.
 Araca, ἀχθοφόρος.
 Aracı, διαιτητής.
 Aracılık, μεσολάβησις.
 Aras, Κυριακή.
 Arasil, παράλληλος.
 Arat, τόλμη.
 Aratma, δῶρον.
 Arın, καθαρός.
 Arıncı, ἀγνός.
 Arıncı, εἰρήνη, τάξις.
 Arı yil, καθαρὸς αἶψα.
 Arh, ποταμός.
 Arhaç, μάνδρα.
 Arkuk, μοχθηρός.
 Arnaç, ἀπάντησις.
 Aritmak, διυλίζω.
 Artu, σπατάλη.
 Artuğa, τόκος.
 Arzi, εὐσεβής.
 Asal, θεμέλιον, βάσις.
 Asav, ἄγριος.
 Asig, ὠφέλεια, κέρδος.
 Asig, τόκος.
 Aslim, ὠφέλεια.
 Asrak, πῶρος.
 Astin, ὑποδεέστερος.
 Atasagun, ἱατρός.
 Atatürk, Τουρκοπάτωρ.
 Atna, ἑβδομάς.
 Avdan, Κυριακή (ἡμέρα).
 Avdan ertesi, Δευτέρα (ἡμέρα).
 Avgaz, κοίτη.
 Avgun, »
 Avla, ἄλλως.
 Avlağ, περιοχή.

Anrik, κυριός.
Anruk, ασθενής.
Anuşka, ὁ σύζυγος.
Ayakci, ὑπηρέτης.
Ayakci, ληστής.
Aydu, λόγος.
Ayduk, ποιήσις.
Ayduk, ἔνδεια.
Aygut, δόλος.
Ayım, ἡ σύζυγος.
Ayok, ἀτελεύτητος.
Ayri seçi, διαφορά.
Aytım, ψαλμωδία.
Aytış, λόγος (ρητορ.).
Azgac, ἐπικλινής ἐπιφάνεια.
Azun, κόσμος.

B

Başağ, νηστεία.
Bağdu, λάμψις, ἀκτίς.
Bahmal, ὀλοσειρικόν.
Bakan, ὑπουργός.
Bakanlar heyeti, Συμβούλιον τοῦ Κράτους.
Bakanlık, ὑπουργεῖον.
Balbal, ἐπίγραμμα.
Barın, δύναμις.
Barış, εἰρήνη.
Barkin, περιηγητής.
Bars, φθίσις.
Basat, σφραγίς.
Baslak, χωροφύλαξ.
Başat, πηγὴ.
Baş bakan, πρωθυπουργός.
Başbakanlık, πρωθυπουργεῖον.
Başgan, πρόεδρος.
Başgu, χοῶμα.
Başki, προηγούμενος.
Başki, πρῶην.
Batu, στερεός.
Bay, εὐγενής, κύριος.
Bay, πλούσιος.
Bayan, ὑπαρξίς.
Bayan, κυρία.
Bayın, ἀρεσκευόμενος.
Bayındır, ὄλβιος.
Bayındırlık, ἀνακαίνισις.
Bayındırlık bakanı, ὑπουργός τῶν δημοσ. ἔργων.

Bayındırlık bakanlığı, ὑπουργεῖον τῶν δημοσίων ἔργων.
Bayka, συμπόσιον.
Baylam, δεσμός.
Baynıma, ἀνάπτυξις.
Baysa, σῆμα, μετάλλιον.
Baysak, ἄνεσις.
Baysal, εἰρήνη.
Bedizci, ζωγράφος.
Bedizmek, στολίζειν.
Beket, ὄρια.
Beklim, ὑπομονή.
Belci, ἐργάτης.
Beleyik, δῶρον.
Belge, τεκμήριον.
Bengi, αἰώνιος.
Bengü, ἡρώων.
Beriş, χρέος.
Berkiten, ὁ καθορίζων.
Berkitmek, ἐνισχύω.
Bikurnat, ἐξοδόν.
Bizik, οὖρον.
Bize, ἡ σύζυγος.
Bigeç, νόμψη.
Birken, ἀποθήκη.
Bitim, τέλος.
Bitken, φυτόν.
Bitki, προϊόντα.
Bitüt, τέλος.
Biyici, χορευτής.
Biyke, γυνή.
Biylemek, κάμνω οἰκονομίας.
Biymek, χορεύω.
Bizek, περιβολή.
Bizik, οὖρον.
Boğuz, ἔγκυος.
Bolu, ἐνοίκιον.
Bosan, ἀμφίβολος.
Borsu, φασίολος.
Bostağan, ποτήριον.
Bosun, ἀνάστημα.
Boşar, δυσκολία.
Boşatlık, ἄφρεσις.
Boşo, πόλεμος.
Boştan, δικηγόρος.
Boyaz, ἔγκυος.
Boynağı, πείσμων.
Bozanti, νομή, βοσκή.
Bozulama, θρῆνος.
Boz yel, νότιος ἄνεμος.
Boğrım, Σεπτέμβριος.
Böke, ἥρος.

Böle, ἐξάδελφος.
Börk, πέτασος.
Böteke, στόμαχος.
Buğrul, μαντεία.
Bulu, ἀντίληψις.
Buluntu, εὐκαιρία, εὖρημα.
Bur, ὄσμη.
Burcu, εὐχάριστος.
Burçak, ἀγάμα.
Burkak, ναός.
Buşu, ὀργή.
Buyun, λαός.
Büklümlü, νόθος.
Büngüldek, πηγὴ.
Bürken, προστασία.

C

Cabadak, προσπάθεια.
Cebdak, κόπος.
Cadiyar, μάντις.
Cağ, δήλωσις.
Cağlı, τίμιος.
Cahlamak, βιάζομαι.
Caka, καθήκον.
Cakal, τμήμα.
Calmit, ἀδηφάγος.
Camgamaci, φίλερις.
Camgi, συκοφάντης.
Camışa, πλαστός.
Canki, συμβούλιον.
Canki, ἐπιτροπή.
Canki, σύσκεψις.
Capsak, πρᾶξις.
Carcı, κηρύξ.
Cartı, κομψός.
Cat, ἐχθρός.
Cavıldak, εὐθυμος.
Caynaz, ἰσχνός.
Celebek, σταυρός.
Cilka, ἀτραπός.
Cing, φίλος.
Cıvanı, ψάλτης.
Cola, ἔθος.
Cosun, νόμος, κανὼν.
Cudar, ἀνάπηρος.
Cumalan, ὑποκρισία.
Cumuşcu, ὑπάλληλος (κυβερνητικός).
Cutku, ποτά.
Cuvuş, ὕγρος.
Cükcü, ἐγκυητής.
Cüler, παράφρων.

Ç

Çaban, όκνηρός.
 Çağılamak, πολεμῶ.
 Çağın, άστραπή.
 Çağır, οἶνος.
 Çağmar, γλίσχρος.
 Çaka, τέκνον.
 Çakrım, άπόστασις.
 Çalın, δροσός.
 Çalingan, μῆμος.
 Çalma, πυρεῖον.
 Çazin, χαρτί.
 Çam, (νομ.) άγωγή.
 Çantal, δήμιος.
 Çarçı, βαμβακοξάντης.
 Çarın, έφοδος.
 Çarbak, φρούριον.
 Çaşka, άθῶος, παῖς.
 Çatılmak, καταστρέφομαι.
 Çatkıs, ράπτης.
 Çavut, τοίχος.
 Çayı, πρόστιμον.
 Çaynıç, πλάτανος.
 Çekim, δῶρον.
 Çekim, στολισμός.
 Çelen, νουνεχής.
 Çendavul, ύδροφόρος.
 Çeri, στρατιώτης.
 Çerme, πηγή.
 Çert, όρκομοσία.
 Çevgen, έλικοειδής.
 Çevük, χρῶμα.
 Çıgay, πτωχός.
 Çikak, έξοδος.
 Çikinti, σχόλιον.
 Çima, λαός.
 Çırmaş, στριφνός.
 Çice, θεία.
 Çiçin, λεπτός.
 Çirken, άποστροφή.
 Çisen, ύγρασία.
 Çiten, νάνιστρον.
 Çoğuş, ήλιος.
 Çoğay, πυκνός.
 Çoğutmak, έντρέπομαι.
 Çokrak, πηγή.
 Çola, εύκαιρία, σκοπός.
 Çopar, άπόρροετος.
 Çölük, δῶρον.
 Çul, ποταμός.
 Çulğus, κλέπτης.
 Çüçek, τρίπους.
 Çüskün, περιηγητής.
 Çüzür, σφάλμα.

D

Dadak, γεῦσις, γλυκό.
 Dağın, τρίπους.
 Dağar, άγών, πόλεμος.
 Dağca, τέγανος.
 Dağıl, τυχοδιωκτης.
 Dağ yeli, δυτικός (άνε-
 μος).
 Dak, άγωνία, άλγος.
 Dala, έρημος.
 Dalan, έμμετρος.
 Dalay, θάλασσα.
 Dalda, άσυλον.
 Dalda, προστασία.
 Daldal, ήρως.
 Dani, άρνησις.
 Dargaş, έχθρός.
 Debe, κήλη.
 Dehmen, εύηθής.
 Deldek, έπενδύτης.
 Dene, σῶμα.
 Denel, συμβούλιον.
 Denlü, τόσος, η, ον.
 Det, έννοια.
 Didin, σκήπτρον.
 Dikeç, στήλη.
 Dilan, δόλος.
 Dirlik, συμβίωσις.
 Diş işleri bakanı, ύπουργός τῶν έξωτερικῶν.
 Dorbun, σπήλαιον.
 Döl ayı, Μάρτιος.
 Dölme, όδός.
 Duku, άρραβών.
 Duma, κατάρρους.
 Duruşma, διαδικασία.
 Dutak, ένέχυρον.
 Duyum, εἴδησις.
 Dübültü, θόρυβος.
 Düün işığı, φανός.
 Dünlük, παράθυρον.
 Düven, προϊόντα.
 Düyü, ὄρυζα.
 Düzgeç, κονδυλομάχαι-
 ρον.
 Düzgü, μέτρον, ποίησις.

E

Ebçi, ή σύζυγος.
 Ebren, τύχη.
 Eçi, άδελφή.
 Ede, άδελφός.
 Ege ağrısı, πλευριτίς.

Eğitmek, άνατρέφω.
 Ehdi, γέρον.
 Ehnesimek, άποκάμνω.
 Eke, νοήμων, σοφός.
 Ekenek, σπόρος.
 Ekim, γεωργία.
 Eksen, άξων.
 El basmak, όρκίζομαι.
 Eldek, διορατικότης.
 Eloglu, ξένος.
 Elük, μασκαρῶς.
 Emerce, νεογέννητος.
 Emeze, ιδιότροπος.
 Emgin, ποταπός.
 Eminmek, ώφελοῦμαι.
 Emlekçi, ιατρός.
 Emre, έρωμένος, φίλος.
 Endi, προχθές.
 Enüs, χαρπάετασμα.
 Epik, τέχνη.
 Epli, έμπειρος.
 Erdem, άρετή.
 Erdem, προτέρημα.
 Erden, ένάρετος.
 Ergun, ήπιος.
 Erim, εύθυμία.
 Erim, έλπίς.
 Erk sürmek, κυβερνώ.
 Ertek, μύθος.
 Ertem, οἰδώς.
 Ertem, άρετή.
 Ertem, τελειότης.
 Ertem, έμπειρία.
 Erten, αυγή.
 Ertengi, ύπόληψις.
 Ertenü, άριστος.
 Ertişmek, συναγωνίζομαι.
 Ertmek, διέρχομαι.
 Ertüt, δῶρον.
 Ertüt, τελετή.
 Erzi, ὄσιος.
 Erzi, εύσεβής.
 Erzik, ένάρετος.
 Erzik, πολύτιμος.
 Erzik, εύγενής.
 Erzik, γενναῖος.
 Eselek, έκκερεμότης.
 Eselik, χαιρετισμός.
 Eselme, άνάπτυξις.
 Esen, χαρά.
 Esen, άληθής.
 Esen, σωτηρία.
 Esen kal, χαιρέτε.
 Esenlemek, χαιρετώ.

Esenlemek, προπέμπω.
Esenlemek, ἀποχαιρειῶ.
Esenleşmek, ἀποχαιρειῶ.
Esenlik, ὑγεία.
Esenlikle, ὕπαγε εἰς ὁδὸν
εἰρήνης!
Esilgi, μανδήλιον.
Esirkiş, εὐσπλαγχία.
Esirlik, μεθυσμένος.
Esirme, μέθη.
Eslek, δραστήριος.
Eslik = eselik.
Esrügün, τριχυμία.
Eteke, παιδαγωγός.
Eteş, ἀλέκτωρ.
Eti, πατήρ.
Etke, πατήρ.
Etük, ὑπόδημα.
Evaltı, ὑπόγειον.
Evren, τὸ σύμπαν.
Eyin, σῶμα.
Eytüş, προφορά.

F

Faslak, σελίς.
Fenk, λεπτὸν (ᾠρας).
Fitilmek, ζυμοῦμαι.

G

Gacar, δόλος.
Gacartmak, ὑποκινῶ.
Gargin, ἐγκυος.
Gavlagan, πλάτανος.
Gege, κυρτὴ γραμμή.
Geh, τέταρτον ᾠρας.
Geme, μῦς.
Genel, γενικός.
Genlik, ἄνεσις.
Gere, μῦς.
Gereği (gibi), δεόντως.
Gerekmek, ὑποδέχομαι.
Gerekmek, ἐπακούω.
Gerekmek, ἀναγκαιοί.
Gerekenler, οἱ ἀπαιτού-
μενοι.
Giyek, ἔνδυμα.
Gorum, ὄφασμα.
Göme, μεσολάβησις.
Gönder, λόγχη.
Gönenç, εὐτυχία.
Görgem, ἀξιοσέβαστος.
Görklük, ὠραιότης.

Gön, κυανοῦς.
Göy, νωπός.
Gozeü, κατὰσκοπος.
Gözeü, φρουρός.
Göz erimi, ὀρίζων.
Göz ölçüsü, ὑπολογισμός.
Gu, ἦχος, φωνή.
Gurgut, κήλη.
Güçük, Φεβρουάριος.
Güç, δύναμις, ἰσχύς.
Güdleme, ἀπολέμπω.
Güdümlü, ἀποστολή.
Gün çavdı, ἀνατολή ἡλίου.
Gündük, ὑδρορροή.
Gün kankı, ὀρίζων.
Güt, ἐλπίς, στόχος.
Güven, πεποίθις.
Güvenç, στήριγμα.
Güzey, σκιά.

H

Hant, ὄρια.
Harak, ἐπενδύτης.
Harazlamak, καταλαμ-
βανῶ.
Harin, ἀδηφάγος.
Hark, χάνδαξ.
Har vurmak, σπαταλῶ.
Harp bukanı, ὑπουργός
τῶν στρατιωτικῶν.
Hart, ὀργή.
Haybat, κραυγή.
Haydamak, δυσσεβεστού-
μαι.
Hayla, κραυγή.
Haymak, ἐκπλήττομαι.
Hentes, ὁμοίος.
Hergil, ἀποθήκη.
Hilinc, προᾷξια.
Hibilik, ἐφιάλτης.
Hodak, ὑληρέτης.
Horsak, εὐτελής.
Hoyuk, ἄγαλμα.
Hozay, ἄλλοδαπός.
Höndül, ἄχθος ἀρούρης.
Hu[v], σκιάς.
Huluca, ζέφυρος.
Huzay, κείος, ἔρημος.

I

Idmak, πέμπω.
Iduk, ἱερός.

Iga, ἀδελφός.
Igaç, παρασάγγις.
Igaşmak, συναγωνίζομαι.
İğir, δολός.
İcır, ἀδύνατος.
İcrlamak, ἀδυνατῶ.
İdim, μεταμέλεια.
İlga, πυρετός.
İlgi, συγγενής.
İlkici, σταυλάρχης.
İmirgi, νωπός.
İnak, φίλος.
İnik, ἀνήθικος.
İrli, ἐχθρός.
İsi, θερμός.
İslik, θερμότης.
İskin, οθένος.
İsramak, προστατεῖν.
İsramak, προσδοκῶ.
İsramak, ἐπιβλέπω.
İssi, κάτοχος.
İşilgi, λοιπήρ.
İşlak, ἐμπόριον.
İşok, ἀσθενής.
İyik, ἐβδόμας.
İyik, ἐμπόδιον.
İymak, ἀποστέλλω.

İ

İbicek, κληρός, λαχνός.
İceği, ἱατρός.
İci, ἀδελφή.
İcikmek, παραδίδομαι.
İç bakan, ὑπουργός τῶν
ἐσωτερικῶν.
İç duygu, συνείδησις.
İçerti, συγγενής.
İçigen, ἀνυπόμονος.
İçingir, ἀναίσθητος.
İçme, πηγὴ ὕδατος.
İç sezgi, συνείδησις.
İdilik, θεότης.
İğec, ἀδελφή.
İgnik, δυσεντερία.
İkenmek, ἐπιθυμῶ.
İlbaşı, νομάρχης.
İldiz, ῥίσα.
İleri yüz, ἐξώστης.
İlet gücü, δορυφόρος.
İlev, δῆμος.
İlk güz ayı, Σεπτέμβριος.
İlük, εἰρωνία.
İnelmek, ἐκλιπαρῶ.

İrgi, ἀντίληψις.
İrki, ἀρχαῖος.
İrû, νεῦμα, σημεῖον.
İrvem, ἐμπειρία.
İsi yel, λίψ.
İstenci, ἐπαίτης.
İstengi, ἐλεημοσύνη.
İşkur, πεδίον μάχης.
İtim, θάνατος.
İvgin, ἀνυπόμονος.
İyik, προθυμία.
İzi, δημιουργός.
İzmek, στέλλω.

K

Kaba yel, νότιος (άνεμος).
Kabırcık, ἄνθραξ (ἄσθ.).
Kaçkinci, φυγάς.
Kadaş, συγγενής.
Kadran, ληστής.
Kakşalmak, καταστρέφομαι.
Kakşamak, λυποῦμαι.
Kakşırmak, στενάζω.
Kalaklı, υπερήφανος.
Kalka, ἄμυνα.
Kana, γυμνός.
Kandar, φρονεύς.
Kangımak, μεταναστεύω.
Kankıldak, σκελετός.
Kanur, πείσμων.
Karı küpesi, κλεῖθρον.
Kaptır, ψαλίσ.
Karaçan, ἀποβάθρα.
Karağı, λαβή.
Kara kora, ἐφιάλτης.
Kara örüm, μνήμα.
Kara yağ, νάφθη.
Karıktı, ἀφαιμαξίς.
Karırcın, ὄπλον.
Kasık yarığı, κήλη.
Kaycı, μυθολόγος.
Kayışcı, ραδιοῦργος.
Kaypakcı, ληστής.
Kelek, δόλος.
Kenegen, ἀνάπηρος.
Kenek, προκαταβολή.
Keres, διαθήκη.
Kerman, φρούριον.
Kesman, εὐκαιρία.
Ketez, στεφάνη.
Kibici, πρόθυμος.
Kibici, ἐρευνήτης.

Kıdın, προφύλαξις.
Kıldacı, δραστήριος.
Kıldacı, ἐνεργητικός.
Kıdırık, κυκλοτερός.
Kılır otu, ὀδοντογλυφίς.
Kırılı, βεδουίνος.
Kısıklı, κρήνη.
Kivanç, αἴσιος.
Kivanç, εὐχαρίστησις.
Kızıl yel, νότιος (άνεμος).
Kin yazı, ἔρημος.
Kışemek, ἐγγράφω.
Koc, ἥρως.
Kolağı, τόκος.
Kolamağlığ, αἵτησις.
Kolamak, αἰτοῦμαι.
Kolamak, ζητῶ.
Kolamak, παρακαλῶ.
Kolansa, ὁσμή.
Kolgu, ζήτησις.
Kolumak, ἐνθυμοῦμαι.
Kolumak, διερωτῶ.
Kondarucu, ἀρχιτέκτων.
Korluk, πύραυλον.
Koştın, δικηγόρος.
Köbür, σάνδυξ.
Kural, βάσις.
Kural, θεμέλιον.
Kurum, διοργανισμός.
Kurum, ἐγώισμός.
Kurum, ὑπερηφάνεια.
Kurumlu, ἁλαζών.
Kurun, χρόνος.
Kutlu, αἴσιος.
Kürüş, ὄρυζα.

M

Macat, ἀνάπηρος.
Macit, χάος.
Mece, βοήθεια.
Munluk, ἔνδεια.
Mutlu, εὐδαίμων.

N

Nevzin, Καλλιστώ.

O

Oğuz, εὐλογημένος.
Oğuz, εὐτυχής.
Okutucu, διδάσκαλος.
Okuyucu, μαθητής.

Omaç, στόχος.
Onarma, βελτίωσις.
Onaylamak, ἐπικυρῶ.
Onaylanmak, ἐπικυροῦμαι.
Oranlama, ὑπολογισμός.
Oranlamak, ὑπολογίζω.
Oru, σιταποθήκη.
Orunc, δωροδοκία.
Oskan, νουεχής.
Otacı, ιατρός.
Otcu, ιατρός.
Ot yamevi, φαρμακεῖον.
Oybak, κοιλάς.
Ozma, ὑπεροχή.
Ozuk, κατοικητήριον.

O

Öğrence, μάθημα.
Öğrencek, μαθητής.
Öğünç, καύχησις.
Ökonomik, οἰκονομικός.
Öksüm, ἐπιθυμία.
Ökten, ἥρως.
Ökten, ὑπερήφανος.
Ökünme, μεταμέλεια.
Ökünüş, μεταμέλεια.
Ölçer, γεωμέτρης.
Ölümsüz, ἀθάνατος.
Öneş, ὁδηγός.
Önürme, πρόσδος.
Örpek, αἰχμή λόγχης.
Örük, ἄδεια.
Ötürük, διάρροια.
Ötekci, ὀφειλέτης.
Öz, γνήσιος.
Öz, καρδία.
Özbek, γενναῖος.
Özel, ἰδιαιτερός.
Özen, προσοχή.
Özenç, ἐκπληξίς.
Özgü, ἰδιαιτερός.
Özgü, προσωπικός.
Özlük, προσόν.
Özlük, ιδιότης.
Özlük, χαρακτηρισμός.
Özün, δόλος.

P

Pekrü, στερρός.
Pozam, ἥως.
Pütünlük, τελειότης.

S

Sağut, όπλον.
 Saklak, θήκη.
 Salgara, έλευθερία.
 Sapki, πάροδος.
 Satgan, έμπορος.
 Satkun, έμποριον.
 Saygılı, άξιοσέβαστος.
 Sayın, σεβαστός.
 Sayın, έξοχος.
 Saylan, βουλευτής.
 Sayru, άσθενής.
 Sece, καθέκλα.
 Seçim, έκλογή.
 Seltik, κάθειος.
 Sepek, άνήθικος.
 Sevim, συμπάθεια.
 Sın, Κράτος.
 Siyasa, πολιτική.
 Siyasal, πολιτικός.
 Soyadı, έπώνυμον.
 Soysal, κοινωνικός.
 Soysal, κοινωνιολογικός.
 Sözerdem, φιλολογία.
 Sözlük, λεξικόν.
 Süvüncü, δείγμα άγάπης.
 Süerdemlik, στρατιωτική
 έπιστήμη.

Ş

Şıltag, εύκαιρία.
 Şimnanç, ίερεία.
 Şişik, άλαζών.
 Şora, συγγενής.

T

Tağam, τοίχος.
 Tağam, τείχος.
 Talpar, καλύβη.
 Tanıkçı, μάρτυς.
 Tayılga, θυσία.
 Toska, βούβαλος.
 Tuna, μεγαλοπρέπεια.
 Turgut, πόλις.
 Turgut, οίκος.
 Turhan, ίερός.
 Tükel, άκέραιος.
 Tükel, τέλειος.
 Tükel, πλήρης.
 Tüzün, εύγενής.

U

Ulus, έθνος.
 Ulusal, έθνικός.
 Urunc, άναβρασμός.
 Utku, νίκη, θρίαμβος.
 Uygunluk, άρμονία.
 Uygun, πεπολιτισμένος.
 Uz, χρόνος, καιρός.
 Uzca, χρόνος, καιρός.

Ü

Ülkü, έλπίς.
 Ülkü, σκέψις.
 Ülkü, στόχος.
 Ülkü, διανοητικότητας.
 Ülüme, διαίρεσις.

Unlü, περιώνυμος.
 Ürüm, προϊόντα.
 Üsbeki, άφεύκτως.
 Ütüci, χειρουργός.
 Üye, μέλος.
 Üye, στοιχείον.
 Üye, βάσις.
 Üzel, προαιωνιότης.

V

Veske, βραβεϊον.
 Virik, χολέρα.
 Vuruşku, πόλεμος.

Y

Yağın, βροχή.
 Yağın, έχθρός.
 Yalak, φιλάργυρος.
 Yalbirdak, γυμνός.
 Yaltırıklı, φωτεινός.
 Yanku, ήχώ.
 Yarlıgac, έλεος.
 Yomak, μύθος.
 Yorgucu, έρμηνευτής.
 Yöndem, τρόπος.
 Yöndem, μέθοδος.
 Yürüm, ζωή.

Z

Zer, φάρμακον.
 Zübürlü, πτωχός.

400
ARDALA

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ

ΤΟΥ ΛΕΞΙΚΟΥ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΣ ΣΧΗΜΑΤΙΣΘΕΙΣΩΝ ΛΕΞΕΩΝ

yüksek Okullar

Direktörün

Sayın Bay Cevadlar

ayrı ayrı mektuplar

Pavlos M. M. M. M.

31/12/936

31/12/936

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

1936

Οἱ ἐν τῷ συμπληρώματι ἀριθμοί, ἀντιστοιχοῦν πρὸς
τὰς σελίδας τοῦ Λεξικοῦ, ἔνθα αἱ διάφοροι ὀνομασίαι
τῶν λέξεων.

YENİ ARDALA

ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑ

ΤΟΥ ΔΕΞΙΚΟΥ

ΕΚ ΤΩΝ ΤΕΛΕΥΤΑΙΩΣ ΣΥΝΗΜΑΤΙΣΘΕΙΣΩΝ ΔΕΞΕΩΝ

A

Abama: 173 imtina.
Abamak: 173 imtina etmek.
Abay: 81 dikkat.
Abaylı: 81 dikkatli.
Acım: 354 refet.
Acun: 90 dünya.
Acun: 58 cihan.
Açım: 237 küşat.
Açım söylevi: 320 λόγος ἐναρκτηρίου.
Adanç: 517 vâd.
Aday: 311 namzet.
Afal: 386 sersem.
Afal: 14 alık.
Ağım: 407 suut.
Ağırçı: 316 nevhager.
Ağlamsık: 303 mütebaki.
Ağma: 505 uruç.
Ağma: 418 şehap.
Ağmak: 470 tereffu etmek.
Akağ: 257 mecra.
Akız: 388 seyyale.
Akilik: 320 nüha.
Aklamak: 454 tebriye etmek.
Aklama kâğıdı: { 41 beraet.
 { 578 zimmet.
 { 256 mazbata
Aklan { 375 sath.
 { 248 mail.
Aklanma { 41 beraet.
Aklik
Aksa 21 âriza.
Aksak: 241 lenk.
Akman: 317 nezih.

Aksoy: { 421 şerif.
 { 314 necip.
 { 23 asilzade.
Aksoyluk: 22 asalet (soy).
Aktı: 511 ücret.
Aktıcı { 511 ücretli.
 { 92 ecir.
Alaca verece { 474 teslim.
 { 473 tesellüm.
Alanç: 283 musadere.
Albay: 272 miralay.
 { 79 desise.
Aldaç: { 155 hile.
 { 159 hud'a.
 { 219 kizip.
Algı: 120 ganimet.
Alımcı: 433 tahsildar.
Alımsa: 360 rüşvet.
Alımsak: 297 mürteşi.
Alımsaklık: 179 irtişa.
Alınma: 175 inial.
Almaç: 8 âhize.
Almaş: 38 becayiş.
Amaçlama: 181 istihdaf.
Alpay: { 58 cihangir.
 { 108 fatih.
Anak: 140 hafıza.
Anayol: 413 şahrah.
 { 41 pergüzar.
Andaç: { 529 yadigâr.
 { 148 hatıra.
Angın: { 253 maruf.
 { 296 meşhur.
Anık: { 299 müstait.
 { 191 kabiliyetli.

Anıt: (1 âbide.
 Anıtsal: 276 muazzam.
 Anlak: 164 idrak.
 Anlam: 251 mana.
 Anlaşık: 305 mütelif.
 Anlaşıt: 18 anlaşmak + 475 tesviye.
 Anlatık: 116 fıkra.
 Anlatım: ifade
 Annaç: 204 karşı + karşılık
 Antbeti: 8 ahitname.
 Antil: 281 mukaddeme.
 Ar: 371 sanayi πτλ. ὀραῖαι τέχνη.
 Ar: 507 ut.
 Aracı: 306 mütevassıt.
 Aracılık: 449 tavassut.
 Araç: 521 vasıta.
 Arasıl: 307 mütevazi.
 Arasıl: 286 muvazi.
 Arasılsız: 63 çarpık.
 Arda: 9 aile.
 Ardaç: 344 peyk.
 Ardal: 6 ailevî.
 Ardala: 577 zeyl.
 Ardalamak: 481 tezyil etmek.
 Ardamak: 470 terdif etmek.
 Ardıl: 142 halef.
 Arıtım: 189 ıslahat.
 Arkış: 193 kafiye.
 Arkuru: 143 hamaili.
 Arsıma: 286 müdahale.
 Arsiulusal: διεθνής.
 Arşiv: 104 evrak (ἀρχεῖα).
 Artçı: 90 dümdar.
 Artımlı 307 mütezayit
 Asadlanma: 430 tahallüs
 Asalak: 491 tufeyli.
 Asbaşkan: 523 reis vekili.
 Asbetik: 308 müzekkere.
 Asdirektör: ὑποδιευθυντής.
 Asıda: 275 muallâk.
 Asığ: 262 menfaat.
 Asıgıl: 262 menfaatperest.
 Asıgılanmak: 181 istifade etmek.
 Asıglı: 290 müfit, 309 nafi.
 Askomisyon: ὑποεπιτροπή.
 Ast: 245 madun.
 Astegmen: 292 Mülazimi sâni.
 Astöz: 107 faraziye.
 Astözel: 107 farazî.
 Astüzük: 438 talimat.
 Asuğman: 24 asüman.
 Aşağsamak: 481 tezyif etmek.

Aşama: (265 meretebe
 Aşıç: (340 pâye.
 Aşıç: 466 tencere.
 Aşkınlık: ὑπερβασία.
 Atağ: 520 vasi.
 Atağlık: 520 vasilik.
 Atama: 451 tayin.
 Atamak: (451 tayin etmek
 (312 nasbetmek.
 Atanmış: 251 mansup.
 Atar: 308 nabz.
 Atayiklik: ἀταβισμός.
 Atılğan: Τολμητής.
 Atılmış: 259 mehcür.
 Atınç: 264 mermi.
 Avuntu: 473 teselli.
 Aybar: 259 mehabetli.
 Aybarlık: (154 heybet.
 (359 mehabet.
 Aybat: Aybarlık.
 Aybıt: 35 bâri (Θεός).
 Ayça: 155 hilâl.
 Aygıt: 435 takım.
 Ayırğa: 317 nifak.
 Ayıt: 33 bahis (bahs).
 Ayıtılan: 270 mezkûr.
 Ayla: 142 hale
 Ayma: 480 teyakkuz.
 Aymaz: 119 gafil.
 Ayra: 183 istisna.
 Ayraç: 273 miyar.
 Ayral: (301 müstesna.
 (417 şaz.
 Ayram: 430 tafsilât.
 Ayırık: 303 müteferrik.
 Ayırıntı = Ayram.
 Ayırışık: 278 muhalif.
 Aytar: 277 Muhabir.
 Ayyıl: ἔτος σεληνιακόν.
 Azı: 167 ihtilâl.
 Azınlık: 94 Ekalliyet.

B

Baç: 356 δασμός.
 Baçlar: 360 rüsum.
 Bağdamak: 463 telifetmek.
 Bağdaşmak: 173 imtizac etmek.
 { 179 irtibat.
 Bağın: { 428 tabiiyet.
 { 208 kayıt.
 Bağınan: 352 ram.
 Bağınçlı: 263 menut.
 Bağınlı: 428 tâbi.

Bağınmak : 453 tebaiyet etmek.
 Bağsız : 299 müstakil.
 Bağsızlık : 182 istiklâl.
 Bağışıklık : 275 muafiyet.
 Bağış : 10 akd (akt).
 Bağışçı : 10 âkit.
 Bağışlamak : 11 aktetmek.
 Bağışlanma : 175 inikat.
 Bağışlı : 427 taahhütlü.
 Bağlaşık : 307 müttelik.
 Bağlaşma : 186 ittifak.
 Bağnaz : 284 mutaassıp.
 Bak : 272 mîrsat.
 Bakan : (523 vekil.
 (313 nazır
 Bakanlar kurulu : 154 Heyeti vekile.
 Bakanlık : (317 nezaret.
 (523 vekâlet.
 Bakman : 290 müfettiş.
 Bakmanlık : 290 müfettişlik.
 Balga : 453 teber.
 { 35 baru.
 Barı : { 333 ören.
 { 156 hisar.
 Basım evi : 254 matbaa.
 Basımcı : 254 matbaacı.
 Basın : 254 matbuat.
 Başal : 23 asıl.
 Başat : 141 hâkim.
 Başatlık : 141 hâkimiyet.
 Başbakan : 37 başvekil.
 Başbetimen : 37 başkâtip.
 Başkan : 354 reis.
 Başkent : (249 makar.
 (264 merkez.
 Başkomutan : Ἀρχιστρατήγος.
 Başman : 100 erkân, 360 rüesa.
 Başsağı : 452 taziye.
 Baştak : 278 muharrik.
 Başvurak : 264 merci.
 Başvurmak : 296 müracaat etmek :
 Batı güneyi : 120 cenubu garbî.
 Batı kuzeyi : 422 şimali garbî.
 Batır : 417 şeci, 553 yigît.
 Batka : 165 iflâs.
 Bayar : 55 celil.
 Bayarlar : 28 âyan.
 Bayındır : (250 mamur
 (309 nafia
 Bayındırılık : (251 mamuriyet
 (504 umran
 Bayla : (58 cilve
 (424 şive.
 Baylav 415 şart

Baylavbeti 416 şartname
 Bayragün = ἑορτή
 Bayramak = ἑορτάζω, πανηγυρίζω
 Bayrı 193 kadım, 363 sadık
 Bayrılık 363 sadakat
 Baysal 367 sakın
 Baysallık 23 asayiş
 Beden eğitim = σωματικὴ ἀγωγή
 Bekit 518 vakı
 Bekiten 518 vâkıf
 Bekitler 104 evkaf
 Bekte 248 makale
 Beldek 12 alâmet
 Belge (77 delil
 (525 vesika
 Belgen 268 mevsuk
 Belgin (266 meşhur
 (250 malûm
 Belgit 383 senet (d)
 Beltir 269 meydan
 Bencil 158 hodbin
 Bengi 92 ebedî
 Bengisu 1 âbı hayat âbı hayvan
 Benzet 436 taklit
 Benzetçi 281 mukallit
 Berilemek (162 ibra etmek
 (454 tebriye etmek
 Berilik 41 beraet
 Berkem 299 müstahkem
 Berkitmek (437 takviye etmek
 (480 teyid etmek
 Besin 128 gıda
 Berlev 162 iâşe
 Beti 45 bitik
 Betke 248 makale
 Bezci 43 bezzaz
 Bilge 303 mütebahhir
 Bilgin 250 malûmatlı 14 âlim
 Bilgirit 454 tebliğ, tebliğat
 Bilgirmek 454 tebliğ etmek
 { 252 marifet
 Bilim { 178 irfan
 { 171 ilm (ilim)
 Bilit 170 ilân
 Biret 479 tevhit
 Birey 112 ferd (fert)
 Bireysel = ἀτομικός
 Birge 302 Müşterek βλ. ortak
 Birgelik 185 iştirak βλ. ortaklık
 Birleşik 307 müttehid (t)
 Bialeşit 55 cemiyet
 Bitek (247 mahsuldar
 (293 mümbit
 Bitirgen = ὁπωροφόρος

Bitik) 574 zebun
 Bitkin)
 Bozkır 71 çöl
 Bozut 112 fesad
 Bozutçu 290 münafık
 Böbür 217 kibr (kibir)
 Bölek 116 fıkra
 Böige (274 mıntaka
 (224 kıt'a
 425 şube
 Bölüm { 223 kısım (kısm)
 108 fasl
 244 madde
 263 mebhas (mephas)
 Bucak 573 zaviye
 Bulaşkan 374 sarı
 Bulduru 113 fihrist
 Bulgu 526 vicdan
 Bulman (280 muhteri
 (277 mucid
 Bun 287 muzayeka
 Buyrultu = buyurultu
 Būget = 41 bent
 Bürgü 53 car πέπλος.

C

Cebe) 56 cephane
) 456 teşhizat
 Cebelik 56 cebhanelik
 Cezel 57 cezaî
 Cönk 358 risale
 Cumlama 55 cem'i
 Cumlayın 55 cem'an
 Cumur 59 cümhur
 Cumur başkanı 59 cümhur reisi
 Cumurcu 59 cümhuriyetçi
 Cumurluk 59 cümhuriyet
 Cusun 58 cins
 Cusunlar 92 ecnas

Ç

Çağan 268 mevsim
 Çağbeti 437 takvim
 Çağdas 276 muasır
 Çağrı 75 davet
 Çağrık 75 davetli
 Çağrılık = προσκλητήριο
 Çantal 55 cellât
 Çeçen 56 cerbezeli
 Çekilge 177 inzivagâh
 Çekince 248 mahzur
 Çekingen 280 muhteriz

Çekişken = φιλέρις
 Çekit 446 tasrif
 Çelemek 382 selb (p) etmek
 Çelimli 60 cüsseli
 Çelmece 218 kinaye
 Çemdes 306 müteradif
 Çeven 246 mahfil
 Çevirgen 73 daire
 Çevirmen 306 mütercim
 Çıdam 362 sabr (sabr)
 Çikağ 263 menşe
 Çıkarıcı 262 menfaatperest
 Çıkıt 247 mahreç
 Çıkış 270 mezun
 Çizelge 56 cetvel
 Çizgeç 56 cetvel tahtası
 Çoğul = πληθυντικός
 Çoğunluk 95 eksriyet
 Çöze 431 tahlil
 Çözel 431 tahlili

Çözge { 431 tahlil (διάλυσις)
 διευθέτης υπόθεσεως κτλ.
 συνθήκη, σύμβασις 142 hall
 λύσις κτλ.

D

Danışman 301 müşavir
 Danıştay 426 şura κτλ. Συμβούλιον
 του κράτους
 Damıksı 281 maimukattar
 Damıtınak 437 taktir etmek
 Dayanışma 473 tesanüt
 Değişken 304 mütehavvil
 Değişke 426 tadil
 Değişmen 287 mübadil
 Değsin 181 istihale
 Deneç (455 tecrübe
 Denev (396 sinangı
 Denge 286 muvazene
 Dengey 264 merkezi sıklet
 Deprem (575 zelzele
 (375 sarsıntı
 Dergi 257 mecmua
 Dergin = κωδικοποιημένος
 Devrim 176 inkılâp
 Dış bakarı 146 hariciye vekili
 Dikmen 412 şahika
 Dilekçe 181 istida
 Dilev 284 mutalebe 75 dava
 Dilerge 436 takrir γραπτή έκθεσις
 Dilevci 75 davacı
 Dilecimen) 470 tercüman
 Dilmen) Dinleyici 371 sami

Diyeu 42 beyanat
 Dizeç 376 satır (satır)
 Dizem 313 nazım (nazım)
 Doğak 254 matla
 Doğu güzeyi 423 şimali şarkı
 Doğum kâadı 320 nüfus
 Doğut 253 maskatı res
 Doğu yeli = ἀνεμος ἀνατολικός βλ. şark
 + rüzgâr
 Donşak 60 cümudiye
 Doyum evi 24 aşçı
 Döngö 247 mahrek
 Duraç 194 kaide
 Duruştay 246 mahkeme
 Duyal 156 hissi
 Dübürtü = ἐλαφρός (ποδῶν) θόρυβος
 Düşünmek = σκέπτομαι, ἀναλογίζομαι
 Düzenlik 23 asayis
 Düzey 387 seviye

E

Edinç 170 iktisap
 Edinsel 219 kisbi
 Egemen = ἡγεμών
 Egemenlik 141 hâkimiyet
 Eğgin 269 meyyal
 Eğilim 269 meyil (meyl)
 Eğitim 469 terbiye
 Eğitmek 470 terbiye etmek
 Eğitmen 297 mürebbi
 Eğlim 269 meyil + 464 temayül
 Eğme 285 muteriza
 Eğmeç 207 kavis (kavs)
 Ek 94 + 239 lâhika
 Ekelge 270 mezraa + 444 tarla
 Elgün = ahali = λαός, δημόσιον.
 Emgen 92 eczacı
 Emget 92 eczahane
 Emlemek 456 tedavi etmek
 Erat 93 efrat (d)
 Erbaş ὑπαξιωματικός
 Erden 109 faziler
 Erece 361 rütbe
 Erek 121 gaye
 Eril 246 mahlûl
 Erinç 318 nimet
 Erişkin 197 Kâmil
 Erkemen 235 kuvvetli
 Erkin 299 müstakil
 Erkinlik 182 istiklâl
 Erkinlik savaşı 182 istiklâl harbi
 Ertik okula = ἐπαγγελματική σχολή
 Esenlikle 369 salimen + 101

Esinli 292 mülhem
 Eskin 2 âciz
 Eten 244 madde
 Etenci 245 maddiyun
 Etensel 244 maddi
 Etik = ἠθική
 Etken 278 mukarrik
 Etker (300 nafiz
 (290 müessir
 Etki 320 müfuz + 473 tesir
 Etkin { 85 dokunaklı
 { 290 müessir
 { 474 tesirli
 Etleç 424 şişman
 Evgin 299 müstacel
 Evre 364 safha
 Evrim 459 tekâmül
 Evrinmek 459 tekâmül etmek

G

Geçeğen 286 muvakkat
 Geçiv 155 hiciv
 Genel 504 umumî
 Genelge 439 tamim
 Genel kurul 154 Heyeti umumiye
 Genel savaman 289 müddei umumî
 Genel betimen = Γενικός γραμματέας
 Genel oy 357 rey i âm = δημοψήφισμα
 Genel yönetim kurulu = umumî idare
 heyeti = Διοικητικὸν συμβούλιον
 Genit 421 şerh, 476 teşrih
 Genitmek (421 şerhetmek
 (476 teşrih etmek
 Genlik 454 refah
 Gnesoru 183 istizah
 Giring 127 girift
 Gizaçı 165 ifşa
 Gizaçmak 165 ifşa etmek
 Göçmen 278 muhacir
 Görey 252 manzara
 Görgüç 4 adese
 { 148 haşmet
 { 168 ihtişam
 { 163 iclâl
 { 76 debdebe
 Görkemli 284 mutantan
 Gösterim 480 tezahür
 Göyet 352 rasathane
 Göymek 442 tarassut etmek
 Göynü 190 ıstırah
 Gözenlik 54 cazibe
 Gözerim 501 ufk
 Gözet 317 nezaret + 132 gözet

Gözü 190 dürbün
Güney 56 cenup
Güney yeli = νότιος (άνεμος)
Güzey 377 saye

H

Hakyeri = duruştay
Ham üriit = hasılatı gayrı safiye =
πρόσοδοι ἀκαθόριστοι
Hötlem 459 tehdit
Hötlemek 459 tehdidetmek

I

Ira 379 seciye
Iraklamak 453 teb'it etmek
Iraklık 265 mesafe
Iram 51 buiit
Isıg = suhunet = θαλπωρή, βλ. cemre

İ

İç Bakanı 73 dahiliye vekili + 523
İç Bakanlık 73 dahiliye vekâleti + 523
İçelge 269 meyhane
İçgüdü = όρμέμφυτον
İçirik 9 ahşa
İçken 30 ayyaş
İçkilli = işkilli
İl 526 vilâyet + 95 el
İlbay 519 vali
İlbaylık = il + el
İlçe 210 kaza υποδιοίκησις
İlçebay 209 kaymakam
İlgili 12 alâkadar
İlk öğretim = πρώτη παιδείσις
İlk yaz 33 bahar
İmre 24 âşık
İmren 128 gıpta + 173 imrenmek
İnsellik 42 beşeriyet βλ. insanlık
İrdel { 302 mütalea
433 tahsil
477 tettebbü
İrdemen = φοιτητής
İrgen 299 müspet
İstem 438 talep
İşyar 261 memur
İzdemek 169 iktifa etmek

K

Kaan 161 hükümdar
Kalembaşı 293 mümeyyiz
Kalga 470 tereke

Kamoy 197 kamu + 504 umumî = δη-
μοσία γνώμη
Kamun 309 nahiye
Kamusai 504 umumî
Kamusai güven = δημοσία ασφάλεια
Kamutay = Μεγάλη Έθνοσυνέλευσις
Kapatçı 280 muhtekir
Karşit 581 zıt
Karşıtlık 480 tezat
Kasanık 246 mahkûm
Kavşit σημείον επαφής βλ. nokta και
iltisak
Kayıtlamak 168 ihtimam etmek
Kayra 167 ihsan
Kesinlemek 430 tahakkuk etmek
Kestör = τηματάρχης
Kıstak 41 berzah
Kıstam 572 zaruret
koşuk 422 şiir
Koşukçu 413 şair
Kotarmak 143 halletmek
Koytak 239 lahit (lâht)
Koze 55 cemre
Kural 194 kaide
Kurmaz 100 erkânı harb
Kurman subay = έπιτελής
Kurul 257 meclis
Kuzey 423 şimal
Kültür 244 maarif
Kültür Bakanı 244 Maarif Vekili

O

Okul 260 mektep
Okuv 221 kıraat
Olgunluk 212 Kemal
Olut 518 vaki (emri—)
Onarım 439 tamir
Onarmak 439 tamir etmek
Onay 286 muvafık
Onaylama 445 tasdik
Onaylamak 445 tasdik etmek
Orta çağ 528 vusta + 60 çağ = μεσαιών
Orta öğretim = μέση παιδείσις
Otru 266 mesken
Oydaşık 286 muvafık
Oydaşma = ανταλλαγή γνώμων
Oydaşmak 286 muvafakat etmek
Oydaşmak = ανταλλάσσω γνώμην.

Ö

Ödel 517 vade
Öden 169 ikramiye

Ödev 521 vazife
Öğretim (438 talim
Öğretim (457 tedrisat
Öğretmen 275 muallim
Ökmen 141 hakim
Ökmenler 161 hükema
Öleş 240 lâse
Ölük 55 cenaze
Ömek 254 maşer
Önceki { 304 mütekaddim
362 sabık
248 makabl
9 akdem
Öncelik 219 kiden
Öncesiz 105 ezeli
Önem 94 ehemmiyet
Önemli (94 ehemmiyetli
(201 mühim
Önemek 94 ehemmiyet vermek
Öngelmek 434 takaddüm etmek
Önge 251 mâni
Öngörü 36 basiret
Önsöz (281 mukaddeme
(80 dibace
Önürdeş 352 rakip
Önürdeşme 354 rekabet
Örgen 511 uzuv
(358 rivayet
Öykü (262 menkabe
(155 hikâye
Özel büro = Πολιτικὸν γραφεῖον
Özet { 159 hulâsa
163 icmal
113 fezleke
583 züpte
Özgen 161 hür
Özgenlik 161 hürriyet
Özgüz 384 serbest

S

Sağış 279 mahasebe
Sağışman 279 muhasebeci
Sakın 168 ihtiyat
Sanay 279 muhayyile
Sargutay = Ἀκυρωτικόν, βλ. temyiz
mahkemesi
Sava (164 iddia
(75 dava
Savaman 289 müddei
Savsa 167 ihmal + 377
Savga 289 müdafaa
Savurga 180 israf
Saygıdeğer 280 muhterem

Saylav 256 meb'us
Seçmen (379 seçici
(296 müntehip
Sınat 284 n'usibet
Sınav 173 imtihan
Somtöz 471 terkip
Sonuç 316 netice
Sorav 266 mes'uliyet
Soru 404 sual
Sorun 266 mas'ul
Soyadı = Künye = ἐπώνυμον
Söylev 320 nutk
Sözlük 243 lûgat
Sözmen = ρήτωρ
Süi Bakanı 523 Milli Müdafaa Vekili
Süel 23 askeri
Süel danıştay 257 meclis = Στρατ.
συμβούλιον
Süel yönetim = Στρατ. διοίκησης
Süregen (340 payidar
(308 müzmin (müzemin)
Sürgüç 264 merhem
sürüt 247 mahreç, 410 sürüm.

Ş

Şarbay = Δήμαρχος
Şar kurulu = Δημοτικὸν Συμβούλιον
Şölen 579 ziyafet
Şuğbe 425 şube
Şuvağ 425 şua.

T

Tanım 443 tarit
Tanımlamak 443 tarif etmek
Tanıtlı 289 müdellel
Tansı 277 mucize
Tarım 579 ziraat
Tarım Bakanı 523 Ziraat vekili
Tarımsal 579 zirai
Taşın 310 nakliyat
Taşıtlı 310 vesaiti nakliye
Taşıtlı 262 menkul
Tecim 481 ticaret
Tecimel 481 ticari
Tecimer (429 tacir
(496 tüccar
Tekit=inhisar
Totoba 156 hizmetçi
(29 ayin
Tören 263 (263 merasim
(ihtifal
Törüsel 333 örfi

Törütüm 476 teşri
Tugay 242 liva
Tuğbay 272 miraliva
Tuğ general 272 miriliva
Tutulga 569 zabıtname
Tükel bağış 5 affiumumı
Tüze 5 adli xal aldiye
Tüze Bakanı 523 adliye vekili
Tüzük 319 nizamname

U

Ulat 292 mülhakat
Ulusal 271 milli
Uluşal 356 resmi
Uram 246 mahalle
Uray 40 belediye
(82 dirayet
Usuğ (219 kiyaset
(108 fatanet
Utkan 287 muzaffer
Utku 569 zafer
Uyum 8 ahenk
Uzman 304 mütehassıs
Uzuğ 168 ihtisas

Ü

Üretmen 299 müstahsil
Ürün 247 mahsul
Üstenci 302 müteahhit
Üstenmek 427 taahhüd etmek
Üye 30 aza

V

Veri 453 teberru. 26 atıye

Verit 453 teberru
Vuruşkan 55 cengâver

Y

Yadısamak 176 inkâr etmek
Yaduyru 92 ecnebi
Yağınç 405 suikasd
Yalgın 384 serap
Yanat 442 taraftar
Yanıt 56 cevap
Yaral 291 mühimmat
Yarbaşkan=ἀντιπρόεδρος
Yarbay 209 kaymakam
Yargıç 141 lakem
Yargutay 465 temyiz mahkemesi
Yağın 316 neşriyat
Yeğritim 189 ıslahat
Yeğritmek 189 ıslah etmek
Yeke 523 vekil
Yekebeti 523 vekâlelname
Yekelik 523 vekalet
Yön 58 cihet
Yönder 297 mürşit
Yönetim 164 idare (διοίκησης)
Yönetmek 164 idare etmek
Yöney 56 cephe
Yöre (58 civar
(149 havali
Yüğüüm 264 merhale
Yüken 427 taahhüt
Yüksek öğretim=ἀνωτέρα παιδεία
Yüzölçe 265 mesahai sathıye
Yüzyıl 23 asr (asır)

SISMANTOCLIC